

OVER DE AARD VAN DE ZIEL

COMPENDIUM

...in de Joodse traditie ‘nefesh’ genoemd. In Christelijke kringen heet dit de ‘vis animæ inferior’. De persoonlijke ziel zouden wij bovennatuurlijk kunnen noemen, ook wel ‘neshama’ genaamd, afgeleid van het Hebreeuws voor ‘adem’, die bedoeld is één te worden met God.

- geen copyright, slechts attributie -

HUBERT LUNS

maart 2012

(revisie maart 2023)

INDEX

pagina

Deel 1 Hoofdstuk 1: Over de Aard van de Ziel

§ 01	De specifieke- en de persoonlijke ziel	03
§ 02	Materialistische metaforen schieten tekort	04
§ 03	Het verschil tussen biologische en menselijke intelligentie	04
§ 04	De instorting van de menselijke ziel	08
§ 05	De verheven status van de mens	10
§ 06	Een complete lichaamsmaquette	12
§ 07	Uit het niets getrokken	13

Deel 1 Hoofdstuk 2: Over de Aard van de Ziel

§ 08	De vier scheppingsstadia en de tien scheppingsgezegden	19
§ 09	De objectieve- en subjectieve zijnstoestand	22
§ 10	In Zijn NAAM	23
§ 11	De betekenis van celdifferentiatie	25
§ 12	Na de geboorte	27
§ 13	Het veertig-symbool, beeld van twee werelden	28

Deel 2: De Joodse Feestcyclus en de Komende Heilstijd

§ 14	Die 'Unvolendete'	35
§ 15	Gods cyclus onder de loep	37
§ 16	Zal een natie op één dag geboren worden?	41
§ 17	De betekenis van de kalenders van Israël	42
§ 18	De Prelude	47
§ 19	Iets Goddelijks wordt Openbaar	48
§ 20	Otto's Dood is de Kentering in de Tijd	49

Deel 3: De Donkere Nacht der Ballingschap

		51
§ 21	Van zielesmart tot contemplatie	53
§ 22	De dichtkunst, fakkel van het eeuwig Woord	53
§ 23	De opklimming van de Karmel	54
§ 24	In zielsverrukking onttrokken	57
§ 25	Van eenwording tot dienstbaarheid	59
	Recensie: De Missie van een Genie	62

Deel 4: Uw Wil Geschiede

§ 26	De wet in ons binnenste	64
§ 27	Het kindschap Gods	65
§ 28	Van gebrokenheid naar glorie	68
§ 29	Een soeverein werk van God	71
§ 30	De minste is meerder dan Johannes	72
§ 31	Van volheid op volheid	73
§ 32	Het transcendente innerlijke leven 'in' de Triniteit	73
§ 33	De apotheose	76

Deel 5: God Veraf ...en toch Nabij

§ 34	Vergeef het hun wat zij weten niet wat zij doen!	83
§ 35	De Uniciteit van het Menszijn	86
§ 36	Zolang er Leven is, is er Hoop	88
§ 37	Een lamp voor mijn voet is uw woord	91

Deel 6: De Eucharistie vanuit Oudtestamentische Tijden

§ 38	Het brood is Zijn eigen vlees	96
§ 39	In de eeuwigheidstegenwoordige tijd – de weg van de martelaar	100
§ 40	Hostie is meer realiteit dan onze waan	105
§ 41	De latere traditie	107
§ 42	Wat hebben de eerste Christenen gezegd en gedaan?	109
§ 43	Gods overstelpende Liefde blijft onbeantwoord	112

Deel 7: Het Mystieke Huwelijk en de Vergoddelijking in het 'Ware Leven in God'

131

Vassula's geschriften "Het Ware Leven in God" (WLG) spreken voortdurend van God die de wereld de genade van vergoddelijking wil schenken. Vergoddelijken wil zeggen dat mensen goden worden dankzij hun participatie met het Godhoofd. Mensen weten niet wat ze met dit begrip aan moeten totdat ze beseffen dat het een andere term is voor het ontvangen van het eeuwig leven. Het is het eeuwig leven van God dat ons zal worden gegeven.

Appendix 01: De ontologie van Plato, Aristoteles en Thomas Aquino	17
Appendix 02: Naar Gods Beeld en Gelijkenis	31
Appendix 03: Dit Dubbel Lichaam dat God ons gegeven heeft	33
Appendix 04: Overdenkingen over de Vrije Wil (Birgitta van Zweden)	78
Appendix 05: Uit de Boodschappen van het Boek der Waarheid	94
Appendix 06: Hoe het Misoffer van zijn Troon is gestoten	114
Appendix 07: Nieuwe wijzen van Eucharistie uitreiking zijn beledigend	121
Appendix 08: Wat is de juiste Intentie tijdens het Misoffer?	123
Appendix 09: Is Crematie wel Christelijk?	150
Appendix 10: Wat nu ten aanzien van Reïncarnatie?	153
Appendix 11: Ziekenhuis dumpt Dode Baby bij Afval	155
Appendix 12: Bij parthenogenesis zou het Y-chromosoom ontbreken	157

Over de Aard van de Ziel

Hier volgt in grote lijnen een eigentijdse aanpassing van de natuurfilosofie zoals onderwezen op de kathedraalscholen en middeleeuwse universiteiten. In plaats van deze filosofie, welke waarlijk een filosofie van het leven was, ontstond onder invloed van het moderne wetenschappelijke denken het concept van het zielloze heelal, iets waar wij resoluut afstand van nemen.

1 – De specifieke- en de persoonlijke ziel

Volgens Michael Stebbins in de HarperCollins Encyclopedia of Catholicism:

«« ...is het zielsbegrip dat in de Katholieke theologie vanaf het einde van de dertiende eeuw overheerste dat van Thomas van Aquino (1225-1274). In navolging van Aristoteles vatte hij de ziel in algemene zin op als het patroon van onderlinge relaties (substantiële vorm), dat de vele delen en processen van een organisme tot een functioneel geheel weet samen te voegen. In de mensen toont dit samenvoegende of vormende element zich volgens Thomas van Aquino op verschillende bewegingsgebieden, van het vegetatieve tot het rationeel denkende bewegingsgebied. Deze benadering houdt in dat de menselijke ziel op natuurlijke en intrinsieke wijze met het lichaam verbonden is; derhalve niet als een geestelijke gevangene in een stoffelijke gevangenis. »»

Ieder mens heeft slechts één ziel, wat niet weerspreekt dat als de onsterfelijke ziel in de foetus wordt ingestort (toegevoegd aan) niet reeds vooraf sprake kan zijn van een sterfelijke ziel. Men mag ervan uitgaan dat bij de instorting van de onsterfelijke ziel de sterfelijke onmiddellijk samensmelt met de onsterfelijke, om vervolgens één ondeelbare ziel te vormen. Dat een (sterfelijke) ziel in het menselijk embryo vanaf de conceptie bestaat houdt verband met morfogenese, want het scheppen van vorm en beeld zijn kenmerkend voor het domein van het onderbewustzijn (de moderne term voor ziel). Het valt te begrijpen dat er later binnen die uit twee componenten – de dierlijke en bovennatuurlijke (Gen. 1:27, 3:21) – opgebouwde onsterfelijke ziel bot-

sende drijfveren voortkomen. Echter, die kunnen door wilskracht en het onmisbare ingrediënt van goddelijke genade worden opgevangen. De sterfelijke component kunnen we de ‘specifieke ziel’ noemen en de onsterfelijke de ‘persoonlijke ziel’, want het eerste maakt onderscheid tussen het collectieve (waaruit het getrokken wordt) en het specifieke bewegingsgebied, terwijl het tweede het belang van de vrije wil en de kwaliteiten van zelfbewustzijn en het verstandelijk denken benadrukt.

2 – Materialistische metaforen schieten tekort

Iedere levensvorm, zo ook de vegetatieve, heeft een agerende ofwel specifieke component nodig als tegenhanger van het reagerende collectieve om op de verschillende levensniveaus adequaat te kunnen optreden, onder meer op ecologisch, metabolisch, immunologisch, perceptief, instinctief, latent en adaptief niveau. Er zijn ook situaties denkbaar waarbij de relatie is omgekeerd en het collectieve onderbewustzijn agerend optreedt en zich dan als het ware met een persoonlijkheid heeft omkleed.

Het begrip ‘levensvorm’ moet in dit verband ruim worden gezien, en omvat ook sub-eenheden of -systemen die volgens het holistische principe een uitsplitsing zijn van een collectiviteit. Met ‘holistisch’ wordt bedoeld dat de relatie tussen collectiviteit en specificiteit wederkerig is: de collectiviteit kan net als de onderliggende specificiteit als een eenheid worden beschouwd, al kunnen die twee niet van elkaar gescheiden worden. Immers, het specifieke is evengoed een verklaring van het geheel als het geheel een verklaring is van het specifieke. Voor dit soort structuur geven materialistische metaforen onbevredigend inzicht. Het voorgaande sluit wonderwel aan bij het theologische concept van de Goddelijke Drievuldigheid, want zoals God tegelijkertijd trinitair en absoluut uniek is, zo vertegenwoordigen veelvuldigheid en uniciteit in de wereld om ons heen geen tegenstrijdigheid, omdat ze beide beeld zijn van en deelname aan het goddelijke.

Zo kan gesproken worden van de ziel van een wit bloedlichaampje, maar ook van de ziel van een orgaan (zoals de lever), een plant of van een populatie. Een bijenpopulatie bijvoorbeeld, treedt vanaf dertig individuen op als organisme. (Lavie en Roth) Deze benadering past uitstekend bij wat de Britse botanist Rupert Sheldrake ‘morfische velden’ noemt, zoals uiteengezet in “The Presence of the Past” (de aanwezigheid van het verleden). Hij beschouwt morfische velden als een matrix, of enorm web, met dwarsverbanden, toepasbaar op gehele ecosystemen alsook op hun onderliggende soorten, op soorten alsook hun onderafdelingen, en op onderafdelingen alsook individuen, en ten slotte op individuen en hun levende bestanddelen. Zelfs gaat hij niet voorbij aan anorganische materie in de vorm van totale planeten en galactische systemen. Hij beschouwt morfische velden als een resonerend organisme dat, ongehinderd door tijd en ruimte, het gehele spectrum van het universum omvat.

3 – Het verschil tussen biologische en menselijke intelligentie

De specifieke ziel is de animale of natuurlijke bewustheidsvorm, in de Joodse traditie ‘nefesh’ genaamd. In Christelijke kringen heet dit ook wel ‘vis animæ inferior’. De persoonlijke ziel zouden wij bovennatuurlijk kunnen noemen of de ‘vis animæ superior’, de Joodse traditie noemt dit ‘neshama’, afgeleid van het Hebreeuwse woord voor ‘adem’. De ruach of ‘geest’ is een uitvloeisel van de neshama en omgekeerd is de menselijke neshama een uitvloeisel van Gods Geest. Als wordt gezegd: “Een dier heeft geen ziel” dan wordt bedoeld dat een dier geen ziel heeft in de verheven betekenis van het woord ziel; inderdaad is het verschil tussen de dierlijke ziel en de goddelijke dermate groot, dat deze zegswijze niet als onjuist kan worden bestempeld. In onze benadering wordt echter de overeenkomst tussen deze twee benadrukt, wat bij het

Bijbels taalgebruik van nefesh past, dat 'ziel' of 'ademend schepsel' betekent, maar ook vis of geest.

Dat nefesh niet slaat op de onsterfelijke ziel blijkt uit het gebruik van dit begrip in de Bijbel. In Genesis 2:7, waar tijdens de ontmoeting met de goddelijke aanwezigheid de neshama of levensadem geblazen wordt in wat Adam moet worden, heeft dit tot gevolg dat de nefesh (lijk of wezen) tot leven komt. Nefesh is afgeleid van het Hebreeuws voor 'verblijf houden'. In Genesis 1:24, waar sprake is van dieren, wordt nefesh als schepsel vertaald, en in Leviticus 21:11, waar sprake is van een menselijk lijk, wordt dit als lichaam vertaald: *"kom niet nabij een dood lichaam"*. Zolang de mens de band met zijn schepper niet had hersteld moge de ziel onsterfelijk zijn, maar omdat het leven in de Heilige Geest verstek liet gaan werd de mens op zijn eigen 'geest' teruggeworpen en kon daarom als dood worden beschouwd, een nefesh, zij het van een bijzonder soort. De op zichzelf staande ziel is als een beker zonder inhoud; in het Frans zeggen ze *"un contenu sans contenant"*. Zegt Psalm 23, wijzend naar onze eindbestemming: *"Met olie zult Gij mijn hoofd zalven en dan zal mijn beker overvloeien."*

Samen met de stoffelijke gestalte vertegenwoordigt de specifieke ziel (nefesh) de biologische intelligentie, die de mens met dieren gemeen heeft en die hij aanwendt om lichaamsprocessen en stoffelijke zaken te reguleren en in zijn tijdelijke behoeftes te voorzien. Wat het tijdelijk aardse betreft is de mens, die op zijn eigen op de materie gerichte geest werd teruggeworpen, gaan denken dat dat tijdelijke alles was waarvoor hij bestaat en dat hij dat vechtend moet veroveren. O, ellendige mens! Hoe zal hij uit deze poel van ellende verlost worden?

Pas na Christus' verzoeningswerk werd de weg weer vrijgemaakt voor de vereniging met Gods Geest (de Heilige Geest), waardoor zich het verbazingwekkende voordoet dat God zich daardoor in deze mens 'reproduceert' iets wat reeds vanaf de schepping van Adam en Eva in de bedoeling lag, maar door de overtreding van het gebod werd geblokkeerd. En door die blokkering werd de mens op zichzelf teruggeworpen, op zijn eigen intellect, levend in een materiële wereld en zonder blik op het Hemelse, tenzij door de ogen van het geloof, voorwaar, een moeilijke exercitie. Hij werd net als Caïn een zwerveling, verstoken van God, zij het nooit helemaal.¹⁾ Hoe anders zouden wij de aanvallen en boze inspiraties van den Boze kunnen weerstaan? Het echte leven is het leven in, door en met God, iets om engelen jaloers op te maken. Welk een onovertreffbaar doel waar geen mens, zelfs de grootste heilige, zich ooit een exact idee van heeft kunnen vormen, zo verheven boven hetgeen wij in dit tranendal meemaken.

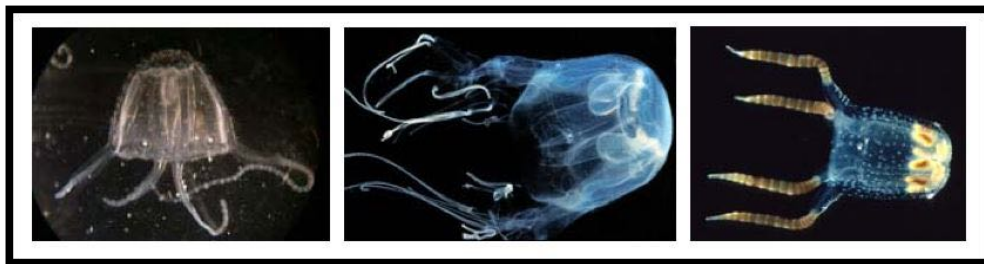
Wat de regulering betreft van de lichaamsprocessen weten we dat dit via het DNA gebeurt, het levensboek, ja een boek want de vier nucleotiden waaruit het DNA in een schier oneindige reeks bestaat, zijn in feite vier letters. De woorden van deze 'letters' zijn de instructies, maar er is een intermediair nodig die ze kan lezen en vervolgens ten uitvoer brengen, en die intermediair is de ziel. Het is daarom dat vanaf het conceptiemoment ieder leven, vanaf het kleinste bacteriële tot aan de complexe dieren, telkens een aparte ziel nodig heeft om deze verbazingwekkende prestatie te leveren.

Dat een cel vanaf zijn vroegste levensstadium een ziel heeft om in staat te kunnen zijn de instructies van het DNA te 'lezen' en 'op te volgen' houdt in dat iedere reactieve cel, in bijvoorbeeld het menselijk lichaam, een afzonderlijke ziel heeft, met uitzondering van de onbevuchte ovocyt (ei), want anders zou het zich via mitosis (celdeling)

1) De Heilige Geest spreekt ons geweten aan, een geweten dat reeds vanaf het begin de natuurwet ingeschreven heeft gekregen (de Tien Geboden). Ook fluistert de Heilige Geest in ieder mens het goede in en troost ons in deze wereld van modder en verdriet. Ten slotte heeft God zijn engelen gegeven om ons bij te staan.

in een nieuwe levensvorm ontwikkelen. Een ovocyt is daarom een dood lichaam – dat tot leven gewekt kan worden. Hetzelfde kan worden gezegd van een DNA-virus dat alleen tot leven komt nadat het een cel is geïnfecteerd en interfereert met het reeds aanwezige genetische materiaal. In principe is iets dood als het geen ziel heeft. Het is nogal dom te beweren, wat tegenwoordig algemeen wordt aanvaard, dat iemand dood is als zijn hersens geen aanwijsbare activiteit tonen, een regel die uitsluitend is ingevoerd om tot het oogsten van levende organen te kunnen overgaan, die dan voor transplantie kunnen worden ingezet. Wat de spermatozoa betreft, ben ik geneigd te denken dat een volwassen spermatozoon een volgroeide levende entiteit is en in tegenstelling tot een ovocyt een eigen ziel heeft, wellicht reeds bij het eerste begin van de spermatogenese ingestort.

Er bestaat géén rechtstreeks oorzakelijk verband tussen het DNA/RNA en zijn uitingvormen net zomin als er een rechtstreeks verband bestaat tussen een instructieboekje van een bouwpakket en het uiteindelijke resultaat; het is de bouwer die het boekje leest en zijn instructies volgt, die dat tot stand brengt. Het wordt nu ook duidelijk waarom het menselijk leven een aanvang neemt bij de penetratie van het plasmamembraan door de spermatozoon (hier kom ik later op terug) als dan de ziel wordt ingestort, voorafgaand aan het conceptiemoment. De conceptie zelf is reeds een wondere en geregisseerde reeks gebeurtenissen. De ‘wisselwerking’ tussen het sperma en het plasmamembraan van het ovocyt (ei), en niet de daaropvolgende bevruchting, stimuleert de ontwikkeling tot embryo. Het is immers de ziel die daartoe de aanzet geeft en dat regisseert. De penetratie van het membraan geeft derhalve het moment aan van de instorting van de ziel (de vis animæ inferior).

De extreem giftige Chironex Fleckeri of dooskwal (Cubozoan), die in de Australische wateren heerst, is een mooi voorbeeld van biologische intelligentie. Een kwal zit op de drempel van plantaardig naar dierlijk leven. Deze soort heeft 24 aanhangsels, verenigd in trossen van zes, een aan elke zijde van zijn kubusachtige lichaam. Elk aanhangsel bevat twee soort organen – met vier eenvoudige putjes en twee hoogontwikkelde ogen die anatomisch op het menselijk oog lijken, met een lens, netvlies en hoornvlies dat kleuren waarneemt. De putjes zijn eenvoudige lichtontwarende maaksels die overeenkomen met die van de gewone kwal. De ogen zijn echter iets heel anders. Zij hebben een uitstekend vermogen om afzonderlijke voorwerpen waar te nemen – zich er bewust van te zijn – en daar adequaat op te reageren. Maar dit schepsel heeft absoluut geen hersens! Elke tros met aanhangsels heeft een geconcentreerde knoop zenuwcellen aan de achterzijde, maar dat is dan ook alles. Hoe de soms tegenstrijdige informatie wordt verwerkt om de juiste actie te ontlokken blijft een raadsel. Aangezien beelden op het levend netvlies als op zichzelf staande gedachten kunnen worden opgevat, zijn mijns inziens geen hersens nodig om deze te verwerken. Het verwerkingsgedeelte zou zeer wel het onstoffelijke (onder)bewustzijn kunnen zijn (als exponent van de ziel) waarvoor beelden het primaire communicatiemiddel zijn. Descartes devies wordt daarom: “vido ergo sum”, of: “ik zie dus ik ben” (i.p.v. “ik denk dus ik ben”).

Het voorgaande roept de vraag op: “Kunnen de menselijke hersenen de superioriteit van de menselijke geest verklaren?” Volstrekt uitgesloten! In 1972 verscheen een serie artikelen over dit onderwerp van de hand van Robert Kuhn, getiteld: “Wat is de reden voor het voor het enorme verschil tussen de dierlijke hersenen en de menselijke geest?” Hij schrijft: ²⁾

«« Pas zeer recent hebben de verschillende academische disciplines die zich met hersenonderzoek bezighouden het volledig scala aan informatie, dat nodig is om de menselijke hersenen op zijn merites te beoordelen verworven. (...) De geringe superioriteit van de menselijke hersenstructuur over die van het dier, hetzij cataceen of primate, ³⁾ kan geen bevredigende verklaring geven voor de onoverbrugbare kloof die zich tussen de unieke onbeperkte menselijke geest bevindt en de (sterk) (...) instinctieve dierlijke hersenen. Daarom moet een onstoffelijke toevoeging de menselijke hersenen naar een hoger plan tillen, deze op het niveau van de menselijke geest brengend; immers, er ontbreekt een verklarende stoffelijke component. (Hij maakt de toepasselijke opmerking) dat het menselijk zelfbewustzijn op het eerste gezicht misschien niet zoveel anders lijkt dan het dierlijke bewustzijn, maar de afstand tussen die twee is misschien wel het belangrijkste onderscheidende element tussen de menselijke geest en de hersenen van een dier. »»

2) “Why the vast difference between animal brain and human mind?” (Waarom het grote verschil tussen de dierlijke en menselijke geest?) van Robert L. Kuhn – The Plain Truth, Ambassador College Press, Pasadena Californië # jan. tot juni uitgaven 1972 (citaten febr. p. 24, mei p. 29, juni p. 40). “The Plain Truth” werd gepubliceerd door de “Worldwide Church of God” onder leiding van Herbert W. Armstrong (1892-1986), met religieuze opvattingen die puur sectarisch kunnen worden genoemd.

Een buitengewoon interessant artikel dat een overzicht geeft van de tussen mens en dier vergelijkende neurowetenschappen, is van de hand van Douglas Fox: “The Limits of Intelligence – The laws of physics may well prevent the human brain from evolving into an ever more powerful thinking machine” - Scientific American # july 2011 (pp. 21-27). Zijn conclusies komen goed overeen met die van Robert Kuhn.

3) In het begin der jaren tachtig stelden Charles Sibley en Jon Ahlquist vast dat het onderscheid tussen de menselijke en chimpanseese gnome (genetische blauwdruk) een ongelooflijk kleine 1,6% vertegenwoordigt, zodat een chimpansee genetisch dicht bij de mens staat dan om het even welke primate, wat nog in latere studies werd teruggebracht naar 1,2% in termen van afzonderlijke nucleotide wijzigingen. Het internationale “Chimpanzee Sequencing and Analysis Consortium” ontdekte in 2005 dat duplicatie en herschikkingen van grotere DNA reeksen een extra 2,7% verschil veroorzaakt. De overeenkomst, die tussen de 96,1 en 98,8% ligt, vertegenwoordigt voor sommige mensen de schokkende boodschap dat geen aap dicht bij de chimpansee staat dan de mens. Op deze basis staan mensen en chimpansees genetisch dicht bij elkaar dan twee moeilijk uit elkaar te houden vogelsoorten als de roodgige en witgige vireo, die genetisch nog altijd 2,9% van elkaar verschillen. De befaamde Jane Goodall, die als eerste de chimpanseegeest in het wild bestudeerde, zei eens: “Natuurlijk zijn mensen uniek, maar wij zijn niet zo anders als wij plachten te denken.” Gebaseerd op bloed specimen stelde de bioloog Vincent Sarich reeds vijftien jaar eerder vast dat mensen en chimpansees op elkaar lijken als “twee ondersoorten van de buidelrat die op de tegenover elkaar liggende oevers van de Colorado Rivier leven.”

Die laatste opmerkingen zijn zwaar overdreven. De genetische gelijkenis tussen een chimpansee en een mens is niet noodzakelijkerwijs echt, en eerder sentimenteel dan biologisch: een liaan die aan de oever van een rivier groeit heeft nog nooit een Romeins aquaduct geconstrueerd. In Canada heeft professor Calarco met zijn team aangetoond dat de eiwitten van genen in de chromosomen bij een mens en een aap niet dezelfde opbouw hebben. Menselijk RNA (ribonucleïnezuur) dat de eiwitbiosynthese bepaalt, is niet te vergelijken met dat van een aap. Kortom, in tegenstelling tot wat het lijkt, stamt de mens niet van de aap af.

De conclusie is dus gerechtvaardigd dat de hersens niet het denken zelf doen, maar dat de neshama dit doet die via de hersens denkt. Als intellectuele activiteit denkt de mens dus ‘door’ de ziel ‘via’ de hersens, net als de mens ‘door’ de ziel ziet ‘via’ de ogen (via de ogen kunnen we daarom terugkijken naar iemands ziel). God heeft geen hersens en geen ogen en toch kan God denken en zien. Na de dood kan de van het lichaam gescheiden onsterfelijke menselijke ziel dus ook ‘blijven’ denken en zien.

Het behoeft geen betoog dat in het spectrum intellectueel tegenover instinctief de mens primair intellectueel is en het dier primair instinctief. Het intellectuele vertegenwoordigt de capaciteit van logisch denken en het ontwikkelen van nieuwe gedachten. De schitterende neshama, die alleen de mens eigen is, is begiftigd met een geest die tot het intellectuele in staat is: via waarneming worden gegevens uit onze omgeving bewaard en vervolgens door het intellect in nieuwe combinaties uitgewerkt, gekend als werktuigen, gebruiksvoorwerpen, voertuigen, woningen en dergelijke, waartoe dieren niet in staat zijn zelfs als ze hersenen zouden hebben die tot meer in staat zijn dan de menselijke. Wat de andere kant van het spectrum betreft omschrijft Professor Erich Blechschmidt aangeboren instincten als: ⁴⁾

«« ...reacties die verder zijn ontwikkeld vanuit een embryonaal begin, want (zegt hij) wat niet reeds bij de vroege ontwikkeling onbewust door het lichaam is ‘in’geoeffend, kan ook niet later – hetzij bewust, hetzij instinctmatig – worden uitgeoefend. (...) De veel aangehaalde vastklemreflex van de pasgeborene is een latere uitdrukking van het reeds in een embryonaal stadium plaatsvindende, maar nog niet volledig ontwikkelde, typisch menselijke groei-grijpen. Het is geen atavistisch gedrag. »»

Dat de vastklemreflex is ingeoeffend tijdens de vroege baarmoederlijke ontwikkeling bewijst nog niet dat het zonder atavisme is (wikipedia: een voorouderlijk overgenomen kenmerk dat voor zijn expressie geen inoefening vereist), want atavismen zoals het jachtinstinct behoeven inoefening om te kunnen volgroeien. Die zijn rudimentair aanwezig om zich vervolgens steeds duidelijker uit te drukken. Blechschmidt bestudeerde de formatieve causatie van het zich ontwikkelende menselijke lichaam. Maar wij mogen aannemen dat de causale wetmatigheden ook toepasbaar zijn op talenten (gedragpatronen en kundigheden), want behoren vorm en talent niet tot hetzelfde onderbewustzijnsdomein? Hoe anders? Het lijkt aannemelijk dat voor toegepaste talenten gelijksoortige mechanismen gelden. Ik wijs op het prachtige talent van baby’s om taal aan te leren wat onmiskenbaar atavistisch is. En wat te denken van het paringsgedrag van veel diersoorten en het talent van vogels om zonder oefening een nest te bouwen? Het is wel zo dat als een klein kind niet met spreektaal wordt geconfronteerd het later nooit meer in staat zal zijn om menselijke spreektaal te leren, maar als het eenmaal begonnen is taal te leren zal het pas na jarenlange oefening over een goede taalvaardigheid beschikken. Dit betekent dat de omgevingsfactoren de ontwikkeling stimuleren van wat ingeboren is en dat moeten doen binnen het geëigende tijdsvenster. Kortom, inoefening en atavisme kunnen heel goed samengaan.

Dat de manifestatie van gedrag en de uiterlijke vorm de ziel of het onderbewuste domein toebehoren, betekent dat het DNA geen aanwijzing geeft voor de uitdrukking ervan, alhoewel een degeneratie in de genetische code ook oorzaak kan zijn van lichamelijke misvormingen en verlies van talenten. Hoe dan ook, het lijkt onmogelijk een causaal verband te leggen tussen gedrag & uiterlijke vorm en een specifieke DNA-sequentie. En geloof me, ze hebben dat nagezocht! Een mens is een totaliteit en daar-

4) “Wie beginnt das menschliche Leben”, Erich Blechschmidt - Christiana Verlag, Stein am Rhein, Zwitserland # 1976.

om is wat in de vorm bestaat – betrekking hebbend op de geest – ook een afspiegeling van het DNA, ondanks het feit dat een vorm, zoals de neus, niet in een specifieke DNA-sequentie kan worden gelokaliseerd. Het meest in het oog springende is de uiterlijke verschijningsvorm van het mannelijke/vrouwelijke dat zich op een glijdende schaal bevindt, ongeacht of iemand een vrouw of man is, want een man (XY chromosoom) kan er in veel opzichten zeer vrouwelijk uitzien en een vrouw (XX) zeer mannelijk. Opmerkelijk genoeg zijn ontzettend veel mannen tegenwoordig zeer vrouwelijk en vrouwen zeer mannelijk, wat het volgende in herinnering roept: “Er komt een tijd dat de mannen zwak zijn, de vrouwen schaamteloos en de bomen vruchteloos.” Otto Weininger publiceerde in 1903 bij de Weense uitgeverij Braumüller een baanbrekend werk “Seks en Karakter” (Geschlecht und Charakter), in een poging de geslachtsverhoudingen in een nieuw licht te stellen. Aan het begin van hfst. 5 zegt hij: *“Gezien de toegegeven nauwe overeenkomst tussen materie en geest, mogen we verwachten dat de opvatting van seksuele tussenvormen, indien toegepast op mentale feiten, een rijke oogst aan resultaten zal opleveren. Het bestaan van een vrouwelijk mentaal type en een mannelijk mentaal type is gemakkelijk voor te stellen (en de zoektocht naar deze types is door vele onderzoekers gemaakt), maar zulke perfecte types komen nooit voor als werkelijke individuen, eenvoudigweg omdat in de geest, net als in het lichaam, allerlei seksuele tussenvormen bestaan.”* De Russische filosoof Nikolai Berdjajev beweerde voor dit werk dat *“na Nietzsche er in deze [moderne Duitse] vluchtige cultuur nog niets zo opmerkelijk is geweest.”* (Die Fackel, 1903) Het kreeg een lovende recensie van de Zweedse schrijver August Strindberg, die schreef dat het *“waarschijnlijk het moeilijkste van alle problemen had opgelost, het vrouwprobleem.”* (Mack 2003, p. 104) Seks en karakter stelt dat alle mensen zijn samengesteld uit een mengeling van mannelijke en vrouwelijke substantie – uiterlijk en karakter – en dat wederzijdse seksuele aantrekking onbewust probeert aan te vullen wat er ontbreekt om op zo’n manier een volledig spectrum te bekomen. Idealiter vormen beide bij elkaar opgeteld een compleet mens, en als dat niet het geval is, zal het huwelijk minder aangenaam zijn. Homoseksualiteit is dus niet aangeboren, maar de weerspiegeling van wezens die elkaar aanvullen, omdat beide partners in hun substantie (in tegengestelde richting) buiten het normale bereik zijn geraakt vrouw (normaal in wiskundige zin). Plastisch uitgedrukt (niet perse realistisch) bevinden beiden zich ergens in de midden-regio en tellen dus op tot één. Daaruit volgt niet noodzakelijkerwijs dat de partners van hetzelfde geslacht moeten zijn; de wederhelft kan net zo goed iemand van het andere geslacht zijn die zich ook buiten de norm bevindt. Ik ken een gelukkig getrouwd stel waarvan de man extreem vrouwelijk is en zijn vrouw extreem mannelijk. Voorheen was hij getrouwd met een ‘normale’ vrouw; zijn kinderen weigerden hem nog te zien nadat hij gekozen had met die andere vrouw te trouwen. Wat een tragedie gebaseerd op louter misverstanden!

4 – De instorting van de menselijke ziel

Indien wij uitgaan van verschillende zielscomponenten, kan worden verondersteld dat op het conceptiemoment het specifiek-tijdelijke (de vis animæ inferior) in de menselijke zygote wordt ingestort nadat de vis animæ inferior vanuit een collectiviteit is afgescheiden, om bij voortijdige dood weer met die collectiviteit samen te smelten (meer dan 50% van de bevruchte lichamen aborteert spontaan).⁵⁾ Pas in een later stadium zal het zich ontwikkelende menselijk leven worden verheven tot zijn sublieme status door een bovennatuurlijke instorting van de persoonlijke ziel (de vis animæ superior/neshamā), die haar integriteit na het overlijden in stand houdt. De twee, de inferior en de superior zijn één geworden, zijn in elkaar opgegaan. Deze gang van zaken is onont-

5) Ook de zaadcel of spermatozoïde kan als een levend wezen worden gezien met een eigen vis animæ inferior. Als de gameten samensmelten, wat conceptie is, vormt het een eencellige zygoote die op zijn beurt een eigen vis animæ inferior heeft.

koombaar want het vergankelijke kan nooit het onvergankelijke voortbrengen. Dit is de enige conclusie omdat de menselijke conceptie en zijn verdergaande ontwikkeling zelfs plaatsvinden indien de onsterfelijke menselijke zielen, die van de verwekkers, zich daar qua wilsintentie tegen zouden verzetten. Daaruit volgt dat de instorting van het onsterfelijke in het sterfelijke een daad van God is. Wij zijn als gelovigen niet vrij er een andere opinie op na te houden, want de encycliek *Humani Generis* uit 1950 stelt dat “*het Katholiek geloof ons aan de overtuiging bindt dat de (onsterfelijke) zielen rechtstreeks door God zijn geschapen*”. (§ 36) Het niet-geloven in een persoonlijke God zoals ons door de Judeo-Christelijke traditie wordt voorgehouden, impliceert een onderwaardering van de sublieme status van het menselijk leven, met alle ongewenste gevolgen van dien.

Ik zou nu uw aandacht willen vestigen op een woord van God dat Hij aan zijn woordvoester, bekend onder het acroniem J.N.S.R., heeft toevertrouwd. In het dagelijks leven is zij een in Frankrijk wonende huismoeder, waarbij de letters J.N.S.R. staan voor ‘Je ne suis rien’ of ‘Ik ben niets’, maar ook ‘Jésus notre Seigneur revient’ of ‘Jezus onze Heer komt terug’. In de boodschappen, volgend op het “Geheim van Maria” staat op 20 juni 2006 geschreven:

«« Bij je geboorte op Aarde (op het moment van de instorting) wordt je zichtbare lichaam met zijn dubbelganger verenigd, die bestemd is om tot in alle Eeuwigheid met zijn God te leven. (...) Het is in het vooruitzicht van je geboorte op de Aarde [die je tweede geboorte voorstelt, de incarnatie] dat deze twee zich samenvoegen. Jullie God, vrijgevig en goed, vertrouwt dit prachtig geestelijk lichaam vanuit de Hemel, een Gave Gods, aan dit stoffelijk lichaam toe dat door vlees is gegeven. Ouders kunnen zeggen: “jij bent vlees van mijn vlees” maar nooit: “jouw geest is het werk van mijn geest”. En zelfs jullie vlees zal door de Genade van God, indien u zich op Mij richt, steeds geestelijker worden, dat wil zeggen meer geest dan vlees. »»

De befaamde Maria Valtorta (1897-1961) heeft duizenden pagina's dictaat nagelaten die zij rechtstreeks van Jezus Christus kreeg. In haar dictaat van 10 maart 1945 zegt zij het volgende, hetgeen onderschrijft dat de onsterfelijke menselijke ziel ergens tijdens de zwangerschap wordt ingestort:

«« Toen mijn moeder (de allerheiligste Maagd) Mij droeg toen zij van Mij, zijnde God, zwanger was, begaf zij zich – omdat zij de deemoedige en liefhebbende is – naar de moeder van Johannes [de Doper] om haar te dienen. Zij was haar nicht van moederszijde en op hoge leeftijd zwanger. **De Doper bezat reeds zijn [onsterfelijke] ziel want hij was in de zevende vormingsmaand.** En de kiem van [wat een volwassen] mens [moest worden], ingesloten in zijn moeders schoot, sprong van vreugde op toen het de stem hoorde van de Bruid van God. Voorloper, óók hierin, ging hij de verlostten vooruit, want van schoot tot schoot stortte zich de genade uit en drong zo [bij Johannes] naar binnen. Daarmee verviel de erfschuld van de ziel van het kind. Daarom zeg Ik [Jezus Christus] dat er op aarde drie zijn die de wijsheid bezitten: het Woord, de Moeder en de Voorloper, zoals er in de Hemel drie zijn die de wijsheid zijn: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. »»

Het vorenstaande druist niet in tegen de kerkleer omdat geen enkele paus ooit onfeilbaar heeft verklaard op welk moment de onsterfelijke ziel in het lichaam wordt ingestort. De kerkvaders geloofden in het algemeen dat de ziel op zeker moment na de schepping van het lichaam wordt ingestort, behalve dan tijdens Christus' Menswording. Op het moment van de aankondiging door de engel (Luc. 1:35), toen de Heilige Geest de MAAGD overschaduwde, is haar menselijke kiem tot ontplooiing gekomen (in zoverre ontplooiing een juiste term is) opdat de hypostatische vereniging kon

plaatsvinden van lichaam en ziel, de ZIEL die met zijn Godheid verenigd was. Aldus is het eeuwig WOORD vlees geworden. Volgens de visioenen van de Abdes Maria Cecilia Baij OSB (1694-1766), wiens geschriften op initiatief van Paus Benedictus XV (1914-1922) zijn uitgegeven, bestond het lichaam van onze heiland reeds vanaf de conceptie in miniatuur (“Het Innerlijke Leven van Jezus”, hfst. 1). Daarom was Christus’ lichaam op geen enkel moment incompleet en zonder Goddelijkheid, behalve toen Hij aan het kruis stierf en zijn ziel kortstondig werd afgescheiden. Nochtans werd door goddelijk ingrijpen zijn dode lichaam tot aan het opstandingsmoment niet aan het bederf prijsgegeven. De “Catechismus van Trente” leert hetzelfde (art. 3):

«« Wat de aard der natuur en het menselijk verstand te boven gaan, is dat zodra de Gezegende Maagd de aankondiging van de Engel aanvaardde met de woorden: “*Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord*”, het allerheiligste lichaam van Christus direct werd geformeerd en verenigd met een rationele ziel die met de rede begaafd was; zo was Hij in een ondeelbaar ogenblik gelijktijd volmaakt God en volmaakt mens. Dat dit het wonderbaarlijke en voortreffelijke werk van de Heilige Geest was staat buiten kijf; want volgens de orde der natuur wordt de persoonlijke ziel pas na een bepaalde tijdsduur met het lichaam verenigd. Eveneens werd – en ook dit zou ons versteld moeten doen staan – toen Christus’ ziel met zijn lichaam werd verenigd de goddelijkheid met beide verenigd; en zo werd op hetzelfde moment dat zijn lichaam werd geformeerd en bezielde, de goddelijkheid met dit lichaam en ziel verenigd. Daarom was Hij tegelijk volmaakt God en volmaakt mens, en wordt de Heilige Maagd vanaf het moment dat zij de Godmens ontvangen had met recht de Moeder van God en van mensen genoemd. »»

Op 7 juni 2008 geeft J.N.S.R. een nadere theologische verklaring in “Dit Dubbel Lichaam dat God ons gegeven heeft”:

«« Onze ziel, dit tweede lichaam, en onze geest die het bezielt, worden door de Paulus in 1 Tessalonicenzen 5:23 aangeduid: “*Dan moge de God van de vrede zelf u heiligen heel en al; uw geest, uw ziel en uw lichaam blijve ongerept bewaard en onberispelijk tot aan de komst van Jesus Christus onzen Heer.*” Het is onze ziel die ons “*vernederd lichaam*” animeert zegt Paulus “*opdat het gelijkvormig worde aan zijn verheerlijkt Lichaam*”. Philippensen 3:20-21: “*Voor óns is het Vaderland in de Hemel waarvandaan we vurig de Verlosser verwachten, de Heer Jezus Christus, die ons vernederd lichaam zal omvormen opdat het gelijkvormig worde aan zijn verheerlijkt Lichaam, dankzij die kracht waarmee Hij alles aan zich zal onderwerpen.*” »»

5 – De verheven status van de mens

Het geloof in de unieke en ongeëvenaarde verhevenheid van ieder mens, zoals bedoeld in Gods liefdevolle scheppingsplan, is een grotere geloofsdaad dan het eenvoudigweg geloven in God geloven, omdat dat laatste niet aangeeft wie die God eigenlijk is in zijn relatie tot ons. Alhoewel, zoals wij reeds hebben vastgesteld, het begin van het menselijk leven geen bovennatuurlijk ingrijpen vereist (volgens de huidige definitie van het begrip bovennatuurlijk), moeten wij toch stellen dat de ‘menselijke’ ziel al vanaf het conceptiemoment bestaat, aangezien de doelgerichtheid tot mens al vanaf het allereerste begin bestaat. Walter Russell formuleert het in “Het Geheim van het Licht” als volgt (hfst. 13): “*Een mens begint het idee van het mens-zijn reeds uit te drukken vanuit een enkele cel. Het gehele idee van de mens ligt in die ene cel. Het ontvouwt zich dan in geordende tijd en ruimte volgens de wetten van het Heelal. (...) Iedere actie van een zich ontvouwende mens is deel van het zich ontvouwende mensidee zoals het in zijn totaliteit bestaat in Gods Geest.*” De encycliciek “Donum

Vitæ” zegt heel juist: *“Het menselijk leven is heilig omdat het vanaf zijn oorsprong de scheppende daad van God omvat en voor altijd een speciale band met de Schepper houdt, zijn enig doel.”* Ik voeg daaraan toe: omdat Hij immers het eerste vaderschap kent. (Gen. 4:1) De menselijke vader (de progenitor) heeft dus een afgeleid vaderschap, en het is niet andersom. De dwarsverbanden tussen de menselijke collectiviteit en de vis animæ, zoals te berde gebracht, laat onverlet dat de menselijke collectiviteit een klasse apart is, die groot respect afdwingt, des te meer na de inenting van de Zalving.⁶⁾ Zo bezit het embryo al vanaf het allereerste begin een verheven persoonlijkheid die ‘recht’ heeft op onze bescherming, een persoonlijkheid in die zin dat het zijn individualiteit in stand tracht te houden, zij het dat in het beginstadium deze persoonlijkheid vooral wordt ontleend aan de collectiviteit. Pas later, na ongeveer vier maanden, ontstaat het door God gewenste evenwicht tussen de collectieve en individuele personæ. Dit alles is uitermate complex, maar wie zou durven beweren dat het leven, in het bijzonder het menselijk leven, niet complex is?

In elk geval vragen de heiliging en hemelse roeping van het menselijk leven om respect en bescherming, van a tot z, vanaf de toonzetting van de voortplantingsdaad tot de teraardebestelling van het stoffelijk overschot. Zij vragen ook om zelfbeheersing en menswaardig gedrag, vooral in het seksueel verkeer, omdat anders de persoonlijke zielen (van de seksuele partners) tot hun instinctieve conditie worden teruggebracht, ofwel Bijbels gezegd: aan het vlees onderhorig raken (vlees staat hier gelijk aan biologische intelligentie). Waarom juist in het seksueel verkeer? Omdat misplaatste seksualiteit een bezoedeling van de geest betekent, want de twee zullen één vlees worden. (Gen. 2:24) In zijn homilie van zondag 15 oktober 2000 zei Paus Johannes Paulus II over dit bijbelvers:

«« De Bijbelse term ‘vlees’ brengt niet enkel de lichamelijke natuur van de mens in herinnering, maar zijn gehele identiteit naar lichaam en ziel. Wat de echtelieden volbrengen is niet enkel een vereniging van hun lichamen, maar een ware verbintenis van hun persoon, een zo diepgaande verbintenis dat het hen tot op zekere hoogte een [zich voortzettende] historische afspiegeling maakt van het ‘Wij’ van de drie Goddelijke Personen. »» (Brief aan de Gezinnen, n° 8 # 1994)

Dat verklaart waarom een ontluistering van de seksuele vermogens bij de ouders zeker een negatieve uitwerking zal hebben op het nageslacht, wat zo goed verwoord is in Jezus’ boodschap aan JNSR. de dato 20 december 1999:

«« De vrouwen brengen hun kinderen ter wereld, vrucht van de Liefde van de vader en moeder. Maar Ik vraag jullie nu: hoe ziet die vrucht eruit? Worden zij wel uit de reeds aan God opgedragen Liefde geboren? NEEN ! U bent Mij vergeten en mijn zielen kennen Mij niet. U hebt de ware Liefde verraden en de wederzijdse echtelijke Liefde misvormd die, voor het aangezicht van God, is verlaagd tot het dierlijk stadium. En het kind verliest zijn onschuld zodra het de leeftijd heeft bereikt dat zijn zinnen, zoals bij het dier, ontwaken. »»

In de Brief aan de Gezinnen staat wat de echtelieden volbrengen niet enkel een vereniging is van hun lichamen, maar een ware verbintenis van hun persoon, een zo diepgaande verbintenis dat het hen tot op zekere hoogte een historische afspiegeling maakt van het ‘Wij’ van de drie Goddelijke Personen. Sommigen zouden hier de vergoddelijking van de lichamelijke vereniging in kunnen lezen, zoals in zwang bij de seksuele uitspattingen van de heidenense mysteriediensten. Echter, de nadruk ligt hier op de verbintenis van de ‘persoon’, de lichamelijke vereniging is subsidiair. Wat in dit concept ontbreekt is dat de verbintenis van persoon tot persoon pas tot zijn volle recht kan

6) Christus betekent ‘De Gezalfde’. Hij wordt ook de tweede Adam genoemd, die de eerste gezalfde was en de eerste mens in de meest verheven betekenis van het woord.

komen bij het herstel van de paradijselijke staat. Tot op zekere hoogte, inderdaad, maar uiterst gebrekking, is de verbintenis tussen man en vrouw reeds nu een afspiegeling van het 'Wij' van de drie Goddelijke Personen. Physiologisch zal de mens in de herstellende paradijselijke staat ook een lichamelijke vereniging kennen, maar de hormonale impulsen zullen dan onderhorig zijn geraakt aan zijn wil, en niet andersom. In een eigenmachtige toeëigening van de seksuele daad, toen Adam nog de Gezalfde was, is iets vreselijks gebeurd, waardoor de dierlijke instincten of driften in onze onderlinge relatie de overhand hebben gekregen. Zo was het niet bedoeld en daarom dient het Bijbelse 'één vlees worden' primair in zijn geestelijke dimensie te worden gezien. Het gezegde in de Brief aan de Gezinnen is daarom vooral een profetisch getuigenis. De kiem is wel aanwezig voor een andere beleving, maar dat is ook alles wat ervan kan worden gezegd. In de menselijke beleving dient het lichamelijke aspect een middel te zijn, geen doel, want dan staat het gelijk aan masturbatie in zijn betekenis van zelfbevredestiging. Hier past een kanttekening: het lichamelijke vormt deel van ons aardse bestaan, maar dient eerst zijn plaats te hervinden in de herstellende paradijselijke staat voordat voor de mensheid sprake kan zijn van een werkelijke hernieuwing van de relatie tussen man en vrouw. De herstellende paradijselijke staat wordt voor de hele mensheid bereikt, maar pas bij de komst van de zevende scheppingsdag. Het einde van de Bijbel komt overeen met het einde van de zesde scheppingsdag. Over de zevende zijn slechts spaarzame details gekend. God spreekt erover als een nieuwe rustdag voor zijn kinderen, die dan kunnen rusten zoals God van zijn werken rust. (Hebr. 4:8-10) En nadien zal er op het kosmisch klavier een nieuwe octaaf aanvangen.

6 – Een complete lichaamsmaquette

Ten aanzien van het exacte moment van de 'persoonlijke' bezieling geef ik het volgende ter overweging. Doordat vorm zich in de ziel ent, mag aangenomen worden dat de persoonlijke bezieling pas plaatsvindt wanneer de ongeboren baby een morfologisch sterke gelijkenis vertoont met het volgroeide mensenlichaam, derhalve na ongeveer vier maanden. Dat begin valt samen met het synchroon gaan lopen van de twee harten van moeder en kind! Het Vijfde Lateraans Concilie (1512-1517) stelt dat de ziel *"werkelijk in zichzelf en essentieel de vorm van het menselijk lichaam is (...), zoals omschreven in de canon van paus Clemens V, onze voorganger van vreugdevolle nagedachtenis, dat tijdens het Concilie van Wenen werd gepubliceerd."*⁷⁾

Als de baby vervolgens direct zou overlijden, beschikt de ziel op haar eindbestemming over een complete lichaamsmaquette. (1 Kor. 15:44) Welk een eindbestemming weet ik niet, maar ik weet wel dat zij daar de beminden van de Hemelse Vader zijn. Heb ergens gelezen dat nadat iemand is gestorven de ziel de lichamelijke vorm aanneemt van toen het 33 jaar oud was of dat zou zijn geweest. Indien juist, zal de ziel van een overleden kind de vorm krijgen van het lichaam dat het met 33 jaar zou hebben gehad, en dan onmiddellijk redelijk kunnen denken, maar nog niet volwassen denken.

De Griekse bijbelvertaling uit de vierde eeuw voor Christus, de zogeheten Septuagint, geeft in Exodus 21:22-25 een interessant aanknopingspunt voor de vaststelling van het persoonlijke bezielingsmoment waarvan een gebruikelijke vertaling: *"Als twee mannen vechten en daarbij een zwangere vrouw raken zodat zij een misgeboorte krijgt (een spontane abortus), zal bij geringe schade een boete worden opgelegd - naar eis van de echtgenoot en volgens rechtspraak, maar indien hieruit een kwalijke zaak volgt, zal hij leven voor leven geven, oog om oog, tand om tand."* De Septuagint corrigeert deze obscure tekst met een interpretatie uitgaande van de Joodse traditie:⁸⁾ *"Als twee mannen vechten en daarbij een zwangere vrouw raken zodat zij een onvolledig gevormde foetus baart, zal de tegenpartij een boete worden opgelegd - naar eis van de echtgenoot en*

7) Vijfde Lateraans Concilie, 8^e zitting, De Menselijke Ziel, nr. 481 # 8-19 dec. 1513.

volgens rechtspraak, maar indien perfect gevormd, zal deze leven voor leven geven, oog om oog, tand om tand.” Perfect gevormd of ‘uitgebeeld’ is naar het Griekse ‘exeikonismenon’ overeenkomend met zo’n vier maanden zwangerschap.

Het vaak aangehaalde functionaliteitsprincipe ter bepaling van het bezielingsmoment is geen maatstaf. Het gaat om de lichaamsvorm, niet om de functionaliteit (van bijvoorbeeld de hersenstructuur), want er is zowel een natuurlijk als een geestelijk lichaam. Elk heeft een eigen functionaliteit maar heeft toch dezelfde vorm, niet per se identiek maar wel herkenbaar. Sommigen zal het vreemd in de oren klinken dat de lichaamsvorm zich in de ziel ent. Maar heeft de Kerk niet altijd geleerd dat er een organieke eenheid tussen lichaam en ziel bestaat? De ziel of geest is niet gevangen in een lichamelijk omhulsel maar blijft daarmee verbonden, zelfs nadat de materiële verschijningsvorm is afgeworpen in wat de dood heet. Onze verschijningsvorm na de dood lijkt op wat eens het vleeselijke lichaam was. Waarom toch spreken we over geest én ziel? Dit heeft de arts Drs. Ruud van der Ven mooi gedefinieerd:

«« Geest en ziel overlappen elkaar deels, maar hebben ook iets eigens. De ziel is het ‘naar binnen gerichte ik’ van de mens. De geest is het ‘naar buiten gekeerde ik’ van de mens; het aspect van zijn mens-zijn waarmee hij communiceert en contact maakt met God – of met ‘geestelijke machten’ buiten God – en met mensen. »» (“Orgaandonatie, een zaak van leven en dood”, p. 150 # 2022)

8) De halachitische status van een embryo/foetus hangt af van het stadium van zijn ontwikkeling. De meeste Talmoedische verwijzingen naar bezieling (instorting van de neshama) zijn van homiletische aard waarin dit wordt verondersteld als optredend bij de conceptie. (B. Sanhedrin 91b, B. Niddah 31a) Desalniettemin wordt in de traditie erkend dat de instorting van de neshama tijdens conceptie gewoon kan verwijzen naar een biologisch vitaliserende factor of bepaald niveau van biologisch leven, in plaats van het embryo reeds dan de status van een mens toe te kennen. Gedurende de eerste veertig dagen [na conceptie] werd het embryo indertijd slechts als ‘water’ beschouwd; vanaf de 41^e dag tot aan de zwangerschap werd het beschouwd als een twijfelachtige embryo/foetus [wat betekent: ‘we weten niet’ wat op een bepaald moment zijn precieze status is]. (M. Niddah 3:7) En toch werd een zwangerschap in de eerste drie maanden niet als zodanig ‘erkend’ (M. Niddah 1:4; T. Niddah 1:7), [wat enig licht werpt op de kwestie]. Een geaborteerd product dat niet de vorm van een mens heeft werd niet als een foetus opgevat. En [zo’n afdrijving] werd niet gezien als het veroorzaken van lichamelijke onreinheid [- een andere manier om te zeggen dat het geen zonde is]. (M. Niddah 3:2). Rabbijnse bronnen bevatten discussies over wat een menselijke vorm is (T. Niddah 4:5,7; B. Niddah 23b), waarbij men zich meestal richtte op gelaatstrekken. Uit: “The Shalvi/Hyman Encyclopedia of Jewish Women” - onderwerp “Abortus: Halakhic Perspectives”, door Tirzah Meacham (leBeit Yoreh) en Yoel Lipinsky (laatst bijgewerkt op 27 juli 2022).

7 – *Uit het niets getrokken*

De Joodse traditie veronderstelt de precreatie van de onsterfelijke en argeloze zielen ervan uitgaande dat ze aan het begin van het Heelal zijn geschapen in afwachting van ieders intrede in een menselijk lichaam. Zie daartoe Nishmat Hayyim, “Over de natuur van de ziel”, van de vermaarde Amsterdamse geleerde Manasseh Ben Israel (1604-1657), een goede vriend van Rembrandt van Rijn. De grote hebraïst Origenes (185-ca. 254) ging uit van die precreatie in een systeem van denken dat nu als ketters wordt beschouwd – maar dit maakt hem nog niet ketters in andere zaken. “*Origenes neemt zeker een vooraanstaande plaats in (...) in de ontwikkeling van de Christelijke theologie.*” (Encycliek “Fides et Ratio” n°39) Thomas van Aquino veronderstelt in zijn “Summa contra gentiles” (II 83-89) dat ziel en lichaam gelijktijdig hun bestaan beginnen, waarbij ik wil opmerken dat dit niet in tegenspraak hoeft te zijn met het idee dat de zielen reeds eerder in ‘de gedachte van God’ zijn geschapen. (Jer. 1:5) De mystieke ziel Jeanne le Royer (1731-1798), beter gekend als de Zuster van de Geboorte, zegt dat de zielen in alle eeuwigheid het voorwerp van Gods gedachte en de lieflijke gevoelens van zijn vaderhart zijn geweest, zielen die te bestemder tijd vanuit het niets getrokken worden. Het dispuut over het scheppingsmoment van de ziel lijkt mij ondergeschikt aan de vaststelling dat ziel en lichaam afzonderlijk door God geschapen zijn, een feit waarover wél grote overeenstemming bestaat. Indien wij de preconceptie van de zielen aanvaarden, vervult ons dit met groot ontzag ten aanzien van de Goddelijke bedoeling inzake het ongeboren menselijk leven en het menselijk leven in het algemeen. Want een gegeven leven blijkt dan niet slechts een incident maar een invoegen in het reeds bestaande of het gekende.

Hoog boven dit alles torent de machtige zalvingsfactor uit, waarmee Adam indertijd werd begiftigd, zoals zijn Hebreeuwse naam aangeeft (Aleph-dam). Bovendien is daar de autonoom handelende Heilige Geest die, naar Christelijke opvattingen, bij iemand inwoont vanaf diens aanname tot het kindschap Gods door de doop middels de formule: “*Ik doop U in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, amen.*”

APPENDIX 1

De ontologie van Plato, Aristoteles en Thomas Aquino

De natuurfilosofie, zoals onderwezen op de kathedraalscholen en middeleeuwse universiteiten, past bij het hylemorfisme van Aristoteles en is aanvaard en nader bepaald door Thomas van Aquino. Professor L. J. Elders vat de ontwikkeling van het concept als volgt samen (uit een collegedictaat):

«« Het Aristotelische begrip van materia prima betekent iets geheel anders dan de natuurwetenschappelijke categorie ‘materie’: materia prima is op geen enkele wijze waarneembaar en is niet iets kwantitatiefs: zij is een zijnsbeginsel dat voorafgaat aan de verdere opbouw van het concrete ding en zij heeft met de kerndeeltjes van de fysica rechtstreeks niets te maken. Materie en vorm liggen op een geheel ander vlak dan wat men atomen en moleculen noemt; zij gaan als substantiële zijnsfactoren aan de uitgebreidheid vooraf. (...) De materia prima is op zich genomen geheel leeg van elke bepaling en dient als ‘mogelijkheid tot bepaling’ verstaan te worden. (Verder: Plato is wel de eerste wijsgeer geweest die systematisch het verschil leert tussen denken en waarneming. Aristoteles heeft Plato’s opvatting verder ontwikkeld: voor het denken is een eigen vermogen nodig; dit kan niet iets van het organisme zijn maar komt als het ware van buitenaf – d.w.z. van buiten ‘s mensen organische werkelijkheid – tot de mens. (En voorts) Thomas heeft veel aandacht besteed aan de vraag hoe de door de dood van het lichaam gescheiden ziel kent. (...) De activiteit van de van het lichaam gescheiden ziel is geen andere dan het denken: op grond van het feit dat de ziel zichzelf heeft en bezit als immateriële werkelijkheid is zij reeds kennis in aanleg. De definitie van kennis is immers ‘het bezitten van een vorm op immateriële wijze’. (...) Is de menselijke ziel aanvankelijk een leeg blad [tabula rasa] of bezit zij vanaf het begin reeds kennis? Terwijl Plato de pre-existentie van de ziel leerde die met een schat aan kennis uitgerust in het lichaam komt, stelt Aristoteles dat de mens alle kennis via de zintuigen moet verwerven. De ervaring leert inderdaad dat wij geleidelijk aan kennis vergaren. De grote moeilijkheid is echter hoe men de overgang van zintuiglijke voorstellingen tot de immateriële begrippen van het verstand moet verklaren [hetgeen door Aristoteles onvoldoende wordt gedaan]. (...) Thomas theorie gaat als volgt: Omdat de zintuiglijke voorstellingen gelijkenissen van individuele dingen zijn en in de organen van het lichaam hun bestaan hebben, bezitten zij niet dezelfde zijnswijze als het menselijk verstand – en daarom hebben zij niet het vermogen op het [receptieve, potentiële] verstand in te werken. Vandaar dat er een andere factor nodig is, die op deze voorstellingen inwerkt en ze omvormt. Deze factor is het actieve verstand [het zogenaamde intellectus agens] dat de voorstellingen aan zichzelf assimileert. Via deze getransformeerde voorstellingen werkt het dan op het receptieve, denkende verstand in. De zintuiglijke voorstelling geeft de inhoud van het begrip, het intellectus agens de algemene vorm. »»

Anders gezegd: De inhoud van begrip is identiek aan de perceptuele input en de algemene vorm is identiek aan de assimilatie van die input in een vorm die is aangepast aan de bewuste interpretatieve capaciteit van de waarnemer. Voor die assimilatie zorgt een intermediair – de intellectus agens – waarvan de activiteit zich meestal aan onze bewuste waarneming onttrekt.

Het werk van deze intermediair is nader bepaald in het rijpingsconcept van Clifford Anderson, waar het de Z-Drager (Z van zintuigen) heet, hetgeen wordt uiteengezet in zijn boek “De Levensstadia” (The Stages of Life – A groundbreaking discovery: the steps to psychological maturity). Rijpwording is volgens Clifford Anderson de constructie van het kennend vermogen om zich een fundamenteel begrip van de wereld te vormen, een werk dat zonder de concipiërende activiteit van de Z-Drager onmogelijk zou zijn. Terwijl voor Plato elk weten in aanvang een ‘herkennen’ is, geldt voor Aristoteles en Thomas van Aquino enkel het ‘kennen’. Ik meen dat het een het ander niet hoeft uit te sluiten. Dat zelfs voor het persoonlijk onderbewustzijn een tot op zekere hoogte vooraf kennen moet bestaan waaruit een herkenning kan volgen indien de ervaring dat toelaat. God heeft immers de vrijheid om iets in iemands binnenste in te prenten naar gelang Hem dat goeddunkt.

Thomas van Aquino heeft ten aanzien van het bewust kennende voortreffelijk werk geleverd. Het onbewust kennende en sturende, welke zich aan onze bewuste wilsintentie onttrekt, heeft echter geen plaats bij Thomas van Aquino en een zelfstandig collectief onderbewustzijn des te minder. Evenwel zou zonder de Thomistische discipline, die ik zeer hoogschat, de studie van het onderbewustzijn al snel verzanden in de wazige betogen zo eigen aan allerlei esoterische bewegingen. Alhoewel dit artikel zeker niet Thomistisch is, zou het mij verdrieten als de lezer het interpreteert als een tegenstelling daarop. Mijns inziens blijven de premissen van Thomas van Aquino in grote lijnen gehandhaafd en moet gestreefd worden naar een vruchtbare symbiose tussen zijn ideeën en de ontdekkingen ten aanzien van het onderbewustzijn.

H. Lamer weet het volgende te verduidelijken in de door J.W. Fuchs bewerkte Nederlandse uitgave van het “Encyclopedisch Woordenboek der Klassieke Oudheid” :

«« Plato verstond onder ideeën de eeuwige, onveranderlijke oervormen van alle dingen van de ons omringende met de zintuigen waar te nemen wereld, de ‘verschijningswereld’ van de schepselen, de voorwerpen, maar ook die van de abstracte begrippen als de deugd en het goede. De ideeën leiden volgens hem een reël bestaan in een eeuwige, onveranderlijke wereld. Daaruit is de wereld zoals die aan ons verschijnt door imitatie ontstaan. Deze is, aangezien hij uit onvolkomen materie is samengesteld, onvolmaakt, een minderwaardige wereld van de schijn tegenover die volmaakte wereld van het zijn. (...) Zijn leerling Aristoteles, die de intuïtief-literaire traditie vertegenwoordigt, heeft zich tegen Plato afgezet en diens theorieën verder ontwikkelt, van hem die de koel-analytische traditie vertegenwoordigt. (...) Aristoteles bestrijdt de ideeënleer van Plato en verklaart dat de ideeën geen eigen bestaan leiden, maar alleen samen met het individu kunnen bestaan. Zo kwam hij tot de bepaling van de wereld der verschijnselen met behulp van vorm en stof [materia prima], die echter niet zelf de verschijnselen doen ontstaan; de natuur bouwt de bestaande wereld eruit op. De stof heeft alleen de mogelijkheid of aanleg [dunamis], de vorm daarentegen verwezenlijkt of vervult [entelécheia] deze aanleg. De vorm draagt het doel, de vervulling, in zich. Aldus is de teleologie (de doelgerichtheid der verschijnselen) het overheersende gezichtspunt in de Aristotelische beschouwing. De eeuwige onstoffelijke vorm is de godheid, de absolute geest, die door de beweging uit de materie de wereld schept. »»

Alhoewel de gedachte dat vorm en beeld tot het domein van de ziel behoren niet nieuw is, meen ik dat mijn verdere uitwerking wel nieuw is, getrouw aan onze wetenschappelijke traditie volgens het gezegde van Alfred North Whitehead: “*De beste algemene typering van de Europese filosofische traditie is dat deze uit een serie voetnoten bestaat op Plato.*”

DEEL 1 – Hfst. 2

Over de Aard van de Ziel

foto Abardwell

Dit tweede deel over de aard van de ziel is nogal ongewoon, en ik raad u daarom aan het meerdere keren te lezen. Het bestudeert de scheppingsstadia van de ziel vanuit mystiek-theologisch standpunt. De titel had ook kunnen zijn: van gameet tot homunculus, of: Gods ingrijpen vanaf het onbevruichte eicelletje tot aan het kleine mensje dat nog geboren moet worden. Dit is een wonderbaarlijk verhaal, dat oproept tot dankzegging. Het doet ook denken aan de abortus-hecatombe, die al meer dan 100x het aantal slachtoffers heeft geëist dan de Shoa (Joodse Holocaust). Daarom bid ik met de psalmist: "Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij. Maar dezen, die mijn ziel zoeken tot verwoesting, zullen komen in de nederste delen der aarde." (Ps. 63:9-10, 139:15)

8 – De vier scheppingsstadia en de tien scheppingsgezegden

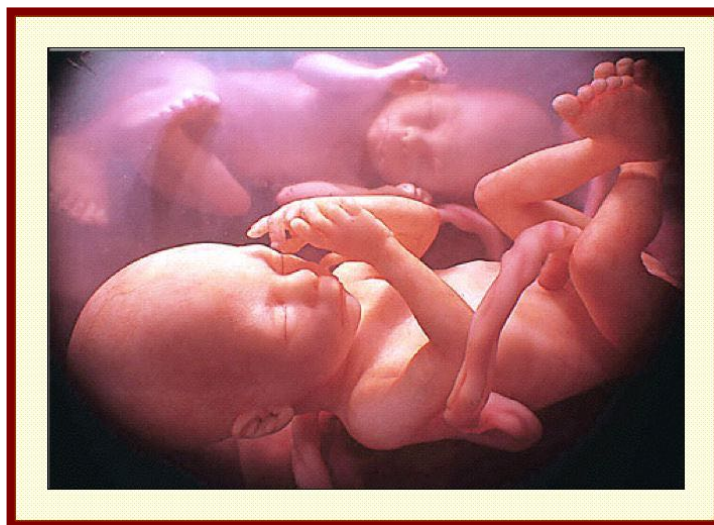
De Statenvertaling leest voor Genesis 1:1: *"In den beginne schiep God de hemel en de aarde."* Dit vers kan volgens de grondtekst zeer wel worden vertaald met **"Door** het beginsel schiep God hemel en aarde" in plaats van **"In** het begin". En dat beginsel – in en bij God – is natuurlijk het Woord dat in Christus vlees is geworden; in de brief aan de Kolossenzen ook wel de 'Eerstgeborene' genoemd (Kol. 1:15-16): *"Hij is het Beeld van de onzienlijke God, de Eerstgeborene van heel de schepping. Want in Hem is alles geschapen..."* De Joodse taal spreekt in dit verband van 'de eersteling van de levenskracht'.

De schepping van een mens uit het niets, d.w.z. vanuit het beeld dat God van die bepaalde mens in gedachte heeft en naar welk beeld die geroepen is, valt met voor-

noemd scheppingsproces te vergelijken, aangezien ook hier ‘de mens’ naar Gods beeld is geschapen. Ondanks alle verwoede pogingen in ons maatschappelijk bestel om dat beeld te ruïneren, zijn en blijven wij – in Christus Jezus – Gods maaksel. (Ef. 2:10) Dus laat ons kijken wat het scheppings- en generatieproces, zoals die in het Oude Testament naar voren komen, aan inzichten oplevert.

Volgens de Joodse traditie omvat het scheppingsproces, zoals beschreven in het eerste bijbelhoofdstuk, vier scheppingsstadia, dat zijn de vier onzichtbare en innerlijke bewegingen, hier een verwijzing naar Jesaja 43:7:

- 1) Iemand wordt genoemd naar Mijn Naam (Genesis 1:1-2);
- 2) dien Ik genereerde (Genesis 1:3-10);
- 3) dien Ik vormde (Genesis 1:11-31); en
- 4) dien Ik maakte / ‘asa’ (Genesis 2:2-3).

In die zin verwijzen volgens de Joodse traditie de vier stadia naar de vier Hebreeuwse letters van Gods heilige Naam, de naam Yahweh (yod, he, vav, he). Het woord ‘Zoon’ heeft in het Hebreeuws ook een waarde van vier. In het begin van zijn evangelie schrijft de Apostel Johannes over de Zoon: *“Alle dingen zijn door Hem gemaakt, en zonder Hem is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.”*

De Joodse traditie trekt het beeld van de vier scheppingsstadia door naar de tien scheppingsgezegden als voorstelling van de uitwendige scheppingsbewegingen. De Talmoed tekent hierbij aan dat er slechts negen uitspraken zijn, en suggereert dat het alomvattende *“In den beginne”* ook een uitspraak of gebieding is, om precies te zijn ‘de’ uitspraak. (Megillah 21b) Hierover kan verschil van mening bestaan, omdat *“In den beginne”* géén ‘zeggende’ of gebiedende uitspraak is, maar een innerlijke gedachtebeweging in de trant van: *“iemand die naar mijn Naam wordt genoemd”*. Dat profileert zich nogmaals in Psalm 33:9: *“Hij sprak en het was”*, d.w.z. met één goddelijke oproep, en vervolgens: *“Hij gebiedt en het kwam in het aanschijn”*. De eerste beweging – niet uitgesproken maar van begin tot eind in Gods gedachte geformuleerd in de ene Aleph-Tau adem (van a tot z) – bestaat uit een maken in termen van ‘bara’, óók gebruikt in Genesis 1:1. Het is een capsule die al het andere omvat. Het is het ene zaad van alle toekomstige generaties. Zo zegt Jesaja 41:4: *“Wie heeft het gedaan en bewerkt? Hij, die vanaf het begin alle generaties in het aanzijn roept. Ik alleen, de Heer, de Allereerste, die tevens de Allerlaatste is.”* Deze scheppingscapsule omvat dus alle scheppingsstadia – inclusief alle potentieel te vervullen alternatieve keuzes – en mag desondanks als eerste stadium worden toegevoegd om aldus tot tien op te tellen. Het

bijzondere is dat deze capsule van alle tijden in Gods gedachte slechts één moment omvat, want in God bestaat geen tijd; alles ligt als bij een werkplan voor zijn geestes-oog uitgestald. Alhoewel in God de Vader geen tijd bestaat, is dankzij de Triniteit volgtijdelijkheid mogelijk gemaakt. Omdat Jezus vanuit de Vader is, moet zijn zoon-schap even eeuwig zijn als de Vader zelf, tenminste als Hij verwekt is uit dezelfde essentie als de Vader. Daarom is er geen tijd zonder de Triniteit gevolgd door een tijd mét de Triniteit. Desondanks lijkt de volgende veronderstelling gewettigd: alhoewel in de Vader geen tijd bestaat kan in de Zoon volgtijdelijkheid bestaan. Anders zou de Bijbel niet zeggen dat *“door Christus alles werd geschapen. (...) en dat alles is geschapen door Hem en voor Hem; Hij is vóór alles en alles bestaat in Hem.”* (Kol. 1:16-17, Joh. 1:1-3) Indien waar, is deze tijdloze ‘capsule’ (tijdloos vanuit het perspectief van God de Vader) in Christus tijdelijk gemaakt en mogen we dus zeggen: zoals het was in het begin der creatie is het nu en altijd, tot in de eeuwen der eeuwen.

Eenzelfde benadering treffen we aan we bij de Tien Geboden die God in de stenen platen grifte. (Ex. 34:28) De telling in Exodus 20 vers 1 t/m 17 (c.q. Deut. 5) is altijd onderwerp van gesprek geweest. Eigenlijk zijn het negen geboden, want de eerste twee horen bij elkaar en vormen feitelijk één gebod: *“Ik ben de Heer uw God; Gij zult Mij liefhebben en geen afgoden vereren.”* Door deze kwestie zag de Samaritaanse secte als het aanvullende gebod de opdracht de Tien Geboden op de berg Gerizim te verkondigen. (Deut. 11:27-29) Een gangbare uitleg is dat in die ene adem toen *“God «al» de woorden sprak”* (Ex. 20:1), alle mogelijke gebods- en verbodswoordjes lagen opgesloten, dus ook de zeer uitgebreide corpus uit het boek Leviticus. Zoals de grote Thomas van Aquino placht te zeggen: *“Ons intellect kan niet alles tegelijk begrijpen, of met één inspanning, maar met vele losse inspanningen; daarom gebruikt ons intellect veel woorden. Maar God begrijpt alles middels één afzonderlijke verrichting tegelijkertijd; immers zijn begrip moet één zijn, want zulks behoort tot zijn wezen. Hieruit volgt dat er in God slechts Eén Woord bestaat.”*⁹⁾

Gij die mijn wezen...

Tekst H. Jongerius

Gij die mijn wezen en mijn hart doorgrondt,
De woorden die nog schuilgaan in mijn mond,
Mijn wegen kent en meegaat aan mijn zij:
Hoe wonderlijk is uw geheim voor mij.

Gij die mij ziet vanaf de moederschoot,
Mij aan het licht roept in het morgenrood,
Mij hebt gekend, bemind van meet af aan:
Hoe ontzagwekkend is voor mij uw naam.

Waar ik ook ga, ik ben niet ver van U,
Gij meldt U in mijn hartslag hier en nu,
Als adem die mij sterkt en voort doet gaan:
Wie ben ik als Gij mij niet roept bij naam?

Geef dan aan mijn woorden en mijn daden kracht,
Herschep mij in het duister van de nacht:
Dat ik als mens mag leven in uw licht
En eenmaal schouwen zal uw aangezicht.

9) “De rationibus fidei contra Saracenos, Graecos et Armenos ad Cantorem Antiochenum” van Thomas van Aquino (Hfst. 3).

Ondanks de Talmoedische uitleg over de vier scheppingsstadia is het eenvoudig een telling te maken van tien gebiedingen binnen de zes scheppingsdagen. Het hangt er maar vanaf wat men als definitie voor goddelijk scheppen hanteert in vergelijking tot ‘makende’ of herschikkende schepping, wat mensen toebehoort. Een herschikking van voorwerpen, waardoor zoiets als een fiets ontstaat, is een samenvoeging van reeds bestaande materialen. Dit onderscheid volgt uit het Hebreeuwse woord ‘bara/baruch’ enerzijds en ‘asa’ anderzijds.

De telling tot 10, als alternatief voor de Talmoedische benadering, gaat als volgt. Twee gebiedingen bestaan uit een ‘zegening’ (baruch), één op de 5e en één op de 6e dag. Zeven gebiedingen zijn ‘goddelijke scheppingsdaden’ (bara): 1. ‘Licht’; 2. ‘Uitspansel’; 3. ‘Vegetatie’; 4. ‘Hemellichten’; 5. ‘Leven in zee en lucht’; 6. ‘Leven op het land’; en uiteindelijk: 7. ‘De MENS’ (op de 6e dag). Deze daden zouden niet hebben kunnen plaatsvinden zonder het “*in den Beginne*” dat daaraan voorafging. Omdat ‘in den Beginne’ in termen van bara is (“*bereshit bara*” zo staat er in het Hebreeuws), telt het mee als een goddelijke scheppingsdaad. Bij elkaar opgeteld krijgen we tien: 2 zegeningen + (7+1).¹⁰⁾

De eerste zes van die (7+1) scheppingsdaden ontmoeten we ook in de zes dagen vertelling van Genesis 1, in dit geval in de betekenis van maken/herschikken of ‘asa’, en dat gaat als volgt: 1. ‘Scheiding licht duisternis’; 2. ‘Scheiding der wateren’; 3. ‘Samenvloeien wateren’; 4. ‘Scheiding dag en nacht’. Let wel dat in deze telling de MENS-WORDING van Adam & EVA niet meedoet want dat geschiedde in termen van bara. Maar hun tweeledige roeping wordt wél meegeteld (vers 28): “*Zijt vruchtbaar*” (niet alleen voor kinderen krijgen maar ook overdrachtelijk), alsook: “*Onderwerp de aarde*”. Dat telt op tot 6. Spoedig na de zesde-dags-schepping van Adam en Eva ving met hun verdrijving uit het Paradijs de volgende dag of het stadium aan. Dit zevende stadium kent opmerkelijk genoeg opnieuw zeven compartimenten – van elk duizend jaar (in een soort Mandelbrot repetitie). Weet wel dat de voltooide schepping uit 7 dagen plus 1 bestaat. Er is dus nog een weg te gaan. De huidige tijd is in het zesde compartiment (het 6^e millennium na Adam). We staan op het punt het zevende binnen te gaan.¹¹⁾ We staan nu bij de toegangspoort van de 7^e dag van het maken (het zevende compartiment), dat van het Duizendjarig Vrederijk (de olam haba), want sinds Adam zijn reeds 6000 jaar verstreken. Na dat zevende zal er op het kosmisch klavier een nieuwe octaaf worden ingezet waar de Bijbel verder het zwijgen toe doet.

9 – De objectieve- en subjectieve zijnstoestand

Onze aandacht richt zich nu op de 10 gebiedingen; vermenigvuldigd met de 4 (scheppings)bewegingen ontstaat 40, een zeer belangrijk symbolisch getal. Dit getal, zo leren wij, houdt met scheppen verband. Dat levert verrassende inzichten op voor de ontplooiing van het nieuw ontvangen leven. Zo blijkt Leviticus 12 voor te schrijven dat een moeder die een zoon baart 7 dagen onrein is, waarna 33 dagen afzondering. Als echter een dochter wordt geboren dienen de dubbele termijnen in acht te worden genomen.

10) De 2+(7+1) leest ook als 1+(2+7), of 1+9, wat doet denken aan de Tien Geboden. Een juiste telling van de Tien Geboden telt op tot negen. Nummer 10 is dan de preambule: “Toen sprak God...” Dat ene Woord van God die alles in één oogopslag overziet, omvat niet slechts de Negen Geboden maar het gehele wetslichaam, waarvan het Boek Leviticus en onze ingeboren kennis van goed en kwaad uittreksels zijn. In analogie creëerde de ene zucht “bereshit bara” de hele schepping, vanaf de aller-eerste alpha tot allerlaatste omega.

11) 7+1 is symbolisch gelijk aan 7 in het kwadraat plus 1, en staat gelijk aan 50, een getal dat terugkeert in het zogenaamde jubeljaar, zoals omschreven in Leviticus 25.

Dat zijn de ‘dagen van niddah’ (de niddah is een menstruerende vrouw). En waartoe leidt dit? $7 + 33 = 40$ en $14 + 66 = 80$ of tweemaal veertig.

Rabbi Aryeh Kaplan citeert de Joodse wijzen voor wie deze 7+33 dagen de tijd voorstelt dat een embryo benodigt om de eerste fase van de menselijke vorm aan te nemen, wat de foetale staat is. Dit is waar David op doelt in Psalm 139:16: *“Gij hebt mijn klomp gezien (dus Davids klomp) die toen nog ongevormd was.”*

Een uitleg van het voorgaande is niet zo vanzelfsprekend omdat ‘de dagen van niddah’ voor het jongetje en het meisje op hetzelfde moment direct na de geboorte aanvangen (hoe kan het ook anders?), terwijl in de symbolische duiding ten aanzien van de ontwikkeling van het embryo en de foetus, de getallen 40 en 80 achter elkaar moeten worden geplaatst, niet overlappend, nader besproken in hfst. 10. Daarom hebben de rabbi’s hier wel de betekenis van 40 onderkend, maar niet die van 80, terwijl toch evident is dat ook in 80 een diepzinnige betekenis verborgen ligt ten aanzien van het menswordingsproces, een betekenis die in het duister der eeuwen verloren moet zijn geraakt.¹²⁾ De voorgeschreven 7 en 14 dagen onreinheid zouden kunnen verwijzen naar de benodigde tijd na conceptie voor ei-adplantatie en de innesteling (7 dagen +) tot aan het begin van celdifferentiatie (14^e dag), gekenmerkt door het ontstaan van de primitiefstreep. Dit markeert ook het einde van de kans op embryonische duplicering.

Psalm 139:16 is de enige plaats in de Bijbel waar het woord ‘golem’ voorkomt, vertaald als de ‘klomp die nog ongevormd was’. Dit vers heeft een grote betekenis toegemeten gekregen in de Joodse mystiek, die dit altijd heeft gezien in relatie tot de ‘innerlijke beweging der schepping’ – een term ontleend aan Gershom Scholem. De term ‘homunculus’ is op het betere deel van deze traditie gebaseerd en niet iets anders.

Dit *“Gij hebt mijn klomp gezien”* slaat niet op het conceptiemoment want dat is in Gods Naam en niet in Davids naam. Noch slaat dit op het embryonale stadium direct daarna, want dat bevindt zich dan nog in de objectieve zijnstoestand. Als dat niet in de objectieve zijnstoestand was, zou de embryo zich niet kunnen splitsen in een tweeling of omgekeerd: twee afzonderlijke en bevruchte embryo’s zouden zich niet kunnen recombineren in één ‘mozaïek’-lichaam (de eerste 14 dagen zijn in mijn benadering reeds in het embryonale stadium, ongeacht implantatie).

Het begin van het menselijk leven neemt mijns inziens een aanvang bij de penetratie van het plasmamembraan door de spermatozoïde. De ‘wisselwerking’ tussen het sperma en het plasmamembraan van het ovum – niet de daaropvolgende bevruchting – stimuleert de ontwikkeling tot embryo. Het is bijvoorbeeld eenvoudig om een onbevrucht kikkerei tot ontwikkeling te brengen door het met een dunne in bloed gedoopte naald te prikken. Vermeld zij hier dat bloedcellen noodzakelijk zijn om mitosis normaal te laten verlopen. Zelfs volwassen konijnen, die met ons te vergelijken zoogdieren zijn, zijn met soortgelijke technieken uit onbevruchte eieren tot stand gebracht. Deze en andere experimenten zijn kunstmatig, maar geven wel aan dat het conceptiemoment niet bepaald wordt door de bevruchting d.w.z. door de vereniging van de nucleï van twee gameten.

In 1960 aanvaardde de Food and Drug Administration de anticonceptiepil, waarmee de Verenigde Staten het eerste land ter wereld werd dat dit soort interventie aanvaardde. Tot dan toe was de consensus dat het menselijk leven begint bij bevruchting,

12) Van de middeleeuwen tot het midden van de negentiende eeuw waren veel theologen ervan overtuigd dat de mannelijke ziel pas in het lichaam werd geschapen op de 40^e dag na de bevruchting. Zij geloofden ook dat de vrouwelijke ziel pas op de 80^e dag na de bevruchting in het lichaam werd geschapen.

dat wil zeggen bij de samensmelting van het mannelijke en vrouwelijke DNA. In het besef dat de nieuwe anticonceptiemethoden niet alleen contraceptief werkten, maar bovendien, en in een vroeg stadium, abortief, besloot de Amerikaanse gynaecologenvereniging in 1965 de omschrijving van conceptie en zwangerschap te wijzigen. Hiermee wilde men eventuele moeilijkheden voorkomen als het publiek de feiten gewaar werd, en tevens de wettelijke aanvaarding van de nieuwe middelen in de andere landen bespoedigen. De nieuwe definitie was een verkooptruc ten bate van het grote geld en de geheime agenda's van de Loges (de Vrijmetselarij). Besloten werd dat voortaan van conceptie sprake zou zijn als de eicel zich ongeveer een week na bevruchting in de wand van de baarmoeder had ingenesteld en dan pas zou het zwangerschap heten. Daarmee kon men de nieuwe methoden van het spiraaltje, de gewone 'pil' en de 'morning-after pil' rustig anticonceptie- of voorbehoedmiddelen noemen, hetgeen onschuldiger klinkt dan zwangerschapsonderbreking.

10 – In Zijn NAAM

Op grond van sommige ethische opvattingen zoals die tijdens onze lange kerkgeschiedenis zijn gebezigd en onder het argument dat de onsterfelijke bezieling in de embryonale en immature stadia nog niet heeft plaatsgevonden, zou de stelling kunnen worden verdedigd dat abortus c.q. partus-provocatus, alhoewel afkeurenswaardig, nog geen moord is. Pas ná inenting van het onsterfelijke zou het moord worden. Mijn antwoord gaat als volgt. Het is een feit dat het leven van ieder mens bij de conceptie of celpenetratie begint. Echter, noch op dat bijzondere moment noch later tijdens het zogenaamde embryonale ontwikkelingsproces, kan men met zekerheid vaststellen dat dit menselijk leven tot een mens of homunculus zal uitgroeien. Wel is soms vast te stellen dat dat zal mislukken en tot een spontane afdrijving zal leiden, hetgeen natuurlijk medisch mag worden begeleid. Derhalve dient vanaf het conceptie- c.q. penetratiemoment elke geforceerde zwangerschapsonderbreking¹³⁾ te worden beschouwd als een daad om een door God gewenst kind het leven te ontnemen, want God weet wél waartoe dat nieuwe leven, in zijn Naam, zou hebben geleid. Ieder kind is vanaf zijn allereerste bestaansgrond door God gewenst en geliefd. Dat geldt des te meer omdat de bezieling tot homunculus telkens weer opnieuw een bovennatuurlijk hemels ingrijpen is; telkens weer een nieuwe scheppingsdaad is in de relatie van individu tot individu, van God tot kind. Dat verklaart waarom bij geforceerde zwangerschapsonderbreking op zijn minst sprake is van poging tot moord, en derhalve van de uitvoerders moordenaars maakt – in de morele betekenis van het woord, behalve bij gevorderde buitenbaarmoederlijke zwangerschap (ectopische zwangerschap) waar met de huidige stand der techniek uitsluitend het leven van de moeder kan worden gered en niet van beiden of het kind alleen. Behoudens deze ene uitzondering is directe abortus nooit medisch noodzakelijk om het leven van een vrouw te redden. Onderscheid dient in de Christelijke moraliteit te worden gemaakt tussen een geforceerde beëindiging van een zwangerschap en de onbedoelde dood van het kind als secundair gevolg van bepaalde handelingen.¹⁴⁾

13) De zwangerschapsonderbreking kan als volgt worden herzien: tot 100 dagen: abortus, 100-120 dagen: partus immaturus, 120-250 dagen: partus praematurus (de dagen zijn gerekend vanaf conceptie). Het is opvallend dat een 120-daagse homunculus na een geprovoceerde partus nog uren voor zijn leven kan vechten als het aan zijn lot wordt overgelaten. Praematurus lijkt mij dan reeds een gepaste term. Het is nu gangbaar die term pas na 180 dagen toe te passen wegens de grotere levenskansen. Echter, ook een oudere baby sterft als het aan zijn lot wordt overgelaten.

14) Zie in het bijzonder §57-62 van de in 1995 verschenen 11^e Encycliek van Paus Johannes-Paulus II: "Evangelium Vitae", die ook de bredere ethische kwesties zoals euthanasie en in-vitrofertilisatie bespreekt.

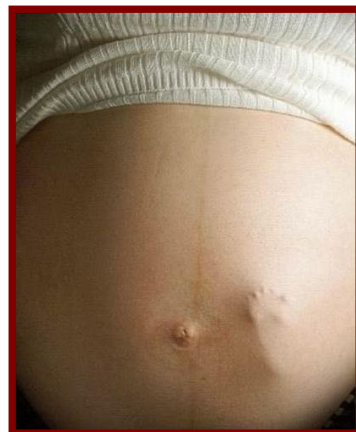
Volgens de oude religieuze opvatting wordt de mens in de afgrond gemaakt. Naar Psalm 139:14-15 werd David wonderbaarlijk gemaakt, wat een verwijzing is naar conceptiemoment, en gewrocht in het verborgene of de nederste delen der aarde, wat op de embryonale ontwikkeling duidt. Pas in het foetale stadium, op dag 40 (dus niet in de achtste week), begint de subjectieve zijnstoestand, de aanvangsconditie waar vers 16 over spreekt, reeds eerder aangehaald. Eenmaal foetus is het basisplan van de honderden fundamentele weefsels vastgelegd en zijn de primitieve organen en orgaan-systemen rudimentair aanwezig: *“Al mijn delen staan opgetekend, welke continu worden ontwikkeld.”* De volgende 80 dagen ontvouwt de foetus of vrucht zich tot een homunculus (mensje), wat het stadium is waarin alle organen beginnen te functioneren, maar waarin het mensje nog altijd hulpbehoevend is.

Eenmaal homunculus - dus na 120 dagen - en na de conversatie met God (J.N.S.R. 31-7-2009) wordt in analogie met Genesis 1:27 de onsterfelijke ziel ingestort. Dat specifieke moment is de incarnatie, hetgeen in een Midrashische uiteenzetting wordt onderschreven: *“En God schiep Adam. Dit is de eeuwige Rechtvaardige. Hij heeft hem gevormd uit een Hemelse formatie en uit een aardse.”* Nota bene: zoals ook met de Godmens Jezus Christus gebeurde. In de legende van Sanhedrin 38b wordt Adam ‘golem’ genoemd (letterlijk: kleifiguur), waarmee wordt aangegeven dat hij in de eerste uren van zijn bestaan een stoffelijke formatie zonder ziel was. Het woord golem, of een afgeleide daarvan, geeft een onvoltooidheid aan; een tussenliggende fase in de ontwikkeling naar een werkelijk schepsel. En daarom konden de golems, die in de Joodse legenden door rabbi's werden geschapen, niet spreken. Want zij hadden de levensadem in een verbondenheid met God niet ontvangen.

Een lezer schreef: “Bedankt voor uw indringende artikel over de ontwikkeling van de mens in de moederschoot. Ik ben onder de indruk, en tevens geraakt, door de vele ‘symboliek’. Dat woord is in onze westerse opvatting een manier om iets buiten onze werkelijkheid en logica te plaatsen terwijl, zoals uit uw artikel blijkt, het er door God zelfs fysiek binnen wordt gebracht. Het lijkt erop dat daar waar God scheidend (leven) tot stand brengt wij mensen het gevaar lopen door de methodiek van het scheiden (analyseren, reduceren) de dood of ten minste doodsheid tot stand te brengen.”

11 – De betekenis van celdifferentiatie

In de mij *bekende* wetenschappelijke literatuur wordt de definitie van de ontwikkelingsstadia van het menselijk embryo gebaseerd op de verschijningsvorm van celclusters (zoals bij de Carnegie stadia). Ik ben vooral geïnteresseerd in de eerste differentiatie naar de verschillende verschijningsvormen (die met één kiemcel begint), welke in een later stadium tot nieuwe gedefinieerde weefselvormen leidt zijnde de opkomst van rudimentaire organen. De eerste differentiatie gaat aan de clustervorm vooraf. Men mag gerust stellen dat het eerste stadium van het vastleggen van het basisplan van de honderden fundamentele weefsels, dat ik voorlopig rond dag 40 plaats, voorafgaat aan het begin van het duidelijk zichtbare foetale stadium. De embryonale kalender van Blechschmidt plaatst het begin van de vroege ontwikkeling van vrijwel alle definitieve organen in de tweede lunaire maand. Hij plaatst het begin van de foetale ontwikkeling in de derde lunaire maand; sommigen

plaatsen die op dag 49. Hij blijft het tot aan de geboorte foetus noemen. Vanaf de vierde maand (dus rond de dag 120) spreekt hij van de “*late ontwikkeling binnen de moederschoot*”, wat overeenkomt met ons concept van de homunculus. Zijn schema is vooral ontogenetisch bepaald en niet in tegenspraak met het door mij gehanteerde schema dat andere premissen hanteert. Toch lijkt het nuttig om ook ontogenetisch het begrip homunculus te introduceren, dat ook ná de geboorte van toepassing blijft, omdat daarmee wordt aangegeven dat het groeiproces een continu proces is. Terminologie is belangrijk: homunculus zet tot meer respect aan voor de nog ongeboren mens.

Aldus schrijft de genese van het menselijk leven vloeiend van het ene stadium naar het andere voort, binnen de 40 dagen-modus en volgens de man-vrouw of object-subject dualiteit. Het mannelijke ingrediënt stelt het planmatige en schematische voor en vertegenwoordigt de ontwikkeling van het embryo tot aan dag 40. Pas na toevoeging van het vrouwelijke ingrediënt zal het mannelijke levensvatbaar kunnen worden. Maar het vrouwelijke kan slechts functioneren nadat het mannelijke zijn taak heeft volbracht. Het vrouwelijke bezit de vormenrijkdom, waarbij als het ware het skelet van vlees wordt voorzien. Daarom vertegenwoordigt dit het vormende van de foetus, wat op dag 120, of 3 x 40, tot de homunculus leidt. Eenmaal homunculus, volgt een groei- of omvormingsproces (asa), dat trouwens niet ophoudt bij de geboorte. Geenszins.

De vaststelling dat 120 dagen na conceptie (of 19 weken na het begin van de laatste menstruatie) de homunculus ontstaat, moge nog geen reden zijn voor geprovoceerde zwangerschapsonderbreking. Zoals wij hebben gezien, is de conceptie van de mens in ‘Gods Naam’, zodat zelfs de zogenaamde ‘morning-after pil’ alsook het IUD taboe is (Intra Uterine Device of spiraaltje dat de innesteling van de bevruchte eicel voorkomt).¹⁵⁾ Het groot aantal spontane abortussen in de eerste dagen, meer dan de helft, is geen geldig argument, omdat het interventiemotief die mogelijkheid negeert (anders zou er geen noodzaak toe zijn); het motief is juist om elke, zij het kleine of grote, mogelijkheid tot een voldragen zwangerschap uit te sluiten.

De zojuist omschreven biogenesis, waarbij de termen niet te absoluut mogen worden genomen, stemt overeen met de reeds genoemde vier scheppingsstadia, namelijk:

- 1) in den beginne (conceptie);
- 2) generatie (embryo);
- 3) vorming (foetus);
- 4) omvorming (homunculus/mens).

Het is onloochenbaar dat de getallen 40 en 4 een religieuze lading hebben ten aanzien van het scheppingsproces in het algemeen en het menswordingsproces in het bijzonder.

Initiatie: de penetratie van het plasma membraan
Foto Lennart Nilsson

15) Een IUD verhoogt sterk de kans op een buitenbaarmoederlijke zwangerschap. Een operatief ingrijpen nadien verwoest meestal de betrokken eileider.

12 – Na de geboorte

Het (om)vormingsproces zet zich na de geboorte voort, eerst binnen de ‘baarmoeder’ van het gezin en later die van de maatschappij, volgens gelijke principes als bij de embryonale en foetale ontwikkeling, maar in dit stadium meer gericht op de geestelijke kwaliteiten. Die principes houden in dat de impulsen voor ontwikkeling nu van buiten komen, om vervolgens in het groeiende kind, te worden belichaamd, met als doel de identiteit in stand te houden, d.w.z. het vermogen tot emotionele stabiliteit. En het voegt zich daarnaar uit louter levensvreugde (die vreugde wordt vaker wel dan niet in onze onderwijsinstellingen ontnomen). Daarenboven geldt het belangrijke principe dat wat niet van tevoren is ingeoeffend, niet in een volwassene op een hoger niveau kan komen; een kind dat geen liefde krijgt kan als volwassene moeilijk liefde geven. Eveneens geldt dat wat verdorven wordt ingeoeffend, later verdorven wordt uitgeoefend, getuige de vele psychische afwijkingen waarvan de oorzaak dikwijls tot de eerste levensfase kan worden herleid.

Volgens Cliff Andersons opmerkelijke rijpingstheorie ontwikkelt een persoon zich van de concrete zeer persoonlijke ervaring volgens een ingeboren rijpingspad naar uiteindelijk het contextuele denken toe. Opgroeien, zegt Anderson, komt voort uit de aangeboren drang van de geest om de wereld te begrijpen. Het individu gaat van de kindertijd (concreet denken) via de adolescentie (abstract denken) naar de jeugd (relativistisch denken) naar ten slotte de volwassenheid (dat intuïtief denken toevoegt). Belangrijke componenten van rijpheid zijn contextueel of relativerend denken dat iemand in staat stelt een probleem te bekijken vanuit een ander gezichtspunt waarbij diegene geen intieme betrokkenheid heeft, en dat ruimte geeft voor het intuïtief denken. Het ondersteunt genuanceerd denken en stelt in staat zich in anderen te verplaatsen, zich met hen te identificeren als echte mensen. Mensen die dat in onvoldoende mate beheersen mogen geen leiderschapspositie bekleden, want die zijn niet in staat om alle repercussies van hun beslissingen te overzien. Daarom ook mogen jonge mensen geen topposities krijgen, want hun wereld is te veel zwart-wit zonder grijstinten. De essentiële indicator van deze volwassen fase is ons vermogen om intuïtie als een zesde zintuig te gebruiken samen met de vijf die fysieke prikkels ontvangen van de buitenpsychische wereld. Met de opkomst van het intuïtieve denken belichamen onze ideeën over mensen en dingen zich minder in beeldvorm en meer in dynamisch gebaseerde functionele opvattingen die ons bijvoorbeeld vertellen naar welk doel een interne verandering in iets of iemand afstevent. Met intuïtie kunnen we de essentie van iets buiten onszelf doorgronden dat we met onze andere zintuigen nooit zouden hebben gekund: we kunnen totaliteiten overzien waaruit we deducties concipiëren en zo ingewikkelde transformatieprocessen in onszelf en in onze wereld begrijpen die min of meer aansluiten bij de werkelijkheid, terwijl het andersoortig denken tot een gefantaseerde schijnwerkelijkheid leidt. Anderson merkt op dat: ¹⁶⁾

«... het verstand zich bij de geboorte in een primitieve ongedifferentieerde toestand bevindt en niet in staat is om zelfs het meest elementaire begrip van de wereld te vormen. Een bijna voortdurende verstandsontwikkeling is tijdens een drietal decennia nodig om de vereiste psychologische vaardigheden te verwerven waarmee een volledig en juist begrip van de (buiten)wereld kan worden geconstrueerd. (...) Wat wij nu de ‘midlife’ crisis noemen markeert in feite de overgang van onrijpheid naar rijpheid. (...) Deze psychologische verworvenheden worden niet verkregen in de gebruikelijke evolutionaire zin. Zij weerspiegelen eerder een beweging langs een reeds tevoren bestaand pad –

16) “The Stages of Life – A groundbreaking discovery: The steps to psychological maturity”) by Clifford Anderson - The Atlantic Monthly Press # 1995 (p. 20, 134).

volgens een sjabloon dat op precies dezelfde wijze is ingecalculeerd als die van het lichamelijke welke de hersens, het hart en de armspieren tot stand brengt. »»

De Joodse traditie onderschrijft dit, want zij leert dat iemand vanaf zijn veertigste de binnenwereld kan gaan verkennen, de wereld van mystieke ervaring, want dan pas zou iemand over de nodig geachte rijpheid en emotionele stabiliteit beschikken. Het zij opgemerkt dat slechts een beperkt deel van de mensheid volledig psychologische rijpheid bereikt. Velen blijven onderweg steken. Ik heb iemand gekend die verstandelijk normaal ontwikkeld was, maar emotioneel een klein kind was gebleven en daarom ook alle namen van de kinderen uit haar klas op de lagere school kon herinneren en ook de namen van de verschillende ‘juffen’ die zij op school had gehad.

13 – Het veertig-symbool, beeld van twee werelden

Het systematische gebruik van 40 in de Bijbel houdt in dat deze betekenis niet zo maar een symbolische curiositeit is. Dit getal 40 wijst op het water (mem). De kennis van God wordt volgens een citaat van Rabbi Aryeh Kaplan (1935-1983) vergeleken met de wateren die de zeebodem bedekken. De ‘bor’, wat het Hebreeuws voor bron is, dient 40 sa’ah (se’ah: een bijbelse maat) te bevatten, waarbij 1 se’ah overeenkomt met 7,3 liter. Het schijnt dat deze hoeveelheid vereist is omdat 40 iets te maken heeft met het lichaam, in het bijzonder het gehele lichaam, wat doet denken aan het Joodse rituele bad voor vrouwen, de ‘mikveh’ geheten. Maar niet alleen een enkel lichaam moet volledig in de mikveh worden ondergedompeld.¹⁷⁾ Symbolisch omvat de val in het paradijs het lichaam van de menselijke collectiviteit, d.w.z. het hele maatschappelijke lichaam. Omdat de manipulatie van dat lichaam, zich uitend in massabegeestering, de grootste trofee van de slang is (de demon), zegt men dat het lichaam in de groeve of gevangenis is geraakt. (Klaagl. 4:20) Het scheppingsplan is erop gericht ons daar weer uit te bevrijden, ons te ontdoen van de collectieve traumata en te bevrijden van de macht die ons op de hielen zit. Mikveh en baarmoeder vertegenwoordigen een beeld van water. De terugkeer naar de amniotische vloeistof, waar in het begin vorm ontbrak en alles in belofte was vervat, is een gedachte die bij het (her)scheppingsproces past. In het Hebreeuws wijst baarmoeder op begraven worden (qa-bar). In beide kan niet worden geademd, maar het graf staat voor sterven en de baarmoeder voor (weder)-geboorte. Bijgevolg moet het water van het centrale deel van de mikveh, de ‘bor’, zoals de onderwijzing leert het gehele lichaam van 40 sa’a bevatten.

Ik lees nu in de geschriften van Kaplan dat het grootste (geestelijke) lichaam ter wereld 20 sa’a bevat; niet 40 maar 20 sa’a. Zo geeft 40 dus een dubbele totaliteit weer. Men kan ook zeggen: twee werelden, waarvan de een brandende zal vergaan.¹⁸⁾ De ruimte van het Heilige der Heilige (waarin de stenen tafels lagen) mat daarom 20 x 20 x 20. Wat zou dat in verband met ons discussiepunt betekenen? Wellicht het volgende. Als iets met zijn tegenpool van dezelfde inhoud wordt vermengd, kan als regel worden gesteld dat het gecompenseerd is; zijn vroegere eigenschappen bestaan niet meer.¹⁹⁾ Daarom zal de hoeveelheid water vóór annulering van het karakter van het eerste lichaam dubbel zo groot moeten zijn en 40 sa’a tellen. Daarom ook wogen de twee tafels met de Tien Geboden 40 sa’a. Dat stond immers symbool voor het hart van steen

17) Het zogeheten mikvehbad is een plaats waar (orthodoxe) Joodse vrouwen naartoe gaan voor reiniging na een menstruatieperiode, maar het wordt soms ook gebruikt door mannen en voor bekering tot het Jodendom. Een ongehuwde vrouw die naar de mikveh gaat en met haar vriend slaapt, begaat volgens de Joodse wet een geringere misstap dan een gehuwd Joods echtpaar dat gemeenschap heeft zonder dat de vrouw eerst naar de mikveh gaat (uit Rabbi Telushkins “Jewish Literacy” p. 619). Ter voorkoming van voorhuwelijks geslachtsgemeenschap is het daarom in orthodoxe kringen niet toegestaan dat een ongehuwde vrouw naar een mikveh gaat.

dat bij het herstel van de paradijselijke staat in een hart van vlees zal worden veranderd. Maria Goddelijke Barmhartigheid zegt in Jezus' boodschap van 1 september 2014: *"Zoals alles in het begin was zo zal het ook op het eind zijn. Al het door God geschapen leven zal hernieuwd worden, zoals het was toen het Paradijs voor het menselijk ras werd gecreëerd."*

De verhevenheid van onze ziel

Hebben jullie ooit de verhevenheid van deze ziel overwogen, die een goddelijke adem is die jullie bezielt en die op een bepaalde manier deelneemt aan de oneindigheid waaruit zij ontstaan is? Oneindigheid in haar geest die altijd nieuwe kennis kan opdoen; oneindigheid in haar wil, haar wensen en haar liefde die slechts door het oneindige kunnen worden begrensd; oneindigheid in haar waarde, alle rijkdom van de hemel en aarde doen haar tekort; de ziel van de laatste mens heeft meer waarde dan het hele universum samen; oneindig in duur, want na haar schepping is zij eeuwig; oneindig in haar vermogen en haar activiteit; in een tel doorloopt zij hemel en de aarde; zij kan zich zonder medium van de ene kant van de aarde naar de andere begeven; haar ideeën vermenigvuldigen zich als alleenstaande objecten; de geschiedenissen en tijdperken zijn in de schatkamer van haar geheugen opgeslagen en zij legt ze terug zonder de orde te verstoren.

"Traité de la Joie de L'Âme chrétienne"
(Verhandeling van de Vreugde van de Christelijke Ziel)
hfst. VI-I van Pater Ambroise van Lombez (†1778).

Rabbi Kaplan legt uit naar wat waarschijnlijk het overblijfsel van een mondelinge traditie is waarvan de betekenis verloren is geraakt, dat het water in de mikveh niet vloeien mag. Het water voor de mikveh wordt betrokken van levend of vloeiend water, maar nadat het in de opvangbak is vergaard, moet het in die vorm blijven. Zou dat kunnen betekenen dat de vermenging met de pharmakon athanasias of 'het geneesmiddel tot onsterfelijkheid'²⁰⁾ moet wachten tot een cruciaal moment in de tijd? De twee, de menselijke vorm en 'de God zij met ons', verblijven samen in één lichaam

18) Het eind van de Bijbel, de dag des oordeels geheten, hoeft niet het eind van de wereld te betekenen. Het is enkel het laatste hoofdstuk van een belangrijke episode en het eind van de wereld zoals wij die thans kennen. 'Wereld' kan verstaan worden als een morele eenheid of als een materiële samenstelling. De tweede Petrus brief (3:10-12) komt dan in een geheel ander licht te staan: "De dag des Heeren zal komen (...) waarbij de hemelen met gedruis zullen voorbijgaan en de elementen brandende vergaan waarbij de aarde en haar werken zullen verbranden. (...) Waarbij de heiligen reikhalzend uitzien naar de dag van God en haar trachten te bespoedigen, in welke dag de hemelen door vuur ontstoken zullen vergaan en de elementen brandende zullen versmelten." Dat het een morele eenheid betreft ondanks dat er ook ontzettend veel materiële vernietiging plaatsvindt, blijkt ook uit het woord 'elementen' afgeleid van het Griekse 'stocheion', dat een ordelijke inrichting vertegenwoordigt zoals we kunnen waarnemen bij een militaire mars.

19) "Als iets met zijn tegenpool wordt vermengd van dezelfde inhoud kan als regel worden gesteld dat het gecompenseerd is; zijn vroegere eigenschappen bestaan niet meer." Dit is een diepe gedachte. Het lijkt erop dat de schepping uit het niets (ex nihilo) gebaseerd is op scheiding waardoor onderscheiding ontstaat. (i.e. Gen. 1:6) Alles wat geschapen is blijkt een antagonist te hebben, zelfs het heelal schijnt een tweelingheelal te hebben dat enantiomorf is met tegengestelde tijdsrichting en is opgebouwd uit antimaterie (dus positief geladen electronen i.p.v. negatief), althans volgens nobelprijswinnaar Sakharov (vanaf 1967) en Jean-Pierre Petit (Comptes rendus de l'Académie des sciences de Paris, 28-3-1977). Enantiomorf wil zeggen dat iets een complementaire tweeling bezit, wat elkaar opheft.

dat 40 sa'a bevat, maar iedere wereld (telkens een totaliteit) behoudt zijn samenstelling zolang geen vermenging heeft plaatsgevonden. Als dubbele totaliteit lijkt het alsof God de god van goed en kwaad is. In het paradijs vertelt Hij Adam en Eva dat de mensen Hem voortaan zo zullen kennen. Het lijkt alsof Hij zijn eigen tegenstander is. In het lichaam van 40 sa'a, beeld van de mensheid, vertoeft Hij bij wat van Hemzelf is en waar zijn Liefde onophoudelijk naar uitgaat. Hij is daar ook in de diepten, samen met ons, maar afgezonderd. Zolang die toestand blijft voortbestaan, hebben we te maken de 'gevalzen mens' die, alhoewel een schepsel van God, nog niet het kindschap heeft bereikt van het wandelen in zijn Wil.

“Een Kind wordt Geboren” van Lennart Nilsson

20) De term *pharmacon athanasias*, 'het geneesmiddel tot onsterfelijkheid', is het eerst gebruikt in de "Ad Ephesios" (20:PG5, 661) door de martelaar Ignatius, bisschop van Antiochië, in de eerste eeuw van onze jaartelling, waarmee hij over het Eucharistisch-brood sprak, door hem ook het tegengif tegen de dood genoemd.

APPENDIX 2

‘NAAR GODS BEELD EN GELIJKENIS’

De leer van de schepping van de mens naar Gods beeld is de basis van de kerkleer ten aanzien van plaats en roeping van ieder mens in het plan van God. Dit vindt men terug in de geschriften van de Kerkvaders. De uitdrukking ‘naar Gods beeld en gelijkenis’ komt uit het eerste bijbelboek, waar staat:

«« God sprak nu: Laten Wij de mens naar ons beeld en gelijkenis maken. Hij zal heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over de tamme dieren, over alle wilde beesten en over al het gedierte dat over de grond kruipt. En God schiep de mens naar zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen. »» (Gen. 1: 26-27)

Dit zijn misschien de door de Kerkvaders meest besproken verzen uit het Oude Testament. Van hen neemt men aan dat zij zich naar leer en geloofspraktijk in de zuiverder vormen van een vurig Christendom begaven en dat het dus waard is ze te bestuderen. De ‘Vaders’ horen in het tijdperk dat zich van de 4^e t/m de 64^e paus uitstrekt, die beiden (de 4^e en de 64^e paus) ook als Kerkvader worden gezien, van wie de hekkensluiter, Paus Gregorius de Grote, in het jaar 604 stierf.

Wat is nu de Christelijke opvatting dienaangaande? De vermelding van de gelijkenis van de eerste mens naar Gods beeld wijst op de roeping van elke mens tot heiliging en verheerlijking van God, opdat het niet alleen beeld is maar ook gelijkenis worde. Het is daarom dat de Kerkvaders zoveel betekenis in deze verzen legden die als een miniatuur van de eerste hoofdstukken van Genesis kunnen worden opgevat hetgeen doorloopt tot het verhaal van de Toren van Babel. In de latere hoofdstukken komen andere thema's aan bod. Het patroon dat in die eerste hoofdstukken wordt geschetst van de schepping en van de val, is niet iets dat de Joden daarin zagen: voor hen was en is de val geen rampzalig voorval in de geschiedenis der mensheid; het is slechts een van de vele voorbeelden van het menselijk falen in het licht van het Verbond.

De belangrijkste schriftuurlijke reden waarom de eerste hoofdstukken van Genesis – en deze verzen in het bijzonder – zoveel aandacht van de patristieke en de overwegend latere Christelijke theologie krijgen, is gelegen in Paulus' interpretatie van Jezus als

de Tweede Adam of mens (het Hebreeuwse ‘adam’ betekent mens), zoals verwoord in zijn eerste brief aan de Korinthiërs:

«« Zoals allen sterven in Adam, zo zullen ook allen in Christus herleven. (...) In die zin staat geschreven dat de eerste mens, Adam, “*een levend wezen*” werd. Maar de laatste Adam werd een levendmakende geest. De eerste mens, uit de aarde genomen, is van stof, de tweede is uit de hemel. Gelijk wij het beeld van de stoffelijke mens dragen, zo zullen wij ook het beeld van de hemelse mens dragen. »» (Gen. 2:7; 1 Kor. 15:22 en 45-49)

Indien Christus’ betekenis door zo’n tegenstelling tussen Hem en Adam wordt opgeroepen, dan krijgt het verhaal van Adam en Eva en hun directe nageslacht een primair symbolische betekenis om de gevallen menselijke staat te helpen doorgronden. Evenwel komt de kosmische dimensie van schepping-menswording-vergoddelijking niet in de plaats van de menselijke positie in het scheppingsdrama en daaropvolgende verlossing. In feite geldt juist het omgekeerde, want de mens zelf heeft een kosmische rol, zo vonden de Kerkvaders.

Wij kunnen stellen dat de uiteindelijke rechtvaardiging van de verheven leer van de kosmische rol van ieder mens – dus ook van de nog ongeboorte mens in de moederschoot – niet alleen in de simpele constatering ligt dat al die mensen afzonderlijk naar Gods beeld geschapen worden. Die tekst is heel summier als van een nog ongeopend drieluik, want de mens als beeldrager van het goddelijke is niet iets dat wij veel tegenkomen in het Oude Testament; buiten het boek Genesis vangen wij enkele echo’s op, meer niet. Ook staat het niet sterk op de voorgrond in het Nieuwe Testament, maar voor de Kerkvaders staat het centraal. Zoals Père Camelot opmerkte:

«« Dit thema van het ‘beeld’ staat in de theologie van de Vaders, en boven alles de Griekse Vaders, centraal. In deze leer concentreert zich alles wat hun christologie en theologie van de Drie-eenheid aangaat, hun mensbeeld in zijn sociale, culturele en psychologische dimensies, hun theologie van de schepping en die van genade, het probleem van het natuurlijke en het bovennatuurlijke, het mysterie van de godwording, de theologie van het geestelijk leven en diens wetten van ontwikkeling en vooruitgang! »»

Laten ons beseffen waartoe wij geroepen zijn, waartoe jij en waartoe ik geroepen ben, want uit dat sublieme waardigheidsbesef worden wij zachtjes en wenkend uitgenodigd om ons ook daarnaar te gedragen en betere Gode welgevallige mensen te worden.

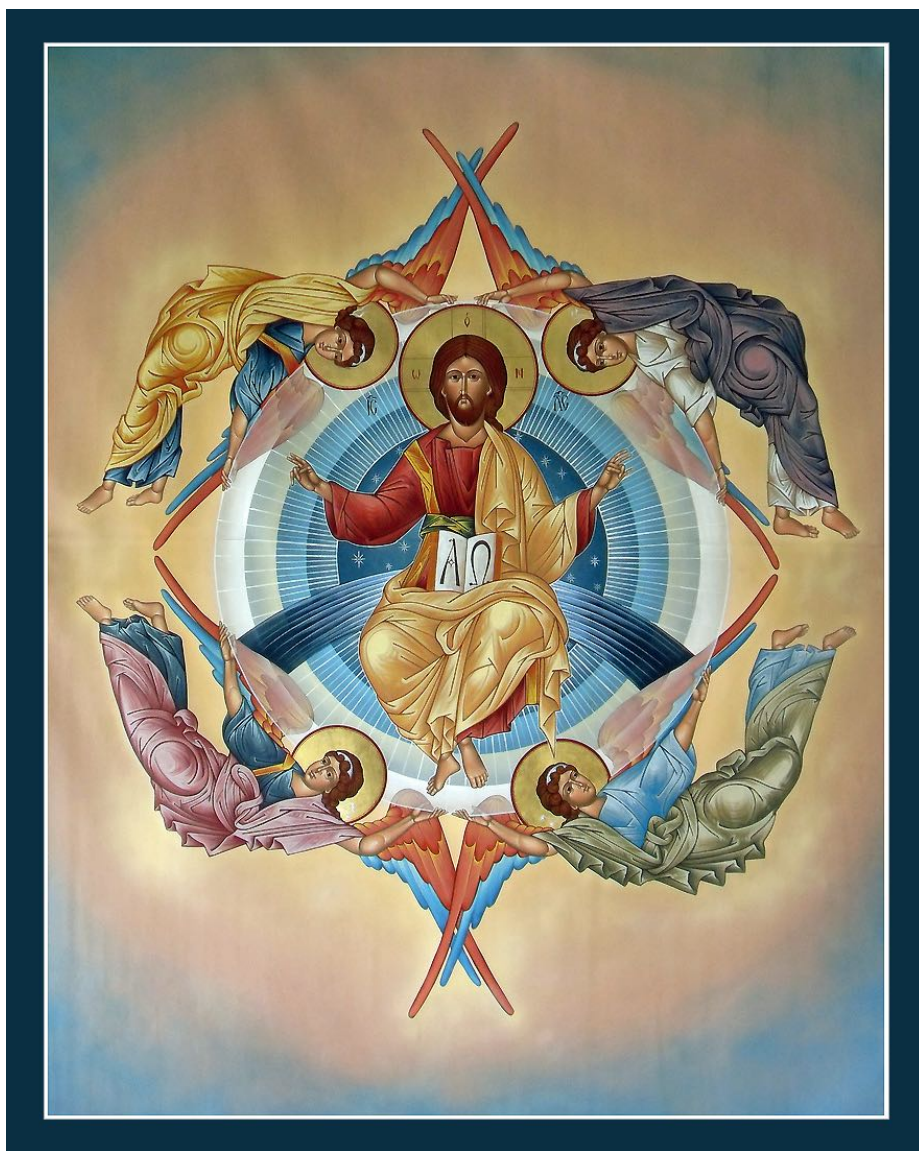
Studiemateriaal:

“Ancient Christian Commentary on Scripture” (vol. 1, p. xxxix e.v. en p. 27)

Aangaande Père Th. Camelot: zie “Revue des sciences philosophiques et théologiques” # 1956 (pp. 443-44), onder “La Théologie de l’Image de Dieu”.

APPENDIX 3

Dit Dubbel Lichaam dat God ons gegeven heeft

Tenhemelopneming van Christus, Geboortekerk in Monongahela Pennsylvania

De volgende tekst is ontleend aan “Getuigenis van God aan zijn kleine zielen”, boodschap van 7 juni 2008 aan J.N.S.R. De boodschapster is een moeder die nu in Bretagne woont. Haar initialen betekenen “Je ne suis rien” (ik ben niets), of “Jésus notre Seigneur revient” (Jezus onze Heer komt terug).

Onze ziel, dit tweede lichaam, en onze geest die het bezielt, worden door de Paulus in 1 Tessalonicenzen 5:23 aangeduid: “*Dan moge de God van de vrede zelf u heiligen heel en al; uw **geest**, uw **ziel** en uw **lichaam** blijve ongerept bewaard en onberispelijk tot aan de komst van Jesus Christus onzen Heer.*”

Het is onze ziel die ons “vernederd lichaam” animeert zegt Paulus “opdat het gelijkvormig worde aan zijn verheerlijkt Lichaam”. Philippensen 3:20-21: “Voor óns is het Vaderland in de hemel waarvandaan we vurig de Verlosser verwachten, de Heer Jezus Christus, die ons **vernederd lichaam** zal omvormen opdat het gelijkvormig worde aan zijn **verheerlijkt Lichaam**, dankzij die kracht waarmee Hij alles aan zich zal onderwerpen.”

Dit verheerlijkt Lichaam is reeds in het **wordingsproces** deel van ons; het zal iets anders zijn dan ons vleeselijk lichaam, maar niettemin hetzelfde, gelijkend op dat van de herrezen JEZUS. Het betreft een nieuwe schepping wat reeds dikwijls in de Bijbel is aangekondigd:

- Jesaja 11:6-9: “De wolf zal bij het lam wonen.”
- Jes. 66:22: “Zoals de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, die Ik ga maken.”
- Rom. 8:22-23: “We weten toch, dat heel de schepping zucht en kreunt in barensweeën tot heden toe. (...) **Maar ook wij zien in ons binnenste smachtend uit naar de adoptie, de verlossing van ons lichaam.**”
- In Openbaring 21:5 : “Zie, Ik maak alle dingen nieuw.” Een nieuwe Schepping die van zonde onbevlekt is. Gereinigd.

Dit Verheerlijkte Lichaam, middels de ziel die in God geschapen is, woont reeds in ons. Laten we daar respect voor opbrengen in zijn huidige lichamelijke vorm. Dit “lichaam is de tempel van de Heilige Geest”. (1 Kor. 6:19) God “zal ook het leven geven aan jullie sterfelijke lichamen door zijn Geest die in jullie woont”. (Rom. 8:11).

In 1 Korinthiërs 15:42-44 schrijft de Apostel Paulus: “Het lichaam wordt gezaaid in bederf, het verrijst onbederfelijk. Het wordt gezaaid in oneer, het verrijst in heerlijkheid. Het wordt gezaaid in zwakheid, het verrijst in kracht. Een **psychisch lichaam** wordt gezaaid, een **geestelijk lichaam** verrijst!” (In plaats van psychisch lichaam is de gebruikelijke vertaling ‘natuurlijk’ lichaam, in het Grieks ‘psuchikos’.)

En opnieuw in de brief van Paulus, 1 Tessaloniëzen 4:15-18 :

«« Want dit zeggen wij u met een woord van de Heer: Wij die leven en achterblijven totdat de Heer komt zullen de ontslapenen zeker niet vóór gaan. Want op een teken, op het geroep van de aartsengel en de bazuinstoot van God, zal de Heer zelf uit de hemel neerdalen en allereerst zullen zij verrijzen die in Christus stierven; eerst dan zullen wij, die leven en achterblijven, tezamen met hen worden weggevoerd op de wolken, de Heer tegemoet in de lucht. En zó zullen wij altijd bij den Heer blijven. Troost elkaar met deze woorden. »»

Het **psychische lichaam** (de ziel) is onzichtbaar. Het bevindt zich in ons lichaam, een vonk van Goddelijk Leven dat God in ieder van ons legt vanaf het punt dat de erfenis in Adam was, die door de Goddelijke Adem uit Gods mond het Leven van God ontving, dat God in zijn neusgaten blies.

De Heer zegt: “Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven.”

Iemand met een geamputeerd been blijft vaak klagen over pijn in zijn verdwenen voet, die nog altijd aanwezig is in de onzichtbaarheid van zijn psychisch lichaam dat door de scheiding van het geamputeerde lichaamsdeel lijdt, want het is vanaf de oorspong en ontwikkeling van zijn wezen altijd deel van hem geweest.

DEEL 2

De Joodse Feestcyclus en de Komende Heilstijd

Mandelbrot fractaal

Gods programmatie heet de bedelingenleer, ook wel het dispensationalisme genoemd, een term die is geënt op de Engelse vertaling van het Griekse oikonomia, wat op duidelijk onderscheiden stadia wijst. In het verhaal van de onrechtvaardige rentmeester wordt datzelfde woord gewoonlijk vertaald met rentmeesterschap. Oikonomia is afgeleid van 'oikos' (huis) plus het werkwoord 'nemein' (uitdelen, beheren). Bedeling kennen we uit de Statenvertaling.²¹⁾ Oikonomia is de economie der genade, te verstaan als de organisatie en toewijzing van Gods genademiddelen en de tijdsgebonden wijze van Gods handelend optreden. Iedere persoon heeft voor de functie waarin God hem graag ziet een portie genade ontvangen, waarvan God zegt: "Mijn genade is u genoeg." Ook dat is bedeling. De bedeling in onze discussie omspannt de 'eeuwen'. In de programmatie naar het door God gestelde doel omspannt het ook de volken, in het bijzonder Israël in wie alle geslachten der wereld zullen worden gezegend, want Gods uitverkiezing is onberouwelijk. Dat is ons onderwerp, hier toegespitst op het duizendjarig Vrederijk zoals gekend uit het Boek Openbaring. Als een tijdseenheid overgaat naar een andere zullen een aantal kenmerken behouden blijven, weer andere verdwijnen en nieuwe zullen worden toegevoegd. Het kapitaal van de geloofskennis, die in de voorbije stadia is opgebouwd, dat is alleen maar cumulatief. Zou zo moeten, want er gaat door onachtzaamheid kennis verloren die klaarligt om van stof te worden ontdaan.

14 – Die 'Unvolendete'

Men gaat er impliciet vanuit dat de Bijbel de universele geschiedenis beschrijft. In Jesaja 46:10 staat: "(Ik ben God) die van den beginne aan verkondigt het einde." Welk

21) In de Statenvertaling staat in Efeze 1:10: "Om in de bedeling van de volheid der tijden wederom alles tot één te vergaderen." In Efeze 3:2: "Gij hebt gehoord van de bedeling der genade die mij gegeven is." In Kolossensen 1:25: "...naar de bedeling van God die mij gegeven is." In Efeze 1:10 kan in plaats van bedeling het woord stadium worden gebruikt. In Efeze 3:2 zou net als voor Kolossensen kunnen staan: "de mij toegekende portie genade".

einde? Er staat niet het einde van alle dingen of het einde in alle eeuwen der eeuwen. God heeft ongetwijfeld alle eeuwen der eeuwen in gedachte, maar dat wil nog niet zeggen dat Hij dat meteen tot in detail verkondigt. Het is daarom dat men het oordeel uit het Boek Openbaring als laatste is gaan zien en de vernietiging als letterlijk. Maar dat is niet zo vanzelfsprekend en mag heus wel punt van discussie zijn. De Talmoed leert dat de Bijbel slechts over de 'zevende dag' gaat, de dag van het maken (Olam Assia), waarin God de taak ter voltooiing van het scheppingswerk aan de mens overdroeg (Adam betekent mens). Bedenk wel dat Jezus ook mens is en vanuit die hoedanigheid medescheppend bezig was, wat aansloot bij Gods verbond met Adam. Natuurlijk, Jezus de Gezalfde is God en het is daarom dat zijn voltooiingswerk volmaakt was.

Het dispensationalisme gebruikt dikwijls een indeling in zeven perioden, waarvoor ter ondersteuning verschillende Bijbelse associaties worden gelegd. Inderdaad komt het getal zeven vaak in de Bijbel voor. Sla uw concordance er maar op na. Het belangrijkste aanknopingspunt zie ik in het scheppingsrelaas, waarbij de zevende scheppingsdag een soort 'Unvolendete' is. De Genesis 2:3 grondtekst leest: *"(in de 6 voorgaande dagen) schiep God om te kunnen maken (in de 7^e die nog steeds bezig is)."* Deze speciale dag wacht nog steeds op zijn eindbestemming. Op het eindpunt vangt de achtste dag aan. Dit valt te vergelijken met het harmonisch octaaf. De achtste noot is gelijk de eerste van een nieuwe octaaf. De nog komende octaaf in Gods plan met de wereld, daar zegt de Bijbel nagenoeg niets over.

De zevende-dags-sabbat doet denken aan de toekomstige wereld waarbij in een nieuwe bedeling Gods volk in groene weiden neerligt aan wateren der rust (menuhot). (Ps. 23:1) Menuha is het grondthema van de sabbat hetwelk van een intrinsiek positieve eis uitgaat waaruit vreugde, vrede en volmaaktheid ontspringen, om kort te gaan: heiligheid. Zijn vervolmaking behoort toe aan de toekomstige wereld, *"want de mensheid is nog niet in zijn rust binnengegaan en rust nog niet uit van zijn werk zoals God van het zijne uitrust; indien het volk Israël in het Beloofde Land reeds had kunnen rusten, zou God later niet over een andere dag hebben gesproken."* (Hebr. 4:8-10)

De Bijbel toont dat God de geschiedenis in perioden indeelt. Sterker nog, Hij definieert tijd in termen van uren, maanden, jaren. Het is daarom niet onlogisch dat God zijn plan met de wereld in fasen uitvoert die telkens op een eind toelopen, zoals: *"...het uur om te maaien is gekomen"*. (Op. 14:15) Hoe God die perioden bepaalt, is iets waarover theologen het moeilijk eens kunnen worden, wat nog niet betekent dat het een verkeerd uitgangspunt zou zijn. Hier geldt het gezegde: "Zoveel hoofden, zoveel zinnen", terwijl er toch maar van één zin sprake kan zijn, de door God bedoelde, waarbij het best mogelijk is dat verschillende schema's elkaar overlappen; zo is er de tijd van de wet, de tijd van genade en die van het koninkrijk. Essentieel voor de schema's van het dispensationalisme, en dus ook voor dit artikel, is het duizendjarig Vrederijk (het Millennium), waarbij zich de vraag voordoet of Jezus vóór of ná het Vrederijk komt. Er zijn daarom pre- en postmillianisten. Er zijn zelfs amilleanisten, veelal Rooms Katholiek. Zij gaan ervan uit dat het Bijbelse Vrederijk symbolisch dient te worden gezien, de tijd voorstellend waarin we nu leven. Dat noem ik intellectuele acrobatie. Waar is de vrede? De vrede in dit ondermaanse leidt een armoedig bestaan.

Allen zijn het vreemd genoeg eens over het 'laatste' oordeel, alhoewel de Bijbel nergens spreekt over laatste. En de elementen die brandende vergaan, reageert u dan, dat in de Petrusbrief wordt genoemd? 2 Petrus 3:10-13 leest: *"De dag des Heren komt als een dief in de nacht. De hemelsferen zullen die dag met luid gedreun vergaan, de elementen gaan in vlammen op, de aarde wordt blootgelegd en alles wat daarop gedaan is komt aan het licht. (...) Die dag gaan de hemelsferen in vlammen op en zullen de elementen brandende vergaan. Maar vertrouwend op Gods belofte zien wij uit naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont."* Waarom moet 'elementen'

persé een materiële wereld zijn? Het Griekse woord in de Petrusbrief voor elementen is 'stoicheion'. De verklaringen van stoicheion hebben steeds als basis 'een geordend stelsel' of 'samenhang', maar het kan ook op een 'principe' wijzen, zelfs 'geestelijke principe'. De werkwoordsvorm (stoicheo) betekende in de vroege spreektaal zoiets als 'in het gareel lopen'. Stoicheion heeft meerdere afgeleide betekenissen zoals 'de lengte van een schaduw van de zonnewijzer' en 'de hoofdbestanddelen van de kosmos', maar die zijn hier niet van toepassing. Er is dus voldoende reden om in 'elementen' een immateriële component te zien. Op deze basis concluderen dat de dag waar Petrus over spreekt gelijk gelijk staat aan het einde van de wereld is onjuist. Zoals in het hiernavolgende artikel uiteengezet, "De Tijd van Gods Handelend Optreden", wijst 'de dag des Heren' op de tijd voorafgaand aan het Vrederijk en niet voorafgaand aan het laatste oordeel, zoals beschreven in Openbaring 20:11-12: *"De aarde en de hemel vluchtten weg van Zijn aanschijn en hun plaats werd niet meer gevonden. Ik zag de doden, groot en klein, voor de troon staan, (...) en ze werden geoordeeld naar hun daden."*

Wat is de grondslag van ons bestaan? Het geestelijke. Dus waarom mag het gezegde uit de Petrusbrief dan niet worden verstaan als het herstel van de paradijselijke staat? De aarde zal worden blootgelegd maar niet vergaan! Slechts de elementaire grondslag van de neiging ten kwade zal vergaan of ophouden te bestaan. Alvorens het Vrederijk een aanvang kan nemen moet eerst de kwade neiging, in het Hebreeuws de Jetzer ha-Ra, worden vernietigd. Het geestelijke, onze psyche, waarin de Jetzer ha-Ra zetelt, dát vertegenwoordigt de elementen. In Job 26:7 staat: *"God heeft de wereld aan het ontastbare (b'lee mah) opgehangen."* Omdat het onzienlijke de basis is van het zienlijke, zijn de gekende elementaire deeltjes, atomen en dergelijke, eigenlijk niet elementair. Na de innerlijke reformatie, meer nog transfiguratie, mogen we rekenen op een voortzetting van het leven, want God heeft de wereld lief en zoekt haar behoud. (Joh. 3:17)

Noach moet het scheppingsverhaal hebben gekend

Noach moet het scheppingsverhaal, zoals Mozes dat heeft opgetekend, hebben gekend. In de volkstradities werden de scheppingsverhalen van generatie op generatie mondeling doorgegeven. Zo wordt verondersteld dat de Illyas en Odyssee door Homerus zijn opgetekend na een eeuwenlange keten van troebadoers. Ze zijn dus niet door hem bedacht. Er zijn ook te veel elementen in deze verhalen die afwijken van de typisch Griekse cultuur. Trojes 'ontdekking' in 1873 door Heinrich Schliemann is daarom een lachertje, net als Agamemnons masker. Troje heeft nooit bestaan want Troje is de stad van elke oorlog! De slag bij Stalingrad was ook Troje. Misschien bestaat een Troje-achtig scenario dat als model diende, maar dan was het nog niet Schliemanns Troje. Het is dus volstrekt aannemelijk dat het scheppingsverhaal uit Genesis reeds gekend was voordat Mozes het optekende. Het verhaal was gekend, maar het zijn Gods woorden.

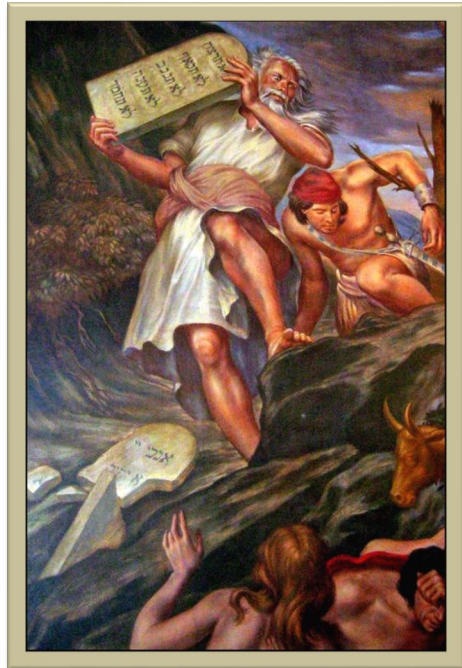
15 – Gods cyclus onder de loep

Nadat Israël Gods bijzondere partner werd in het scheppingswerk stelde God de sabbat in. Abraham Joshua Heschel, een leidende Joodse theoloog uit de vorige eeuw, legde uit dat het scheppingsverhaal deze vorm heeft gekregen om het sabbatsideaal te doen uitkomen. Noach en zijn voorgeslacht moeten dat verhaal reeds hebben gekend. Toch zullen ze geen sabbat hebben gehouden op de voor ons bekende manier.

Het scheppingsrelaas vertelt dat toen de hoogste wezens, Adam en Eva, tot het leven waren geroepen en het scheppingsinitiatief was gedaan, dat vanaf dat moment de

Schepper zijn eigen sabbat mocht houden. Toen ook ving de menselijke arbeid aan van de verwerkelijking van de geschiedenis naar het door God gestelde doel. In Genesis 2:2 staat geschreven: “...en God beëindigde zijn scheppingswerk en rustte op de zevende dag”. Evenwel hield het scheppingswerk toen niet op. Het werd van God aan de mens overgedragen en middels een verbond bij de Berg Horeb bezegeld. Ik wens te benadrukken dat de sabbatsverordening, toen bij de Horeb, volstrekt nieuw was en niet in Israël en de omliggende culturen uit die tijd gebruikelijk was, en het dus als een kostbaar geschenk aan de mensheid mag worden beschouwd, een voorproef van iets groters, Hij die deze verordening niet voor Zichzelf maar voor ons instelde. (Mk. 2:27) Bij de Horeb werd toen tevens Israëls feestcyclus ingesteld. Op de keper beschouwd vertegenwoordigt de gewone werkweek een mini-feestcyclus in analogie met het zevendaagse scheppingsproces dat onweerstaanbaar op de achtste dag afstevent.

Een sleutel voor de duur van de menselijke arbeid in de door God bepaalde zevende scheppingsdag vinden we in het hoofdstuk waar staat dat de elementen brandende zullen vergaan: “Eén dag is bij God als duizend jaren en duizend jaren als één dag.” (2 Petr. 3:8) Ja, maar sinds Adam, voorbode van de zevende scheppingsdag, zijn duizenden jaren verstreken en niet 1x duizend. Toch is er een oplossing. We herkennen hierin een fractale set (zie Wikipedia onder Mandelbrot). In zo’n set heeft elk willekeurig onderdeel hetzelfde patroon, alleen op kleinere schaal, iets dat veel voorkomt in natuurlijke verschijningsvormen zoals bij de vertakkingen van een boom. De eerste indruk is anders, maar naderbij bekeken wordt duidelijk dat de structuur van het kleine gelijk is aan het grote. Er is een Bijbels feest dat hierop wijst: het Jubeljaar uit Leviticus 25, het achtste grote feest. Er bestaat een grondige studie over van de hand van John Sietze Bergsma.²²⁾ Daar was ik blij mee, want er bestaat nauwelijks literatuur over. Hij toont aan dat de praktische toepassing van het feest gaandeweg op de achtergrond is geraakt ten voordele van een eindtijdtheologie.²³⁾

Zoals bekend is er een jubeljaarviering elk 50^e jaar, volgend op 7 x 7 jaar. Dan worden alle mensen in hun rechten hersteld, schulden worden kwijtgescholden en slaven bevrijd. Een mooi streven, maar reeds in een vroeg stadium van Israëls bestaan is dat feest in onbruik geraakt omdat de eisen te zwaar bleken voor een verstedelijkte en sedentaire maatschappij. Er zijn geen bronnen die aangeven dat het Jubeljaar ooit in de praktijk is gebracht volgens alle bepalingen van het boek Leviticus. Het is dus pure veronderstelling dat in het begin van Israëls bestaan dit feest werd gerespecteerd. Er zijn zelfs aanwijzingen dat dit nooit het geval is geweest. Bergsma wijst op pagina 151 op een Joodse bron (Bab. Ned. 61a) dat het Jubeljaar op 49 jaar werd geteld na het

22) “The Jubilee from Leviticus to Qumran (a history of interpretation)”, van John Sietze Bergsma, Brill Academic Publishers, Leiden # 2007.

23) 46:7 wijst op het bekend zijn met de werking van het Jubeljaar in deze periode van de historie. Zijn visie van de herstelde tempel, in analogie met het herstel van de paradijselijke staat (Ez. 40-44 i.h.b. 43:1-7), begint in het eerste vers (40:1) met een verwijzing naar een half jubeljaar.

begin van de Exodus en 50 daarvoor (de Jubeljaar bepalingen waren niet geheel nieuw). Omdat men het 50^e jaar niet correct vierde, werd deze in de telling overgeslagen. Het 49e was van toepassing voor de tempelwijding (indien opportuun).²⁴⁾ Dit verklaart waarom de Profeet Daniël de komst van Christus Koning (de messiasvorst) in een kader past van zeven zeven (voor de herbouw en inwijding van de Tempel), en 490 jaar: 49 + 434 plus één zeven. (Dan. 9:24-26) De achterliggende symboliek is niet moeilijk te achterhalen, alhoewel men meestal niet beseft dat de allerlaatste tempelwijding die van ons lichaam zal zijn, niet van een enkele vrome Christen, maar de apotheose van de gehele mensheid, de tegen die tijd geheel godgewijde mensheid. Wat in tegenstelling tot het voorgaande ervoor pleit dat in de eerste periode van Israëls nationale bestaan het Jubeljaar werd gerespecteerd, is de passage waarin de inwijding van Salomons paleis en Tempel precies 500 jaar na het begin van de Exodus plaatsvond, zoals een nauwkeurige lezing van 1 Koningen hfst. 6 t/m 8 schijnt aan te geven. Bergsma eindigt zijn studie met:

«« Tijdens het Tweede-Tempel-Judaïsme (na de ballingschap) (...) gaat het bevrijdingskarakter van het Jubeljaar niet verloren maar wordt geëschatologiseerd. De bevrijding, die bij het Jubeljaar hoort, wordt geïdentificeerd met de dagen van het Eschaton (het Vrederijk). Tegen de verwachting in bestaat ook te Qumran (...) weinig of geen aanwijzing dat het Jubeljaar wettelijk en economisch werd gerespecteerd, zelfs indien men zijn cycli berekende.²⁵⁾ Tijdens de Tweede Tempel periode wordt de komst van het eschatologische Jubeljaar steeds meer met de komst van een messiaans figuur vereenzelvigd (...) Tenslotte ontstaat een verschuiving in de Tweede Tempel literatuur betreffende het type schuld waar het Jubeljaar op doelt. Terwijl de oorspronkelijke wet zich duidelijk op geldschulden richtte, passen de latere teksten het Jubeljaar op moreel-geestelijke schulden toe, op zonde dus. Deze algemene vaststellingen zijn van nut om de betekenis van nieuwtestamentische toespeelingen of motieven, die op het Jubeljaar wijzen, op hun waarde te schatten. »»

Hier past een punt van kritiek. Aangezien het Jubeljaar begint nadat de 7 x 7 jaar geheel zijn verstreken, kan het Jubeljaar nooit identiek zijn aan het Eschaton, zoals het oude Jodendom dacht, maar staat het symbool voor wat volgt. Het vijftigste (7x7 plus 1) staat dus gelijk aan het achtste (7 plus 1). En het achtste wijst op de achtste scheppingsdag. Paradoxaal genoeg geeft dit aan dat het Jubeljaar het belangrijkste feest is. De onwerkzaamheid nú is van voorbijgaande aard. In onze dispensatie vormt het de omlijsting van alle andere feesten, de finishing touch. Misschien dat die andere feesten (die van het huidige kerkelijk jaar) ooit de omlijsting van het Jubeljaar worden... Ik wil u een citaat van de tot het Christendom bekeerde Jood Isaac Da Costa niet onthouden waarin hij de zevende scheppingsdag becommentarieert:

«« De heiliging van de eerste dag der week werd reeds typisch voorafgeschaduwd door de dag op welke een knechtje uit Israël besneden moest worden. Dat was op de 'achtste' dag na zijn geboorte. Waarom de achtste dag? Omdat de eerste week, de eerste zeven dagen, het natuurlijk leven vertegenwoordigen; maar met de eerste dag begint iets nieuws, dat niet tot de eerste, maar de tweede schepping behoort - de nieuwe mens. De besnijdenis zonderde hem af, heiligde hem voor God. Wat ligt er dus al in dat teken der weder-

24) Bergsma verwijst hiervoor naar "Sabbatical, Jubilee, and the Temple of Solomon" van Lee W. Casperson, Brill # 2003 (pp. 283-96).

25) De Qumranteksten (bij de Dode Zee) geven niet de opvattingen weer van een kleine gemeenschap die in Qumran zou hebben geleefd. Ze verwijzen naar verschillende groepen of leefgemeenschappen die over geheel Palestina verspreid waren en te vergelijken waren met de Joodse leefgemeenschappen elders in de toenmalige Grieks-Romeinse wereld.

geboorte! De bloedstorting wijst op de rechtvaardigmaking: de afsnijding en wegwerping van iets dat gemist worden kan, op het afleggen en wegdoen van de oude mens, op de heiligmaking. »»

U kunt tegenwerpen dat niets Jezus' Paasoffer kan overtreffen en dat het Paasfeest daarom nooit de omlijsting kan zijn van wat het Jubeljaar moet worden. Maar waartoe diende 'het' Offer? Om de mens in zijn oorspronkelijke staat te herstellen. Het Offer was niet alleen verzoening maar ook vernieuwing. (Kol. 3:10) Dat is de kern van het Jubeljaar: eenieders herstel in zijn oorspronkelijke en verheerlijkte staat; u mag zeggen: paradijselijke staat. Wat is meer waard: de betaling of het gekochte object? Altijd het object, wat de nieuwe mens is, want anders zou er niet betaald zijn geworden. Alzo heeft God de wereld lief, ons lief!

Sukkoth bij de Kotel (Tempelmuur in Jeruzalem)

In Romeinen 8 is sprake van het delen van de kinderen Gods in de verheerlijking van Christus' lichaam en niet alleen dat: ook de schepping zal verlost worden uit de slavernij der vergankelijkheid en daarin delen. Johan Stringer weet dat goed te vertolken in zijn lezenswaardige boek "Ontdek je Erfdeel" uit 2009 (p. 84):

«« Zoals Paulus het tot zover presenteert [in de brief aan de Romeinen] heeft ons erfdeel [in Christus] alles te maken met een restauratie van de schepping, inclusief de aarde dus. De vrijheid en heerlijkheid - of erfenis - van de geadopteerde zonen van God komt allereerst tot uiting in een vernieuwing van de schepping. De "zonen van God" worden verlost van dood en verderf in deze schepping. Dat betekent niet dat ze worden losgerukt van de schepping en de schepping achter zich laten, of dat de schepping wordt 'opgedoekt'. Neen, de schepping zelf is deelgenoot in deze hernieuwing. De schepping zelf wacht al sinds de zondeval op de dag dat de zonen van God hun erfenis zullen ontvangen, want op die dag zal de schepping zelf ook juichend en stralend vernieuwd worden vanuit de ijzeren greep van de [verderfelijke] dood. De hele schepping is als een kermende en barende vrouw, die toch haar lijden vol hoop doorstaat: ze verwacht nieuw leven. Wij zuchten mee in die barensnood.

Als onze heerlijkheid geopenbaard wordt, zal de schepping in deze heerlijke werkelijkheid delen zonder onderwerping aan het verderf. We zullen onze erfenis dus viëren met en in een schepping die dezelfde heerlijkheid met ons zal delen, ja in dezelfde materiële schepping die we nú kennen, maar vergaand vernieuwd. Met materieel bedoel ik ‘stoffelijk’, ‘tastbaar’, opgebouwd uit atomen en moleculen. »»»

16 – Zal een natie op één dag geboren worden?

Na te hebben vastgesteld dat de zevende scheppingsdag, indien onder de loep genomen, opnieuw een op zichzelf staande weekcyclus is van zeven bedelingen (een zogenaamd fractaal), duiken we in de details. We gaan de loep versterken. En wat blijkt? Elke scheppingsdag wordt ‘in aanvang’ getypeerd door de geboorte van een kenmerkend figuur: scheppingsdag 1 – Er zij licht, dag; 2 – uitspanseel; dag 3 – het droge, dag; 4 – hemellichten; dag 5 – zwevende zielen; dag 6 – aardgebonden zielen; dag 7 – heiligmakende zegening. Die laatste dag komt pas aan zijn eind als zijn heiliging is voltooid. Die dag is in de tegenwoordige tijd. Omdat één dag bij God gelijk is aan duizend jaar, zijn de zeven bedelingen binnen de zevende scheppingsdag gelijk aan zeven millennia. In de ontrollende millennia zien wij eenzelfde thematiek in de komst van kenmerkende personen. Ze zijn echter meer dan kenmerk en hebben scheppende verantwoordelijkheid samen met God. Zegenend zal God blijven zegenen mits zijn partner, de mens, zich daarvoor openstelt. Hieruit volgt dat de zevende-dag-rust voor God geen werkloosheid is, maar anders gerichte activiteit. Gods bemoeienis houdt nooit op (Ps. 121:4), is zelfs essentieel.

Genesis 2:4 begint met: *“Dit zijn de geboorten van hemel en aarde als zij geschapen werden.”* De kenmerkende figuren van de zeven millennia zijn daarom geboorten en geen gebeurtenissen. Het eerste Vrederijk van de zevende scheppingsdag begint met Adam die sterft in 930 AM (Anno Mundi).²⁶⁾ Het tweede met de geboorte van Noach in 1056 AM; hij sterft in 2006 AM. Het derde millennium begint met de geboorte van Abraham in 2008 AM; hij wordt ‘slechts’ 175 jaar oud. Het vierde begint met David in 2944 AM; hij sterft in 3013 AM. Zijn betekenis is evident. Het vijfde start met de geboorte van onze Heer en Redder in 3997 AM of in 8 BC; Hij sterft in 26 AD.²⁷⁾ Het zesde millennium begint in het toen reeds gekerstende Europa waar men op de drempel van het nieuwe millennium grote verwachtingen koesterde, maar ook angst. Indien één man de nominatie verdient dan is het keizer Otto III, de mirabilia mundi geheten (het wereldwonder). Geboren in 4985 AM sterft hij op zijn 21e in het jaar van onze Heer 1002 AD. Hij overleed zonder dat het verhoopte Vrederijk was aangebroken of de voorwaarden daartoe waren gecreëerd. Zijn missie is feitelijk mislukt, niet door eigen toedoen, zoals bij Adam, maar omdat het volk hem niet volgen wilde. Dat doet niet af aan zijn bijzondere roeping en plaats in de geschiedenis. Het tweespan Otto en paus Sylvester symboliseren het komend Vrederijk, waarvan de eendrachtige samenwerking tussen de wereldlijke en geestelijke autoriteiten het bijzondere kenmerk is. Nog is het te vroeg om een definitief oordeel te vellen over Otto’s unieke betekenis,

26) De gehanteerde chronologie is die van Ivan Panin (1855-1942), een Amerikaan van Russische afkomst die een doorlopende bijbelchronologie heeft kunnen maken dankzij een aantal oplossingen die in het Nieuwe Testament worden aangereikt.

27) Jezus heeft in alles tegengesteld gewerkt aan Adam. Zo is er geopperd (de bron is mij ontgaan) dat Adam 33 jaar was tijdens de zondeval, immers, Jezus’ zoenoffer was op zijn 33e. In Genesis 5:5 staat: “Zo waren alle dagen die Adam leefde 930 jaar”. Bij de leeftijden van de acht andere patriarchen in dat hoofdstuk ontbreekt het woord ‘leefde’. Ondergetekende interpreteert dit ‘leefde’ als ‘op aarde leefde na de zondeval’, zodat Adam in werkelijkheid ouder werd dan 930. De Anno Mundi kalender begint derhalve vanaf Adam en Eva’s verbanning.

want het voorbije millennium is nog niet goed in kaart gebracht ten aanzien van het geestelijke aspect.

Voor het zevende millennium rijst de cruciale vraag: wie is daar de figuur voor? Dit millennium is chronologisch in gang gezet met het Twin Towers debacle te New York. Het is nog niet toegekomen aan de vervulling van zijn vreugdevolle beloftes. Nog niet. Zal die figuur de als Silo bekendstaande vredevorst zijn, de gezondene? (Gen. 49:10) Volgens een gevestigde profetische traditie binnen de Roomse Kerk zal deze vredevorst, aangeduid als de grote monarch, niet Jezus Messias zijn, maar een gewoon mens die door een bijzondere genade met Jezus zal worden omkleed, die vanaf dat moment nog maar weinig van doen heeft met de persoon die hij eens was.²⁸⁾ Deze omkleeding zou zo volledig zijn dat deze figuur profetisch overvloeit in de Messias; ze zijn nauwelijks van elkaar te onderscheiden! Over het waarheidsgehalte van deze voorspelling kan verschillend worden gedacht, maar zelfs indien correct bestaat er in mijn optiek een nog belangrijker kandidaat voor de Millennium eeuw, geen persoon maar een natie. U raadt het al: de Staat ISRAËL, geboortedatum 9 december 1917, wat de dag is van de inname van Jeruzalem door generaal Edmond Allenby zonder dat er behoefde te worden gevochten.²⁹⁾ Zegt Jesaja 66:8: *“Nog vóór zij weeën kende moest zij baren. (...) Zal een natie op één dag ‘geboren’ worden?”* Jazeker! En in het volgende vers (cf. Vulgaat): *“Zal Ik, God, die anderen kinderen laat krijgen, Zelf geen kinderen krijgen? Zal Ik die anderen een nageslacht geef, Zelf steriel blijven?”* Na dit lijstje uitzonderlijke geboortes doemt de vraag op: wie zal na het slotakkoord de achtste-dags-figuur zijn? De redenatie voortzettend zal dat wederom geen persoon zijn, zelfs geen natie, maar alle natiën. Het zal de gehele wereld zijn in de apotheose van de innerlijke staat!

17 – De betekenis van de kalenders van Israël

De liturgische kalender van Israël is op de oogstcyclus gebaseerd, met voor elke gebeurtenis een symbolische duiding. Het oogstseizoen omspannt zeven maanden met festiviteiten die van 15 Nissan tot 22 Tishrei lopen. Het Pesachfeest (Pasen) is in de maand Nissan en viert de bevrijding uit de Egyptische slavernij en de geboorte van Israël als natie, meer nog: als Gods uitverkoren volk onder de naties. Op de tweede Pesachdag wordt het pas geoogste gerst geofferd. Verschillende oogsten blijven het hele seizoen plaatsvinden met tenslotte de wijnoogst tijdens Sukkoth (Loofhuttenfeest), dat in de zevende maand Tishrei valt, de sabbatsmaand van het jaar. Sukkoth is voor de andere feesten wat de Sabbat is voor de andere zes dagen van de week. Daarmee is de oogstcyclus voltooid en volgen een aantal oogstloze maanden voordat de nieuwe cyclus begint. Een interpretatie van deze inrichting is dat de oogstcyclus op de oude wereld wijst met zijn zweet en tranen en zwakheid van het vlees. Daarmee is Sukkoth als afsluitend feest het eind van de oude bedeling en tegelijk een perfecte voorafschaduw van de grote viering als eenieder in vrede en broederschap leeft onder de heer-

28) Zie: “Demain...?, d’après les Concordances frappantes de 132 Prophéties anciennes et modernes” (Morgen...?, naar de opvallende overeenkomsten tussen 132 oude en nieuwe profetieën), van Baron de Novaye, Ed. Lethielleux, Paris - 1934. Dit betekent niet dat dit soort profetieën serieus worden genomen in de R.-K. leer. Eigenlijk weet men binnen de Roomse Kerk niet goed wat met dit soort profetieën aan te vangen, zelfs als degenen die ze hebben uitgesproken een zekere autoriteit genieten.

29) Gewoonlijk wordt het uitroepen van de Staat Israël op 14 mei 1948 als de geboorte van Israël gezien, dat later door de Verenigde Naties werd bekrachtigd, maar de Bijbel geeft anders aan. Immers Jesaja zegt dat nog vóór zij weeën kreeg zij moest baren. De politieke onafhankelijk is met veel strijd samengegaan, terwijl het afschudden van het Turkse juk gemakkelijk ging. Daarom kies ik als geboortedatum 9 december 1917.

schappij van de grote monarch. In de Joodse praktijk is Sukkoth het drempelfeest bij uitstek, het Grote Festival, het toppunt en doel van alle beschikte tijden. Net als de wekelijkse sabbat het Millennium voorafbeeldt, ziet ook Sukkoth uit naar die tijd.

Een andere cyclus, die onze aandacht trekt, begint met de Joodse nieuwjaarsdag Rosh Ha-shana, dat is op Tishrei 1. Deze noemen we de cyclus van de nieuwe wereld. Het is van belang dat de maand Tishrei een overlapping toont van de zevende maand van de oude wereld met de eerste maand van de nieuwe wereld. Er ontstaat aldus een intermezzo, een soort interregnum, dat nog niet de volmaaktheid van de nieuwe wereld kent, maar reeds wel volmaakter is dan de voorliggende perioden. Daarin herkennen we het duizendjarig Vrederijk. Deze overlapping verklaart waarom de jaarlijkse leescyclus van de boekrollen direct na Sukkoth begint - op 23 Tishrei - en niet op Rosh Ha-shana (1 Tishrei), zoals te verwachten. Deze speciale dag, de Simkhat Torah, wordt tot de vrolijkste van de Joodse kalender gerekend.³⁰⁾ De jaarlijkse leescyclus begint, zoals te verwachten, met Brei'sheet of Genesis, maar de jongste dag, als dan de mensheid definitief zal zijn vrijgemaakt, begint met een andere rol die nog niet geschreven is. Sukkoth is het zevende en laatste feest direct voorafgaand aan de Simkhat Torah en het komt daarom mooi overeen met de millennium-eeuw. Het is niet toevallig dat Sukkoth, waar de naam zelf zijn tijdelijkheid aangeeft, een bijkomend attribuut kent - naast het feit dat het een oogstfeest is: dat van de herdenking van de uittocht uit Egypte, wat centraal staat met Pesach, ook op een vijftiende van de maand. Wij kijken reikhalzend uit naar die grote dag dat deze exodus vanuit het allegorische Egypte een exodus voor de gehele mensheid zal zijn geworden!

Typerend is dat de nieuwjaarsdag op Tishrei 1 ook de Dag des Oordeels wordt genoemd. De eerste en tiende van de maand Tishrei ontwikkelden zich tot officiële dagen van inkeer en werden in de synagoge in de loop der tijd als de Yamim Nora'im aangeduid, de angstwekkende verschrikkelijke dagen. In de pre-exilische tijd bevond de nieuwjaarsdag zich op de equinox van Tishrei 10, als dag en nacht even lang zijn. Na de ballingschap heeft echter een achterwaartse aanpassing plaatsgevonden naar Tishrei 1 met daartussen een hiaat van acht dagen, wat het interregnum tekent, het intermezzo van vrede. Wat de verschuiving betreft van de equinox, zie "Het Zonnewonder" aan het eind van dit boek.

Opmerkelijk is dat na luttel zeventig jaar ballingschap de feestcyclus van Israël is omgegooid, ook ten aanzien van de liturgische betekenis van bepaalde feesten. Het vrolijk getinte Loofhuttenfeest werd na de Rite van Azazel (zondebok) geplaatst terwijl het er vroeger vóór stond. En Yom Kippur kwam in de plaats van de Rite van Azazel. Oorspronkelijk diende nieuwjaar voor de inwijding van tempels en kwam het direct na Sukkoth, zoals nog steeds het geval onder Ezra en Nehemia. Het viel later samen met de dag uit Lev. 23:24 en Num. 29:1 dat in de Bijbel bekend staat als Yom Teru'ah, wat 'de dag van het blazen' (van de Shofar trompet) betekent. Teru'ah was een eenvoudige ceremonie die de afstand kan hebben aangegeven tussen het lunaire en het zonnejaar, waarbij de eerste ongeveer elf dagen korter is dan de tweede. Er waren veel veranderingen in de liturgische kalender die over een lange periode werden

30) Een cyclus die voor de droevigste dag in de Joodse geschiedenis telt, heeft meermaals de kop opgestoken. Dat is de negende van de maand Ab (juli-augustus), de dag van vernietiging van de eerste Tempel (559 BC) en de tweede (70 AD) en datum van de uitzettingen uit Engeland (1290) en Spanje (1492), en ook de dag dat in 1942 de Treblinka gaskamers werden gestart, het begin inluitend van de Holocaust (de Nazi's hebben deze dag misschien met opzet gekozen). Volgens de Talmoed is de negende van Ab vervloekt omdat op die dag de spionnen terugkeerden uit het Beloofde Land met een tot wanhoop drijvend verslag (Numeri 13 en 14). Maar ook hier zal op de Simkhat Torah en volgens de profetie van Zacharia 8:19 de dag van droefenis in vreugde verkeren.

ingevoerd. Hoe deze veranderingen exact werden ingevoerd en waarom is nog altijd onvoldoende gekend. Vroeger volgde Israël een zonnejaar waarin beide equinoxes op Pasen en Sukkoth – als dag en nacht even lang zijn – een centrale rol speelden. Na de Babylonische ballingschap voerde de Joodse natie stapsgewijs de negentienjarige Babylonische lunaire zonnecyclus in.

Ondanks de afwijkingen met de oorspronkelijke kalender gaat ondergetekende ervan uit dat deze door God zijn geregisseerd en een profetisch karakter hebben. Een poging wagens daar invulling aan te geven, voert tot de volgende conclusies. De Exodus, waar Sukkoth aan refereert, duurde veertig jaar. Sukkoth (loofhut) geeft in zijn naam tijdelijkheid aan. Sukkoth kent een bijkomend attribuut: naast het feit dat het een oogstfeest is, herdenkt het de uittocht uit Egypte, waarbij Israëls vijand een koekje van eigen deeg kreeg. Een vergelijkbare situatie deed zich aan het eind van de Exodus voor, en staat bekend als Baäl Peor. (Num. 25) Israël moest toen tegen Midjan strijden. Dat was de episode met de grote Magiër Bileam die er maar niet in slaagde Israël te vervloeken.

Reeds in een vroeg stadium werd het messiaanse rijk door de oude Israëlieten als het Duizendjarig Rijk bestempeld. Volgens de profetie van Maria Divine Mercy (Maria Goddelijke Genade) van 28 mei 2012 letterlijk te worden opgevat: *“Weet wel dat de 1000 jaar, waar het Boek Openbaring over spreekt, precies betekent wat er staat.”* Tijdens de zevende dag zal de zelfrepeterende degeneratieve cyclus nog niet zijn gebroken behalve voor hen die de grote verdrukking hebben meegemaakt. Openbaring 20:6 leest: *“Zalig en heilig zijn zij, die deel hebben aan de eerste opstanding. Over hen heeft de tweede dood geen macht; maar ze zullen priesters zijn van God en van Christus, en met Hem heersen, duizend jaar lang.”* De heiligen die samen met de twaalf apostelen regeren, zullen reeds vanaf het allereerste begin in de paradijselijke staat zijn verheven.

Volgens profetieën uit verschillende bron, zoals die van Marie-Julie Jahenny, Sœur Nativitas, Abbé Voclin, Josef Stockert en die aan de kinderen van La Salette, zal de definitieve en totale omkeer pas ‘na’ de zevende dag plaatsvinden in wat het herstel heet van de paradijselijke staat, maar dan voor iedereen. De profetie van La Salette van 19 september 1846 luidt: *“Die vrede onder de mensen zal niet van lange duur zijn: 25 jaar van overvloedige oogsten zullen hen doen vergeten dat de zonden van de mensen de oorzaak zijn van alle leed dat op aarde voorkomt.”* Alsook Marie-Julie Jahenny (27 jan. 1881): *“Als de koning der koningen, d.w.z. de aardse koning (de grote monarch dus), die de kiem zal hebben gelegd voor die mooie vrede, een vrede die opnieuw zal verdwijnen bij zijn dood, om nog eens over te gaan in een bloedige crisis, dan...”*

Als de situatie aan het eind van de zevende dag weer is verzuurd, zoals deze profetieën aangeven, zal een nieuwe en meest verschrikkelijke verleider op het toneel verschijnen, maar zijn rijk zal van korte duur zijn. In die tijd zal zich opnieuw een grote afval voordoen omdat Satan de volkeren mag verleiden. Hij sleurt dan de mensen mee die onderdanigheid hebben geveinsd en waarschijnlijk jaloers zijn op de onsterfelijkheid van de heiligen die hun levenselixier niet met de anderen zouden hebben willen delen. Dan zullen de opstandelingen de legerplaats der heiligen, het Jeruzalem, de geliefde stad omsingelen: *“Maar er viel vuur neer uit de hemel en verteerde hen.”* En vervolgens komt het Laatste Oordeel. (Op. 20:7-15)

Tenslotte wijs ik nog op de boodschap van J.N.S.R. van 18 september 2009 waarin Jezus zegt dat Hij, zoals destijds bij zijn volk, de Rode Zee zal openen om ieder naar het Beloofde Land te leiden, hier aangeduid als de ‘Civilisatie van Liefde’. En gaat Jezus verder, na een gezamenlijke inspanning zal dan het ‘Rijk van God op Aarde’

een aanvang kunnen nemen. Omdat ik ervan uitga dat de Civilisatie van Liefde gelijk staat aan het Duizendjarig Vrederijk en ik het Laatste Oordeel als bode zie van weer een nieuw tijdperk, concludeer ik dat er een 'Rijk van God op Aarde' volgt op het Laatste Oordeel. De strijd hier op aarde is dan voorgoed gestreden – immers Lucifer en zijn trawanten, zijnde de ultieme aanstichters van het kwaad, zijn voorgoed weggestoten – en van oordeel hoeft daarna geen sprake meer te zijn.

‘Otto III was Méér dan Keizer’

ontleend aan:

ANNO DOMINI 1000 - ANNO DOMINI 2000

De Duizend Jaren bij de Gratie van de Dode GOD

En het Geheim van de Wereldgeschiedenis

Deze verhandeling is een bloemlezing uit het eerste hoofdstuk van het boek van Frank de Graaff “Anno Domini 1000 – Anno Domini 2000” (Uitgeverij J.H. Kok - Kampen # 1977), en kan als een aanvulling worden beschouwd op het voorgaande artikel: “De Joodse Feestcyclus en de Komende Heilstijd”.

Keizer Otto III kan als een figuur worden beschouwd van hij die komen gaat, in de oudtestamentische traditie aangeduid als Silo (de gezondene), de komende vredevorst naar wie rijkhalsend wordt uitgezien. Zoals sinds Adam op de drempel van elk millennium een persoon werd geboren van groot historisch belang, zo was dat ook rond het jaar 1000. Het tweede millennium sinds Adam begint met de geboorte van Noach, het derde van Abraham, het vierde van David en het vijfde met de geboorte van Jezus. Ten slotte het zesde millennium met die van Otto III, die werd geboren in het jaar 980 van onze jaartelling.

Keizer Otto III, wiens leven en tijdsgewricht niet in gewone historische termen te vangen zijn, had de bijnaam Mirabilia Mundi of “mirakel van de wereld”. Hij vertegenwoordigt de voorafbeelding par excellence van de in de Bijbel voorspelde koning der koningen, heerser van de Godsstaat op aarde, om in eendrachtige en ongeëvenaarde politieke en kerkelijke samenwerking de wereld te gaan bestieren. Een van Otto's documenten heeft de veelzeggende aanhef: “Otto, dienstknecht van de apostelen en, volgens de wil van onze Heer en Redder, verheven keizer van de Romeinen. Wij verkondigen Rome als hoofdstad van de wereld. Wij erkennen de Latijnse Kerk als moeder van alle kerken.”

³¹⁾ *Het heeft niet mogen baten. Nog niet! Zijn aspiraties waren voorbarig maar dat wil niet zeggen van elke realiteit ontbloot. De Ottonische periode kan volgens Norman Cantor in bepaalde opzichten als een microkosmos worden beschouwd van de latere wederwaardigheden van de Westerse beschaving. Hierover zegt Dr de Graaff (p. 16): “Nooit is een kind ter wereld gebracht waarin de eenheid der Christelijke beschaving zo volkomen gestalte heeft aangenomen. In een tijd van de verwachting van het oordeel Gods, van de dreigende ondergang van de Christelijke beschaving, maar tegelijk van de ernstige pogingen om het oordeel af te wenden, wordt Otto III geboren, als een wondere schikking, die nog eenmaal de Christenheid de mogelijkheid biedt om te worden gered.”*

Wat volgt is uit “Anno Domini 1000 – Anno Domini 2000”, behoudens wat tussen haakjes staat. Toevoegingen van Hubert Luns. (citaten pp. 62-63, 66-67, 69-71, 78)

18 – De Prelude

[In 961 daalt de vorst Otto I na zijn behaalde overwinningen af naar Italië om de keizerskroon in ontvangst te nemen.] Het in hem herstelde keizerschap doet een krachtige poging om de eenheid der oecumene te vernieuwen. Otto herstelt het Rijk van Karel de Grote voor een groot deel. (...) Het pausdom wordt bevrijd. (...) De Islam wordt teruggeslagen. Dit alles is verbonden met de grote geestelijke reformatie van Cluny, die het herstel van de band van Hemel en Aarde beoogde. Otto I is eigenlijk het hoofd van deze reformatie. Zijn pogingen om de eenheid van de Christelijke beschaving te verwerklijken, worden gedragen door een geestelijk beginsel. (...) De zondige verdeeldheid [in de Christelijke beschaving] moet opgeheven worden. In de gehele oecumene moet recht, gerechtigheid en barmhartigheid heersen. Otto I heeft onvermoeid dit alles trachten te verwezenlijken. Hij is een hoogstaande, indrukwekkende geniale persoonlijkheid geweest. Het laatste wat de eenheid der Christenheid nog in de weg stond, was de pretentie van Byzantium. De Oost Romeinen erkenden het Keizerschap van Otto niet. De Hellenistische goden (hemelse vorsten of engelenvorsten) wilden de directe invloed van de god (of hemelvorst) van de oecumene verdringen. (...) [De keizer is er wel in geslaagd, zij het met grote moeite, om een huwelijk te arrangeren tussen zijn zoon en de Byzantijnse prinses Theophano, wat in 972 gesloten wordt.] Het doel van het streven van Otto I is bereikt. Hiermee heeft hij de grondslag voor de hernieuwde eenheid der oecumene mogen aanschouwen. In dit met moeite gearrangeerde huwelijk ligt de apotheose van het bewind van Otto I. Reeds een jaar later sterft hij te Quedlinburg.

De geniale Otto II volgt de roeping van zijn vader Otto I. Ook het leven van Keizer Otto II openbaart duidelijk dat de god der oecumene in hem handelt. De Keizer weet overal de opstanden, waarin de oude machten hun zelfstandigheid willen terugkrijgen, te bewingen. (...) Schitterend legt de god in de Keizer zijn gezag op aan de machten die de eenheid der oecumene weerstreven. De Hellenistische goden verzetten zich echter meer dan ooit. Zij trachten Byzantium aan het onmiddellijke gezag van de god te onttrekken. Zij doen dit op een wijze die grote gevolgen voor het Oost Romeinse rijk heeft gehad, ja die uiteindelijk tot de ondergang van Byzantium heeft geleid. Hun rebellie tegen de god der oecumene drijft hen tot een bondgenootschap met de Islam, die geleid wordt door een nieuw opgekomen ‘vorst’, de schutsengel van Arabië. In deze daad blijkt dat het Hellenisme Byzantium meer overheerste dan het Christendom. Het is in de loop der geschiedenis duidelijk geworden welk een fatale daad hiermee is verricht. Byzantium heeft de oecumene verraden. Het heeft de god van de oecumene niet anders dan indirect willen aannemen. Om zijn onmiddellijk regime onmogelijk te maken verbindt Byzantium zich in een monsterverbond met de Islam. Dit heeft [in de loop der tijd] tot gevolg dat Byzantium gebied op gebied aan de Islam verliest...

(...) Ondanks haar overwinningen, ondanks het openbaar worden van een waarachtig geestelijk herstel, was de reformatie van Otto I en Otto II niet sterk genoeg om het dreigende oordeel af te wenden. De god van het Westen, de schutsengel der Christelijke beschaving had acht gegeven op de vermaning van Israëls God: “*Doet recht aan*

31) “The Civilization of the Middle Ages” van Norman F. Cantor – HarperCollins Publ., New York # 1993 (volledig herzien en uitgebreid). Eerdere uitgaven: “Medieval History: the Life and Death of a Civilization” # 1974 (herzien), 1968 (herzien), 1963. Citaat p. 216.

de arme en aan de wees; rechtvaardigt de verdrukten en de arme, rukt hem uit de hand van de goddeloze.” In de beide Keizers had de god waarachtig getracht te gehoorzamen aan deze opdracht. De verharding der Christenheid was echter zo groot geworden, dat de bekering uitbleef. Ondanks het machtige en schitterende herstel van de Ottonische reformatie, waarin de god van het avondland zijn cultuur zocht te redden, bekeerde de Christenheid zelf zich niet. Rome, Germanië, Byzantium trachten de eenheid der oecumene te vernietigen door de heerschappij van de god der oecumene van zich af te werpen. Het verwonderlijke heeft plaatsgevonden. De god bekeert zich, zijn cultuur volgt hem echter hierin niet na. [In die zin kan van een mislukte missie worden gesproken, net als bij Adam, alhoewel bij hem geen sprake kon zijn van volk en cultuur. Adams falen heeft grote gevolgen gehad voor het verdere verloop van de geschiedenis, net als Otto's falen en van zijn zoon nadien; de desastreus ontwikkelingen in het tweede Christelijke millennium kunnen daar niet los van worden gezien.]

19 – Iets Goddelijks wordt Openbaar

(...) Uit het huwelijk van Otto II, de Keizer van het Westen en Theophano, de dochter van de Oost Romeinse Keizer Romanus II, werd in 980 een zoon geboren, de latere Otto III, die reeds door geboorte de eenheid van de gehele Christenheid vertegenwoordigde. (...) [Met recht kan worden gesteld dat] Otto III de vleesgeworden eenheid was van de Christelijke cultuur. Otto I en Otto II waren instrumenten van de god. Was Otto III meer dan instrument? (...) De feiten uit Otto's III leven geven aanleiding tot die veronderstelling. Duidelijk is dat hij door de god in bezit genomen is. Zijn hoog zedelijk leven, zijn geniale daden reeds op zeer jeugdige leeftijd, zijn hoog roepingsbesef, zijn afzondering in het leven, wijzen alle in deze richting. (...) Paus Silvester II heeft dit geheim aangeraakt door in de jonge Otto iets goddelijks te zien: *“Iets goddelijks wordt openbaar, ik weet niet wat, als iemand door geboorte Griek door gezag Romein en als het ware door erfrecht de schatten van Griekse en Romeinse wijsheid in bezit neemt.”*

(...) [Otto II sterft als zijn zoon drie jaar oud is.] Nog geen vijftien jaar oud neemt Otto III zelf de regering in handen. Al zijn daden zijn gericht op het herstel van de oecumene en het openbaar maken van de stad Gods op aarde. Dan schijnt het, ...dat nog juist voor het aanbreken van het jaar duizend de stad Gods op aarde openbaar zal worden. [Als laatste voorbereidende daad] kan Otto in 999 zijn geliefde leermeester Gerbert van Reims als Silvester II tot Paus benoemen [met wie hij in eendrachtige samenwerking zijn doel wil bereiken]. [De naam Silvester vertegenwoordigt daarin een bewuste poging om een verband met het pausschap van Sint Silvester I (314-325) te leggen, wiens pontificaat van oudsher als een model werd beschouwd van pauselijke en keizerlijke samenwerking.³²⁾]

Meer dan enige voorganger van hem heeft Otto III het ogenblik van de verwezenlijking van de godsstaat nabij gebracht. Zijn daden zijn van een haast bovenaardse glans. Terwijl hij naar leeftijd nog slechts een knaap is, leidt hij het gehele Rijk. Dan

32) “Lives of the Popes”, Richard P. McBrien - HarperSanFrancisco # 1997. Citaat is van paus nr. 139.

is hij reeds een groot veldheer. Zijn levenswijze herinnert ook aan het bovenaardse. Hij leeft in een ascetische reinheid. Alhoewel hij minzaam en grootmoedig is voor allen die in zijn nabijheid zijn, kan hij niet steeds onder hen verkeren. Bij de maaltijden was hij bijvoorbeeld gewoon alleen te zitten aan een halfronde tafel, die hoger stond dan de tafel van zijn gasten. Dit deed hij niet uit ijdelheid maar opdat de glans van zijn wezen niet te onverdraaglijk voor zijn omgeving zou zijn. Niet alleen door zijn grote daden wil hij de stad Gods op aarde brengen. Als het hoofd van de oecumene wil hij boete doen voor de ongerechtigheid der Christenheid. Otto bedrijft de uiterste ascese tot geselingen toe. Het is merkwaardig dat hij daarbij nooit de keizerlijke attributen aflegde. Daarmee drukt hij uit dat hij niet voor zich persoonlijk boete doet, maar als Keizer voor de Christenheid, wier hoofd hij is, (...) om zo plaatsvervangend het oordeel dat over de Christenheid had moeten losbarsten, te ondergaan. (...) Het is daarom dat hij zich [gedurende enige tijd] noemt: *“Slaaf van Jezus Christus en Keizer Augustus der Romeinen, volgens de wil van God, die onze Verlosser en Bevrijder is.”*

(...) De notie van het plaatsvervangend offer behoort tot de diepste noties der mensheid. Oordeel en straf zijn nooit uitingen van wraak van de hoogste God. Ze zijn voorwaarden voor herstel en herschepping. Daarom zijn ze onherroepelijk. God, die Liefde is, wil zijn schepping die uit liefde in het aanzijn is geroepen niet door de zonde te gronde doen gaan. Daarom hangen oordeel en straf samen met de liefde Gods. De straf is bedoeld als herscheppingsdaad. Omdat [de mensheid één familie is en] de straf geen vergelding is, maar herscheppingsdaad, kan deze ook plaatsvervangend worden ondergaan. Dit ondergaan is dan tegelijk een machtige herscheppingsdaad. Daarbij komt nog iets. De plaatsvervangende openbaring van liefde. In de plaatsvervangende openbaart zich machtig de herscheppingskracht der [broederlijke] Liefde.

(...) Al deze dingen [en nog veel meer] maken het steeds aannemelijker, dat de veronderstelling juist is: Otto III was meer dan Keizer! De god van het Westen, de schutsengel der Christenheid heeft zich kort voor de grote beslissing van het jaar 1000 in Otto III geïncarneerd. Voor ons, laat geborenen, is deze veronderstelling moeilijk te verstaan. Het aannemen van de veronderstelling maakt echter heel veel inzichtelijk wat anders volstrekt onverklaarbaar blijft.

20 – Otto's Dood is de Kentering in de Tijd

(...) [Door zijn plaatsvervangende instaan] heeft de god van het Avondland het doodvonnis dat voltrokken moest worden over zijn cultuur op zich doen aanlopen. De voltrekking van het doodvonnis wordt in de historie openbaar in de plotselinge dood van Keizer Otto III, op de 23^e Januari van het jaar 1002. Blijkbaar mocht de uitvoering van het vonnis niet langer worden uitgesteld. Met de dood van Otto III is de eenheid der oecumene voorgoed verbroken. (...) Algemeen hebben [zijn tijdgenoten] intuïtief verstaan dat in Otto's dood een metahistorisch gebeuren in de historie openbaar werd. Het volgende gedicht van Leo van Vercelli, een tijdgenoot van Keizer Otto, openbaart dit zonneklaar. Het gedicht is onmiddellijk na Otto's dood geschreven. Het gaat als volgt:

*Dat de wereld rouw bedrijve, dat Rome rouw bedrijve, dat
de Christenheid treure.*

Dat geen gezang te Rome klinke, dat het keizerlijk paleis krijte !

Onder de afwezigheid van de Keizer zijn de eeuwen in verwarring.

Terwijl onze Otto sterft, verrijst de dood in de wereld.

De hemel heeft zijn aangezicht veranderd en de aarde haar uiterlijk.

De wolven zullen het volk verslinden, het einde van alles zal zijn.

Weldra zal de hemel instorten en zullen de elementen vergaan.

De dood van Keizer Otto III wordt ervaren als een gebeuren dat hemel en aarde beweegt. Omdat haar lot door die dood wordt bepaald, daarom moet de gehele wereld rouw bedrijven. Rome, de hoofdstad der oecumene, moet rouw bedrijven. De Christenheid moet treuren, want degeen die in de wereld was gekomen om haar te redden, is gestorven. Daarom moet het gezang te Rome verstommen, het gezang dat eens de vreugde uitte van de verwachting der komende redding. Het paleis moet krijten want geen keizer zal meer hoofd van de Christenheid zijn. Bij afwezigheid van de Keizer zullen de eeuwen verward worden. Otto's dood is de grote kentering in de tijd. Als hij sterft dringt de dood als algemeen heerser de Christelijke cultuur binnen. Otto's dood heeft kosmische betekenis. De hemel heeft zijn aangezicht veranderd en de aarde haar uiterlijk. De wolven zullen het volk verslinden. Hier wordt een beeld gebruikt ontleend aan het Germaanse verleden. De wolven zijn volgens de mythologische overlevering de geïncarneerde demonen die losbreken als de goden sterven en de wereld vergaat.

Dit zijn volstrekt uitzonderlijke uitspraken bij de dood van een keizer. Zelfs toen Karel de Grote stierf zijn dergelijke dingen niet gezegd. Het gedicht wijst weer duidelijk naar het geheim van Otto III. Intuïtief heeft men verstaan dat de dood van Otto meer betekende dan het sterven van een keizer. Men wist intuïtief dat in zijn dood een meta-historisch gebeuren gestalte kreeg. Slechts als een god sterft wordt de kosmos bewogen, gaat de dood in een cultuurgebied heersen. Dan wordt de verbinding tussen Hemel en Aarde verbroken waardoor ook het aangezicht van Hemel en Aarde veranderen.

Dr. Frank de Graaff (19128-1993) was hervormd predikant te Well en Ammerzoden, Apeldoorn, Rotterdam en Hattem. Hij schreef elf boeken, waarvan de bekendste is geworden: "Als goden sterven, de crisis van de westerse cultuur" # 1969.

Algemene Opmerking: Herhaaldelijk gebruikt Frank de Graaff de uitdrukking "eenheid der oecumene" of "god der oecumene". Hij spreekt ook van "de eenheid der gehele Christenheid" en van "eenheid der Christelijke beschaving". Met die laatste twee begrippen is niets mis. Bij oecumene echter heb ik mijn twijfels. Op zijn minst leidt dit woord tot misverstanden. Oecumene betekent "bewoonde wereld" en duidde vroeger het Romeinse Rijk aan. In de 18^e eeuw is daar de betekenis van toenadering tussen de kerken aan gegeven, maar pas in de 20^e eeuw werd het een courant begrip. Het eenheidsstreven volgens Efeze 4 ligt daar niet in besloten! In het jaar 1000 was er nog geen reformatie geweest en overwegingen dienaangaande speelden toen nog geen rol. Daarom moet Otto III niet hebben gedacht aan iets dat op de hedendaagse oecumenische beweging lijkt, maar hij zal de eendracht van kerk en staat hebben beoogd. In plaats van eenheid der oecumene verkies ik daarom als typering voor de Ottonische periode het begrip "eenheid der Christelijke Kerk en Wereld" - een soort Urbi et Orbi, en op andere plaatsen verkies ik in plaats van oecumene de term kerkeenwording (tegenhanger van kerkscheiding), en voor god der oecumene het begrip "god van de kerkeenwording en de entente cordiale" (wereldlijke overeenstemming). Op één plaats zou ik oecumene laten staan omdat dit onmiskenbaar in de klassieke betekenis wordt gebruikt: "In de gehele oecumene moet recht, gerechtigheid en barmhartigheid heersen."

DEEL 3

De Donkere Nacht der Ballingschap

Over de mystieke vervoering – Theresia van Avila

Detail van een altaargroep uit 1646 van Lorenzo Bernini, waar een engel met een gloeiende pijl van de goddelijke liefde het hart van Theresia van Avila doorboort (transverberatie).

De donkere nacht der ballingschap is een theologische term voor de reis naar de eenwording met God. Een mystieke reis, voorgeleefd door mystici als Johannes van het Kruis en Theresia van Avila. Dit artikel laat zien dat deze mystieke vervoering een universele Christelijke gerichtheid is, die men ook tegenkomt bij een voorman van het 19e eeuwse Nederlands Réveil, de Protestantse Willem Bilderdijk (1756 - 1831).

Willem Bilderdijk is, zoals Bert Engelfriet hem noemt, 'een blijvende bouwsteen'. En Conrad Busken Huet, de voortreffelijkste Nederlandse dichter uit zijn tijd, ontwaarde in Bilderdijks werk een reusachtige ideeënwereld. Maar dat hij een mysticus zou zijn, te vergelijken met de zestiende eeuwse mystici Johannes van het Kruis en Theresia van Avila, daar heeft niemand aan gedacht. Tijdens het lezen van Engelfriets boek "De Missie van een Genie", waarvan een bespreking verderop is toegevoegd, ontdekte ik tot mijn verbazing dat die vergelijking zeer wel te maken is. In dit artikel wordt ingaan op aspecten van de Spaanse mystiek met dwarsverbanden naar de geschriften en de denkwereld van Willem Bilderdijk.

‘De Donkere Nacht’

Johannes van het Kruis

*In een nacht, aardedonker,
radeloos ontvlamd van liefde
- O fortuinlijk toeval ! -
sloop ik ongemerkt naar buiten.
Mijn huis was reeds in diepe rust.*

*In het duister, geheel beschut,
langs de geheime trap vermomd,
- O fortuinlijk toeval ! -
In het duister voor elke blik verborgen,
want mijn huis was reeds in diepe rust.*

*In de nacht die kansen schept,
in het geheim, door geen bespied,
en ook zelve zag ik niets :
zonder ander licht als gids
dan wat brandde in mijn ziel.*

*Dat gidste mij in schittering daarheen
- gewisser dan op zonoververgoten dag -
waar op mij wachtte,
van Wie ik zeker was,
en op een plek door gene ooit bezocht.*

*O nacht, die mij geleid hebt !
O nacht, mij liever dan het ochtendgloren !
O nacht die hebt verenigd
Beminde met beminde,
beminde, opgegaan in den Beminde !*

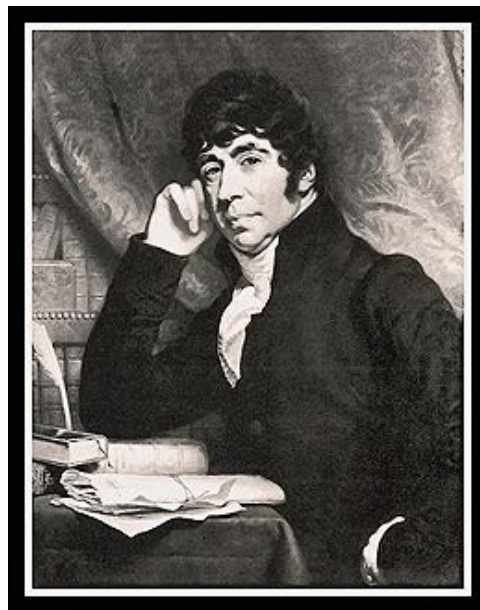
*Aan mijn borst, een wei vol bloemen,
ongerept voor Hem alleen bestemd,
daar is Hij ingeslapen
en geliefkoosd heb ik Hem ;
de ceders waaiden koelte toe.*

*De wind die van de tinnen kwam,
en door zijn haren streek,
met haar seren hand,
mij aan de keel verwondend
en slokte al mijn zintuigen op.*

*Ik bleef erin, vergetend ;
en drukte mijn gelaat aan mijn Beminde ;
het al stond stil, en ik gaf over,
en gaf op mijn waakzaamheid ,
tussen de witte leliën vergetend...*

21 – Van zielesmart tot contemplatie

Willem Bilderdijk (1756-1831) werd het diepst getroffen, niet door zijn fysieke kwellingen en de aanvallen van hypochondrie, maar door zijn morele aandoeningen, door zijn zielesmart. Dit lijden beschouwde hij als een lot dat hem sinds zijn vroegste jeugd van hogerhand was opgelegd. Dit lijden was daarom zo ingrijpend omdat Bilderdijk zich tegelijk sterk bewust was van de eeuwige bestemming die God in zijn hart had gelegd. De zin van het lijden was voor Bilderdijk gelegen in de sterke verwachting van de verlossing uit het verval en het herstel van de verhouding met God. Het dichten bood hem soelaas omdat het zijn dichterlijke ziel tot het goddelijk licht verhief, wat hij als louterend voor zijn lijden ervoer. Als balling op aarde voelde hij zich intens verbonden met het volk van Israël – het al dolende volk in hún lange nacht van ballingschap.³³⁾

Willem Bilderdijk (1756-1831)

Dit lijkt mij een mooi begin voor een artikel dat over de donkere nacht gaat, een thema dat vooral dankzij Johannes van het Kruis binnen de Rooms Katholieke Kerk bekend terrein is. Samen met Theresia van Avila heeft hij de orde van de Ongeschoeide Karmelieten opgericht in een tijd dat de oude Karmelietenorde aan verval leed. Geen onbelangrijk detail: beiden kwamen uit een converso familie, een tot het Katholicisme bekeerde Joodse familie.³⁴⁾ De naam van de Karmelieten is een heenwijzing naar 1 Koningen 18: 41-45, dat verhaalt hoe aan de afschuwelijke droogte die het land teisterde een eind kwam. De Joods-Christelijke traditie ziet in het kleine wolkje, dat speurend aan de horizon werd ontwaard, niet alleen de bode van toesnellende regen, maar ook die van het messiaanse heil, van de nog komende civilisatie van liefde.

Op de Karmelberg in het land Israël woonden in de voor-Christelijke tijd hermiten die al smachtend, biddend en lijdend, uitzagen naar de Messias om hen te verlossen uit deze ballingschap in de ballingschap, uit dit tehuis van modder en verdriet, om de woorden van Primo Levi te gebruiken.³⁵⁾ Jesaja 45:8 leest: “*Druipt hemelen van omhoog! Laat de wolken vloeien van gerechtigheid en de aarde zich openen opdat het heil ontluik en de gerechtigheid ontkieme eveneens!*” (rorate caeli desuper et nubes pluunt iustum).

22 – De dichtkunst, fakkel van het eeuwig Woord

Het begrip van de donkere nacht komt uit een kort gedicht dat door de grote mysticus Johannes van het Kruis is geschreven tijdens zijn negen maanden opsluiting in de kleine akelige cel van een kloostergevangenis. Jaren later heeft hij vers na vers van dit

33) Deze paragraaf is deels letterlijk ontleend aan “De Missie van een Genie – De spirituele wereld van orangist Willem Bilderdijk” van Bert Engelfriet – Buijten & Schipperheijn, Amsterdam # 2010 (p. 158).

34) Opmerkelijk voor die tijd is dat de door hen gestichte nieuwe kloosterorde conversos opnam. Anna van de H. Bartholomeus, in wiens armen Theresia van Avila stierf, stichtte het karmelietessenklooster in Antwerpen. Daar waren ook tot het Katholicisme bekeerde Calvinisten welkom.

gedicht uiteengezet in de verhandeling van “De Donkere Nacht van de Ziel”. Hij sprak over de donkere nacht als een ervaring van geestelijke zuivering waarin alle lichamelijke en psychologische voldoeningen ontledigd zijn om de ziel in de tegenwoordigheid van niemand anders dan de lichamenlijk onzichtbare God te stellen – en daarom is dit in menselijke taal ‘donker’ – terwijl de persoon onderworpen is aan de stille werking van de goddelijke genade. Johannes van het Kruis definieert die nacht ook als de naaktheid en vrijheid van de ziel, opdat de eenheid met God kan worden verwezenlijkt, ook aangeduid als de opklimming van de Karmel.³⁶⁾ “De Donkere Nacht” wordt als een van de beste gedichten beschouwd die de Spaanse literatuur heeft voortgebracht.

Net als deze 16^e eeuwse mysticus was ook Bilderdijk een groot dichter, een van de grootsten die het Nederlandse taalgebied heeft voortgebracht. *“De dichtkunst is voor hem een fakkel die het goddelijk karakter van de schepping opklaart, een vuur dat het hart zuivert en een licht dat zekerheid geeft omdat het de ordening der schepping leert, de eenheid van alle kleine verscheidenheden in één grote conceptie.”*³⁷⁾ En ook: *“De dichtkunst legt de natuur geen orde op, bootst haar ook niet na, maar openbaart door het woord haar wezen: de taal moet de ziel van de ontvanger van de woorden verheffen naar het eeuwig Woord.”*³⁸⁾ Bilderdijks conceptie over de rangorde van de wetenschap in relatie tot het ‘gevoelen’, of goddelijke inspiratie, past binnen de kerkelijke traditie. Zo merkt hij samen met Sint Anselmus (1033-1109) op, die over de essentie van kennis heeft geschreven, dat de mens God door de kracht van zijn verstand ontdekt en door woorden, maar dat het hart noodzakelijk is om God in zijn ondeelbaarheid te leren kennen ...en zelfs dán! Het brandend verlangen God te leren kennen, het Woord dat boven elk woord is verheven, wordt altijd onvoldoende bevredigd!³⁹⁾ Dit sluit aan bij wat de Grote Conchita van Mexico (1862-1937) zegt: *“En ik dacht al die tijd dat de gave van kennis een aan de mens geschonken talent is om uit boeken te leren! Nu begrijp ik dat het een gave is die direct naar het hart gaat en de ziel verlicht...”*⁴⁰⁾

23 – De opklimming van de Karmel

Het gedicht van De Donkere Nacht verwoordt de reis die de ziel maakt vanuit haar lichamenlijk tehuis naar zijn vereniging met God toe, zo lees ik in Wikipedia. Welk een treffende gelijkenis met Bilderdijks woordkeuze waarmee hij zijn eigen literaire werk beschrijft! De discussie gaat verder:

«« Het gebeurt tijdens de mystieke nacht, beeld van de ontberingen en moeilijkheden die de ziel ondervindt om deze wereld los te laten, dat de ziel het licht van de vereniging met de Schepper bereikt. Er zijn verschillende

35) “Moments of Reprieve” (een tijd van uitstel) van Primo Levi # 1981,1985 (pp. 41-42): “She (the Shekina) let herself be enslaved and is here around them, in this exile within exile, in this home of mud and sorrow.”

36) “The ascent of Carmel” (De Beklimming van de Karmel) is de titel van een boek met de verzamelde geestelijke werken van Sint Johannes van het Kruis.

37) Engelfriet, ibid p. 173.

38) Engelfriet, ibid p. 189.

39) Bilderdijks visie aangaande de rangorde van de wetenschappen vinden we terug in zijn geschrift: “Verhandelingen ziel-, zede-, en rechtsleer betreffende” - Leiden # 1821 (p. 158). Hijzelf verwijst niet naar Anselmus. Zie ook Engelfriet, ibid p. 137.

40) “La vie dans L’Esprit Saint” van Concepción Cabrera de Armida (Conchita), een bloemlezing samengesteld door Dominique Reyre – Éd. de l’Emmanuel, Paris # 2009 (p. 64). De ‘achtenswaardige’ Conchita was moeder van negen kinderen en kwam uit de betere stand. Zij heeft een immens oeuvre nagelaten (60.000 pagina’s), een soort dagboek dat zij in samenspraak met God neerschreef.

stadia op deze reis in de nacht, die in de opeenvolgende refreinen van het gedicht van Johannes aan bod komen. De hoofdlijn is de pijnlijke ervaring die de geliefde ondervindt in zijn of haar streven naar geestelijke rijpheid en vereniging met God. »»

Wie was Willem Bilderdijk?

Willem Bilderdijk (1756-1831) was een Nederlands geschiedkundige, taal-kundige, dichter en advocaat. Als privatdocent gaf hij les in de vaderlandse geschiedenis aan leerlingen van naam, waardoor hij indirect grote politieke en religieuze invloed uitoefende. Zijn voornaamste leerling Isaäc da Costa publiceerde in 1823 het geruchtmakende en geheel in Bilderdijkaanse trant geschreven “De Bezwaren tegen den Geest der Eeuw”. Bilderdijks reactionaire denkbeelden leidden tot heftige polemieken, die hem meer vijanden dan vrienden verschaften. Een van zijn belangrijkste tegenstanders was de Katholieke apologeet en historicus Joachim le Sage ten Broek, die hem regelmatig aanviel op zijn godsdienstige overtuigingen en hem in een openbare brief uitnodigde terug te keren naar de Katholieke Kerk. Willem Bilderdijk was een veelzijdig man, een visionair, in een politiek en cultureel woelige tijd. Van dichtbij maakte hij de gevolgen mee van de Franse Revolutie en hij werd zelfs uit de Nederlanden verbannen omdat hij de regering onder het Frans regiem weigerde te erkennen.

Door velen is hij verguisd, afgeschreven. Mijns inziens volkomen onte-recht. De grote Busken Huet noemde Bilderdijk een “*nachtegal onder de bastaardnachtgalen*”, waarmee hij zijn grote appreciatie voor Bilderdijk gestalte gaf. Busken Huet levert weliswaar kritiek op zijn afwijkende Messi-aanse pretenties, maar trekt zijn integriteit niet in twijfel en vergelijkt hem zelfs met koning David die al dichtend zijn vijanden beschimpt.

In een interview in het Rotterdams Dagblad van 30 november 2010 zegt Dr. Bert Engelfriet: *“Ik vraag me af op hoeveel middelbare scholen er nog substantiële aandacht aan Bilderdijk wordt besteed. Al in zijn eigen tijd heeft hij een bepaalde reputatie gekregen, ...en raak die maar weer eens kwijt! Aan de Beweging van Tachtig uit de 19^e eeuw, die radicaal had gebroken met de oude literatuur, hebben we het bijvoorbeeld te danken dat hij de naam kreeg dat hij retorische poëzie schreef: veel vorm maar weinig inhoud. Het Bilderdijkmuseum in Amsterdam, waar ik ooit lid van was, behandelt hem ook als een soort antiquiteit. Volstrekt misplaatst wat mij betreft. En met Busken Huet bevind ik me op dit punt niet in het slechtste gezelschap.”*

Ondergetekende begrijpt zelf nauwelijks wat de mystieke opklimming tot God in-houdt. Pater Grégoire, die zijn leven lang de mystieke weg had bestudeerd, begint in het voorwoord van een boek over Johannes van het Kruis met te stellen dat zijn kennis ontoereikend is om uit te leggen en te laten begrijpen wat de donkere nacht betekent. Dus als u, lezer, sommige uitdrukkingen moeilijk kunt vatten, dan kunnen wij elkaar de hand reiken. Het feit dat u verder leest, toont aan dat de mystieke nacht u niet geheel vreemd is. Want de kloof tussen de verwijdering van God en het ervaren van Gods tegenwoordigheid loopt midden door iedere persoon heen. Een echte Christen voelt zich bezwaard, zelfs een gevangene, in dit lichaam van bederf. (Rom. 7:24) Het Hebreeuws voor balling betekent ook gevangene. De vervoering die Bilderdijk en Johannes van het Kruis ondervonden was hoogst uitzonderlijk, maar ligt straks in de voor de mens herstelde paradijselijke staat binnen ieders bereik. Het is de val in het Paradijs die een scheiding teweeg heeft gebracht tussen ons en God en tussen mensen onderling. Van toen af aan werd de mens de eeuwige balling. Onze ellendige toestand is dus oorspronkelijk niet door God gewild, alhoewel de val niet geheel zonder voor-deel is. Want bij de ‘terugkeer thuis’, de her-‘één’-iging, zal er een onvergelooflijke vreugde zijn. Wie eens, door bijvoorbeeld een ongeval, blind is geworden, zal extatisch

zijn als door een operatie het zicht weer helemaal is hersteld, een vreugde die anders nooit gekend zou zijn.

Voor die terugkeer, zo geeft Johannes van het Kruis aan, dient men zich in het pijnlijk proces van wat het normale leven inhoudt van alle sensualiteit en natuurlijke neigingen te ontdoen, zelfs van de herinnering daaraan, want het onreine en het reine (God) hebben geen gemeenschap met elkaar. En vooral, zo zegt hij, moet men de geest niet dwingen. Het verlangen naar dat samenzijn, dát mag wel gekoesterd worden als bij de hinde die dorst naar water. In passiviteit dient men zich tot God te richten en af te wachten totdat Hij zich gewaardigt tot ons te komen.⁴¹⁾ Immers het Woord zegt: *“Keer je ogen van Mij af, want zij doen Mij wegvlieden.”* (Vulgaat, Hooglied 6:5) Dat betekent dat de ontmoeting ook aan hen is voorbehouden die nooit iets hierover gelezen hebben en zich daar ook niet in ‘oefenen’. Men moet niet denken dat het een techniek is. Het is een gerichtheid. Hier toont zich het verschil met transcendente meditatie. In de ontmoeting, de theologische term is contemplatie, zal God zorgen dat onze sensualiteit (de vijf zintuigen) en natuurlijke neigingen een grandioos nieuwe invulling krijgen. Na een door God geknede (geleidelijke) transformatie is voor dit soort ontmoetingen geen ontleding meer nodig, want het oude is voorbij.⁴²⁾ Zie, alles is nieuw! (2 Kor. 5:17) Maar juist omdat ‘de beklimming van de Karmel’ geen techniek is maar uitverkiezing, moet u niet verbaasd staan als dit nieuwe niet voor mij of u is weggelegd, of slechts ten dele, en dat wij net als Paulus, moeten blijven worstelen tussen wat ik wil volgens Gods voornemen, en wat ik desondanks verkeerd doe. (Rom. 7:18)

Hoe kan men zich in passiviteit tot God richten? Eenvoudig: God is Liefde en uitsluitend door het beoefenen van ‘heb uw naaste lief en God bovenal’, kan de Heilige Geest zijn intrek in ons nemen. In een versteend gemoed kán en wíl de Heilige Geest geen woning houden en daar kan dus ook Jezus’ hogepriesterlijk gebed niet worden verhoord: *“Laat hen allen één zijn, Vader. Zoals U in Mij bent en Ik in U, laat hen zo ook in Ons zijn.”* (Joh. 17:21) Dat sluit aan bij wat de Grote Conchita zegt: *“Ik herinner mij deze blik van Jezus op mij te hebben gevoeld, inwerkend als een zuiverend bad ter voorbereiding op zijn komst. O! Hoe prompt wil Jezus de ziel zuiveren die Hem liefheeft! En die Hem zoekt! En die naar deze ontmoetingen verlangt!”*⁴³⁾

Het mystieke huwelijk

41) “Oeuvres spirituelles de saint Jean de la Croix” – Éditions Du Seuil, Paris # 1960 (pp. 283, 305-07).

42) Het is zelfs zo, zoals ik in een boek van de uitgeverij Carmelitana las, dat Theresia’s vervoeringen met het vorderen der leeftijd minder frekwent waren, wat men als een teken van innerlijke groei ziet; de geestelijk volwassen Theresia had daar blijkbaar minder behoefte aan.

43) Conchita, ibid p. 37.

Zij schrijft ook bij monde van Jezus, of ingefluisterd door de Heilige Geest:

«« De vruchten van het Kruis (wijsheid, kracht, licht) zijn de vruchten van de Heilige Geest. Toch zijn de zielen begonnen deze zeer pure Heilige Geest van zich af te stoten doordat zij zich met hun fouten hebben bevuild. Ze blijven in het duister omdat zij Hem, die het licht is, niet aanroepen en ze zijn allen verkild omdat zij het vuur niet naderbij komen, en dat goddelijk vuur wijkt terug als het vuur van de passies in een hart oplaait. (...) Weet je wanneer Ik mijn nest maak in jouw hart? Dat is wanneer jij mijn Kruis bent geworden [het lijden dat in pure liefde wordt aanvaard en uit zelfontzegging bestaat]. Mijn nest is het Kruis en het Kruis dient Mij tot nest. Mijn nest heeft altijd de vorm van een kruis. (...) Zorg goed voor mijn nest, want er zijn drie vijanden die op zijn vernietiging uit zijn: de wereld, de ijdelheid en de trots. Zodra deze vijanden mijn nesten aanraken, wil Ik ze niet meer, zoals overigens ook de duiven op aarde dat niet willen zodra iemand ze aanraakt. (...) De enige remedie om dit grote onheil te voorkomen is om mijn nest voor de blikken van de mensen te verbergen, verberg het, mijn dochter, verberg Mij met de grootste zorg. »»⁴⁴⁾

24 – In zielsverrukking onttrokken

De mystieke nacht gaat samen met de zielsverrukking als de ziel vanuit het aardse in het hemelse wordt opgetrokken, wat Paulus de derde hemel noemt: (2 Kor. 12:2-4)

«« Ik ken een volgeling van Christus die veertien jaar geleden tot in de derde hemel werd weggevoerd – in zijn lichaam of buiten zijn lichaam, dat weet ik niet, dat weet God alleen. Maar ik weet dat deze man – in zijn lichaam of zonder zijn lichaam, dat weet ik niet, dat weet God alleen – werd weggevoerd tot in het Paradijs en dat hij daar woorden hoorde die aan geen [sterfelijk mens in zijn huidige toestand] mogen worden meegedeeld. »»

Het is een toegetrokken worden tot God, géén vereenzelviging met de natuur, en dat laatste is de kenmerkende conditie is van hindoeïstische- of transcendente meditatie, waarbij opvalt dat men in het middelpunt tussen de chakra's in⁴⁵⁾ in het totale niets verblijft (Hebr. b'lee mah: dat wat zonder iets is, of 'zwijgen'), om vervolgens via de chakra's in de innerlijke odyssee hogerop te klimmen⁴⁶⁾ naar versmelting toe met de natuur (Brahman). Dit verduidelijkt dat het een surrogaatervaring betreft voor de eenwording met God en daarom een ernstige vorm van afgodendienst is. Want het

44) Conchita, ibid pp. 44-46. Dat er geschriften bestaan over de ervaring van de 'eenwording' is nooit op eigen initiatief, soms in directe opdracht van God of op ernstig verzoek van de naaste omgeving of van een biechtvader, zoals in het geval van Theresia van Avila, die dat met tegenzin deed en liever was gaan spinnen. Haar geschriften worden een mijlpaal in de geschiedenis van de mystiek genoemd. Maar datzelfde gaat ook op voor die van Johannes van het Kruis.

45) Het woord chakra verwijst naar kolkende wielen van energie. Volgens de oosterse leer liggen een aantal van deze 'wielen' op de menselijke wervelkolom waarbij iedere stap overeenkomt met een bepaalde illuminatie of gemoedstoestand.

46) Odysseus betekent 'weg naar God' (odos Zeus). De Odyssee is het epos van Odysseus' rondzwervingen. Via de odyssee in zijn binnenste zelf ondergaat onze held een serie initiatieriten die hem naar de zwartheid beneden leidt, hier Hades genaamd. Als hij na zijn inwijding terecht komt bij de godin Calypso is hij allesbehalve gelukkig en valt ten prooi aan hevige aanvallen van wanhoop. Odysseus kiest weer zee, waar hij door de capriolen van wind en zee wordt meegesleurd. Dat is het lot van hen die de alternatieve weg bewandelen. Zij lijden aan de 'tedium vitae' (zwaarmoedigheid) in ruil waarvoor ze met genialiteit worden begiftigd, de genialiteit van Gods tegenstander, de Luciferiaanse engel des lichts.

schepsel, of het nu het gehele universum betreft of een stukje ‘natuur’ (hoe onschuldig klinkend!), mag niet voor de Schepper zelf worden verruild. De mens is gemaakt om God bij hem te laten inwonen en geen ander. Onze God is een jaloerse God. Een ergere belediging bestaat er niet voor onze geliefde als wij iets anders in ons laten wonen in een afwijzing van onze geliefde, onze God! De autonome mens, de individualistische eenling, is letterlijk ‘waan’-zin. Men behoort het een toe of het ander. Een tussenweg bestaat niet. Die in de autonome mens gelooft, staat reeds met één been in de Hel!

De Transfiguratie op de Berg (Rafaël, voltooid door Giulio Romano)

Het zich laten toetrekken tot God past typisch bij Bilderdijk. In het gedicht “De Geestenwareld” beschrijft hij de ervaring van zielsvervoering waarin zwaarte, ruimte en tijd zijn opgeheven: ⁴⁷⁾

*Zo sprak ik, als mijn ziel een zacht gevoel ontwaarde,
Dat me aan mij-zelv’onthief en aan dees kwijnende aarde.*

Deze mystieke ervaring toont een duidelijke scheiding van lichaam en ziel. Via de zintuigen van het lichaam kan de dichter niet meer met de hogere wereld communiceren. Vandaar dat hij via het dieper bewustzijn (der mystieke nacht) tot de goddelijke wereld tracht op te klimmen.

*Geen stof meer, docht mij, trok mijn denkvermogen aan,
Ik ademde geen lucht, noch voelde ‘t hart mij slaan.
Maar was van heldre glans doorwemeld en doortogen.
‘t Was heel mijn’ lichaam licht, en duister voor mijne ogen.*

47) Engelfriet, ibid pp. 196-97 (geciteerd tot aan: ...werd geboren).

Het 'lichaam licht' waarvan hier sprake is, is geen stoffelijk lichaam, maar een 'kleed van heiligheid, uit kracht der ziel gesproten'. Het wordt ook wel 'lichtlichaam' genoemd.

*'t Gevoel mijns aanzijns werd veredeld en vergood.
Een hoger zintuig dan mij eigen was, ontsproot,
En de opgetogen ziel, in God en Geest verloren,
Zich dompelt in de bron waaruit zij werd geboren.*

25 – Van eenwording tot dienstbaarheid

In de Hemel is de triomferende kerk. Hier op Aarde de strijdende. Als wij meedelen in Jezus' verheerlijking gaat dat samen met het staan in zijn bediening, in het bijzonder in de bediening der verzoening. Door de omvorming van de natuurlijke mens wordt ons bidden en doen door God bekleed, wat zich in een vruchtbaar leven uit. Beiden, Theresia van Avila en Johannes van het Kruis, hebben een stempel op hun tijd gedrukt, ondanks het fel tegen hen kerende verzet. En van Willem Bilderdijk kan dat met evenveel recht gezegd worden.

Het dienstwerk waar Theresia en Johannes in stonden was primair die van het gebed, de voornaamste bezigheid van hun kloostergemeenschappen. Wij moeten niet denken dat gebed alleen uit woorden bestaat. Het zien van misstanden om ons heen die ons hart doen lijden uit sympathie voor hoe ze Gods majesteit en oneindige goedheid beledigen, dat soort gebed is een ware parel. De innerlijke pijn, de zielesmart is het belangrijkste, want Jezus' lichamelijk lijden was slechts het overlopen van de beker. Daarom dat Hij nog voor zijn gevangenneming bloed zweette. Het moge duidelijk zijn dat slechts zij die de 'eenwording' tot op zekere hoogte hebben ervaren – wij zouden nu zeggen: die leven uit de volheid van de Heilige Geest – dat alleen zij echt met God kunnen meevoelen (begrijpen is anders). Heiligen zijn eigenlijk mensen die 'mede'-lijden hebben met God. Jezus' dienaren zullen elke keer als ze zonde zien een deel van zijn kwelling in hun binnenste voelen. Denk aan godslastering, bandeloosheid, wreedheid, oorlog en abortus. De mystieke nacht is er niet ter afzondering en extatisch geluk, maar dient een doel, net als bij de verheerlijking op de berg. (Mt. 17:1-13) Van de hoogten van Tabor⁴⁸⁾ op naar de hoogten van Golgotha! En van Golgotha naar de hoogten van Pinksteren!

48) Volgens oude overlevering vond de verheerlijking plaats op de Tabor. Een alternatieve overlevering wijst op de Hermon.

Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God.

(Joh. 17:3)

De Barmhartigheid van God is... de héérlijkste, téderste
en meest bevrijdende Gave van God in zijn Totaliteit,
zoals ik “God-Zelf” heb ervaren tijdens mijn unieke Godservaring
en “Openbaring van zijn oneindige Liefde en Licht aan mij...”

Ik zweefde letterlijk en figuurlijk – als het ware
in zijn Alomvattende en Immense Liefde rond...

Er was geen begin noch einde... in God!
Zweven houdt in : “een volledige bevrijding
van de zwaartekracht van de zonden
die ons terneerdrukken op aarde!”

Ik ervoer “God” als de “Gans-Andere”,
totaal met niets te vergelijken op aarde,
en al zeker met géén aardse woorden te beschrijven!
Hij gaf me te kennen: “Ik ben de ALFA en de OMEGA”!!
God gaf mij een “ongewoon zalig gevoel, alsof ik Hem
altijd al heb gekénd en Hij mij door en door kénd,
tot zelfs élk haar op mijn hoofd...”

Al deze gevoelens en de hele “beleving en ervaring zelf,
heel even in God te mogen zijn”, waren zo sterk,
dat niets of niemand, ook de tijd niet,
mij hierdoor aan het twijfelen kan brengen!

Ik wist gewoon: “DIT IS GOD!!!”

Hij gaf me een héél, héél gerust gevoel!

Het was waarlijk “een thuiskomen in het Licht, in God dus”!

Hier hoorde ik er compleet bij, ontegensprekelijk!

Dit was het gevoel van “totale en gelijk ook doodgewone acceptatie”!

Ik moest niets doen om geaccepteerd te worden in dit “Licht”!

Het was of ik “eindelijk de Ware Liefde vond”!

De Liefde die ik onbewust altijd had gezocht!

Nu was ze er, en hoe??!!

Nooit zou ik van zo’n ervaring hebben kunnen dromen!

Ze was héél, héél zacht en intens en realistisch,
zoals ik nog nooit “de realiteit” ervaren had!

Ik voelde de ganse tijd zoiets van:

“Wauw!!” “Wat is dat hier?? Zou dit God zijn??”

Onmiddellijk kreeg ik de bevestiging,

waar ik al niet meer aan twijfelen kon!

Hij liet me weten: “IK BEN DE ALFA EN DE OMEGA”.

Eigenlijk heb ik daar in dat “Licht van God” enorm
véél kennis opgedaan over de hoedanigheid van God!!

Hoe Hij is! Wie Hij is! Hoe nederig Hij wél is!

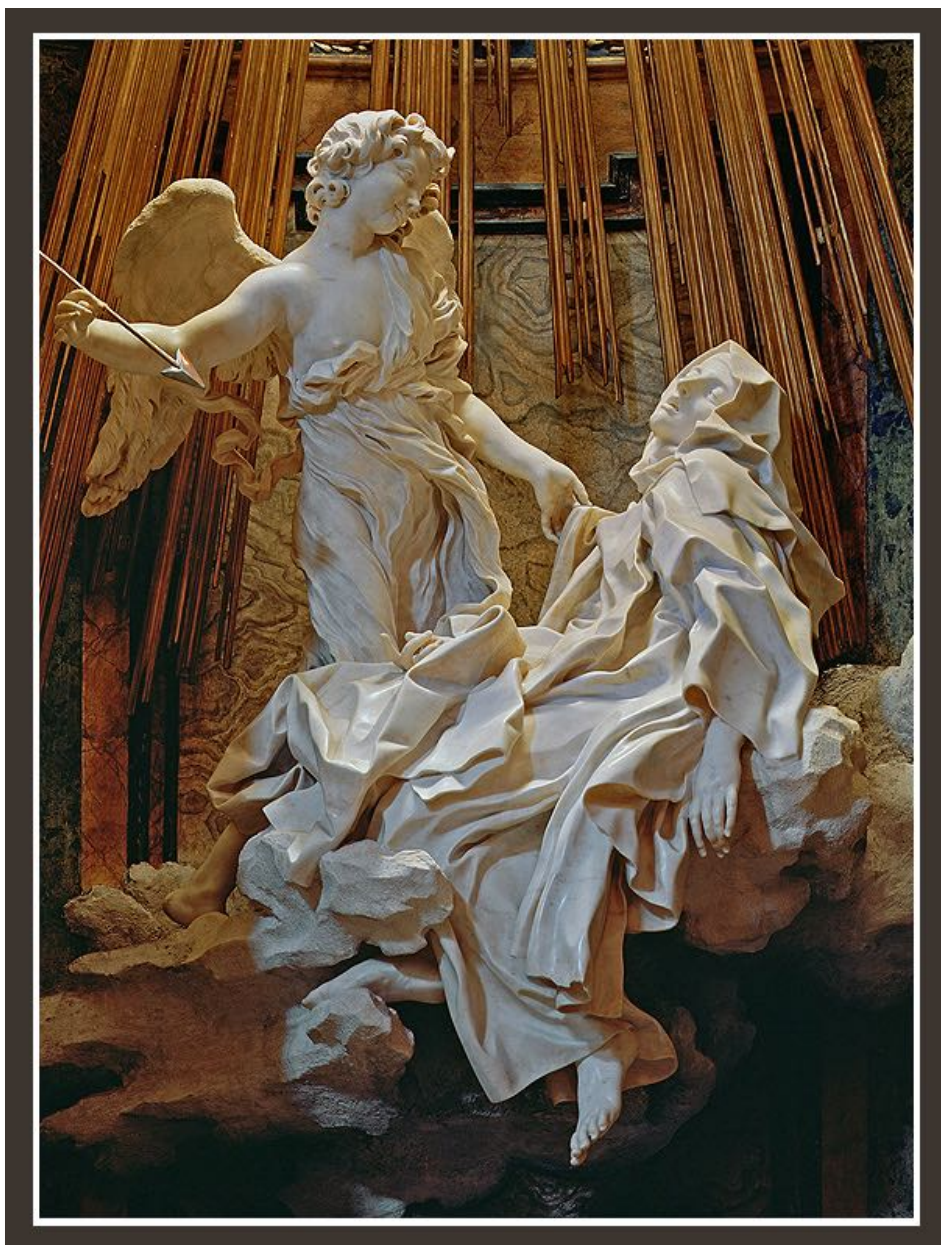
Hoe téder Hij wel is! Hoe Barmhartig Hij is!

Hoe Zacht en hoe Zoet Hij wél is!

Ik dacht: “Nu begrijp ik de aanroeping van:

“Jezus, Zoetheid der harten, ontferm U over ons!”

Ondertekend: Vaders kleine Marylove

*Transverberatie van Sint Theresia van Avila
Deze dag wordt elk jaar op 26 augustus gevierd.
Avila's feestdag is op 15 oktober.*

De term transverberatie komt vanuit het Latijnse 'transverberare' en betekent 'doorboren' of 'doorsteken'. In de mystieke literatuur is het ook wel gekend als 'ferita', een Italiaans woord dat 'wonde' of 'hartzeer' betekent. Het wordt dikwijls aangeduid als de serafijnse aanval omdat het gewoonlijk vergezeld gaat van een visioen van een engel die de wond toebrengt – een liefdewond die de ziel met liefde voor God ontvlamt. Gelijktijdig is het een uitzuivering, wat de pijn veroorzaakt, want anders zou de ziel niet tot die bijzondere staat van vereniging met God kunnen worden verheven.

RECENSIE

‘De Missie van een Genie’

Ondertitel : De spirituele wereld van orangist Willem Bilderdijk (1756-1831)

Schrijver : Bert Engelfriet

Uitgeverij : © 2010 Buijten & Schipperheijn – Amsterdam

In 1989 leverde Engelfriet een bijdrage aan een symposium over Bilderdijks persoonlijke bibliotheek, dat in een bundel verscheen. In 1995 promoveerde hij op het onderwerp “Bilderdijk en het Jodendom”. En in 2006 publiceerde hij in “Abraham zien” over het perspectief op Israël door schrijvers in het Westen. Daarenboven verschenen regelmatig artikelen van zijn pen over Bilderdijk.

Eerst de titel. Met ‘genie’ doelt Engelfriet op het denken dat de autonome geest overschrijdt. De illusoire autonomie van de mens is een geliefd onderwerp voor Bilderdijk. *“Onder invloed van het denken van de Franse filosoof Descartes (1596-1650) is het denkende ik verzelfstandigd; dit subject bestaat slechts bij de gratie van het denken. (...) Het verstand oordeelt niet autonoom, maar is afhankelijk van de notie van het goede, dat wél zelfstandig bestaat.”* (p. 59) Engelfriet wil niet zover gaan dat hij Bilderdijk – in de dienende rol van zijn verstand – een profeet noemt, maar hij kan zich er wel in vinden dat zijn leven vanuit God werd geleefd en geïnspireerd. In zijn tijd maakte dat van Bilderdijk de onbegrepen en verguisde eenling. Hij probeerde zich te laten dirigeren door goddelijke ingeving en liet zijn hart niet knechten door de geest des tijds, de geestdrijverij van de demos. Nog steeds wordt zijn religieuze en literaire erfenis miskend, laatst nog in 1998, bij de publicatie van “Hogere Sferen” door Joris van Eijnatten, die hem uitmaakte voor een onbescheiden en luidruchtige individualist

en een lage dunk had – totaal onterecht – voor de manier waarop Bilderdijk de Christelijke traditie had verwerkt.

De Missie van een Genie is een knap stuk werk met een schat aan gegevens en overwegingen. Het is niet vlot leesbaar, maar wie zich de moeite getroost, wordt zeker beloond: de laatste hoofdstukken vond ik het meest interessant. Een bespreking zou nuttig zijn geweest over het soort publicaties dat in het verleden over Bilderdijk het licht heeft gezien met een uitleg waarom dit boek in een hiaat voorziet. Het mooie aan dit boek is dat het probeert de innerlijke leefwereld van Bilderdijk te ontrafelen aan de hand van zijn uitspraken, handelen en werk. Binnen zijn denken hebben het Christelijk geloof en de rol van Israël een centrale plek. Zijn opvattingen waren in zijn tijd uniek. Bilderdijk was een ‘oorspronkelijk’ denker (voor de componenten daarvan zie p. 97 e.v.), waarbij wel gelet dient te worden op zijn gebruik van de term ‘vernieuwend’, want niet elke nieuwe gedachte is geworteld in het goddelijke, alleen de uiting van het goddelijke is oorspronkelijk, zo vond hij.

Als orangist en zo vlak na de Franse Revolutie had Bilderdijk veel te zeggen over de te volgen staatsinrichting. Via zijn leraarsfunctie heeft hij veel invloed gehad op enkele grote mannen uit zijn tijd. Groen van Prinsterer was zijn leerling alsook Isaac da Costa. Dat zegt genoeg.

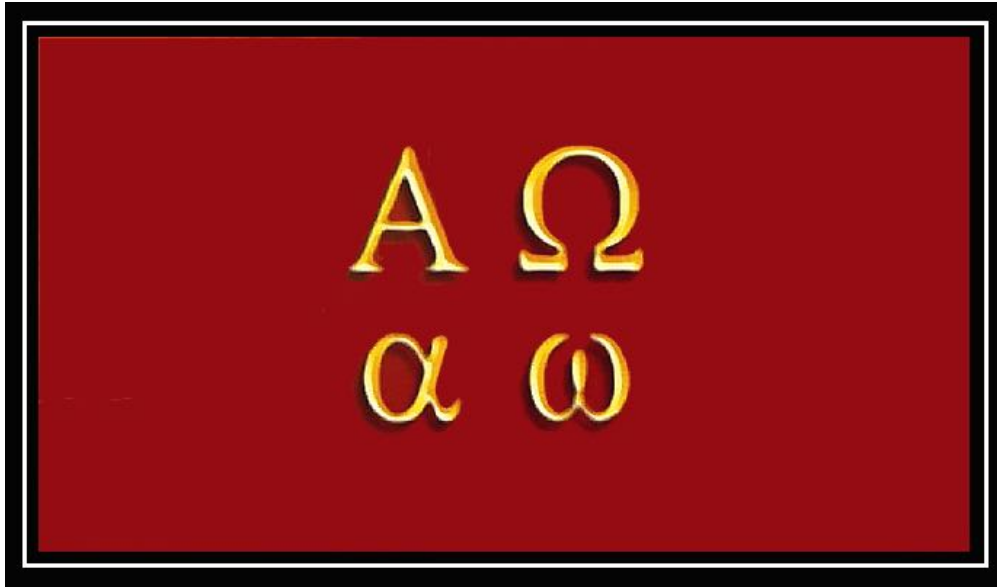
Bilderdijk was een gedreven mens die zich niets aantrok van de communis opinio, wat niet weerhield dat ook hij een kind van zijn tijd was. Niemand kan zich aan de stroom onttrekken. Hij was veel belesen, een autodidact, en kende dus de gangbare filosofen en kan daar aan gespiegeld worden, alhoewel hij altijd een eigenzinnige uitleg had (in de positieve zin des woords). Hij was ook vertrouwd met de mystieke schriften van het Jodendom en dat komt hier in dit boek goed tot uiting. Engelfriet zet de ideeën van Bilderdijk af tegen de denkers uit zijn tijd. Ter illustratie: Descartes, Goethe, Hegel, Kant, Leibnitz, Newton, Nietzsche, Rousseau, Schopenhauer, Spinoza en Voltaire worden bij elkaar op 179 pagina's genoemd, waarbij Kant de kroon spant met 36 pagina's en Leibnitz een goede tweede is met 31. Deze numerieke opsomming geeft aan dat die vergelijkingen het hele boek doorlopen, en Engelfriet doet dat op vaardige wijze.

Voor liefhebbers van de vaderlandse geschiedenis en voor hen die voor Nederland nog een religieuze toekomst zien weggelegd, een terugkeer tot God, ja, voor hen is dit boek uitermate geschikt.

DEEL 4

Uw Wil Geschiede

Het volstaat niet om in God te geloven als tegelijk de gedachte postvat dat zijn onderwijzingen en geboden niet hoeven te worden opgevolgd. Het geloof zonder werken is leeg. (Hebr. 6:1, Jak. 2:14-20) Het geloof beleven, vereist elke dag opnieuw een inzet om naar Gods Heilige Wil te leven. Iedere morgen zou met de simpele vraag kunnen beginnen: “Wat wilt U God dat ik vandaag doe?” Waarop niet een intellectuele maar een concrete invulling moet volgen. Onze dagindeling kunnen wij een invulling geven die op God gericht is. Dat heet nu de wil van God volgen. Ziedaar ons geloof. God moet in het centrum van ons bestaan worden geplaatst opdat Hij zijn genade in en rondom ons kan uitdelen. Hem de eerste plaats geven is aan onszelf afsterven opdat God in ons kan leven en wij ons kunnen laten omvormen en genezen door Hem, ook een zich laten leiden door Hem, vaak zachtjes en ongemerkt. Een levend en actief geloof dat Gods liefde uitstraalt, voert tot het geschieden van zijn wil, volgens het gezegde: doe en God zal doe.

26 – De wet in ons binnenste

Niet ieder leeft in de omstandigheid, door factoren van buitenaf, om in de God van de Bijbel te geloven. Daar heeft God een oplossing voor gevonden, want er bestaat een wet die in ieders binnenste is geschreven. (Rom. 2:14-15) Dit beantwoordt aan de Goddelijke Wil die niemand niet kan kennen. Van kinds af aan weet elkeen dat God alleen het goede wil en het ook in de praktijk wil zien gebracht. Allen weten, tenzij deze wetenschap met kracht wordt ontkend (1 Tim. 4:1-2), dat God het boze haat, altijd en overal. Het kwade kent geen rechtvaardiging. Nooit. Ieder weet dat het goede na-laten om het kwade te doen een zware zonde is die tegen de Goddelijke Wil ingaat. Zich op Gods plaats te stellen om anderen te domineren, is een onzegbaar kwaad. Afwijzing van de impuls der genade is tegen de wil van God. Zich tegen God verzetten waardoor men zijn roeping mist of die van anderen dwarsboomt is een zonde die, dat laat zich raden, God met afschuw vervult.

Er bestaat ook een algemene wil van God, welke is vastgelegd in de Tien Geboden. Wie weet niet dat God de eerbiediging van het leven wil, een gebod dat nu - van staatswege gesanctioneerd - met de voeten getreden wordt. Wie weet niet dat Gods Heilige Naam geëerd moet worden en dat de dag des Heeren moet worden gerespecteerd (daar is weinig van overgebleven). Iedereen zou kunnen weten dat de wederzijdse liefde tussen man en vrouw een groot goed is dat niet mag worden gelijkgesteld aan herenliefde, maar dat schijnt nu juist een uitnodiging te zijn om het wel te doen via de institutionalisering van het homohuwelijk.

Daarnaast heeft God ons het Onze Vader-gebed geleerd dat een wonderbaarlijke en eenvoudige samenvatting geeft die beantwoordt aan het streven om naar Gods wil te leven en zo is geformuleerd dat het binnen ieders bereik ligt. Maar zie waartoe dit heeft geleid! Een schamel resultaat, want duisternis bedekt de aarde. Geruchten van oorlog. Ramp op ramp. Door zijn eigendunkelijkheid heeft de mens, steeds jonger, de zin voor het kwaad verloren. 's Lands wetten hebben Gods wetten tot waardeloze vodjes papier gemaakt. De tegenwoordige mens ontkent en verloochent zichzelf; beseft zijn waarde niet meer als kind van God. Ik heb met deze mens de grotere gemeenschap voor ogen die zich van God heeft afgekeerd. Hoe zit het met die andere groep waartoe ook onze lezerskring hoort?

Jezus en Maria
Uw Heilige Kerk
Sint Jozef en alle Heiligen
In de Zeer Heilige Triniteit

J.N.S.R. 21 mei 2010

27 – Het kindschap Gods

Een goede vriend van mij, die onder het pseudoniem van Pater Familias meewerkt aan de redactie van het blad "Kindschap Gods", vertrouwde mij onlangs toe (okt. 2011) dat hij enige dagen had rondgelopen met de gedachte en het gebed:

«« O, goede God, Gij hebt in Uw Goedheid mij in mijn heilig Doopsel tot kind van God aangenomen en mij als bijzondere taak gegeven dit geloofsgeheim levendig te houden onder al mijn medegelovigen, geef mij dan toch de genade meer te beseffen, beter in te zien, wat het inhoudt door de Drie-ene God tot kind van God te zijn aangenomen, te mogen delen in het eigen leven van God.

Op een gegeven moment was het alsof me werd ingegeven: "Nee, dat hoeft je niet in te zien. Dat kun je niet beseffen, alleen maar als geloofsgeheim nederig en dankbaar aanvaarden, waarbij je wel deze twee punten in overweging mag nemen: het is te danken aan Christus' leven, lijden en sterven dat de gedoopte zielen deze allerhoogste gave ontvangen, alsook: **het heeft als consequentie dat een kind Gods als enige zorg en opdracht heeft de wil van de hemelse Vader in alles vol liefde te volbrengen.**" Ik vertelde dit aan een goede vriend, die aldus reageerde: "Denk maar eens aan Sint Augustinus die ook een bepaald geloofsgeheim wilde doorgronden, maar een engel liet hem zien dat dit 'water naar zee dragen' is." »»

Wat betreft die twee punten over het kindschap Gods, kan men denken aan de parabel van de verloren zoon. (Luk. 15:11-31) Is hij ooit niet-zoon geweest? Neen toch! Niettemin moest hij weer als zoon worden aangenomen in de betekenis van mede-erfgenaam. Als we naar Romeinen 8 kijken, waar sprake is van de ‘geest van kindschap’ die ons Abba doet uitroepen en doet beseffen dat wij samen met Christus erfgenaam zijn, dan ziet scribent het eerder zo: als ‘weder’ aangenomen kinderen van God. En kijk, dat is het geloofsgeheim dat we in dit leven niet kunnen doorgronden. Abba is correct vertaald ‘vader’, passend bij de volwassenheid.⁴⁹⁾ Echter, wie noemt in zijn gebeden God de Vader ‘Pappa’ met de emotionele lading van toen wij kind en zuigeling waren? (Ps. 8) De mystieke literatuur kent, zover ik weet, van geen heilige die gewoon was God de Vader als Pappa aan te spreken. Dat onderstreept mijn argument. De kern der zaak is dat wij mensen nog niet ten volle staan in het kindschap Gods – en dat was ook de ingeving van die ene vriend, een toestand die blijkbaar voor later is gereserveerd.

Gaat de parabel van de verloren zoon hier wel helemaal op, mogen wij ons afvragen. Toch wel. Als de mens ontstaat - bij de conceptie - gebruikt God zijn ouders om zijn mens-zijn tot stand te brengen, maar de ziel wordt rechtstreeks door God geschapen. God kent daarom het eerste vaderschap, wat tot uiting komt als Eva uitroept: *“Ik heb een man ‘van God’ gekregen!”* (Gen. 4:1), nota bene Kaïn, Kaïn kind van God, die net als de verloren zoon ging zwerven. Het menselijk ouderschap is dus een afgeleid ouderschap. De essentie van de door God ingestorte ziel is identiek of het nu vóór of ná de zondeval is. Het lichaam waarmee de ziel een onverbrekelijke eenheid vormt is de verstorende factor en daarin ontdekken we een duidelijk verschil in vóór en ná de zondeval, waarbij het lichaam als het ware het primaat heeft gekregen in een door de geschiedenis heen steeds verdergaande neerwaartse spiraal, oorzaak van het maatschappelijk verval. (Lichaam is hier beeld voor de overervende karaktereigenschappen.)

Hierop repliceerde de vriend:

«« Dat moge correct zijn opgemerkt, maar bij het doopsel wordt deze natuurlijk gevormde mens, die de heerlijkheid Gods derft, opgeheven, en komt de verloren zoon terug in de bovennatuurlijke orde, krijgt daarmee deel aan Gods eigen leven, wordt derhalve ‘aangenomen zoon/dochter van God’, met alle daaraan verbonden gunsten, meer dan louter in de betekenis van mede-erfgenaam. Mede-erfgenaam betekent automatisch mede-deelgenoot in de eenheid die de zoon (Christus) met de Vader geniet, overeenkomstig de parabel: *“Al het Mijne (zegt God de Vader) is het uwe”*, en dat zegt Hij niet alleen tegen de trouw gebleven zoon!

Nú reeds heeft dit aangenomen kind, dat eens verloren was, deel aan het goddelijk leven van Vader, Zoon en de Heilige Geest; ontvangt de staat van genade (bijzondere vriendschap met God), krijgt de goddelijke deugden van geloof, hoop en liefde, maar ook in zekere zin de garantie dat hij altijd al de benodigde middelen zal krijgen om in staat van genade te blijven, de genaden van bijstand genaamd. »»

Het kindschap Gods uit Romeinen 8 wordt voorafgegaan door een bespreking van de betekenis van de doop (vanaf hfst. 6). Er staat dat door de doop wij in Christus Jezus zijn begraven om te mogen delen in zijn opstandingskracht. Dat begraven zijn, waar anders dan in zijn hart? Dit voert ons naar Openbaring 3:14-22:

49) Voor een baby is het woord ‘vader’ te moeilijk uit te spreken. Mamma is fonetisch het eenvoudigste en daarna komt pappa. Daarom dat in de meeste talen de woorden mamma en pappa hetzelfde zijn. (In oud-Japans is het woord voor ‘moeder’ pappa. In die taal wordt het eerste babbelwoord van een kind, mamma, uitgelegd als ‘wil eten’.)

«« Deze dingen zegt (Jezus Christus), de Amen, de trouwe en betrouwbare getuige, het begin van Gods schepping: (...) Wie overwint zal **samen met Mij op mijn troon zitten**, net zoals Ikzelf heb overwonnen en samen met mijn Vader op zijn troon zit. »»

Ticonius, die in de vierde eeuw leefde, en die door zijn geschriften Augustinus heeft beïnvloed, geeft hierop als commentaar:

«« (In het beeld van de Zoon), die met (de Vader) zit, toont Hij dat (Hij als) de Zoon in de macht van de Vader deelt. Wat immers kan anders de betekenis zijn 'van op de troon van de Vader zitten' dan dat Hij van de ene en zelfde substantie is? Want God de Zoon is machtig, die in de Vader overal (aanwezig) is en door zijn eigen macht hemel en aarde vult. »»

We kunnen hieraan toevoegen dat deze troon, het beeld van Gods macht en liefde, in Gods hart wordt gevonden. Onze heiligmaking geschiedt in het heiligdom van het hart. (Jer. 17:9, 24:7; Ez. 18:31, 36:26) Het hart bevat de CPU (central processing unit) van de persoonlijkheid (Spr. 4:23), want deze is de plaats van de ziel maar ook van de bezoedeling en verzoening ervan, van het geestelijk lijden en geestverrukking. Reeds de Egyptische oergnosis zag het hart als de zetel van de goddelijke tegenwoordigheid. De Amerikaanse arts Paul Pearsall formuleert het als volgt: *"Het hart is de maker van de 'gestalt' die we 'ik' noemen en de katalysator van de 'geest' die we als 'wij' ervaren."*⁵⁰⁾ Ter conclusie zijn de gedoopten bestemd om in alles dat Hem toebehoort te delen. Want zegt Hij in onpeilbare diepte: *"Ik verleen (hen) om samen met Mij op mijn troon te zitten."* Blijkens Efeze 3:17 zetelt Christus in wederkerigheid ook in ons hart, maar de vraag is: Hebben wij Hem daar de troon gegeven – opdat onze wil in alles aan Gods wil onderworpen zal zijn, opdat zijn Wil geschiede?

Het kindschap Gods nader gedefinieerd

We kennen allemaal het verhaal van de wondere visvangst uit Johannes: 21:1-14 toen 153 vissen werden gevangen. Nu is 153 gelijk aan 9x17. Het is ook de som van de getallen 1 tot en met 17. Het getal 17 is in het Hebreeuws de letterwaarde van "kinderen van God" (Bnei Ha-Elohim). De 17e keer dat het woord 'wereld' voorkomt in de eerste brief van Johannes is in vers 5:4: *"Want al wat uit God is geboren overwint de wereld."* Volgens Romeinen 8:35-39 zijn er 17 zaken die ons niet kunnen scheiden van de Liefde van Christus: verdrukking, nood, vervolging, honger, naaktheid levensgevaar, het zwaard, doodsb bedreiging, de dood, het leven, engelen, boze geesten, wat is, wat zal zijn, macht in de hoge, macht in de diepte of enig wezen in het heelal. Wat de 9 betreft uit 9x17 zijn er volgens Galaten 5:22-23 de 9 vruchten van de Geest: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. En in 1 Korintiërs 12:8-10 noemt Paulus de 9 gaven van de Geest: met wijsheid spreken, met kennis spreken, geloof, gaven van genezing, werking van krachten, profetie, onderscheiding van geesten, talenkennis en uitlegging van glossolalie. Tenslotte worden in Mattheüs 5:3-12 de 9 zaligsprekingen geuit als gevolg van de vruchten van de Geest. In vogelvlucht is hiermee het kindschap Gods nader gedefinieerd.

"Bijbelse Getallen en de Eindtijd" van J. de Voogt
Uitgeverij De Lijster, Monster # 1997

50) "The Heart's Code - Tapping the wisdom and power of our heart energy (the new findings about cellular memories and their role in the mind/body/spirit connection)" door Paul Perseall – Broadway Books, New York # 1998 (einde hfst. 3). In Nederlandse vertaling is het verschenen onder de titel: "Het Geheugen van het Hart".

28 – Van gebrokenheid naar glorie

De garantie dat de mens altijd de benodigde middelen zal krijgen om in staat van genade te blijven zijn absoluut nodig, zelfs essentieel, want de mens onderkent een wet, om met Paulus woorden te spreken, die strijd voert tegen de wet van het zinnelijk denken en hem gevankelijk uitlevert aan de tirannie der zonde die hem aanspoort het verkeerde te doen. (Rom. 7:23) Het zij toegegeven: de mens, ook de gelovige mens, is onderworpen aan de beperkingen van zijn natuur. Daar ontkomt hij niet aan. Trouwens, hoe vaak hebben wij het ‘Uw Wil geschiede’ niet gedachtenloos gebeden en van zijn kracht ontdaan? Toch, het is Jezus’ gebed, zodat aan zijn verhoring niet hoeft te worden getwijfeld. Hoe moeten wij ons die verhoring voorstellen, want in mijn binnenste ontdek ik een wet die strijd voert tegen mijzelf. Dat is nogal wat: Uw Wil geschiede! Zucht de Apostel Paulus niet, ja haast wanhopig: *“Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit dit lichaam van de dood?”* (Rom. 7:24) Ik, de zoekende, zoek God. Zijn wil te doen, daar streef ik naar. Maar in mijn gebrokenheid doe ik niet wat ik wil. Paulus fluistert ons als het ware toe: wanhoop niet. Want, zegt hij: (Rom. 8:19-21)

«« Het schepsel verwacht, als met opgestoken hoofd, de openbaring van de zonen Gods. Nog is het schepsel aan de zinloosheid onderworpen (d.w.z. aan het handelen dat niet aan Gods wil is onderworpen), niet omdat het dat zo graag wil maar om de wil van Hem die het daaraan heeft onderworpen, in het vooruitzicht dat het schepsel zelf zal worden vrijgemaakt van de slavernij aan het verderf om te geraken tot de vrijheid van de glorie die eigen is aan de zonen van God. »» ⁵¹⁾

De glorie die Paulus ons voorhoudt is niets minder dan de glorie waarmee Adam en Eva waren bekleed toen zij in Gods beeld en gelijkenis wandelden. (Gen. 1:27) Het is ondenkbaar dat ze in die staat, de paradijselijke, niet met God zouden hebben gewandeld in totale overgave aan zijn Goddelijke Wil. Luisa Piccarreta (1865-1947), ook wel de kleine dochter van de Goddelijke Wil genoemd, heeft het ‘gulden boekje’ geschreven met 31 lessen van de Maagd Maria om tot de Goddelijke Wil in het schepsel te geraken.⁵²⁾ In haar 5^e les of meditatie staat de volgende uiterst belangrijke opmerking, opgetekend vanuit de mond van de Heilige Maagd, die in de 7^e les wordt aangesproken als *“de Trouwe Secretaresse van de geheimen van de Goddelijke Drievuldigheid”*:

«« De menselijke wil van het schepsel is een en al twijfel; het is kwetsbaar, onstandvastig, ongeregeld. En dat komt omdat toen God besloot het te scheppen, Hij deze **van nature had geschapen om één te zijn met zijn Goddelijke Wil**: deze Goddelijke Wil moest dus de kracht, de motor, de ondersteuning, het voedsel en het leven zelf zijn van de menselijke wil. (...) Derhalve, als wij onze wil niet door de Goddelijke Wil laten leiden, wijzen wij op het moment der Schepping [t.a.v. het individu of de ziel] de van God ontvangen gaven af en tegelijk de verkregen natuurlijke rechten, en wel op ons scheppingsmoment zelf... »»

De manier om tenslotte tot het wandelen in de Goddelijke Wil te komen is door het willen afstaan van de eigen menselijke wil in ruil voor de goddelijke, die zich dan op Gods initiatief in zo iemand vestigt, mits Hij zich daartoe gewaardigt.

51) In Romeinen 8:19-20 wordt het Griekse ‘ktisis’ vaak vertaald met schepping, maar schepsel mag ook (zie Statenvertaling) en verdient mijns inziens hier de voorkeur. Het Grieks dat in Romeinen 8:20 met zinloosheid of ijdelheid wordt vertaald, komt volgens Strong’s Concordance van het woord ‘matèn’ dat op opzettelijke manipulatie en vruchteloze zoektocht duidt. Zonde betekent vanuit het Hebreeuws ‘zijn doel missen’ of de zin misverstaan die God aan iets gegeven heeft.

52) “La Reine du Ciel dans le Royaume de la Volonté Divine” (De koningin van de hemel in het koninkrijk van de Goddelijke Wil) van Luisa Piccarreta – Ed. Résiac, Montsûrs, Frankrijk # 2000 (het Italiaanse manuscript is ondertekend 6 mei 1930).

Omdat zoiets van nature bij de geschapen menselijke persoon past, bestaat ook de mogelijkheid van het tegendeel: dat een mens zich in plaats van door God, door een ander laat bezitten. Het valt inderdaad op dat er parallellen zijn te trekken tussen de meditatie uit het ‘gouden boekje’ en de gebruikelijke methodes om tot demonische bezetenheid te geraken. Ja zelfs hypnose is een vorm van bezetenheid.⁵³⁾ Dat verbaast u misschien, want de meeste hypnotiseurs houden vol dat de echte wil van de gehypnotiseerde niet kan worden overtroefd. Maar de praktijk wijst anders uit.⁵⁴⁾ Zich willoos door anderen laten manipuleren of andersom zich op Gods plaats stellen om te domineren zijn een immens kwaad, want de menselijke wil mag zich uitsluitend onder God plaatsen. Daartoe is zij geschapen. Een grandioos geheimnis!

Er is gelukkig hoop, want de openbaring van de zonen Gods, die ons in Romeinen 8 wordt voorgehouden, is het herstel van de paradijselijke staat, het weer komen tot het wandelen met God in een toestand die vrij is van elke demonische betrokkenheid. Ik heb zo’n vermoeden dat Gods wraak op de overtreding van het gebod, om niet van de boom van de kennis van goed en kwaad te eten, hieruit zal bestaan dat de heerlijkheid van de tweede staat onnoemelijk veel groter zal zijn dan de eerste, evengoed als Jezus, onze eersteling, met groter heerlijkheid is omkleed dan eens Adam. Adam was een materiële schepsel dat was onderworpen aan het verderf – hij kon sterven – en hij kon ook zondigen, maar de herboren schepselen zijn geboren uit water en uit de geest, zoals Jezus aan Nicodemus uitlegde. (Joh. 3:5) En zoals de eerste Johannesbrief ons leert (3:9) **kan een kind van God niet zondigen** omdat de Goddelijke levenskiem (en God is geest) in hem blijft.⁵⁵⁾ Waarbij ik meteen denk aan het *“Uw rijk kome ...zoals in de hemel”* en ook aan Openbaring 21:2-4:

«« En ik, Johannes, zag de Heilige Stad, het nieuwe Jeruzalem, neerdalende van God uit de hemel, voorbereid als een bruid die voor haar man versierd is. En ik hoorde een grote stem uit de hemel, die zei: Ziet, het tabernakel (of huis) van God is bij de mensen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen zijn en hun God zijn. »»

Dat roept de gedachte op aan het Tabernakel- of Loofhuttenfeest, dat in een bepaalde toekomst ook een Christelijk feest zal zijn geworden. (cf. Zach. 14:16) Alle tranen zullen dan zijn gewist, niet alleen van ons maar ook die van Gods beelddrager bij uitstek, die in al zijn gebrokenheid altijd beelddrager is gebleven. Natuurlijk, u heeft

53) Men moet er echter voor waken om met de beschuldigende vinger te wijzen als zou bij bezetenheid de bezetene altijd schuld hebben aan zijn ellendige toestand. Er gaat een geschiedenis aan vooraf die soms buiten de schuld van de direct betrokkene staat.

54) Gerard Feller zegt over hypnose in zijn boekje *“Tussen Waan en Werkelijkheid - Praktijk Hulpverlening Heel De Mens”*, Oudewater, Nederland # 2011 (p. 13): «« Gedurende de hypnose is het vermogen van de persoon om kritisch na te denken zodanig gereduceerd dat er een ‘trance-logica’ ontstaat, die onvoorwaardelijk alles accepteert wat onder normale omstandigheden als irrationeel, onlogisch en tegenstrijdig zou worden bestempeld. (...) Hypnose overbrugt de wil doordat het de persoonlijke verantwoordelijkheid buiten de subjectieve, rationele en kritische keuze plaatst. Omdat de normale evaluerende bekwaamheden worden onderdrukt, de beïnvloedbaarheid wordt opgevoerd, en het rationeel denken gereduceerd, wordt de wil serieus belemmerd en kan die tenslotte worden geschonden. Mensen kunnen door middel van hypnose aan een persoon worden gebonden of onder een bepaalde macht komen te staan. (...) Dat terwijl 1 Korinthiërs 6:12 zegt: “Ik zal mij door niets laten knechten.” »»

55) In de buitengewone Latijnse Rite van de Tridentijnse Mis worden tijdens de consecratie de volgende woorden gezegd: “Deus, qui humanæ substantiæ dignitatem mirabiliter condidisti, et mirabilius reformasti.” (God, Gij hebt de waardigheid van de menselijke natuur zo wonderbaar geschapen en nog wonderbaarder hersteld.)

het goed begrepen, ik bedoel Israël, beeld nu van de lijdende Christus. Er is dus hoop voor deze met duisternis omfloerste aarde.

Het Griekse woord voor 'zoals' in "*zoals in de Hemel*", in het Onze Vader gebed, wijst op een gelijkheid tenzij de context anders aangeeft, maar dat is hier niet van toepassing. Van deze gelijkheid is op aarde maar weinig te bespeuren. Het voorhangsel tussen hemel en aarde is wel gescheurd en het heiligdom kan worden binnengetroten (Hebr. 6:19, 10:19, Ef. 2:14-19), maar de discrepantie blijft. Dat wist ook Petrus, en toch houdt hij ons voor: Weest heilig in al uw wandel 'gelijk' God die u geroepen heeft, want God is heilig. (1 Petr. 1:15-16, Lev. 19:2) En zegt Jezus niet ter afsluiting van zijn pleidooi dat wij een rechtvaardigheid moeten tonen die niet van deze wereld is: "*Weest daarom 'volmaakt' zoals uw Vader in de hemel volmaakt is.*" (Mt. 5:48)

De bekende Joodse auteur Hendrik van Praag legt uit wat 'volmaakt' inhoudt vanuit het Hebreeuws perspectief: ⁵⁶⁾

«« Als Jezus zegt: "*Wees volmaakt zoals uw Vader in de hemel*", dan is het zeker dat Hij in het Hebreeuws of Aramees zei: wees 'tammim'. Christelijke theologie, vooral de Calvinistische, heeft zich altijd met deze tekst beziggehouden, zodat op veel plaatsen in het Oude- en Nieuwe Testament, waar deze term 'volmaakt' op personen slaat, men heeft getracht om de uitdrukking te verzachten met termen zoals onberispelijk of zelfs vroom, zoals in het verhaal van Job. Als echter een combinatie wordt gevonden van tsaddik of rechtvaardig samen met een woord dat iets goeds aangeeft, perfect, vroom of rechtvaardig, dan bestaat niet de minste twijfel dat het om dat bijzondere Joodse stel gaat van tsaddik-we-tammim. Dit wordt door de volgende vertaling in het boek Job verdoezeld: "*Deze man was vroom en godvrezend*", maar in het Hebreeuws staat weer hetzelfde: 'tsaddik-we-tammim'. »»

Hieruit blijkt dat het Hebreeuwse tsaddik-we-tammim (rechtvaardig & volledig in de eenheid met God) een binomium is, één begrip dus dat uit twee componenten bestaat, zoals ook "gerechtigheid & vrede", ontleend aan Zacharia 9:9-10 (ook Ps. 72:7-8): "*Zie, uw koning komt tot u, rechtvaardig en zegevierend, zachtmoedig en gezeten op een veulen, het jong van een lastdier. Hij kondigt vrede af onder de volken om zijn heerschappij van zee tot zee te vestigen, van de rivier tot aan de grenzen der aarde.*"

Indien het koninkrijk van Gods Wil direct na Christus' kruisiging zou zijn aangebroken met die aan God gelijkvormige heiligheid en rechtvaardigheid, dan had Jezus het Onze Vader in deze trant gebeden: 'Mijn Vader, moge uw koninkrijk dat Ik nu spoedig ga oprichten, op aarde bevestigd worden en moge onze Wil heersen.' Maar Jezus sprak in de vorm van een belofte vertaald als "*dat uw koninkrijk moge kome*", wat betekent dat het nog staat te gebeuren en dat de Christenen daarop moeten wachten met dezelfde zekerheid waarmee Israël op haar toekomstige Verlosser wachtte. Het is daarom dat in Openbaring 21 wordt gesproken over een nog komende tijd waarin de Heilige Stad uit de hemel neerdaalt om zich hier op aarde te vestigen.

Ik citeer nu uit Piccarreta's werk uit haar dictaat van 28 april 1923, dat te vinden is in "Het Koninkrijk van het Goddelijk Fiat temidden van de Schepselen", ook wel "Het Boek van de Hemel" genoemd:

«« Het is waar dat ik (Jezus) op aarde kwam om de mens te verlossen, maar mijn belangrijkste doel was dat de Goddelijke Wil zou mogen heersen over de

56) Artikel van Hendrik van Praag in Prana nr. 54, 1988. Naphthali ben Levi (Henrik) van Praag (1916-1988) was een bij het publiek heel bekend Joods-Nederlandse filosoof en godsdiensthistoricus, die ook bekendheid kreeg als therapeut en als publicist op psychologisch en parapsychologisch terrein.

menselijke wil door deze twee willen in overeenstemming te brengen en één te maken, door de menselijke wil in die Wil te brengen die het in de steek had gelaten. Dit was de grootste belediging die de Hemelse Vader van de mens kreeg, en Ik moest Hem daarvoor compenseren, want anders zou Ik hem niet volledig genoegdoening schenken. Maar om die eerste doelstelling te bereiken, moest ik eerst de tweede voortbrengen – dat is zijn verlossing volbrengen, hem mijn hand reiken na zijn val, hem van de modder schoonwassen waarin hij lag. Hoe kon Ik zeggen: *“Kom in mijn Wil leven”* als hij er verschrikkelijk uitzag en onder de slavernij van de helse vijand stond? **Daarom, nadat het tweede doel was bereikt, wilde Ik de eerste veiligstellen – dat mijn Wil op aarde geschiedde als in de Hemel, en dat de mens, die mijn Wil in de steek had gelaten, in de Mijne opnieuw binnengaat.** En opdat dit kan worden bereikt, geef ik aan dit eerste schepsel al mijn verdiensten, al mijn werken en stappen, mijn kloppend Hart, mijn Wonden, mijn Bloed – mijn gehele Mensheid, om over haar te kunnen beschikken en haar gereed te maken om in mijn Wil te treden. In feite moet het eerst de volle vrucht van mijn Verlossing smaken om dan als in triomf de immense zee binnen te gaan die mijn Hoogste Wil toebehoort. Ik wil niet dat het daar als een vreemdeling binnengaat, maar als een dochter; niet in armoede maar in rijkdom; niet lelijk maar mooi, alsof het een ander Mij betrof. Daarom wil Ik mijn hele leven in jou – als in elk mens – concentreren. »»

29 – Een soeverein werk van God

De volmaaktheid, die in de Goddelijke Wil zal worden bereikt, en waarnaar wij behoren te streven, is onbereikbaar tenzij op goddelijk initiatief. Immers, het tabernakel daalt uit de hemel neer. Een van de meest vermeldenswaardige punten van deze volmaaktheid is dat het een soeverein werk van God is, begonnen, doorgevoerd en voltrokken door God in de ziel, waardoor Hij een heiligheid schept die niet meer menselijk is maar enkel goddelijk kan worden genoemd, waardoor de mens, hier op aarde, een waar kind van God wordt in de betekenis van de volwassen man in Christus verenigd. Ja, alleen Gods wezen, dat alle begrenzingsen tussen het menselijke en het goddelijke overschrijdt, is in staat de menselijke ziel met de heiligende oneindigheid van het goddelijke verenigen. Paulus erkent het overwegend belang van Gods initiatief als hij in de brief aan de Filippijnen zegt (2:13): *“Het is God die, naar zijn welbehagen, in u zowel het willen als het werken tot stand brengt.”* Zegt Jesaja niet (26:12): *“Want al onze daden heeft U voor ons verricht.”* En Paulus in de brief aan de Galaten (2:20): *“Niet ik, maar Christus leeft in mij.”*

In vrijheid gebonden

Alle grondleggende filosofen hebben gemeen dat ze in hun denken autonoom willen zijn, volstrekt bindingloos. Immanuël Kant begon zijn denken met de stelling: *“Ons bewustzijn brengt de vormen van aanschouwing en denken teweeg.”* In het moderne Westen wordt de vrije wilsbeschikking verkeerd geïnterpreteerd. Daar is de door God de Vader gegeven vrijheid tot bindingloosheid geworden, tot absolute zelfbeschikking en immoraliteit op het onafwendbare pad naar satanische binding toe en uitzichtloosheid. Het autonoom denken en doen is een fictie. Als pure abstractie, ja als een op zich zelf staand ding, is dat denkbaar maar onbestaanbaar.

Het zou verkeerd zijn te veronderstellen dat dit zonder een ontlediging en bereidwilligheid van de ontvanger plaatsvindt, want altijd respecteert God de persoon. De meest essentiële voorwaarde om God te ontvangen is een zelfontlediging. Dat is een werk van de genade die de ziel beweegt zich te ledigen van elke belemmering van zijn ver-

vallen natuur, zoals verkeerde neigingen en passies, die een beletsel vormen zich geheel aan God toe te wijden. Dat wordt uitgedrukt in de condities die God stelt voor het Levitisch priesterschap: *“De gehele stam Levi zal geen bezit of erfdeel hebben samen met Israël. (...) Onder zijn broeders zal hij geen erfdeel hebben want de Heer is zijn erfdeel (en niet iets anders).”* (Deut. 18:1-2) Alhoewel Christus nu reeds in zijn kinderen woont, zoals indertijd bij Paulus, is die inwoning nog niet van dien aard dat kan worden gesproken over de openbaring van de zonen Gods. Maar het begin is er en vanuit die realiteit leven de Christenen in de blijde verwachting van een veel hogere uitwerking. Nog kleuter, zijn wij straks de volwassen mens.

Als Jezus zegt (Joh. 15:5): *“Zonder Mij kun je niks doen”*, nodigt Hij ons uit om ons over te leveren aan zijn goddelijke activiteit in ons, zoals bij ranken aan de wijnstok. Het is krachtens de doop dat wijnranken, en dat zijn wij, op de stok, die Jezus Christus is, geënt zijn geworden. In zijn uiterste consequentie betekent deze beeldspraak, voor een tijd die nog op zijn vervulling wacht, dat een vorm van heiligheid ontstaat waarbij geen enkele activiteit meer wordt ondernomen volgens iemands eigen vrome wensen en oordelen. Dan zal alles door Jezus worden gevoed - op identieke wijze zoals Jezus door de Vader wordt gevoed, in een goddelijke economie die niet toevallig in het vorige hoofdstuk aan bod komt: *“De Vader die in Mij leeft voltrekt zijn werken in Mij.”* (Joh. 14:10) Omdat Jezus Christus in zijn menselijk lichaam niet meer op aarde rondloopt, vindt de voeding van de wijnranken via de Heilige Geest plaats, die de Vader op Jezus' verzoek heeft uitgezonden. (Joh. 14:16-20) Dat wordt als volgt verwoord: *“Dan zullen jullie ontdekken dat Ik in mijn Vader ben en jullie in Mij, en Ik in jullie.”* Daar sluit Paulus bij aan als hij uitlegt: *“Allen die door Gods Geest geleid worden, zijn kinderen van God.”* (Rom. 8:14).

30 – De minste is meerder dan Johannes

Wat wij nu in onszelf en om ons heen in het Christen-zijn waarnemen, is slechts een schim van wat de Bijbel ons voorhoudt. Op persoonlijk vlak zijn hier en daar mooie voorbeelden aan te halen, maar in groter verband is het droef gesteld. Het is niet moeilijk vast te stellen dat veruit het grootste deel van de Christelijke heiligheid eerder een mengeling is van de gerechtigheid volgens de wet van uiterlijke schijn en de gerechtigheid van het geloof. (Fil. 3:9) Bent u ook zo trots op tweeduizend jaar Christendom? Nee toch! Dat de wijze van formulering een literair stijlbloempje is ‘ter leringhe ende vermaeck’ gaat er bij mij niet in. Ik ben nogal simpel, een zogenaamde retro: wat in de Bijbel staat geloof ik. Als de realiteit daar niet mee overeenstemt, is dat blijkbaar een profetisch getuigenis dat op zijn eigen toekomst wacht, een prachtige toekomst waar wij naar uit mogen kijken. In die tijd zullen onze goede werken, onze akten en handelingen niet langer gewoon menselijk zijn, maar doordrenkt van het goddelijke, voortvloeiend uit de Christus die in ons leeft. Zo iemand waarin Christus leeft is een nieuw schepsel geworden, een zoon (of kind) van God. *“Want zie: het oude is voorbijgegaan; het is alles nieuw geworden.”* (2 Kor. 5:17) Betreffende de menselijke gerechtigheid was er niemand groter dan Johannes de Doper, met een heiligheid die zelfs groter was dan van Enoch. (Gen. 5:24) Maar, voegt Jezus toe: *“De minste in het koninkrijk van de hemel is meerder dan hij.”* (Mt. 11:11, Luk. 7:28) Er staat niet ‘in de hemel’, maar ‘van de hemel’, dus hier op aarde. Wij bidden *“Dat Uw koninkrijk mag komen.”* Daarom, dat koninkrijk is er nog niet, maar in aantocht.

Dat van die minste in het koninkrijk is dus blijkbaar iets wat nog op zijn vervulling wacht. Dat past bij de eerste brief van Johannes (4:9-10) waarin staat dat God zijn Zoon heeft gezonden opdat wij vanuit Hem zouden leven, waaraan fijntjes wordt toegevoegd dat zulks niet is omdat wij God hebben liefgehad, maar omdat Hij als eerste ons heeft liefgehad. Daaruit weerklinkt Paulus' leer dat *“de liefde van God in onze*

harten is uitgestort door de Heilige Geest.” (Rom. 5:5) Het is duidelijk dat alleen de liefde die van God komt de enige en uitsluitende bron is van de ware heiligheid. Daaruit volgt dat wij moeten liefhebben, niet met onze eigen bekrompen menselijke liefde, maar met de goddelijke liefde die God in onze harten stort, niet eenmaal maar als bij een alsmaar kabbelend beekje, opdat tot ieders welzijn stromen van levend water uit ons binnenste stromen. (Joh. 7:38) Dat past bij de Hebreeuwse betekenis van het woord ‘ziel’ (nefesh/nafesha) dat volgens het “Self Defining Hebrew” of het SDH Systeem een ‘uitstromen’ impliceert.

31 – Van volheid op volheid

Paulus maakt duidelijk dat in Christus de absolute volheid van God leeft. (Kol 1:19) Ik leg speciaal de nadruk op Gods ‘gehele’ volheid die in Jezus’ lichamelijkheid woont (Kol. 2:9), waaruit blijkt dat er niets in God is dat zich ook niet in de mensgeworden Jezus bevindt. Deze waarheid wordt al te gemakkelijk overheen gelezen en gaat eigenlijk ons voorstellingsvermogen te boven. Hoe kan nou het bevattelijke, dat wil zeggen een menselijk lichaam, het onbevattelijke bevatten? Hoe kan nu de geschapen menselijkheid van Jezus de gehele realiteit van God in zich opnemen? De problematiek begint al om ons een voorstelling van Gods oneindigheid te maken. Alhoewel dat ons voorstellingsvermogen te boven gaat, kunnen wij wel conclusies verbinden aan de waarheid die Paulus in deze twee verzen voor ogen houdt. De voornaamste is dat dit ons ons ervan dient te weerhouden beperkingen te plaatsen op hoeveel onze eigen menselijke natuur van God kan bevatten. De onbeperkte capaciteit van de ziel om met God vervuld te worden, komt wellicht het beste tot uiting in Paulus’ gebed voor de Efeziërs (3:19): *“Dat u de liefde van Christus zal mogen bekennen die het begrip te boven gaat, opdat u vervuld wordt tot al de volheid van God.”*

Alhoewel er verschillende teksten zijn waaruit een gradatie van schenking blijkt, dient benadrukt te worden dat de Schrift nergens beperkingen oplegt op onze groei in God. Integendeel, veel plaatsen duiden aan dat God ons alles wenst te schenken wat Hijzelf bezit. Indien onze voorloper, Jezus, de gave van God is en indien er een totale volheid in Jezus bestaat, dan kan Paulus zich terecht afvragen: *“Hoe zal Hij die zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard heeft (...) ons met Hem ook niet alle dingen schenken?”* (Rom. 8:32) En als Johannes de Doper ons uitlegt dat *“wij allen genade op genade uit zijn volheid hebben ontvangen”* (Joh. 1:16), dan wijst dat op een bestendig en onbeperkt ontvangen uit Gods volheid in een lijn die vanuit de oude bedeling kan worden doorgetrokken tot in de verre onafzienbare toekomst. Een echo weerklinkt daarvan in de parabel van de verloren zoon: *“Kind, jij bent altijd bij mij, en al het mijne is ook van jou.”* (Luk. 15:31, alsook Rom. 8:17) Waarom grenzen stellen aan Gods oneindige barmhartigheid? Al het Zijne is het onze, opdat Hij in ons verheerlijkt worde! (Joh. 17:10) Wij dienen daarom te besluiten dat er niet alleen geen vooraf bepaalde beperking bestaat aan Gods wegschenking aan ons, maar dat het vermogen van een mens om God te ontvangen onbelemmerd meegroeit, dus onbeperkt. Daarom, de Nieuw-Testamentische bedeling, de tijd waarin wij nu leven, mag absoluut geen maatstaf zijn voor wat God voor een verdere toekomst voor de mensheid heeft bereid. Nog steeds actueel is Jesaja’s ontboezeming (64:4): *“Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en niet is opgekomen in het hart van een mens, is wat God heeft bereid voor hen die Hem liefhebben.”*

32 – Het transcendente innerlijke leven ‘in’ de Triniteit

Wezenlijk betekent de totale wilsovereenkomst met God in combinatie met een onbeperkt groeipotentieel dat de mens, doorheen de zonen Gods, ‘binnenin’ God zal worden vergoddelijkt, wat bij een bekend axioma past van Thomas van Aquino waarin

wordt verondersteld dat de onontvangen daad oneindig is maar de ontvangen daad eindig.⁵⁷⁾ Dat dient in die zin te worden begrepen dat Gods oneindigheid niet maakt dat zijn volmaaktheid altijd onvolledig is, maar wél dat Hij de bezitter is van alle gerealiseerde en ongerealiseerde volmaakheden. Omdat de onzienbare en immateriële God zijn eigen bestaansdaad is, is zijn wezen onbegrensd. Een daad geven (een overdracht) veronderstelt dat de ontvanger noodzakelijkerwijs de daad nog niet bezat. Daarom is iedere essentie ‘buiten’ God een ontvanger van een daadsvermogen of potentie, wat in zichzelf beperkt is, want de daad zelf is niet de bezitter van alle volmaakheden. Immers, door hun bestaan of daad vanuit God te ontvangen, zijn ze niet hun eigen bestaansdaad. Evenwel, **het ‘bestaan’ of de ‘daad’ is in zijn potentie oneindig ‘binnenin’ God, of het nu ontvangen is of niet-ontvangen**, en het wordt pas eindig als het met een beperkte potentie wordt omkleed en dan ook ‘buiten’ God staat. John Wippel zegt in zijn artikel (p. 558):

«« We hebben uit verschillende passages kunnen zien dat volgens Thomas’ denkrant, de daad, in het bijzonder de bestaansdaad (op zichzelf) niet zelfbeperkend is. Het is niet voldoende om op een extrinsiek principe te wijzen of oorzaak om de intrinsieke limitering binnen een eindige entiteit te kunnen verklaren, dat uit zichzelf geen Eenheid vormt. Dit doet Thomas daarom besluiten dat er behoefte bestaat aan een zich daarin bevindend intrinsiek ontvangend principe dat aan zijn bestaansdaad grenzen stelt. »»⁵⁸⁾

Zoals Luisa Piccarreta op 12 augustus 1904 vertelt: *“Inmiddels liet Hij (Jezus) mij weten: Heb moed mijn dochter, zie je niet hoe de draad van mijn Wil jou helemaal binnenin Mij bindt? Daarom, indien enig andere wil jou wil binden, zal dat niet lukken omdat het niet heilig is; immers omdat jij binnen Mij bent, kan het, indien niet heilig, niet in Mij komen.”* John Wippel beweert in zijn bespreking van Thomas van Aquino (ibid pp. 540, 542, 563):

«« Datgene wat een esse bezit [bestaansdaad] die onbeperkt is [absolutum] en niet elders ontvangen, wat inderdaad indentiek is aan zijn bestaansdaad, is ongekwalificeerd oneindig. (...) Een van zijn argumenten luidt als volgt. Iedere daad dat in iets anders deelt ontvangt zijn beperking [terminationem] van datgene waarin het zich bevindt. (...) In zijn commentaar op voorstel 4 van “Liber de causis” merkt hij op dat indien iets de oneindige bestaansmacht bezit op zo’n wijze dat het niet in de ‘esse’ (levenskracht) van iets anders deelde, dat het slechts dan oneindig zou zijn. »»

Hieruit volgt het primordiale onderscheid en de daarmee samenhangende potenties tussen een ontvanger ‘binnenin’ of ‘buiten’ God. Daaruit volgt ook dat God méér is dan om het even welke schepping of schepsel, die in zijn natuur door grenzen en ‘ijzeren’ wetten wordt gelimiteerd. God kan echter te allen tijde vanuit Zichzelf, dus autonoom, de potentie van een buiten hem staande ontvanger ‘oprekken’, indien Gods attri-

57) “Thomas Aquinas and the axiom that unreceived act is unlimited” (Thomas van Aquino en het axioma dat onontvangen daad ongelimiteerd is) van John F. Wippel - The Review of Metaphysics 51-3, The Catholic University of America, Washington DC # maart 1998 (pp. 533-64).

58) Oneindheden voor bepaalde kwaliteiten in de schepping of het schepsel zijn dus geoorloofd. Zo zijn in onze wereld getallen en ruimte oneindig alsook tijd (of de grondslag daarvan). De menselijke ziel bezit ook oneindigheid in de tijd door haar onsterfelijkheid: fundamenteel geloofspunt! Als puur geestelijke substantie, onafhankelijk van vorm is haar ‘capaciteit’ om te ontvangen ook oneindig, wat niet wil zeggen dat zij ‘waard’ is om te ontvangen. Het één begrenst het ander. Alleen de vervolmaakte ziel zal voortdurend mogen ontvangen, iets waar we reikhalzend naar uitzien. En die vervolmaking zal een daad van God zijn, maar niet zonder instemming van de ziel.

buten dat toelaten, zoals die van zijn liefde en rechtvaardigheid.⁵⁹⁾ God gehoorzaamt altijd aan zijn eigen attributen, wat een inperking is van een ander soort, want de attributen respecteren altijd zichzelf. Anders zou God zijn eniggeboren Zoon niet als zoen-offer hebben ‘moeten’ sturen. Gewoonlijk wordt dit aspect van het zelfrespect van Gods attributen over het hoofd gezien in de bespreking van de goddelijke almacht en het is juist op dit vlak dat Lucifer dacht God te slim af te kunnen zijn.

De godwording vanuit Diens natuur

Als het eenheidsstreven in het zoeken naar de godservaring zodanig is dat het tot een minachting van zichzelf leidt en naar een God zoeken in alle dingen, niet alleen vanuit een intellectuele optiek, maar vooral door de neiging van het hart, dan evolueert dat in liefde en medemenselijkheid. Als deze pure liefde sterk genoeg is, leidt dat tot eenheid in de geest. Een persoon die deze toestand heeft bereikt, wil uitsluitend wat God wil, en neemt gaandeweg Gods gelijkenis aan. En dit is de vervolmaking voor een mens: Gods gelijkenis. Niet volmaakt willen zijn is een zonde! (...) Dit wordt de eenheid der geest genoemd, niet alleen omdat het een werk van de Heilige Geest betreft, of omdat Hij de menselijke geest beïnvloedt, maar omdat de liefde zelve God de Heilige Geest is. (...) Wanneer het bewustzijn zich als het ware middenin de omhelzing en kus van de Vader en de Zoon bevindt, dan verdient deze mens op een bepaalde onuitsprekelijke en ondenkbare manier de genade, niet om God te zijn, maar eerder datgene wat hem vanuit Diens eigen natuur toekomt.

De abt Guillaume de St. Thierry (±1077-1148)
“Het Gouden Epistel” (II.16 PL 184: 348, 349)

Het zij duidelijk dat het oneindig groeipotentieel dat ons in het FIAT VOLUNTAS TUA zal worden toebedeeld de toetssteen is voor vergoddelijking, hetwelk voor geschapen wezens totaal buiten hun bereik ligt, tenzij het geschonken wordt. Het transcendentale innerlijke leven ‘in’ de Triniteit wordt de mens als vrije gift geschonken. Dat moge zo zijn, maar hoe valt deze vergoddelijking te rijmen met het ‘niet’ aan God gelijk zijn? Dat kan uitsluitend vanuit een onttrekking uit het oneindige worden verklaard, een begrip dat de wiskundige Georg Cantor (1845-1918) heeft ontdekt, “*de meester-anatomist van het oneindige*”, zoals professor Charles Seife hem placht te noemen. Wij wenden ons voor dit probleem over Gods wezen tot de wiskundige taal omdat dat de taal van het oneindige is: immers, een getallenreeks blijft altijd doorgaan. Cantor legt uit dat twee getallenreeksen dezelfde grootte zijn als één reeks bovenop de ander kan ‘zitten’, waarbij geen enkel getal werkeloos toekijkt, wat Aquino, indien het God betreft (in feite een eindeloze reeks), de “*subsidiare esse*” noemt. (ibid pp. 545, 558) Neem bijvoorbeeld een getallenreeks van drie getallen: [1, 2, 3]. Dat is dezelfde grootte als: [12, 31, 44], want de tweede reeks bestaat ook uit drie getallen. Beide getallenreeksen bezetten elkaar; elk getal van de eerste reeks ‘zit’ als het ware op een getal uit de sub-reeks, en geen enkel getal is buitengesloten. Het wordt pas interessant

59) God is Liefde, God is van een volmaakte moraliteit, Hij is rechtvaardig en bezit het eeuwig leven. Deze attributen liggen min of meer binnen het menselijk bereik. De andere, die van sovereigniteit (aan niemand rekenschap afleggen), alwetendheid, alomtegenwoordigheid, almacht en onveranderlijkheid (in Gods natuur en attributen). Die vormen eerder tegenstellingen op het menselijk kunnen, alhoewel ze in Christus naderbij zijn gekomen. Het is in de eerste vier attributen dat het Joodse volk getuige mag zijn, waaraan nog een vijfde attribuut is toegevoegd, dat van de Barmhartige Vader. (cf. boodschap aan J.N.S.R. van 24-10-2009) In de Godmens Jezus Christus is, ongehinderd door de goddelijke gerechtigheid, het attribuut van de oneindige barmhartigheid toegeëigend. Geen enkel attribuut kan een ander tegenspreken, want het evenwicht van het hele universum hangt daarvan af.

als we naar oneindige reeksen kijken. Neem bijvoorbeeld: [1, 2, 3, 4, 5, enz.] en een tweede reeks, ook oneindig: [1, 2, 3, 4, 5, enz.]. Vanzelfsprekend zitten ze op elkaar. Maar wat gebeurt er als we bijvoorbeeld het eerste getal, de één, van de tweede, de sub-reeks, weghalen? Maar er kunnen ook veel meer getallen worden geëlimineerd. Dat verandert niets aan het zitpotentieel, want de tweede reeks begint nu met het getal twee: [2, 3, 4, 5, 6, enz.] en blijft oneindig doorgaan, en daarom bezetten ook alle getallen van beide nieuwe reeksen elkaar. Dit is in feite een definitie van het oneindige: iets dat dezelfde grootte blijft, zelfs als er iets of een hele reeks aan wordt onttrokken. Het vreemde is dat de oneindige subreeks even groot is als de oorspronkelijke oneindige reeks.

Cantor identificeerde het absoluut oneindige met God, de God van het oneindig kleine en het oneindig grote. Hij beschouwde zijn werk over de ‘transfinitie getallen’ als direct aan hem meegedeeld door God zelf. De bezwaren tegen zijn werk waren af en toe zeer fel: Henri Poincaré refereerde aan Cantors ideeën als een “*ernstige ziekte*” die de wiskundige discipline had geïnfecteerd. David Hilbert verdedigde hem tegen zijn critici door te verklaren: “*Niemand zal ons uit het paradijs jagen dat Cantor heeft gecreëerd.*” Tegenwoordig zijn Cantors ideeën algemeen aanvaard en wordt hij als de vader van de verzamelingenleer beschouwd, dat in de moderne wiskunde een belangrijke plaats heeft verworven.

Op Cantors ideeën voortbordurend kunnen wij ons voorstellen dat de getallen 1, 2 en 3 de Heilige Drievuldigheid toebehoren, waarbij de volgende getallen tot in het oneindige de met Christus omklede heiligen toebehoren. Ik verwijs naar “Das Fischernetz” (het net met de 153 vissen beschreven in Johannes 21:11) van Adrienne Speyr (1902-1967) waarin zij uitlegt dat de grote opdrachten van de heiligen net als priemgetallen ondeelbaar zijn: Sint Peter staat bijvoorbeeld voor 151, Sint Paulus voor 13 en de Maagd Maria voor 5.⁶⁰⁾ Vanuit het perspectief van priemgetallen analyseert zij diepgaand het getal 153, de som van heiligheid van de Kerk. Priemgetallen vormen ook een oneindige reeks, en alle natuurlijke niet-priemgetallen zijn slechts herhalingen van priemgetallen en dus niet fundamenteel,⁶¹⁾ wat verklaart waarom in de som der heiligheid de niet-priemgetallen worden overgeslagen.

33 – De apotheose

Elk woord van het hogepriesterlijk gebed, dat Jezus aan de vooravond van zijn kruislijden uitsprak, is met vlamme letters geschreven. Het zijn de kleinodiën Gods die voor de erfgenamen zijn bestemd. Indien wij de lijn van Jezus’ hogepriesterlijk gebed doortrekken, waarin Hij voor zijn nakomelingen bidt dat zij volmaakt één mogen zijn

60) “Erster Blick auf Adrienne von Speyr” van Kardinaal Hans Urs von Balthasar - Jo-hannes Verlag, Einsiedeln CH # 1968 (pp. 72-74).

61) Een priemgetal is alleen deelbaar door één en door zichzelf. Volgens deze definitie is het getal één het eerste priemgetal. De conventie om één uit te sluiten is onjuist, want $1=1 \times 1$, $2=1 \times 2$, $13=1 \times 13$. Een niet-priemgetal is $14=1 \times 2 \times 7$, terwijl $28=1 \times 2 \times 2 \times 7$. Eén wordt uitgesloten want, zegt men, $-1 \times -1 = +1$, maar -1 is een negatief getal en is daarom onaanvaardbaar als product ter bepaling van een priemgetal, temeer omdat ieder natuurlijk getal het spiegelbeeld is van zijn eigen negatieve getal (-1 maal $-x = +x$). Deze twee verzamelingen worden door hun gemeenschappelijk draaipunt gescheiden dat ‘nul’ heet. Deze nul is in feite geen getal maar een scheidslijn en heeft een essentieel andere numerieke functie dan de nul in bijvoorbeeld het getal 10. Een baby is niet nul jaar oud maar is een aantal uren oud of dagen. De natuurlijke getallen en de negatieve behoren strikt genomen tot verschillende getalsgroepen. Het feit dat ze op dezelfde as kunnen worden gezet en onderlingen bewerkingen kunnen ondergaan is bezijden de kwestie; deze verzamelingen hebben overeenkomsten maar behoren desalniettemin tot twee verschillende getalsgroepen.

met Hem en de Vader, gelijk Hij één is in de Vader en de Vader in Hem (Joh. 17:21-23), dan kunnen wij constateren dat God ernaar streeft om een individuele ziel zo met het vuur van zijn Liefde te laten versmelten dat in deze intieme vereniging de wil van de mens de Zijne is en al de verlangens en gedachten van de mens in Gods verlangens en gedachten opgaan. Deze intimiteit wordt door Johannes omschreven als het in de schoot verblijven van de Vader. (Joh. 1:18) Paulus drukt het kernachtig uit als hij zegt dat wie God aanhangt één geest is met Hem. (1 Kor. 6:17) Pas in het licht van het voorgaande wordt de boodschap van 30 juli 2007 van J.N.S.R. bevattelijk:

«« God zal elke geest aanraken. De Heilige Geest gaat weer verzamelen, al Gods kinderen bijeenbrengen om hen hun identiteit te leren kennen. Het is God de Heilige Geest die zich reconstrueert en zich in ÉÉN groepeerd: God en zijn kinderen die Hem volgen. (...) Alles speelt zich tussen twee tegengestelde krachten af. God zal met de Zijnen overwinnen! God stelt zich opnieuw samen en roept al zijn kinderen: de Hemel en de Aarde werken samen. Tot spoedig ziens. God, de Alpha en de Omega, verenigt. »»

Dit moge dan wel een volstrekt consequente exegese zijn, maar dat wil nog niet zeggen dat ondergetekende zich een juiste voorstelling kan maken van wat dat ‘zal’ betekenen, hoe de toekomst eruit zal zien: want al zie ik de sneeuwkllokjes en kan ik ervan genieten, toch zijn de bomen en planten nog kaal. Wat als deze tweeduizend jaar de vroege lente waren van een nieuw begin – niet opnieuw maar Nieuw – of in muziektermen te spreken, de prelude die uitmondt in een daverende apotheose? De apotheose wordt door Johannes als volgt vertolkt: *“Eenieder die in Hem blijft zondigt niet.”* (1 Joh. 3:6) En hij verklaart: *“Eenieder die uit God geboren is zondigt niet, want het zaad (van God) blijft in hem en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.”* (1 Joh. 3:9) Ja, God heeft een mooie toekomst weggelegd voor *“deze wereld die zo dwerfelt, eeuwig gaat voor oogenblik”* (aldus Joost van den Vondel bij het afsterven van zijn zoontje).

N.B. Dit stuk is gedeeltelijk ontleend aan een, voor zover ik weet, niet gepubliceerd geschrift uit 1999 van de Canadese Pater Andrew Miles OSB.

Een buitengewoon interessante catechese, die aan ons onderwerp raakt, is aan het eind van het boek opgetekend door J.N.S.R. in “Mon dernier pas avec DIEU – Avant une terre nouvelle (Evangile de Marie)” of: “Mijn laatste stap met GOD – voordat een Nieuwe Aarde begint (Evangelië van Maria)”. Boodschappen van de Hemel van 27 november 2009 tot 12 juni 2010. Het betreft het vierde en laatste deel van deze catechese (vanaf p. 228) dat over de werkelijke betekenis van het kindschap Gods gaat, dat volgens 1 Korintiërs 2:9 ieders bevattingsvermogen te boven gaat. En dat nu zal bij Christus’ wederkomst worden geopenbaard.

APPENDIX 4

Birgitta van Zweden

Gemelse Openbaringen

BOEK 1 - HOOFDSTUK 15

• Overdenkingen over de Vrije Wil

Ik ben als een grote en machtige koning. Vier dingen hebben betrekking op een koning. Ten eerste moet hij rijk zijn, ten tweede vrijgevig, ten derde verstandig, en ten vierde, liefdadig. Ik ben echt de koning van de engelen en alle mensen. Ik bezit deze vier zojuist genoemde kwaliteiten. In de eerste plaats, ben Ik de rijkste van allemaal, omdat Ik iedereen in zijn behoeften voorzie en nog steeds evenveel bezit nadat Ik het heb weggegeven. Ten tweede ben Ik de vrijgevigste van allemaal omdat Ik bereid ben eenieder te geven die daar om vraagt. Ten derde ben Ik de wijste van allemaal, want Ik weet wat iedereen toekomt en wat het beste voor hem of haar is. Ten vierde ben Ik liefdadig, omdat Ik meer wil geven dan men verlangt.

Ik heb, zoals je mag zeggen, twee schatten. Zware materialen, zo zwaar als lood, die zijn opgeslagen in de eerste schatkist. De plaats van deze schatkist wordt omsingeld door spitse en stekelige doornen. Maar deze zware dingen lijken zo licht als een veertje voor iemand die ze begint om te keren en leert hoe hij ze moet dragen. De zaken die voorheen zwaar en moeilijk leken worden licht en de dingen waarvan hij eerst nog dacht dat ze scherp waren worden zacht. De tweede schatkist lijkt glinsterend goud te bevatten en kostbaar edelgesteente en heerlijke dranken. Maar bij nader inzien is het goud helemaal dof en zijn de drankjes giftig.

Er zijn twee wegen die naar deze schatten leiden, hoewel er eerst één was. Bij de splitsing, dat wil zeggen waar de twee wegen zich van elkaar scheiden, stond een man die bij drie mannen smekend aandrong de tweede weg te gaan. Hij zei: 'Luister, luister naar wat ik ga zeggen! Maar als je niet wilt luisteren, gebruik dan op z'n minst je ogen om te zien dat het waar is wat ik zeg. Als je je oren en ogen niet wilt gebruiken, gebruik dan op z'n minst je handen om op de tast af te gaan en voor jezelf te bewijzen dat er geen onwaarheid in mijn woorden schuilt.' Toen zei nummer één: 'Laten we luisteren en zien of hij de waarheid spreekt.' De tweede man zei: 'Wat hij ook zegt, het is onwaar.' De derde: 'Ik weet dat hij de waarheid spreekt, maar het laat mij koud.'

Wat kunnen deze twee schatten anders zijn dan mijn liefde en in het andere geval een liefde tot het wereldse? Er leiden twee wegen naar deze schatten toe. Zelfvernedering en complete zelfverloochening voeren naar mijn liefde terwijl lichamelijke genietingen naar liefde tot het wereldse voert. Voor sommigen lijkt de last die ze bij het navolgen van mijn liefdewet moeten dragen loodzwaar. Dat is omdat ze tijdens het vasten en waken of zelfonthouding de gedachte zijn toegedaan

dat het loodzwaar is. Als ze worden beschimpt of als ze hun gebeden doen, is het alsof ze op scherpe doornen zitten. Zo zal het altijd een marteling voor ze zijn.

De persoon die altijd in mijn liefde wil blijven zal eerst de lading moeten omkeren, dat wil zeggen, zich vastberaden inspannen en onverpoosd inzetten om het goede te doen. Dan moet hij het geleidelijk een beetje optillen, dat wil zeggen dat hij moet doen wat binnen zijn vermogen ligt, terwijl hij denkt: 'Als God mij helpt, kan ik dit tot een goed eind brengen.' Tenslotte zal hij, volhardend in de taak die hij op zich heeft genomen, de dingen die eerst zwaar leken met zo'n grote vreugde doen dat alle ontberingen van vasten en waken, of welke ontbering dan ook, zo licht als een veertje lijken. Mijn vrienden vertoeven in de vrede, maar voor de kwaadaardigen en goddelozen lijkt het bestaan met doornen en distels bezaaid, en dit terwijl mijn vrienden de hoogste vreugde kennen op een weg die zo zacht als rozenblaadjes lijkt.

De rechtstreekse weg naar deze schat bestaat uit het minachten van zijn eigen impulsen, wat gebeurt als iemand denkend aan mijn lijden en dood niet zijn eigen wil nastreeft, maar het bestrijdt terwijl hij zich voortdurend tracht te verbeteren. Alhoewel deze weg wat moeilijk is in het begin, is er nog een hoop vreugde te beleven tijdens dit proces, zoveel dat de dingen die eerst ondraaglijk leken later heel licht blijken te zijn, zodat hij met recht tegen zichzelf kan zeggen: 'Gods juk is prachtig.'

De tweede schat is de wereld. Daar zijn goud, kostbaar edelgesteente en dranken, die heerlijk lijken maar een bittere en vergiftigende nadronk geven. Dit is wat er gebeurt als iemand het goud draagt. Later als zijn lichaam verzwakt is en zijn ledematen aan kracht hebben ingeboet, zal het moment komen dat, wanneer zijn beenmerg verbruikt is, zijn lichaam dood neervalt. Dan laat hij het goud en edelgesteente achter zich die dan voor hem niet meer waard zijn dan modder.

De dranken van de wereld, Ik bedoel hiermee zijn pleziertjes, zien er smakelijk uit, maar, eens in de maag beland maken ze het hoofd licht en het hart zwaar, ze vernietigen het lichaam. Dan verdort de persoon als gras. Tijdens het naderen van de doodspijn worden al deze genoegens zo bitter als gif. De eigen wil doen leidt tot deze schat. Dat nu speelt zich af als iemand zich niet tegen de opwellingen van zijn slechte neigingen verzet en niet nadenkt over wat Ik heb voorgeschreven en gedaan, maar alles direct doet wat in hem opkomt, of het nu betamelijk is of niet.

Drie mannen bewandelen deze weg. Daarmee doel Ik op allen die de wereld en hun eigen wil liefhebben. Staande bij de ingang van het kruispunt drong ik smekend aan, want met mijn komst in een mensenlichaam heb Ik de mens twee wegen getoond, als een aansporing de ene te volgen en de andere te mijden. Het is de weg die ten leven voert of ten dode. Voordat Ik in het lichaam kwam was er slechts één weg waarop alle mensen, goed of kwaad, naar het dodenrijk gingen.

Ik ben de figuur die zo aandrang en smeekte aldus:

Mensen, luister naar mijn woorden die leiden op de weg ten leven, gebruik je zintuigen om te zien dat wat Ik zeg waar is. Als je er niet naar luistert of er niet naar kan luisteren, kijk dan tenminste – Ik bedoel hiermee, gebruik geloof en verstand – en zie dat mijn woorden waar zijn. Op de manier dat de zichtbare dingen onderscheiden kunnen worden door de ogen van het lichaam, kunnen de onzichtbare onderscheiden worden en geloofd door de ogen van het geloof. Er zijn in de Kerk veel eenvoudige zielen die slechts weinig werken doen maar toch dankzij hun geloof worden gered. Ze geloven dat Ik de Schepper en Verlosser ben van het heelal.

Er is niemand die niet kan begrijpen en tot de conclusie komen dat Ik God ben als hij beziet hoe de aarde vrucht draagt en de hemel regen geeft, hoe de bomen groen worden, hoe de dieren voortbestaan, ieder naar zijn eigen soort, hoe de sterren de mensheid van dienst zijn, hoe de dingen buiten de wil van de mens geschieden. Uit dit alles kan ieder zien dat hij sterfelijk is en dat het God is die alles regelt. Als God niet bestond zou het een warboel zijn. Zodoende is alles omwille van de menselijke ontwikkeling rationeel door God beschikt. Niet het minste of geringste bestaat zonder dat daar een reden toe is.

Dus als iemand door eigen zwakte mijn krachten niet kan begrijpen of bevatten, kan hij ze dankzij het geloof zien en geloven. Maar mensen toch! – als je geen gebruik wilt maken van je verstand om mijn macht te kennen, dan kun je nog altijd je handen gebruiken om de daden te verrichten die Ik en mijn heiligen hebben gedaan.

Mijn werken zijn zo evident dat niemand eraan kan twijfelen dat het Gods werken zijn. Wie liet de doden opstaan en gaf licht aan de blinden, als het niet God was? Wie verdreef de demonen als het niet God was? Heb Ik dan geen dingen onderwezen die voor de verlossing van ziel en lichaam zijn en makkelijk te dragen zijn?

De eerste man zegt, of veeleer sommigen zeggen: ‘Laten we luisteren en vinden of het waar is!’ Deze mensen blijven een tijd in mijn dienst, niet uit liefde maar als een experiment en in navolging van andere gelovigen, nochtans zonder hun eigen wil op te geven. Ze willen hun eigen wil doen naast de mijne. Dientengevolge bevinden ze zich in een gevaarlijke situatie omdat ze twee heren dienen, maar geen van beiden kunnen ze goed dienen. Als ze geroepen worden [sterven], zullen ze door de heer worden beloond die ze het meest hebben liefgehad.

De tweede zegt, of veeleer sommigen zeggen: ‘Wat Hij ook zegt, het zijn allemaal leugens en de Bijbel is onwaar.’ Ik echter ben God, de Schepper van alle dingen, niets is er zonder Mij gemaakt. Ik heb het nieuwe en oude verbond opgericht, ze kwamen uit mijn mond en er is geen valsheid in ze want Ik ben de waarheid.

Zodoende zullen degenen die zeggen dat Ik leugens verspreid en dat de Heilige Schrift onwaar is, nooit mijn aangezicht zien. Immers, hun geweten zegt dat Ik God ben die alle dingen volgens zijn wilsbeschikking laat gebeuren. De hemel geeft licht, zij echter kunnen geen licht aan de aarde geven; de aarde draagt zijn vruchten; de lucht maakt de aarde vruchtbaar; alle dieren bestaan volgens een vaste ordening; de demonen bekennen Mij; uit liefde tot Mij verdragen de rechtvaardigen ongelooflijke pijnen. Ze zien al deze dingen, maar toch zien ze Mij niet. Ze hadden ook mijn rechtvaardigheid kunnen leren kennen indien ze zich ervan hadden vergewist hoe de aarde de goddelozen opslokte [de Korachieten tijdens de uittocht uit Egypte] en hoe vuur de goddelozen verteerde [Sodom en Gomorra]. Eveneens hadden ze mijn barmhartigheid kunnen leren kennen indien ze kennis hadden genomen van het water dat [tijdens de uittocht uit Egypte] voor de rechtvaardigen uit de rots gutste of van het water dat zich voor hen scheidde [de doortocht door de Rode Zee] of als ze kennis hadden genomen van het vuur dat hen [Sadrak, Mesek en Abednego] niet aantastte, of indien ze kennis hadden genomen van hoe hemel en aarde hen voedde [tijdens de uittocht uit Egypte]. Omdat ze al deze dingen hadden kunnen weten en nog altijd beweren dat Ik een leugenaar ben, zullen ze mijn nooit aangezicht mogen aanschouwen.

De derde zegt, of veeleer sommigen zeggen: ‘We weten heel goed dat Hij de ware God is, maar het beroert ons niet.’ Deze mensen zullen voor eeuwig worden gekweld omdat ze Mij hebben misprezen, hun Heer en God. Is het niet een enorme minachting van hun kant om mijn gaven te gebruiken maar toch te weigeren Mij te dienen? Als ze deze dingen uit eigen harde arbeid hadden verworven en niet alles aan Mij te danken hadden gehad zou hun minachting minder groot zijn.

Ik zal echter mijn genade schenken aan hen die mijn last vrijwillig dragen en vurig tot het uiterste willen gaan. Ik zal met hen samenwerken die mijn last willen dragen, dat wil zeggen, zij die elke dag uit liefde tot Mij vooruitgang boeken. Ik zal hun kracht zijn en zo in vuur in vlam zetten dat ze steeds meer willen doen. De mensen die standvastig blijven ondanks de verdrukking – maar op een plaats staan die in wezen vredig is – zijn degenen die dag en nacht geduldig zwoegen zonder toe te geven aan vermoeidheid, maar steeds ijveriger worden, denkend dat wat zij doen weinig voorstelt. Dit zijn mijn beste vrienden, en zo zijn er weinigen want de meesten hebben de dranken van de tweede schatkist liefgehad.

DEEL 5

God Veraf ...en toch Nabij

De Schepping, van Yitzhak Ben Yehuda

In de Bijbel is God de totale abstractie, de totaal andere, een mysterieuze onbenaderbare God. Tegelijk is Hij ook de volstrekt nabije, de aanspreekbare: 'Hij die onder ons woont'. De schepping is door drie muren omsloten, zo leert de Joodse traditie, net als de allereerste letter in het scheppingsverhaal, de beth (ב), zodat het ons niet geoorloofd is zeker te weten wat er vóór de schepping was, noch wat zich erboven bevindt (de Hemel), noch eronder (de Hel).⁶²⁾ De beth verwijst ook naar het paradijs, de 'Beth Eden' uit Genesis 3:24, een tehuis dat sinds de zondeval een afgesloten ruimte is geworden. Het paradijs had als het ware kijkgaatjes waarmee naar het anderszijds kon worden getuurd. Zelfs dat wordt ons misgund! Slechts wat vóór ons ligt (Hebreeuws leest van rechts naar links) of er ooit vóór heeft gelegen – in wat geschiedenis heet, mogen we observeren. Omdat we de drie andere richtingen niet kennen, moeten we ons dat in geloof toeëigenen. De rechtvaardige leeft vanuit het geloof! Daarom is de eerste letter een beth en geen aleph (א), onze 'a', want aleph duidt God aan, de schepper en meester van het Al. Aleph omvat ook die dualiteit, want het bestaat uit een krul boven en krul onder, die door een lijn met elkaar verbonden zijn. De bovenkrul zou op Gods verborgen en oneindige eigenschappen wijzen, en eronder op de openbaring van diens wezen. Het is diezelfde paradox van onze ervaring van Jahweh, die tegelijk verborgen is en bevattelijk, veraf en toch nabij.

34 – Vergeef het hun want zij weten niet wat zij doen!

Jezus' eerste kruiswoord was: "Vader vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen." Dat was niet slechts voor zijn beulen bestemd. Voor velen misschien een dwaasheid, maar er ligt toch een diepe wijsheid in verscholen. Waarom die vergeving wel voor ons en niet voor Lucifer? Antwoord: omdat hij 'wist'. De engel des lichts doorzag alle gevolgen van zijn opstand. Het oordeel kwam daarom onmiddellijk en was definitief. Lucifer had een wil om zich tegen God te keren. Onze wil kent diezelfde vrijheid,

62) Genesis Rabbah 1:10.

maar kan dankzij onze onwetendheid (Ex. 33:18-23) als een geschenk van boven worden beschouwd omdat die onwetendheid respijt geeft.⁶³⁾ Het *“niemand kan Mijn ge-laat (panim) zien”* (vers 23) betekent ‘hier op aarde’. Alleen Jezus heeft in dit aardse de Vader kunnen zien. (Joh. 6:46) Alleen Hij wist. Maar Hij was dan ook zonder zonde. Onze onwetendheid verschaft een verminderde toerekeningsvatbaarheid. Lucas 12:48: *“Wie in onwetendheid dingen doet die straf verdienen zal slechts licht worden gestraft.”* We mogen blij zijn om deze ‘vrijplaats’, die aarde heet, die ons aan de wrekende arm van de hemelse rechter onttrekt! De Statenvertaling zegt het mooi: *“Wij zien nu als door een spiegel in duistere rede.”* (1 Kor. 13:12) Ten slotte, na een leven van genade op genade, zeggen wij deze ‘vrijplaats’ vaarwel en volgt het oordeel. Pas over de drempel van de dood zal alles transparant zijn geworden en *“zal ik kennen zoals ikzelf gekend ben”*. (wederom 1 Kor. 13:12) De kreet ‘eerst zien en dan geloven’ ziet voorbij aan de essentie van ons bestaan. Die irritante onwetendheid, vergis je niet, heeft een functie. Pas als de aarde op de drempel van het Vrederijk staat zal de onwetendheid voor goeddeels wordt opgeheven, wat elkeen dwingt tot een definitieve keus: voor of tegen God, voor of tegen Lucifer, in feite ook voor of tegen het Vrederijk.

De Mens heeft Keuzevrijheid maar geen Soevereiniteit

De door mensen gemaakte geschiedenis is niet de enige dimensie der wereld-geschiedenis. Gods hartstocht en oordeel overstijgen de menselijke dimensie. Grote veroveraars blijken simpele werktuigen te zijn van zijn mysterieuze wil... De mens heeft keuzevrijheid maar bezit geen soevereiniteit. De geschiedenis bestaat niet uit een toevallig samenraapsel van neutrale feiten, maar belichaamt een voortschrijdend drama in de verhouding tussen God en de mens. Het drama speelt zich af in de tijd op het wijde toneel van de menselijke activiteit. Een strijd is gaande: in resolute afwijzing van God aan wie hij voorbijziet, preten-deert de arrogante mens de geschiedenis te kunnen bepalen. De profeten getui-gen van de ellende onder de mensen en over de slechtheid van de mens – van God die dat alles verdragen moet en zelfs tolereren [een last die alleen God kan dragen]. God worstelt met de mens en geschiedenis nu is het schouwtoneel waar God wordt getart, waar Hij oordeel velt en waar zijn koningschap zegeviert.

“De Profeten” door Abraham Joshua Heschel (hfst. 10)

Onze onwetendheid heeft een functie. Waar een tekort aan kennis heerst kan zich onze liefde tot de Waarheid openbaren. Wij starten ons aards tranendal met een gapend hiaat aan kennis om de grote ervaring te mogen opdoen van de ware betekenis van Liefde en liefde voor de Waarheid, wat een zekere mate lijden inhoudt. Die ontdek-kingsreis is ons levensdoel. De engelen wisten maar hadden niet ‘geleerd’ wat de op-stand in de Hemel verklaart en de onmiddellijke straf. Daarom moet het niet-weten als een gelukkig toeval en gezegende gelegenheid beschouwd worden en is tot op zekere hoogte verkieslijk boven het weten. (Gen. 2:17, 22:12; Mt. 1:19) Tegenwoordig kunnen de engelen ‘leren’ door ons te observeren en zodoende is onze les ook die van hun.

Soms beschikken wij over een soort kennis die ook Lucifer had. Neem een trein die langsdendert. Als ik mij voor die trein werp, kan ik ‘profeteren’ wat daar het gevolg van zal zijn (t.a.v. het lichamenlijk aspect). Dan is het oordeel van die trein, die op mijn lichaam botst, onmiddellijk en definitief. Samenvattend is het dankzij de door God

63) Voorafgaand aan Exodus 33:18-23 ziet Mozes Jahweh van aangezicht tot aan-gezicht (vers 11: panim el panim), maar hij ziet dan niet zijn glorie, want anders zou de discussie vanaf vers 12 daar niet op zijn gevolgd. In Genesis 32:31 zag ook aartsvader Jakob op die manier. De profeet Jesaja, echter, zag wel Gods glorie, maar eerst moesten zijn zonde en schuld worden bedekt. (Jes. 6:5-7)

verleende onwetendheid dat ons een leven wordt vergund van steeds weer fout doen, waarbij het in de bedoeling ligt het goede te doen. Maar helaas, zo eenvoudig ligt het niet. Zegt Paulus niet in de Romeinenbrief (7:18): *“Immers, ik besef dat in mij, in mijn eigen natuur, het goede niet heerst. Ik wil het goede wel, maar het goede doen kan ik niet.”* Waar blijft de vrije wil?⁶⁴⁾

Vanaf het vroegste begin is het probleem van de ‘vrije wil’ of beslissingsbevoegdheid in verband gebracht met de toerekeningsvatbaarheid, wat een essentieel element is geworden in ons Westers strafrecht. In de intentie van het hart (Hebr. kavanah) ligt de vrije wil opgesloten. Om tot de daad over te gaan, ligt op een ander niveau. De meeste denkers die zich met dit probleem bezighielden, trachtten aan te tonen dat wij mensen veel invloed hebben op onze beslissingen, dat onze daden ‘van ons afhangen’ en niet van tevoren worden bepaald door het lot, door willekeurige goden, door logische noodzaak of een natuurlijk determinisme. Augustinus zag dat genuanceerder, want hij stelde dat onze wil net zomin het gevolg van ons redelijk verstand als van de ‘absolute’ vrijheid om het goede te aanvaarden of te verwerpen. Bijna alles wat tot op heden over de vrije wil is geschreven, heeft zich geconcentreerd op de precieze betekenis van begrippen zoals oorzaak, noodzaak en andersoortig determinisme. Het standaardargument tegen de vrije wil is dat het met geen mogelijkheid verzoend kan worden met noch toeval noch determinisme, wat het principe van de ‘begeerte’ op de voorgrond plaatst. De wil – in ons begrip van vrije wil – kan als een begeerte worden gezien, wat een aansporing is die uit het hart voortkomt (uit iets intiems dat tot het individu behoort), waardoor men tot iets geneigd is, of dat nu voortkomt uit het intellect of de natuur (de natuur kan zich door honger uiten en dergelijke). Zo zag Thomas van Aquino dat. Bij mensen is het meestal een combinatie van die twee. Dankzij intrinsieke begeerten streven we naar dingen en wensen die; we proberen ons op verschillende wijze daarmee te verenigen. Die begeerten hangen van een of ander bewustzijn af, instinctief of anders, dat beantwoord moet worden. Het is normatief aan welke begeerten men prioriteit geeft en hoe.

Correlatief aan de vrije wil is de vrijheid van meningsuiting. Een regering kan deze nooit uitbannen, want de menselijke natuur is nu eenmaal zo dat we ons onvermijdelijk over de dingen een mening vormen. Wel kunnen mensen in meerdere of mindere mate gedomineerd worden. Dominantie is een onzeglijk kwaad dat het geschenk van de vrije wil teniet poogt te doen. Het is natuurlijk een kwestie van arrogantie en trots te menen de kennis in pacht te hebben en anderen te dwingen zijn mening te volgen waardoor iemands persoonlijke zoektocht naar God wordt afgesneden. Als de duivel ergens de pest aan heeft is het aan Gods geschenk van de vrije wil, die ons bij onze geboorte werd toegekend. (Zie Boek der Waarheid: 2 okt. 2013.)

Alhoewel wij initiator zijn van onze keuzes, mogen we hieruit niet concluderen dat in die keuzes een verdienste ligt opgesloten alsof de vrije wil absoluut is. Strikt genomen

64) Er is ook een vrije wil zonder morele lading van bijvoorbeeld een hond die besluit links in plaats van rechts van de open haard te gaan liggen, of van een mens die liever een grijze dan zwarte broek draagt. Hier hebben we het over een ander soort vrije wil.

heeft de mens geen enkele verdienste in wat hij doet of kiest. Elke ‘verdienste’ is subsidiair aan de genade die daaraan voorafgaat, waardoor wij in Gods scheppingswerk mogen participeren, hetgeen prachtig wordt omschreven in de Catechismus van de Katholieke Kerk uit 1997 in het hoofdstuk dat over de verdienste gaat:

«« Aangezien in het domein der genade het initiatief aan God toebehoort, kan niemand de eerste genade verdienen, die aan de oorsprong van de bekering, van de vergiffenis en van de rechtvaardiging ligt. Bewogen door de heilige Geest en door naastenliefde kunnen wij daarna – voor onszelf en voor anderen – de genaden verdienen die nodig zijn voor onze heiliging, voor de toename van de genade en de naastenliefde, alsook voor het verkrijgen van het eeuwig leven. Zelfs tijdelijke goederen, zoals gezondheid en vriendschap, kunnen overeenkomstig Gods wijsheid verdiend worden. Deze genaden en goederen zijn voorwerp van het Christelijk gebed. »» (nr 2010)

35 – De Uniciteit van het Menszijn

Hoe verschillen wij in dat opzicht van dieren? De vrouwtjes van veel spinnensoorten kannibaliseren hun mannetjes na copulatie. Grote vrouwtjes vreten hun nietige partners op, eenvoudig omdat ze honger hebben en omdat het kan. Is het vrije wil? Nee. Want ze zijn niet vrij dat niet te doen als de gelegenheid zich voordoet. Neem het denkbeeldig geval dat zo iets zich bij een mens voordoet, niet dat zij haar partner opeet, maar hem vermoordt bij ontdekking van overspel. Dan zou haar verweer kunnen zijn dat door de omstandigheden gedwongen zij niet anders kon; dat het een ‘crime passionnel’ was. Toch is er een groot verschil. Want die spin kent geen twijfels en zal achteraf geen wroeging hebben. De mens daarentegen kan twijfels koesteren en toch het verkeerde doen, en er ook achteraf spijt van hebben, zelfs als hij niet in staat was anders te doen. Daarom spelen de ‘intentie van een handeling’ en de handelingsbekwaamheid een belangrijke rol in een rechtbank, die de maatstaf bepaalt waarom zo iets intrinsiek goed of kwaad was. (Luc. 20:47)

Zo gezien is de songtekst “*Ik doe wat ik doe en vraag niet waarom*” een afschuwelijke negatie van onze uniciteit.⁶⁵⁾ De mens is gemaakt om tot een zekere mate van introspectie te komen, om daarmee recht te doen aan zijn vermogen tot zelfbewustzijn. Wee, de achteloosheid! (Mt. 12:36) Hoe dikwijls liggen onbeteugelde fantasieën op de loer, en daarin kunnen verkeerde intenties liggen. (Mt. 5:28) We lezen in het leven van de heilige Francisca Romana⁶⁶⁾ over een vier uur durend visioen van de Hel, in het jaar 1414: “*God wilde mij sommige dames tonen die ik gekend had in de Roomse samenleving. Voor welke feiten werden zij [tot de eeuwige verdoemenis] veroordeeld?*”

65) De meest eenvoudige organismen hebben simpele reflexen waarmee direct op een stimulus van de fysieke omgeving wordt gereageerd. Een meer ontwikkeld organisme is in staat stimuli te verwerken en zijn gedrag op een deterministische wijze bepalen, niet alleen in termen van het medium waarin het zich bevindt, maar ook van de herinnerde informatie. Maar dit is niet zelfbewust, als bij mensen, die zich al of niet kunnen aanpassen aan het gedragsmodel (de Tien Geboden), dat hen niet dwingend wordt aangereikt. De vrijblijvende taak van een mens is om zichzelf te ontwikkelen in relatie tot zijn medeschepselen, in zijn relatie tot God, en in relatie tot zichzelf, ten bate van zijn ziel die tot heiligheid is geroepen (Hebr. ‘kedusha’).

66) De heilige Francisca Romana (1384-1440) is stichteres geweest van de Oblaten van Sint Benedictus. Zij was een telg uit het adellijke geslacht De Bussi. Zij stond bekend om haar vele wonderen, mystieke gaven en blijken van naastenliefde. Zij is de patrones van de stad Rome. Omdat zij veel contact met haar engelbewaarder had, werd zij door Paus Pius XI (1922-39) uitgeroepen tot de beschermheilige van de automobilisten. Zij is in de Francesca Romana kerk begraven, naast het Forum Romanum. Ieder jaar vindt hier op 9 maart een wijding van voertuigen plaats.

Voor onder andere schuldige verlangens, alhoewel die niet altijd werden uitgevoerd.”

⁶⁷⁾ De filmindustrie heeft dat goed weten uit te buiten; zij heeft de onbeteugelde fantasieën tot ware kunst verheven. Vooral nadat de TV de huiskamers was binnengedrongen, is de innerlijke morele perversiteit tot grote hoogten gestegen, die tot gruwelijke misstanden aanleiding heeft gegeven. Immers, de fantasie en de daad staan niet los van elkaar. De mens denkt niet alleen, maar is ook in staat om tegen elkaar af te wegen van wat in zijn binnenste leeft. Het zij gezegd: als bij een dier kan ook de onnadenkende mens ‘goed’ zijn. Maar dat is toch een trieste aangelegenheid die tekort doet aan zijn roeping God naderbij te komen!

Over de uniciteit van ons menszijn heeft de vooraanstaande na-oorlogse Nederlandse psychiater Herman van Praag, interessante dingen gezegd, sprekend vanuit zijn Joodse achtergrond: ⁶⁸⁾

«« *Vraag:* Religie wordt vaak in één adem genoemd met moreel besef. Dat chimpansees beschikken over een zekere mate van moraliteit zou bewijzen dat onze moraal evolutionair is gegroeid. Er loopt een lijn van moraal bij dieren naar de moraal bij mensen.

Van Praag: Ik zie hier vooral verschillen. Natuurlijk, er zijn zonder twijfel morele aandriften bij bepaalde typen apen, maar er gaapt een diepe kloof tussen de menselijke moraal en de moraal in de dierenwereld. De evolutionaire, doorgaande lijn die men veronderstelt, is in feite een stippellijntje. Vergelijk het met een paar bakstenen en het paleis op de Dam. Goed, die stenen zijn noodzakelijk; een voorwaarde sine qua non. Het paleis bestaat uit dergelijke stenen. Maar als je een directe relatie aanneemt tussen een paar stenen en een paleis, misken je het genie dat besloten ligt in een hoogstaand architectonisch ontwerp. Zo vinden we bij sommige dieren rudimentaire morele elementen, maar die staan in geen verhouding tot het menselijke morele besef. Moraliteit bevindt zich niet alleen op het niveau van gevoel en intuïtie, maar kreeg een fijnzinnig complement, een ontvouwing en toespitsing [die eveneens vorm heeft gekregen] in religieuze en levensbeschouwelijke tradities. »»

De zonde der engelen

De zonde van de engelen was onherstelbaar omdat de onveranderlijkheid van hun natuur hen geen spijt kon doen hebben ten aanzien van een eenmaal gekozen richting, ongeacht de consequenties. Maar de wil van mensen is van nature veranderlijk, zodat ze niet alleen in staat zijn verschillende dingen te kiezen, goed of kwaad, maar ze kunnen ook de ingeslagen weg verlaten ten gunste van een andere. Deze veranderlijkheid van de wil blijft in de mens bestaan zolang hij in zijn lichaam verblijft dat aan verandering is onderworpen. Zodra de ziel van het lichaam wordt gescheiden, zal het dezelfde onveranderlijkheid bezitten die een engel van nature bezit, zodat na intrede van de dood de ziel onberouwlijk is en niet meer van goed naar kwaad kan gaan of van kwaad naar goed.

Thomas van Aquino: “De rationibus fidei contra Saracenos” (hfst. 5)

Hoe opmerkelijk dat in de overdrachtelijke betekenis van het Hebreeuwse ‘panim’, dat ‘aangezicht’ betekent, de betekenis van intentie ligt opgesloten, zoals uit 2 Kronieken 32:2 blijkt. In de intentie van ons aangezicht openbaart zich voor Gods aange-

⁶⁷⁾ In de Joodse ethiek van de Haredi-orthodoxen zou God (die in het hart ziet!) zondige verlangens die niet in praktijk worden gebracht, om welke reden dan ook, niet veroordelen, hetgeen volledig in strijd is met de Christelijke leer.

⁶⁸⁾ “God, Religie en ons brein – in gesprek met psychiater Herman M. van Praag” van Tjerk de Reus – uitgeverij Kok, Kampen # 2011 (p. 162).

zicht onze vrije wil, voor God die niet alleen de daad ziet maar ook de samenhangende omstandigheden. Alleen Hij kan ze vanuit zijn opperste gerechtigheid tegen elkaar afwegen, en onder bepaalde voorwaarden wenst Hij de overtreding te vergeven. Maar wel met de restrictie dat als wij iets verkeerd doen, wellicht uit domheid, ons berouw slechts vergeving verkrijgt indien dat met het vaste voornemen samenvalt zulks niet opnieuw te doen. Dat type berouw zullen voor Jezus en zijn Hemelse Vader welgevallig zijn, en dat telkens weer opnieuw, zelfs als Zij voorzien dat dit geen vrucht zal dragen! *“Heer, hoe vaak moet ik mijn broeder vergeven als hij mij iets misdoet? Tot zeven keer toe? Jezus antwoordde: Niet tot zeven keer toe, zeg Ik je, maar tot zeventig maal zeven keer toe.”* (Mt. 18:21-22) God weet heus wel dat de mens zwak is en veranderlijk. Desondanks zal Hij nooit nalaten te vergeven (Mt. 18:21-22) en zal Hij onze zin naar zelfperfectie blijven zegenen, dat soms leidt naar één stap vooruit en twee achteruit. De morele vervolmaking zou ons gedurig moeten bezighouden. Dan zullen we twee stappen vooruit kunnen gaan en één achteruit. In de tien scheppingsgezegden binnen de zes scheppingsdagen tellen Gods zegeningen als scheppingsdaden! Slechts door zegening kan de schepping, kunnen wij, op een hoger plan geraken, volgens het dictaat *“Wees volmaakt zoals jullie hemelse Vader volmaakt is.”* (Mt. 5:48, Lev. 19:2) - een volmaaktheid die in deze bedeling een schone droom blijft.⁶⁹⁾ Het “Uw Rijk kome” zou een zuchtend smeken moeten zijn vol van ‘kavanah’ en geen routinematig gedreun.

De Psychologie van het Kwaad

Fjodor Dostojevski is een beroemd schrijver uit de Russische literatuur. Zijn eerste roman uit 1866 was “Schuld en Boete” (misdaad en straf in het Russisch), die over de psychologie van het kwaad gaat. Zeventien jaar voordien werd hij gearresteerd en ter dood veroordeeld middels een vuurpeloton. Net voor het moment van executie kreeg hij gratie en moest hij vier jaar dwangarbeid doen in Siberië. Daarna ging hij in militaire dienst en werd nog een aantal jaren naar Kazachstan gestuurd. Zijn boeken getuigen van de verschrikkingen die hij in de werkkampen beleefde. Zijn Siberische tijd gebruikte Dostojevski om vanuit een Atheïstisch standpunt het Christendom te onderzoeken; het Nieuwe Testament was de enige literatuur waarover hij kon beschikken. Uiteindelijk verzoende hij zich met het Christelijk geloof. Later schreef hij de betekenisvolle zin: *“Het is niet als een kind dat ik geloof en Jezus Christus belijdt. Mijn hosanna komt voort uit de laaiende vuuroven van twijfel”*. (notieboek 1880-81) Een ander opmerkelijk citaat komt uit “De Bezetene”: *“De mens is ongelukkig omdat hij niet weet dat hij gelukkig is. Dat is het enige.”* Als er een was die met recht over schuld en boete mocht schrijven dan was het Dostojevski.

36 – Zolang er Leven is, is er Hoop

Jeremia 3:21 luidt: *“Hoor, op de kale heuvels klinkt wenend smeken van de kinderen Israëls [beeld van eenieder persoonlijk], omdat zij hun weg verkeerd gekozen hebben.”* Omdat zij hun weg verkeerd gekozen hebben, in het Hebreeuws: *“ki hê’ èvoe et darkam”*. Vertalen we dit laatste letterlijk, dan zien we *“omdat zij hun weg hebben afgebogen”*. De grondbetekenis van de woordstam ‘aváh’ (waar èvoe van is afgeleid) is wegbuigen, afwijken. In dat wenend smeken klinkt berouw. In de aanvaarding van dat berouw zal God zijn aangezicht naar ons ‘toekeren’ (pana, waar panim van is afgeleid), zodat wij Hem iets beter kunnen leren kennen en in een voortgaand proces waarin we Hem steeds beter leren kennen. Maar als wij geen berouw tonen en in ons foute gedrag

69) Bedeling duidt op het feit dat God de heilsgeschiedenis in tijdperken indeelt. Als een tijdseenheid overgaat in een andere, zullen een aantal kenmerken behouden blijven, weer andere verdwijnen en nieuwe zullen worden toegevoegd.

volharden, zal God zijn aangezicht van ons ‘afkeren’ (wederom pana), een term waarin afwijzing ligt opgesloten, zoals in Psalm 132:10. (Mt. 13:12) Dan ervaren wij Gods toorn. Maar Gods toorn verschilt van mensen, want zijn reactie is er altijd op gericht om de mens naar zich toe te brengen. De bekende chassidische Jood Abraham Joshua Heschel (1907-’72) vertelt dat de strafdreigementen een van de meest opvallende kenmerken is van het profetisch getuigenis, zoals uiteengezet in zijn boek “De Profeten” (hfst. 10). En gaat hij verder:

«« Straf heeft drie doelstellingen: vergelding, afschrikking en correctie. Het goddelijke oogmerk is volgens de profeten niet allereerst ‘vergelding’, om straf uit te delen als reactie op een overtreding; maar wil eerder afschrikwekkend zijn, zodat uit angst voor straf een overtreding wordt voorkomen; en correctief waar het middel der kweuling tot herstel, tot veredeling en reiniging voert: God wenst geen vernietiging maar reiniging. (cf. Jes. 27:7-8; 28:29) »»

Het opvoedkundig aspect van straf is correctief of herstellend. In het grote geheel der dingen moet alles met elkaar in evenwicht zijn, elkaar aanvullen of in harmonie zijn. Iedere actie ontlokt een tegenactie; 1 Petrus 3:21 spreekt van antitype ofwel tegenactie. Actie en reactie zijn de essentie van trilling, die altijd evenwicht zoekt. We kunnen nog verder gaan en zeggen dat evenwicht het kenmerkend aspect is van het scheppingswerk, wat verklaart waarom elke overtreding om compensatie vraagt. Het onrechtvaardige lijden aan de ene kant van het spectrum, omdat onrecht altijd lijden veroorzaakt, moet worden gecompenseerd door een tegeneffect, misschien elders of later, misschien aan de andere kant van de aarde waar een storm beukt in antwoord op een of ander afschuwwekkend misdrijf. (JNSR 4-3-2003) Wellicht wordt als middel ter verzoening iemand anders door plaatsvervangend lijden getroffen. *“De blindheid bij enigen zal altijd door andermans lijden worden gecompenseerd: door anderen zullen die enkelen gered worden [doordat hun harten worden opengebroken].”* (JNSR 13-7-2008)

Hoe kan een afwijzing voor toenadering zorgen? De kwaaddoener, die zichzelf altijd verontschuldigt, zal geen berouw tonen, zal inderdaad verminderd toerekeningsvatbaar zijn vanuit het steeds minder ‘kennen’, hetgeen paradoxaal genoeg de weg tot berouw opent.⁷⁰⁾ Wie zou ooit tot bekering kunnen komen als hij het werkelijke gewicht van zijn zonden kende? De boze mens zal door de ervaringen van het leven telkens worden uitgenodigd God te zoeken, al was het maar om uit zijn ellende te worden verlost. Abraham Heschel merkt op:⁷¹⁾

«« De hardheid van het hart is een conditie waarvan de betrokkene geen weet heeft. En omdat hij niet weet wat hem mankeert ligt het berouw dat tot herstel leidt buiten bereik. Als echter de hardheid van ‘bovenuit’ wordt gedecreteerd,

70) In Jesaja 6:10-13 staat dat de geest van het volk wordt verhard, de oren doof gemaakt en de ogen gesloten opdat het niet begrijpt en zich niet bekeert, maar er staat ook dat dit gebeurt ter bewaring is van een heilige rest. Blijkbaar was het volk zo weerbarstig geworden dat er voor God niets anders meer opzat. Hier dient men wel onderscheid te maken tussen de wijze waarop God omgaat met volken en individuen. Dit citaat zouden we evengoed op de eindtijd kunnen toepassen, waarbij de Kerk in verval zal zijn geraakt en de ware dienaren van God elkaar in de Restkerk vinden. Daar het niet naar de hemelse boodschappen heeft willen luisteren, wordt het kerkinstituut in die tijd door God aan zijn lot overgelaten. De specifieke eindtijdboodschappen vingen aan met de boodschap van La Salette in 1846 en zijn sindsdien tot een ware vloed aangezwollen. Edoch, de Kerk van Rome bleef daar doof en blind voor. In 1851 werd de verschijning van La Salette door Paus Pius IX erkend maar direct na zijn overlijden in 1878 werd die boodschap op de index van verboden boeken gezet! Dit is slechts het eerste van een hele reeks soortgelijke incidenten die zich in de Kerk hebben voorgedaan.

71) “De Profeten” van Abraham Joshua Heschel (hfst. 10, Kastijding genaamd).

neemt God de verantwoording op zich. Hij slaat neer en richt weer op, wat tot een herleving van ontvankelijkheid voert. Het schijnt dat de enige weg om tot genezing van gewilde hardheid te komen eruit bestaat deze absoluut te maken. Als de verharding nog niet extreem is en samengaat met obstinate verwaandheid, zoekt de mens geen uitweg. Indien de hardheid alomvattend is dan wordt het wanhoop, dan is het met die eigenwaan gedaan. Vanuit diepe wanhoop, vanuit onmacht tot geloof te komen, daaruit ontspringt het gebed! »»

Na de lang verbeide gebeurtenis van de innerlijke verlichting van het geweten zal God een tweede poging wagen om de koppigen alsnog voor zich te winnen, maar nu door ze in opperste wanhoop te brengen, want dan is het met de trots gedaan, en dat is een van de functies van de Drie Dagen Duisternis, die als oorsprong een natuurlijke oorzaak hebben maar ook een bovennatuurlijke, reden waarom er een duisternis heerst zoals sinds het begin der Aarde nooit heeft bestaan. Iedereen wordt dan volledig en onweerstaanbaar op zichzelf teruggeworpen. Direct na die dagen zal de 'opname' van de levenden zijn, en komt Gods cataclystisch oordeel over de Aarde.

Waarom kon God Lucifer Niet Vergeven?

Engelen werden als perfecte wezens geschapen met een vrije wil en geweten. Lucifer is de bedenker van de leugen, die de degeneratie van de levensgeest veroorzaakt. Terwijl hijzelf in een toestand van verdrukking verkeert, is Lucifer een tegenstander en verstoorder van het ware leven. Aldus heeft hij de dood verspreid onder de mensen en de gevallen engelen om de grootste van allen te zijn, om hun onbetwiste leider te zijn [met als doel de mensen in een zeer miserabele toestand onder hem te brengen, in plaats van dat zij superieur aan hem zouden zijn]. Aan hem en zijn volgelingen wordt geen vergiffenis verleend omdat er geen onvolkomenheid of onwetendheid in hen aanwezig was.

Een TikTok gebaseerd op de super.AI (kunstmatige intelligentie) antwoorddienst (23 dec. 2022)

De zalige Anna Maria Taigi (1769-1837) is de bekendste zieneres van de Drie Dagen der Duisternis. Zij voorspelt dat tijdens die dagen en nachten een absolute duisternis de hele aarde bedekt waarin *“alle vijanden van de Kerk zullen omkomen”*. De onwilligen die in zondige activiteiten zijn verwickeld, New Age, enz., zullen echter nog steeds de kans krijgen om zich te bekeren en gered te worden. Anna Taigi ziet deze gebeurtenis als volgt: (Privé Profetieën # 1863)

«« Er zal over de hele aarde een intense duisternis komen die drie dagen en drie nachten aanhoudt. Er kan niets gezien worden, en de lucht zal beladen zijn met pestilentie die voornamelijk, maar niet alleen, de vijanden der religie zal opeisen. Het zal tijdens deze duisternis onmogelijk zijn om kunstmatige verlichting te gebruiken, behalve gezegende kaarsen. Wie uit nieuwsgierigheid zijn raam opent om naar buiten te kijken, of zijn huis verlaat, zal ter plekke dood neervallen. Gedurende deze drie dagen moeten de mensen thuis blijven, de rozenkrans bidden en om Gods genade smeken. Alle vijanden van de Kerk, of ze nu bekend of onbekend zijn, zullen tijdens die universele duisternis overal ter wereld omkomen, met uitzondering van enkelen die God spoedig zal bekeren. De lucht zal door demonen worden besmet die onder allerlei afschuwelijke vormen verschijnen. »»

Marie-Julie Jahenny (1850-1941), bekend als de Bretonse stigmaticus, gaat dieper in op de Drie Dagen Duisternis. Ze zegt dat het zal plaatsvinden op een donderdag, vrijdag en zaterdag alsdan de hele Hel zal zijn losgelaten om toe te slaan op degenen die zich buiten hun huizen bevinden zonder een brandende gezegende pure waskaars.

Deze kaarsen zullen op wonderbaarlijke wijze al die tijd blijven branden, maar weigeren licht te geven in de huizen van de goddelozen. Er is ook het Boek der Waarheid, dat deze dagen expliciet en impliciet vermeldt, volgens de boodschappen van Jezus:

«« De zon zal verdwijnen totdat tenslotte drie dagen lang geen licht meer op de aarde schijnt. Het enige licht zal dat zijn dat van de Waarheid komt. En op de vierde dag zal de hemel openbarsten en zal het licht – zoals je nooit voor mogelijk had gehouden – uit de hemel stromen. Dan zal Ik door elke persoon in elk land tegelijkertijd worden gezien, in al mijn Glorie, terwijl Ik kom om het Koninkrijk terug te eisen dat Mij door mijn Vader beloofd werd. »» (24 okt. 2014)

«« Voor degenen die ervoor kiezen om in valse goden te geloven en de Drie-eene God niet erkennen, zal het niet makkelijk zijn Mij te accepteren, want jullie hebben Mij altijd afgewezen. Toch zal Ik jullie naar Mij toetrekken en omhelzen. De kracht van God zal over je neerdalen, door de gave van de Heilige Geest, en je zult het moeilijk vinden Mij de rug toe te keren. Dus van al degenen die Mij zien, inclusief degenen die Mij in dit leven hebben afgewezen, zullen in dat stadium de meesten van jullie de Waarheid beseffen. Je zult toestaan dat Ik je in mijn Heilige Armen trek. Dan zal Ik jullie allen in een moment, in een oogwenk, in mijn Nieuwe Koninkrijk opheffen. En dan zal het begin van het einde aanvangen. De zielen die het Beest [de Antichrist] hebben verafgood en die zich met lichaam, geest en ziel aan Satan hebben overgegeven, en die zijn gewillige agenten werden, kunnen nergens heen, kunnen zich nergens verbergen en zullen zonder enige hulp worden achtergelaten, want Satan zal ze verlaten hebben. Want tegen die tijd zal Satan in de afgrond worden geworpen en op hetzelfde moment zal zijn macht volledig ophouden. Tegen die zielen zeg Ik dit. Zelfs in dat stadium zal Ik je Barmhartigheid tonen. Je moet Mij aanroepen en zeggen: “Jezus, help mij. Jezus, vergeef me voor al mijn zonden.” ... en Ik zal jou ook naar mijn Nieuwe Paradijs tillen. Ik zal elke ziel redden die Mij aanroept net voordat de hemel sluit; de bergen instorten en de zee de aarde overstroomt. En dan verdwijnen de hemelen samen met de oude aarde. Mijn Nieuwe Paradijs zal oprijzen, de nieuwe hemel en Aarde, net zoals het voor Adam en Eva werd geschapen, en iedereen zal zich verheugen. Want dat zal de grootste dag zijn sinds God Adam en Eva schiep. Wanhoop nooit en onthoud nu mijn woorden aan jou. »» (13 juni 2014)

37 – Een Lamp voor mijn Voet is uw Woord

Het lijden dat men zichzelf aandoet is tot daaraan toe, maar het lijden dat de onschuldigen wordt aangedaan, is niet zomaar uit te leggen. Trouwens, er is ook een lijden zonder logica in termen van schuld en boete, zoals bepaalde ziektes of een stom auto-ongeluk met zware verwondingen. Hoe is het mogelijk dat God zoiets toelaat? Waarom dat lijden? Is dat geen ‘onrecht’ om met gebalde vuist te schudden? Het enige wat rest, is te geloven dat het op een of andere manier ten goede werkt. Anders zou God niet de God van Liefde en absolute rechtvaardigheid kunnen zijn. Ook Job worstelde met dat probleem. In hoofdstuk 28 van het gelijknamige boek komt hij tot de slotsom dat de wijsheid – over het kennen van de betekenis van het lijden en het onrecht dat de mens ondergaat – verborgen is voor al wat leeft. (vers 21) Ten slotte laat God de mens weten (vers 28): “*Wijsheid? Wijsheid is God vrezen [in de zin van ontzag hebben voor] en het kwaad ontlopen*”, wat aansluit bij het eerste vers van het boek, waarin staat dat deze Job iemand was die “*God vreesde en zich verre hield van het kwaad*”.

Alles wat een mens doet dient erop gericht te zijn om dichterbij God te komen, om een glans van zijn glorie te mogen aanschouwen. Hij moet zich inspannen om de muren die hem nog van de Vader scheiden omlaag te halen. Door de God die veraf is

worden wij gedwongen, indien wij een welgevallig leven willen leiden, uit geloof te leven. En dan, steeds meer, zal God zich aan ons openbaren. Het is dus eerst geloven en dan zien. In de Hemel hoeven wij niet uit geloof te leven, want dan ‘zien’ we, dan is God nabij en ons geluk voltooid, volgens het woord van de psalmist: *“Mijn geluk – dat is Gods nabijheid.”* (Ps. 73:28) Hier op aarde leeft de mens uit geloof, opdat de beweging van zijn hart openbaar worde, niet alleen ten aanzien van God, maar ook ten aanzien van zichzelf. In tegenstelling tot de gangbare opinie, bepalen wij de inrichting van ons leven niet door het intellect, maar door het hart, wat het beeld is van ons emotioneel centrum, waaruit onze intenties komen – ten goede of ten kwade. Zo klaagt God bij monde van de profeet: *“Ze naderen Mij wel met de mond en eren Mij wel met de lippen, maar hun hart is verre van Mij.”* (Jes. 29:13)

Wij, die de beschikking hebben over Gods Woord, moeten daarbij niet trachten onszelf tot wet te zijn, maar deze als richtsnoer nemen, naar het woord van de psalmist:

«« Een lamp voor mijn voet is uw Woord, een schijnend licht op mijn pad. Ik zwoer – en ik zal het gestand doen – mij aan Uw rechtsorde te houden. Ik ben wél ten diepste verslagen; geef, Heer, naar uw woord, mij nieuw leven. Heer, aanvaard wat ik als dank U toezeg: leer mij dan wat Uw rechtsorde is. »» (Ps. 119:105-106)

Gods Woord beschijnt als bij een schijnwerper telkens een stukje van de waarheid en zijn rechtsorde. Het is pas in de Hemel dat alles zich schaduwloos, zonder vlek of rimpel, voor ons uitstalt. Alles kan dan met één blik worden overzien. In ons tranendal hier is ons kennen altijd ten dele. In het onderwijs van een messiaans Joodse organisatie benadert men dat probleem als volgt: ⁷²⁾

«« Het besef dat we God niet duidelijk [in al zijn aspecten] zien, noopt tot nederigheid en maant tot voorzichtigheid in het bekritisieren van andermans theologische ideeën en godservaringen. Iemand kan een aspect van de Almachtige hebben waargenomen dat ons ontgaat, of wij kunnen een openbaring hebben ontdekt die hen onthouden is. Geen van beiden kan kwalijk worden genomen dat het hele plaatje niet wordt overzien. In deze wereld ontbreekt het totaalbeeld. Jezus vertelde de schriftgeleerden uit zijn tijd: *“Zijn stem hebt gij nimmer gehoord, noch Zijn gestalte gezien.”* (Joh. 5:37) Daarom gaat een echte waardering van Gods grootheid nooit samen met godsdienstige arrogantie. »»

Niettegenstaande zegt de Heer tot Jozua, die de volksmenigte het Beloofde Land binnenleidde, hij die het beeld van Jezus is (de Griekse schrijfwijze van Jozua is hetzelfde als voor Jezus), dat eenieder de hele Wet moet volgen, een onmogelijke eis dus – die alleen in Jezus Messias kon worden volbracht. Wij begrijpen niet en kunnen niet begrijpen wat de hele Wet inhoudt, en toch staat er geschreven:

«« Wees zeer sterk en moedig en onderhoud nauwkeurig ‘heel de Wet’ die mijn dienaar Mozes u gegeven heeft. Wijk daar niet van af, naar rechts noch naar links; dan zal het u goed gaan, waar u ook gaat. Nooit moet u ophouden in dit wetboek te lezen [het wetboek was toen het begin van wat onze Bijbel moest worden]. U moet het dag en nacht in gedachten houden en u moet alles wat daarin geschreven staat nauwkeurig volbrengen. Dan zult u voorspoed en geluk kennen in al wat u doet. »» (Joz. 1:7-8)

Tot slot mogen we zeggen dat het Christelijk leven niet begint met een doorgronding van de waarheid of vanuit een verstandelijke oogpunt een belangrijk leerstuk begrijp-

72) First Fruits of Zion: The Weekly eDrash, 3 mei 2016.

pen, maar het begint met een opengaan van de ogen van het hart. Nog nooit is iemand bekeerd en gered op uitsluitend een verstandelijke beredenering. Aanvaarding is het sleutelwoord, niet kennis, voor het ongedwongen kiezen voor God, die ons tot een liefdesrelatie heeft geroepen. Pas later komt de verdieping van onze kennis aan bod. Hij is als de bruidegom uit het Hooglied die verlangend uitziet naar zijn bruid. Zolang er leven is, is er hoop, is er hoop voor elkeen en ieder van ons die God onvolledig kent, of zelfs helemaal niet, om via de gebogen weg van Gods lankmoedigheid verheven te worden. Het is een omweg, en dat vergt geduld, vooreerst van God die als geen ander alle misstappen en de door een mens geleden kwellingen overziet.

Het Koninkrijk Gods

*Uit de stronk van Jesse schiet een telg op,
een scheut van zijn wortels komt tot bloei.
De geest van de Heer rust op Hem,
een geest van wijsheid en inzicht,
een geest van beleid en sterkte,
een geest van kennis en ontzag voor de Heer.
Hij ademt ontzag voor de Heer.
Hij spreekt geen recht naar uiterlijke schijn
en Hij doet geen uitspraak op grond van loze geruchten;
Hij geeft de geringen hun recht
en de armen in het land krijgen een eerlijk vonnis.
Hij kastijdt de verdrukkers met de roede van zijn mond
en de kwaden doodt Hij met de adem van zijn lippen.
Gerechtigheid draagt hij als een gordel om zijn lendenen,
en trouw als een gordel om zijn heupen.
De wolf en het lam wonen samen,
de panter vlijt zich neer naast het bokje,
het kalf en de leeuw weiden samen:
een kleine jongen kan ze hoeden.
De koe en de berin sluiten vriendschap,
hun jongen liggen bijeen.
De leeuw eet stro, net als de os.
De zuigeling speelt bij het hol van de adder,
het kind strekt zijn hand uit naar het nest van de slang.
Niemand doet nog kwaad
of handelt nog verderfelijk op heel mijn heilige berg,
want de kennis van de Heer vervult het hele land,
zoals het water de gehele zeebodem bedekt.*

Jesaja 11:1-9

APPENDIX 5

Uit de Boodschappen van het Boek der Waarheid

Het Boek der Waarheid bevat een serie hemelse boodschappen, die ontvangen zijn door een getrouwde vrouw en moeder van een jonge familie, die in Ierland woont. Zij staat bekend als **Maria Goddelijke Barmhartigheid**. Haar boodschappen begonnen in november 2010, en ten tijde van het schrijven van dit artikel kwamen er nog steeds nieuwe bij.

God de Vader:

Ik schonk jullie de vrije wil, maar jullie hebben die misbruikt

• 11 juni 2014

Ik heb jullie door de profeten onderwezen. Ik heb jullie de gave van de vrije wil geschonken, maar jullie hebben die misbruikt om je eigen lusten en wensen te botvieren. De gave van de vrije wil heeft een tweeledig doel – jullie keuzevrijheid te geven, zodat jullie niet uit angst tot Mij komen, maar uit liefde; en om de macht van de duivel te breken. Het is vooral jullie vrije wil waar Satan het op gemunt heeft en hij zal iedere list gebruiken om je zover te krijgen dat je dat aan hem overhandigt. Als zielen dat doen, door de zonde van trots, New Age praktijken en het occulte, worden ze door de boze tot slavernij gebracht (waardoor ze niet of nauwelijks nog voor het goede kunnen kiezen). Hij zal dan in de zielen, die hem hun vrije wil overhandigen, ieder van zijn eigen karaktertrekken manifesteren. Je kunt ze aan hun gedrag herkennen. Maar het zekerste teken dat hun vrije wil aan de boze is gegeven, is wel dat deze zielen mijn Zoon Jezus Christus voortdurend in het openbaar trachten te bespotten, alsmede zijn Moeder, de Onbevleete Maagd Maria, de Moeder van de Wereld. Aan beiden heeft Satan grote hekel.

Indien jullie in plaats daarvan de door Mij ontvangen vrije wil voor het welzijn van je ziel gebruikt en om elkaar lief te hebben, is dat een krachtig middel om Satans macht te verzwakken. Maar die zielen, die Mij door mijn Zoon Jezus Christus het geschenk van hun 'vrije wil' geven, brengen mij het machtigste geschenk dat bestaat. (zie kruis-tochtgebed 123) Het zal dankzij deze zielen zijn dat Ik de boze zal verslaan en het middel krijgen om de zielen te redden die volledig van Mij gescheiden zijn. Commentaar: Indien iemand zijn vrije wil aan God schenkt, zal Hij in die persoon ieder van Zijn eigen karaktertrekken manifesteren.

Dat is mijn belofte. Ik zal de zielen van zelfs de meest hopeloze gevallen redden dankzij de opofferingen van degenen die Mij door mijn Zoon Jezus Christus dit geschenk geven van hun vrije wil.

Jezus: Over de Staat van Genade en de Vergeving van Zonden

• 21 December 2011

Mijn liefste dochter, Ik ben het,

Vanavond kom Ik troost geven aan zondaars die denken dat zij niet waardig zijn om voor Mij te staan. Ik richt Mij tot jullie allen, arme gekwelde zielen die denken dat jullie zonden zo weerzinwekkend zijn dat Ik jullie niet zou kunnen vergeven. Hoe vergissen jullie je. Weten jullie niet dat er niet één zonde is die Ik niet vergeven kan. Waarom zijn jullie zo bang? Weten jullie niet dat zelfs de allerzwaarste zonde van moord vergeven kan worden? Alle zonden kunnen en zullen vergeven worden indien oprecht en hartgrondig berouw wordt getoond.

Ik wacht. Open jullie harten voor Mij. Verlaat jullie op Mij. Ik ben waarschijnlijk de enige echte vriend die jullie hebben aan wie je alles kunt zeggen zonder dat het Mij shockeert.

Zonde is een onontkoombaar feit in het leven. Zeer weinig zielen, evenmin uitverkoren zielen, kunnen voor onbepaalde tijd in staat van genade blijven.

Heb nooit het gevoel alsof jullie die zonden niet kunnen opbiechten, ongeacht de ernst van de gepleegde feiten. Indien jullie Mij vrezen en de rug naar Mij blijven toekeren, zullen jullie je nog verder van Mij verwijderen. Veel van Mijn kinderen voelen zich Mijn liefde onwaardig. Toch bemin Ik iedereen, zelfs de verharde zondaars. Ik verschoon de zonde niet. Dat zou Ik nooit kunnen doen. Maar Ik bemin de zondaar.

Het was om de zonde dat Ik als Verlosser in jullie wereld werd gezonden zodat je vergeven kon worden. Om te worden vergeven moeten jullie om vergeving vragen. Als je vergeving zoekt moet je eerst nederig worden. Want zonder nederigheid is er geen oprecht berouw.

Ik, jullie Verlosser, smeeek jullie om erbij stil te staan hoe jullie je leven leiden. Of jullie beminnen God door daden van naastenliefde of je doet dat niet. Jullie hoeven Mij niet te kennen om Mij te beminnen, kinderen. Door jullie werken, jullie liefde voor elkaar, de vriendelijkheid en edelmoedigheid die jullie voor anderen hebben, bewijzen jullie je liefde voor Mij zonder het te beseffen. Het zal ook door de nederigheid van hart zijn als jullie oprecht berouw tonen voor alles wat je in je leven hebt misdaan dat jullie je liefde voor Mij tonen. Hoe anders denk je zou je dicht bij mijn hart kunnen komen?

Jullie moeten nooit bang zijn Mij te benaderen. Ik ben nooit ver weg. Kom nu tot Mij zodat Ik jullie ziel kan voeden en de vrede geven waar je zo naar hunkert.

Jullie geliefde Jezus

DEEL 6

De Eucharistie vanuit Oudtestamentische Tijden

Kardinaal Raymond Burke (in felrood) participeert in de traditionele ritus

Welk een rijkdom om Jezus-Hostie te ontvangen, om zo zelf een levende Hostie te worden, een woning voor God die in onze ziel schreidt beladen met goud, wierook en mirre! Goud als beeld van het onvergankelijk leven, wierook van een welgevallige en opofferende levenswandel, en mirre van het geneesmiddel voor onze ziel. Dit belangrijke zich steeds herhalende evenement werd reeds voorzegd in het Oude Testament. Hoe kan het ook anders? Psalm 136:25 leest in gewijzigde punctuatie: “Hij (Jahwe) geeft alle volken het brood dat Vlees is.” Moshje de Prediker merkt daarbij op heenwijzend naar Psalm 34:9: “Proef en zie hoe goed Jehova is. Want het brood dat Hij allen geeft, is zijn eigen Vlees. En terwijl de smaak brood aankondigt, is het in Vlees veranderd.”

38 – Het brood is Zijn eigen Vlees

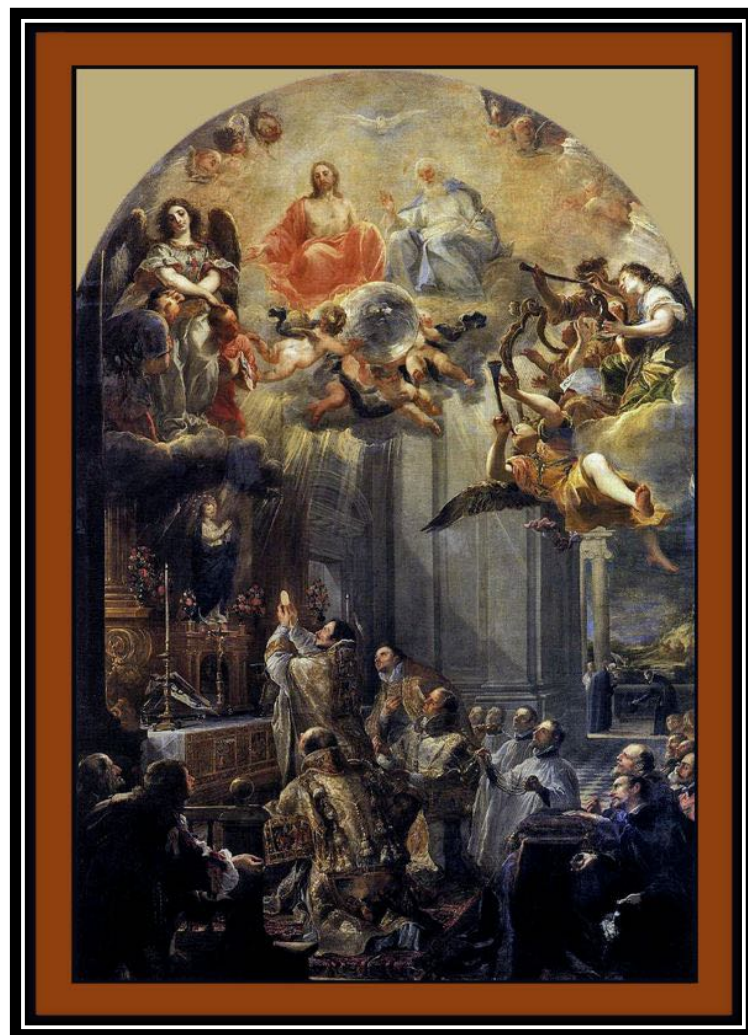
Ze zeiden: “Deze taal stuit ons tegen de borst. Wie kan daarnaar luisteren?” Om deze reden trokken velen van zijn leerlingen zich van Hem terug. Dat was de reactie op Jezus aankondiging van de instelling van de Heilige Eucharistie. In woorden weliswaar die moeilijk te vatten waren, want zei Hij (samengevat):

«« Ik ben het levende Brood dat uit de hemel is neergedaald, niet zoals het manna dat de Israëlieten aten en toch stierven ze. Als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid. Het brood dat Ik zal geven, is mijn Vlees dat Ik zal geven voor het leven van de wereld. Als jullie het Vlees van de Mensenzoon

niet eet en zijn Bloed niet drinkt, zullen jullie het leven niet in je hebben. Want mijn Vlees is echt voedsel en mijn Bloed is echte drank. Wie mijn Vlees eet en mijn Bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem. »»» (Joh. 6:48-58)

Moeilijk te vatten voor Gods Oude Volk was dat Jezus wilde dat ze zijn Bloed dronken, terwijl ze op grond de oudtestamentische regels daar een natuurlijke afkeer tegen hadden ontwikkeld. Natuurlijk wisten ze niet dat Jezus' Bloed in de uiterlijke vorm van wijn zou worden gebracht. Leviticus 17:14 zegt: *“Want het leven van mens en dier is zijn bloed en daarom heb Ik (Yaweh) tegen de Israëlieten gezegd nooit het bloed van mens of dier te nuttigen.”* Maar aangezien het leven – het Leven van Jezus zelf – in zijn Bloed zit, is dat voor een Christen een uiterst belangrijk argument om dat juist wél te doen (de leer gaat dat niet alleen de wijn het Bloed is, maar dat de Hostie ook Christus Bloed bevat). Handelingen 15:28-29 verbiedt het nuttigen van bloed, voor Christenen dus. In dit geval is het nuttigen van het Eucharistisch Bloed een uitzondering op de regel.

Dit zei Jezus bij zijn onderricht in de synagoge van Kafarnaüm. En iets eerder, na de wonderbare broodvermenigvuldiging, beschreven in hetzelfde hoofdstuk 6 van Johannes, staat dat de Joden over Hem morden omdat Hij had gezegd: *“Ik ben het brood dat uit de Hemel is neergedaald.”* Dat vertelde Jezus nadat Hij een vergelijking met het manna had gemaakt dat tijdens de veertig jaar trektocht door de woestijn telkens uit de hemel neerdaalde.

Fecit Juan Carreno de Miranda

De Eucharistie is door de eeuwen heen, en is dat nog steeds, een twistpunt binnen de Kerk geweest. Het geloof mag dan wel boven het verstand uitstijgen maar volgens de redetwisters mag niets tegen het verstand ingaan. Zo was het toen en zo is het nu. Een God die schepper is, een God die almachtig is, een liefdevolle God, een God die wonderen doet, ja dat geloven wij, maar Hij moet zich wél houden aan de grenzen van de logica, dat wil zeggen onze logica. Maar wees nou eerlijk, was het manna dat uit de hemel neerdaalde, veertig jaar lang!, nu zo redelijk. Het was zeker geen korianderzaad wat vaak wordt beweerd, anders stond er niet *“het was ‘als’ korianderzaad”* (Num. 11:7) en dan hadden ze het niet manna genoemd, wat in het Hebreeuws ‘wat?’ betekent. Onze beste verklaring voor de Heilige Eucharistie is ook ‘wat?’. We weten het niet. Het gaat ons verstand te boven. Daar hebben we een woord voor: geheimnis. En voor die Hemelse gave past maar één houding, eerbied en dankzegging. En u weet toch dat Eucharistie dankzegging betekent?

Het moge duidelijk zijn dat het manna tijdens de woestijntocht telkens weer een wonder van God was. Het was geen gewoon brood. Wij weten nu dat het het prototype was van het eucharistisch brood. Het is een vaststaand theologisch principe dat het prototype altijd minder is dan zijn nieuwtestamentische vervulling. Ook het manna was geen gewoon brood, maar wordt als wonder grotelijks overtroffen door het Eucharistisch brood. En derhalve is het theologisch volstrekt aanvaardbaar dat het geheiligd ‘brood’ het getranssubstantieerde Lichaam is van onze geliefde Heer en Zaligmaker.

De menigten, die Jezus de dag na de broodvermenigvuldiging toesprak, bestond uit het gewone volk. In het Bijbels verslag staat geen twistgesprek met schriftgeleerden. Ook later niet. Kon ook moeilijk want de leer over het brood dat vlees is, was niet onschrijfbaar. Opvallend is, wat de schriftgeleerden niet kan zijn ontgaan, dat het Hebreeuws voor het goede nieuws brengen (evangelion) het woord basar is (of hat-besar) dat ook vlees betekent. En omdat zij onderwezen dat het Hebreeuws een door God gegeven taal is die ook engelen spreken, wisten zij dat deze associatie niet toevallig kon zijn. Bovendien moet hun de lezing van de “Grote Lofpsalm” (Ps. 136) bekend zijn geweest. Hallel is Hebreeuws voor ‘lof’, wat we terugzien in ‘hallelujah’ (God zij lof).⁷³⁾ Psalm 136 werd door zijn eenvoudige en meeslepende ritmiek veel en enthousiast gezongen. Door het derde Hebreeuwse woord in vers 25 te punctueren (de punctuatie is facultatief), wordt de vertaling: *“Hij (Jahwe) geeft alle volken het brood dat Vlees is.”* Hier verwijst Moshje de Prediker naar Psalm 34:9, in 1 Petrus 2:3 geciteerd: *“Geproefd hebbende van de zoetheid des Heeren.”* En Moshje becommentarieert: *“Proef en zie hoe goed Jahwe is. Want het brood dat Hij allen geeft, is zijn eigen Vlees. En terwijl de smaak brood aankondigt, is het in Vlees veranderd.”*⁷⁴⁾ Dit verklaart waarom de schriftgeleerden de Heere Jezus ook niet naderhand aan de tand hebben gevoeld. Voor het gewone publiek mocht Jezus’ uitspraak een te zware rede zijn, niet zo voor de geschoolden. Hen valt kwalijk te nemen dat ze het volk in het ongewisse hebben gelaten. Behoeders der waarheid hadden zij ook uitdelers der waarheid moeten zijn. Wat de Joodse traditie betreft hebben wij ons op het Heilig Misoffer geconcentreerd, maar ook ten aanzien van Gods menswording bestaat een ondersteunende traditie, waar in dit bestek niet nader op in zal worden gegaan alhoewel de incarnatie van God in een menselijk lichaam even moeilijk te begrijpen is als zijn incarnatie in een stukje brood.

Het is ondenkbaar dat Psalm 34 niet van Koning David zou zijn, waartoe hij geïnspireerd zou kunnen zijn geweest door de lofzang van 1 Kronieken 16, waarvan aspecten ook in andere psalmen zijn verwerkt, met name Psalmen 96, 105, 106 en 117. Psalm 34 geeft zielsverrukking weer en kan alleen door godsvruchtige en dankbare harten ten volle worden genoten. De zang begint met een drievoudig lof aan de Heilige Drievuldigheid. Daarna volgt in zes verzen een lof voor het zesdaagse scheppingswerk gevolgd door zes andere op de bevrijding uit Egypte, beeld van de demonische overheersing van Gods scheppingswerk. Er volgen zeven verzen op de woestijntocht op weg naar

het Beloofde Land. De mensheid zit nu in de zevende (her)scheppingsdag. Deze tocht is beeld van die dag. Het eindigt met twee verzen van persoonlijke dank voor de ontvangen goedertierendheden. En dan komt de apotheose met de verhulde aankondiging van de Heilige Eucharistie dat tot nimmer eindigende lof opwekt. Dat deze Psalm uit 26 verzen bestaat is zeker niet toevallig, want dat is de getalswaarde van Yahweh, Gods Heilige Naam, die in zijn volheid in de Heilige Hostie vertoeft.

Wat Jezus' opmerking betreft over het drinken van zijn Bloed konden zijn critici de opmerkelijke ceremonie tijdens het Loofhuttenfeest van destijds in gedachte brengen en overwegen dat achter Jezus' woorden wellicht een diepere betekenis lag. Wat was namelijk het geval? Het water van Shiloach functioneerde in een opmerkelijke ceremonie tijdens het Loofhuttenfeest. Op elke dag van dit zevendaagse festival werd water uit Silóach – een woord dat 'de Gezondene' betekent en bij implicatie 'de Messias' – samen met wat wijn plechtig in twee bekertjes op het Tempelaltaar in Jeruzalem geplaatst en door openingen in de bodem van deze bekertjes werden het water en de wijn tegelijkertijd als plengoffer geledigd, wat als een voorafbeelding werd beschouwd van de uitstorting van de Geest van de Messias. (Sukka 4:5, 4:9, 53:1) Dit was aanleiding tot buitengewone vreugde. Natuurlijk herkennen Christenen hierin het water en de wijn van de Heilige Eucharistie. Het zou verbazen als deze Joodse ceremonie tot op de dag van vandaag was gehandhaafd, omdat het te gênant zou zijn geweest voor de Joden. In Johannes 7:38, op Hosanna Rabba, de laatste dag van het Loofhuttenfeest, verwijst Jezus naar Jesaja 12:3 terwijl Hij de uitstorting van de Heilige Geest belooft. In de Talmoed (Jer. Sukka 55a) zegt Joshua ben Levi als hij dit plengoffer bespreekt: *“Waarom werd het de plaats van het putten genoemd? Omdat ze hier vandaan de profetische*

73) De Hallel zijn die verzamelingen psalmen die een functie hebben in de Joodse liturgische praktijk: Psalmen 145-150, de zogenaamde Dagelijkse Hallel, worden iedere ochtend gebeden; Psalm 136, de Grote Hallel, wordt op de sabbat en vrije dagen gebeden en vormt deel van het Paas-seder. Psalmen 113-118, de bekendste Hallel, ook wel gekend als de Egyptische Hallel, worden op vrije dagen gebeden en danken hun naam aan Psalm 114:1, waarin het moment wordt gevierd “toen Israël uit Egypte trok”. De lofzang in 1 Kronieken 16 werd gezongen bij de inauguratie van de Ark van het Verbond in Jeruzalem. Psalm 136, daarentegen, werd bij de inwijdingsceremonie van de Tempel van Salomon gezongen. (2 Kron. 7:1-6) David zal die waarschijnlijk speciaal voor deze gelegenheid hebben geschreven ofschoon hij de Tempel zelf niet heeft mogen bouwen.

74) De geschriften van Moshje de Prediker (Mosché Ha-Darshan van Narbonne) zijn zoek geraakt. Hij wordt veel door Rashi geciteerd. Aan Rashi hebben we via De Leira de hedendaagse Christelijke bijbeluitleg te danken. Le Chevalier P.L.H. Drach – de opperrabbin in spe van Parijs die zich tot het Rooms Katholieke geloof heeft bekeerd – citeert een aantal uitspraken van Moshje de Prediker waaronder zijn Hebreeuwse commentaar op Psalm 136:25, ontleend aan de “Pugio fidei” van Raymond Martin en de “Arcana catholicae veritatis” van Petrus Galatinus. Moshe ha-Darshan/de Prediker (Hebreeuws: משה הדרשן) was directeur van het rabbijnse opleidingsinstituut (yeshiva) van Narbonne. Alhoewel hij in zijn tijd een rabbijnse autoriteit was, dankt hij zijn reputatie vooral aan het feit dat hij samen met Tobiah ben Eliezer the meest prominente vertegenwoordiger was van de symbolische exegese (derash) in de 11^e eeuw.

De Joodse geleerde Rashi (1040-1105) is nog steeds een van de meest gewaardeerde exegeten van de Heilige Schrift en de Talmoed. Hij concentreerde zich op de ‘simpele betekenis van de Bijbel’ met nadruk op aspecten van filologie, grammatica en zinsstructuur, met hier en daar een enkele invoeging van een mystieke uitleg. Dit markeerde een nieuwe trend in de exegese en dat niet alleen voor Joodse kringen. Via Nicolas van Lyra (1265-1349), een Franciscaner monnik in Parijs, heeft deze benadering de reformatoren en later ook de Katholieke exegese zeer sterk beïnvloed. Lyra, die een uitzonderlijk goede kennis van de Hebreeuwse taal en de Judaïca bezat, schreef de “Postillæ”, welke op grond van de principes van Rashi een gedetailleerde uitleg bevat van elk bijbelvers afzonderlijk of groep van verzen. (Zie ook “Rashi and the Christian Scholars” door H. Hailperin – Pittsburgh # 1963)

inspiratie putten, conform Jesaja 12:3: U zult met vreugde water putten uit de heilsfonteynen!", wat hier ook een heenwijzing is naar Jesaja 8:6, een tekst waar *"de wateren van Silóach zachtjes gaan"*. Wat het plengofferceremonieel van water en wijn betreft zou dat wel eens een overblijfsel kunnen zijn geweest van een archaïsche regencereemonie die heel gebruikelijk was in het Midden Oosten bekken, een betekenis die daar in de beloofde Tijd der Naties,, of Vrederijk, nog steeds mee verbonden is, zoals uit Zacharia 14:17-19 blijkt:

«« Als er op aarde een volk is dat niet naar Jeruzalem komt om de Heer van de hemelse machten als koning te vereren, dan zal er in dat land geen regen vallen. Ook Egypte [dat niet van regen, maar van de rivier afhankelijk is] zal, wanneer zijn volk niet naar Jeruzalem komt, stellig worden getroffen door deze plaag, waarmee de Heer de volken straft die het Loofhuttenfeest niet komen vieren. Dat zal de straf zijn voor Egypte en de andere volken die niet aan het Loofhuttenfeest deelnemen. »»

39 – In de eeuwigheidstegenwoordige tijd – de weg van de martelaar

De observatie van Moshje de Prediker aangaande Psalm 34 past perfect bij de interpretatie van het allereerste offer dat in de Bijbel plaatsvindt, dat van Abel. Abel koos daartoe de eerstgeborene van zijn lammeren, het beste uit zijn stal. Nu komt het! Het Hebreeuws voor bloed- of vleesoffer is korban, maar voor deze ene, uitsluitend deze ene keer wordt het Hebreeuwse minchah gebruikt, zoals omschreven in Numeri 15:4: *"een meeloffer gemengd met olie"*. De rabbi's erkennen dat dit geen fout kan zijn in de heilige tekst. Daarom moet daar een diepe betekenis in schuilen. Deze unieke uitzondering geeft aan dat het oudtestamentische meeloffer, de minchah, dat telkens samen met een vleesoffer moest worden gebracht, terugwees naar dat ene lammetje dat Abel aan God had geschonken. De gave van Abel, die door hemels vuur werd verteerd,⁷⁵⁾ was dus een offer in de eeuwigheidstegenwoordige tijd. Eenmaal gebracht, bleef het altijd in Gods gedachte bestaan. Het behoefde geen herhaling. Alle latere minchah meeloffers zouden daarnaar terugwijzen. De korban bloedoffers daarentegen, die een minchah vergezelden wezen niet terug, maar naar voren, naar die Goede Vrijdag van het offer van het Lam Gods, dat door de toepassing van het Bloed van Jezus van betere dingen spreekt dan het vergoten bloed van Abel.

Er is wel beweerd dat de moord op Abel een voorafbeelding is van het kruislijden met de fraai klinkende zin 'offeraar en offerande werden één', maar het bloed van Abel sprak geen zegen uit zoals dat van Jezus, maar wraak in de betekenis van aflossing, verlossing, verzoening of betaaldzetting (Strong's 1350: ga'al), en de grond werd daar-

75) Abels offer werd door hemels vuur verteerd, zo leert de Joodse traditie alsook het Boek Jasser, een apocrief boek dat tweemaal in de Bijbel wordt vermeld. Pas na de zondvloed stond God toe vlees te eten; het slachten van vee was Abel dus vreemd. Daarom mag worden aangenomen dat hij geen altaar heeft gebouwd en het beest niet heeft gedood en zijn handen dus niet aan bloed heeft bevuild, zelfs niet van beesten. De Joodse traditie veronderstelt dat hij zijn lammetje vastgebonden op de grond legde en de rest aan God overliet. Hij moet gedacht hebben: "God zal het lammetje, dat zo klagend om zijn moeder roept, wel uit zijn lijden verlossen." Doordat hemels vuur zijn offer verteerde wist Kaïn dat Abels offer God welgevallig was. Omdat Kaïns offer onaangeroerd bleef, werd hij boos. In de Willibrord vertaling staat: "Een wilde woede greep Kaïn aan." Maar Kaïn had niet anders verdiend, want het boek Jasser vertelt dat hij van zijn veld minderwaardige vruchten had aangeboden. Hij zal het een stomme bezigheid hebben gevonden om zomaar iets op de grond te leggen. Wij zouden zeggen: zonde van het geld. Dat God zo reageerde moet hem hebben verrast. Zijn jaloeerse woede werd er niet minder om. Zie ook 1 Koningen 18:20-39 waar Elia een altaartest doet tegenover de Baälsprofeeten met hun 450 man.

door vervloekt. Zegt God tegen Kaïn: *“Het bloed van uw broer roept uit de grond tot Mij!”* In de grondtekst staat bloed in het meervoud. Een gebruikelijke Joodse interpolatie is daarom: *“De stemmen van de bloedvlekken van de menigte der martelaren die uit Abel zullen voortkomen, jouw broer, roepen tot Mij vanuit de aarde.”* Dat valt te vergelijken met het geroep van de zielen onder het altaar uit het boek Openbaring: *“Hoelang nog, heilige en waarachtige heerser, zult U het oordeel uitstellen en ons bloed niet wreken op de bewoners der aarde?”* (6:10) De korban zoenoffers wezen dus naar voren, maar in feite waren die menigvuldige zoenoffers slechts een beeld van dat wat komen moest en konden ze geen werkelijke verzoening afdwingen. Wij zijn vertrouwd met teksten zoals in Psalm 51 en Hosea 6,⁷⁶ waar God zegt dat Hij geen offers wenst (meervoudsvorm) – messiaanse teksten die pas hun vervulling in de Zoon vinden. Jezus triomfator deed dat. Door Hem is het Eucharistisch Misoffer geen herhalingsoffer, en toch betekent Hostie slachtoffer. (Hebr. 9:25-28; 10:3) Maar omdat de ontelbare Hosties van de dagelijkse Misoffers als herinneringsdienst in de eeuwigheidstegenwoordige tijd zijn ingeschreven, waarin ook dat ene offer van Abel stond, is het géén herhalingsoffer. In die zin was óók Abels getuigenis en martelaarschap niet zinloos, want Christus is koning van de martelaren, wier dood in Christus’ martelaarschap wordt geheiligd. *“Hun bloed is kostbaar in Zijn ogen.”* (Ps. 72:13-14) Waar onschuldig bloed vloeit, zoals Abels, wordt de grond heilig in Gods ogen. Wij mogen het post facto aan de Zoon toewijden die erop toe zal zien dat het met zijn eigen kostbare Bloed vermengd wordt.

Consecratie is de verandering van brood en wijn in het Vlees en Bloed van Christus terwijl het aanschijn van brood en wijn bewaard blijft. In het getranssubstantieerde brood heeft God weer de capaciteit van verzoenend lijden verworven net als tweeduizend jaar geleden tijdens zijn omzwervingen als de Godmens, want God lijdt niet verzoenend in zijn verheerlijkte staat of in zijn capaciteit van God alleen. Het Katholieke onderwijs leert dat God onverstoorbaar is. Akkoord, maar betekent dat ook dat God onmogelijk in de Geest kan lijden, als ware zijn amygdala geamputeerd? Nee toch, want God kan en zal lijden voor, in en met de lijdenden, zelfs in zijn verheerlijkt Lichaam.⁷⁷ Een lichaam blijft tenslotte altijd een lichaam met het hele spectrum aan mogelijkheden, die intrinsiek verbonden zijn aan het geestelijke.

De Consecratie tijdens de eredienst is ‘hetzelfde en enige offer’ van Golgotha. Het is een herinneringsdienst ingeschreven in de eeuwigheidstegenwoordige tijd. Weliswaar is Christus eenmaal geofferd, maar net zo goed als het onvolmaakte offer onder het

76) Het is binnen de termen van ons betoog interessant als God in Hosea 6 zegt dat Hij geen lust tot offer heeft, want direct daarna wordt Adams verbondsbreuk ter sprake gebracht. Adams val is als een irritante zoemtoon die door de geschiedenis heen klinkt. Het is dus niet vergezocht om in het offer van Abel, zoon van Adam, een heenwijzing naar Christus’ offer te zien.

77) Reeds in 1888 is waargenomen dat rhesusapen met een beschadigde temporale hersencortex, waarbinnen de amygdala ligt (die ook een mens heeft), aan uitgesproken sociale en emotionele tekortkomingen leden, waarmee gezegd wil worden dat alle emoties, positief en negatief op lichamelijke wijze tot het menszijn behoren, en waarom zou niet hetzelfde gelden voor Jezus Christus, die ook mens is in zijn verheerlijkte staat?

oude Mozaïsche verbond de zonden in herinnering wist te brengen, zo weten de zonden onder het nieuwe verbond het ene offer bij Hem in herinnering te brengen. Dit doet denken aan wat de psychologie een posttraumatische reactie noemt. Bij de slachtoffers van concentratiekampen is hun ervaring eens geschied nooit verleden tijd. Hun beproeving raakt nooit ten einde. Indien hun ervaring door iets in herinnering wordt gebracht, vindt de beproeving opnieuw plaats, alsof het nu is.⁷⁸⁾ De persoon wordt naar zijn oorspronkelijke emotionele conditie teruggebracht, wat het typische kenmerk is van een posttraumatische stressreactie.

Omdat de zonden voortdurend plaats blijven vinden, vindt daarom Christus' offer ook voortdurend en reëel plaats - in de nagedachtenis van het Heilig Misoffer. De Apostel Paulus gebruikt termen als samen met Christus gekruisigd zijn alsof Hij nog steeds gekruisigd wordt en dit ligt ook in de lijn van het befaamde Petrus drie hoofdstuk: *"de rechtvaardigen (...) gedood in het vlees [als Christus], maar [als Christus] door de Geest levend gemaakt."*⁷⁹⁾ Christus' lijden en geestelijke vernieuwing, tevens ons lijden en onze vernieuwing, zijn in één zin samengevoegd. Zij vloeien driedelig in elkaar over: Christus en wij, zijn lijden en het onze, zijn verheerlijking en het onze. En inderdaad geloven de Roomse en de Oosterse Kerken dat tijdens de Consecratie Christus' lijden telkens hernieuwd wordt.

Het teken van het kruis op Golgotha, dat gruwelijk marteltuig is een teken van liefde geworden en kracht tot genezing. Het werd een middel tot verzoening omdat het slachtoffer het gebed van vergeving op zijn lippen droeg. Ik begrijp uitstekend dat velen die buitenissigheid afwijzen. Het is zoveel eenvoudiger om haat in plaats van liefde te begrijpen. Lijkt zoveel eenvoudiger... want de diepte van haat tart elke beschrijving. Het is een welbekend feit dat blootstelling aan een levensbedreigende situatie of het opdoen van ernstig lichamelijk letsel blijvende gevolgen kan hebben voor de emotionele welstand van de betrokkene, waarbij het traumatisch effect zal worden verergerd indien gepaard met een sterk gevoel van hulpeloosheid. Bijvoorbeeld: een bokser zal een ander psychologisch effect ondervinden wegens de verwondingen die tijdens een gepland gevecht zijn opgelopen dan iemand die exact dezelfde verwondingen heeft opgelopen nadat op hem is ingebeukt terwijl hij aan een paal stond vastgebonden. Er bestaat een goede kans dat de bokser zijn leven zonder emotionele stress voortzet terwijl de ander, die in uiterste hulpeloosheid aan een paal vastzat, voortleeft met een kwalijk geval van posttraumatische stress. Hieruit zou kunnen worden geconcludeerd dat het altijd beter is om terug te vechten, dat heet wraak nemen. Wat dat laatste betreft, hebben we de psychologische gevolgen gezien bij de overlevenden van de Duitse vernietigingskampen van de Tweede Wereldoorlog. Velen van hen zaten gevangen in wat we het evangelie van de wraak zouden kunnen noemen. De *"heilige plicht"* heette de Joodse wraak als antwoord op deze verschrikkingen.⁸⁰⁾

1 Korinthiërs 4:12-13 leest: *"Worden wij beschimpt dan zegenen wij; vervolgd dan tonen wij lijdzaamheid, en laster beantwoorden wij met voorbede."* Dit is de weg van de martelaar die ten gunste van de agressor zegent, verdraagt en bidt 'op het moment zelf' dat hij wordt aangevallen. Hetzelfde deed Jezus aan het Kruis. Wij als Christenen hebben de plicht om te vergeven, te bidden voor de geweldpleger en deze te zegenen,

78) Een posttraumatische reactie werkt zeer direct en totaal. De Nederlander Wim Alaerds bracht in 1997 het wereldrecord paalzitten op 51 dagen, wat voor hem een verschrikkelijke beproeving was. Hij vertelt: "Uit eigen ervaring weet ik dat alle moeilijke momenten in één keer boven komen als je weer op zo'n paal plaatsneemt. Begin 1998 heb ik drie dagen op de Vakantiebeurs in Utrecht gezeten. Alle pijnpunten werden meteen voelbaar, al in het eerste kwartier. Ik betreur het dus niet dat ik direct na mijn zege, eind juni '97, heb gezegd: Dit écht nooit meer!" (De Telegraaf, 22-5-'98)

79) Zie 1 Petr. 3:17-18, en ook Phil. 3:10-11, Kol. 1:24 & 2:12, Rom. 6:3-5 & 8:17-23, alsook 2 Kor. 4:11-14.

terwijl wij midden in de pijnlijke gebeurtenis zitten. Dat begint bij het vaste voornemen dit te doen en indien nederig aan God voorgelegd, zal Hij ervoor zorgen dat het tevens een conditie van het hart wordt. Deze weg geeft ook de manier aan om de bitterheid van steeds weerkerende of onderdrukte angsttrauma's opnieuw te beleven en van nieuwe zingeving te voorzien in de eenheid met Christus lijden. Jesaja 53:5 leest: *"Om onze zonden werd Hij doorboord, om onze wandaden gebroken. Voor ons welzijn werd Hij getuchtigd. Zijn striemen brachten ons genezing."* Het woord striemen in deze tekst is de vertaling van chaburah. Maar dat woord kan ook als chavurah worden gelezen, dat aan de basis ligt van de bekende groet in Israël "Shalom Chaverim", dat zoveel betekent als "Mijn vriend ik wens je tot wederziens vrede toe". Shavurah betekent 'broederschap' en 'vereniging'. Sommigen hebben daarom voorgesteld om Jesaja 53:5 daarom te vertalen met: *"De vereniging met Hem brengt ons genezing."* Torah Deel 3 (van "First Fruits of Zion") haalt Ibn Crispin aan, die zegt: *"Alhoewel de Messias zich door pijn en ziekte in uiterste nood bevindt, kunnen wij door vereniging met Hem en onze nabijheid tot Hem van alle ziekten worden genezen waar onze kwalen aanleiding toe geven."* Dat stemt overeen met wat de Apostel Paulus in zijn brief aan de Filippenzen schrijft (3:10).

We hebben geleerd dat dankzij de wijdingshandeling die Consecratie heet het brood en de wijn in het Lichaam en Bloed van Christus veranderen. Tijdens het Heilig Misoffer is een passende formulering hiervoor: *"Neemt en eet hiervan, gij allen, want dit is mijn Lichaam, dat voor u zal worden overgeleverd. (...) Neemt deze beker en drinkt hier allen uit, want dit is de Kelk van Mijn Bloed, van het Nieuwe- en Altijddurende Verbond - Myserie van het Geloof - dat voor u en velen vergoten zal worden tot vergeving der zonden."* Deze formulering staat in de toekomstige tijd (op de avond uitgesproken voor Goede Vrijdag), zich voegend naar de Griekse grondtekst van bijvoorbeeld Lukas 22:19. Het wijst daarom op het nog komend kruislijden. Het is een herdenkingsmis volgens de opdracht (zelfde vers): *"Doet dit ter mijner gedachtenis."* Daarmee nemen de gelovigen tijdens het Misoffer wezenlijk deel aan hetgeen de apostelen destijds aan de vooravond van het kruisoffer meemaakten. Daarom moet de formulering in de toekomstige tijd zijn, wat de gewone praktijk was in de Rooms-Katholieke Kerk tot aan Wereldoorlog II. Nadien heeft men dat in veel versies van het gebed 'vergeten'. Er staat dan zoiets als: *"...dat voor u en velen wordt vergoten tot vergeving van de zonden."* Thomas van Aquino noemde de Consecratie een *"voorbezegeling"* van het lijden van onze geliefde Heer en Zaligmaker. Zoals 'toen' de Consecratie het nog niet geconsumeerde Offer van Christus insloot en boven het moment der tijd verhief, zo stelt de priester, telkens als hij de consecratiewoorden uitspreekt, het op handen zijnde kruisoffer actief in onze huidige tijd. Daarvan zegt de Apostel Paulus: *"Want telkens als ge dit brood eet en uit de beker drinkt, kondigt u de dood van de Heer aan totdat Hij komt."* (1 Kor. 11:26) Het belang van deze uiteenzetting is dat inzichtelijk wordt hoe onze offers kunnen delen in Christus' Offer. Tijdens de Consecratie, die altijd wel ergens ter wereld plaatsvindt, worden onze 'kleine' offers door Christus welwillend ingebracht in zijn Grote Offer op Goede Vrijdag. Het blijft wezenlijk Christus' Offer waarmede ons eigen pijn en lijden in Gods ogen waardevol wordt en kan worden toegekend aan wat Jezus op Golgotha leed. Uiteraard vindt dit alles plaats in de eeuwigheidstegenwoordige tijd. Door onze aandacht te richten op het cenakel van het Laatste Avondmaal en in gedachten het gezelschap van Jezus en zijn volgelingen op te zoeken, wordt deze enigszins moeilijke taalconstructie beter verteerbaar.

80) De naoorlogse wrekers die onder de dekmantel van militaire brigades na de bevrijding in Duitsland opereerden, waren in feite doodseskaders. Ze waren allen overtuigd dat ze een historische nationale taak vervulden; dat ze een geheel volk vertegenwoordigden. Zie in dit verband het bekende boek van Michel Bar Zohar uit 1968: "Les Vengeurs" (De Wrekers). Daaruit blijkt maar weer eens dat wraak onze natuurlijke neiging is, niemand uitgezonderd.

Psalm 136, de Grote Hallel (lofzang)

(...) Als plechtig dankgebed is deze Psalm gekend als de “Grote Hallel” die traditioneel aan het eind van het Joodse paasmaal werd gezongen en waarschijnlijk ook door Jezus tijdens het Laatste Avondmaal toen Hij die met zijn leerlingen vierde (bij de instelling van de Heilige Eucharistie). In feite is de opmerking van de evangelisten: *“Nadat zij de lofzang gezongen hadden gingen zij naar Golgotha”*, een heenwijzing naar die Psalm. De horizon van lof blijkt dus het moeilijke pad naar Golgotha te verlichten. De hele Psalm ontvouwt zich in de vorm van een litanie op het antifonale refrein (26x): *“...tot in eeuwigheid duurt zijn genade”*.

De vele wonderen die God in de mensengeschiedenis heeft gewrocht en zijn voortdurend ingrijpen ten gunste van zijn volk worden in deze compositie herdacht. Het valt op dat bij iedere proclamatie van Gods reddend optreden de antifoön met de fundamentele aandrift van lof reageert. Gods eeuwige liefde is een liefde die, in overeenstemming met de Hebreeuwse term, gedachten oproept van trouw, genade, vriendelijkheid, genade en mildheid, hetgeen het overheersende motief is van de hele Psalm. Het refrein neemt altijd dezelfde vorm aan terwijl de spreekwoordelijke manifestaties van Gods liefde aan variatie onderhevig zijn: schepping, bevrijding door de exodus, het geschenk van het land, en Gods voorzienige en constante bijstand voor zijn volk en in het algemeen voor ieder schepsel afzonderlijk.

(...) We moeten altijd de gedachtenis voor ogen houden van de grote dingen Hij ook in ons persoonlijke leven heeft gewrocht: zijn genade duurt in eeuwigheid. Mocht ik vandaag in de donkere nacht zijn gedompeld, morgen zal Hij mij vrijstellen, want zijn genade staat altijd klaar. Laten we teruggaan naar de Psalm, waar die tegen het einde naar de Schepping terugkeert. De Heer, staat geschreven: ***“geeft voedsel aan alle vlees, want tot in eeuwigheid duurt zijn genade”***. (vers 25)

(...) De onzienlijke macht van de Schepper en Heer welke de Psalm bezingt, wordt geopenbaard in het nederige teken van het brood dat Hij geeft en waarmee Hij ons in staat stelt [om naar zijn Wil] te leven. **En zo geschiedt dat dit dagelijks brood de liefde van God als Vader versymboliseert en samenvat. Aldus wordt de vervulling van het Nieuwe Testament voorbereid naar dat ‘Levensbrood’, de Eucharistie**, dat ons in onze levens als gelovigen vergezelt, vooruitlopend op de uiteindelijke vreugde van het messiaanse Hemels banket.

Broeders en zusters, **het overzicht van Psalm 136 heeft met lof en dank onze aandacht op de belangrijkste stadia in de heilsgeschiedenis gevestigd om uit te monden bij het paasmysterie waarin Gods reddende hand zijn toppunt bereikt**. Laten we daarom met dankbare vreugde de Schepper, Redder en getrouwe Vader vieren, die *“de wereld zozeer heeft liefgehad dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven opdat alwie in Hem gelooft niet verloren zal gaan, maar eeuwig leven heeft”*. (Joh. 3:16) In de volheid der tijden werd de Zoon van God mens om leven te geven voor ieders redding. Hij gaf zichzelf als brood in het Eucharistisch mysterie ter verzegeling van zijn Verbond waardoor we zijn kinderen worden. Dat Gods genadige goedheid en zijn sublieme *“eeuwigdurende genade”* overal moge schijnen. Ik wil deze catechese beëindigen met het mij eigen maken van de woorden die de H. Johannes in zijn eerste epistel schreef, waaraan wij in onze gebeden altijd zouden moeten denken: *“Zie hoe groot de liefde die de Vader ons betoond heeft! Wij worden kinderen van God genoemd - en we zijn het ook!”* (1 Joh. 3:1).

Uit de preek van Paus Benedictus XVI op 19 oktober 2011
tot het algemene publiek op het St Pietersplein te Rome.

40 – Hostie meer realiteit dan onze waan

Aldus nemen wij een continuïteit waar vanaf het begin – want God heeft altijd geweten dat Hij zijn Zoon ging sturen – een continuïteit die tot op heden doorloopt, ongebroken zolang de wereld bestaat, in een lijn die start vanaf de grondlegging van de wereld, want er staat geschreven: *“Het Lam dat geslacht is vanaf de grondlegging van de wereld.”* (Op. 13:8) Het Heilig Misoffer is dus geen innovatie die uit het niets is komen vallen, maar past binnen de oudtestamentische traditie. De priester herhaalt niks, net zomin als de Israëliische priesters dat deden met hun minchah meeloffers, maar ‘participeert’ in en door Christus met het ene altijd plaatsvindende Misoffer van het cenakel (avondmaalzaal). Dat laatste is aanvaarde theologie binnen de Rooms Katholieke kerk. Dat is zó moeilijk te verstaan! Wat?? En dit nu vormt het hoofdargument waarom de Protestanten het Misoffer afwijzen. *“Deze taal stuit ons tegen de borst. Wie kan daarnaar luisteren?”* God vraagt geen offers, geen herhalingsoffer, zeggen ze, en bovendien gaat deze denktrant tegen het gezonde verstand in. Inderdaad. En toch is Hij ‘het’ offer, ‘het’ sacrament en bouwt zijn lijden de brug door alle tijden heen. Voor God kent de tijd een andere dimensie. Voor ons is tijd het middel om de eeuwigheid te ervaren, zij het in opeenvolgende momenten in die eeuwigheid. Is dat geen heerlijke gedachte! Voor God echter is tijd het middel om het eeuwigdurende en oneindige in een moment te voegen, in datgene wat begrensd is. Het is onze kleingeestigheid te beweren dat wat wij niet begrijpen niet waar kan zijn, in plaats van ons hoofd nederig te buigen en te beseffen dat ons kennen slechts ten dele is. Het zou dus best zo kunnen zijn dat de Hostie meer realiteit is dan de waan waarin wij ons bevinden, een waan wel te verstaan die God in zijn gedachte heeft gecreëerd. Het is niet ónze waan. Dat is een belangrijk onderscheid. En die bijzondere waan is hoe we deze buitensporige werkelijkheid waarnemen. De wetenschap beweert dat zij de essentie van materie in de atomaire en subatomaire deeltjes heeft ontdekt, maar als transsubstantiatie reëel is - en dat geloven we - dan is duidelijk dat wat de wetenschap in de kelders van het stoffelijke als het ‘echte ding’ ziet, slechts een perceptie is op een dieper niveau dan wat wij gewoonlijk waarnemen, maar desondanks blijft het een perceptie, dus subjectieve waarneming, ook als we een machine gebruiken die deze perceptie registreert.

In ons theologisch denken zoeken wij altijd een verklaring vanuit onze gedachtenconstructies en een beperkt waarnemingsvermogen. In de middeleeuwen was dat volgens het Aristoteliaanse concept. In onze tijd is dat volgens de moderne physica, die als theorie van de werkelijkheid grote tekortkomingen heeft. Redenerend vanuit deze beperkte ons ter beschikking staande realiteit is het daarom hoogmoedig om God te willen kapitelen: ‘Dat kan je niet.’ ‘Ha!’ Schampert God vanaf zijn troon.⁸¹⁾ Eenvoudig gesteld: laten wij God niet klein maken naar de maatstaf van onze kleinheid. Ook

81) In Spreuken 16:4-5 staat dat een dwaas geen antwoord verdient. Hij zou eens wijs in eigen ogen worden! Daarop past wat in Psalm 59:8-9 staat: “Hoor! Zij vieren in groespraak zich uit: zwaarden komen voort uit hun lippen en ze denken bij zichzelf: ‘wie staat óns te woord!’” Maar U Heer, U lacht hen uit. Heel hun bende is U tot hoon.”

dat is Joodse traditie. Om een argument te sluiten dient een rabbijn slechts aannemelijk te maken dat het tot de instructie teruggaat die God aan Mozes gaf toen hij op de Sinaï-berg verbleef. Die dus niet op schrift is gesteld maar onderdeel van de mondelinge traditie werd (honderden jaren later wél op schrift gesteld). Door aan Mozes te refereren plaats het argument zich binnen het Jodendom buiten de kluisters van de rede. Vanzelfsprekend is Jezus meer dan Mozes. Wat voor Mozes gold, geldt a fortiori voor Jezus. De Protestanten erkennen dat het Laatste Avondmaal door Jezus werd ingesteld, maar kiezen ervoor te geloven dat dit gebeurde zonder enige formele instructie buiten wat de Bijbel zegt. Maar dat is in tegenspraak met Handelingen 1:3 waar sprake is van een voortdurende mondelinge instructie door Jezus Christus zelf. De Christelijke Kerk is een voortzetting van de synagoge, ook in dat opzicht. Beide hebben hun door God gegeven mondelinge traditie, en die t.a.v. het Heilig Misoffer is niet de minste.

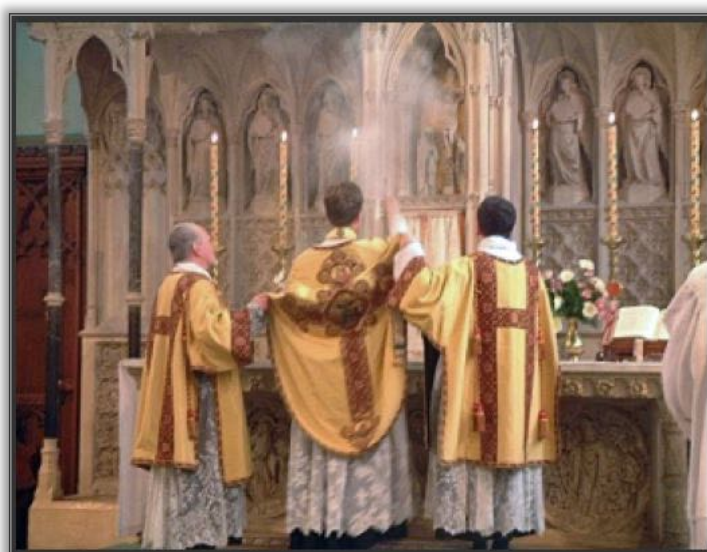
De Rooms Katholieke Kerk heeft altijd onderwezen dat de primaire of Adamitische overlevering in de apostolische traditie is opgenomen, waarvan zij de behoedster is. Het is daarom van eminent belang dat de celebrant na het Eucharistisch offer te hebben gebracht en het 'Unde et memores' te hebben gebeden, onmiddellijk daarna het 'Supra quæ propitio' bidt waarin een verwijzing voorkomt naar de drie grote bijbelse offeraars. Het 'Unde et memores', in een terugblikken op Gods heilsplan, gaat voluit:

«« Daarom, O Heer, gedenken wij, uw dienaren, alsmede het U toegeheiligde volk, zowel het heilbrengend lijden van dezelfde Christus, uw Zoon, als zijn opstanding uit de doden en zijn glorievolle hemelvaart, en offeren aan uw hoogverheven majesteit uit uw eigen gaven en giften een reine Offerande, een heilige Offerande, een onbevleete Offerande, het heilig Brood van het eeuwig leven, en de Kelk van het altyddurend heil. »» (oude ritus; zie nieuwe IA)

Het 'Supra quæ propitio' dat daarop volgt:

«« Wil U gewaardigen, hierop een genadige (propitio) en welwillende oogslag te werpen en het goedgegunstig te aanvaarden, **zoals Gij U gewaardigd hebt te aanvaarden de giften van uw rechtvaardige dienaar Abel**, en het offer van onze aartsvader Abraham, en hetgeen uw hogepriester Melchizedech U aanbood als een heilig offer en een onbevleete offergave. »»

De Kerk legt hiermee getuigenis af in haar liturgie dat Abels offer een prototype is van het Eucharistisch offer dat zojuist op het altaar is voltrokken. Het is niet mogelijk om dit duidelijker en formeler te stellen.

41 – De latere traditie

De Protestanten kennen ook hun avondsmaalviering en alhoewel er geen transsubstantiatie plaatsvindt van de Hostie in het werkelijke Lichaam en Bloed van Christus, is het toch een Christelijk dienstwerk. Het is een liefdemaaltijd of ‘agapè’ zoals het wel eens wordt aangeduid. De agapè past bij het verhaal van de Emmaüsgangers:

«« Het gebeurde toen Hij met hen aanzat, dat Hij het brood nam en het zegende. Nadat Hij het gebroken had, gaf Hij het hun. Hun ogen werden toen geopend en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezichtsveld. En ze zeiden tot elkaar: “*Voelde je ons hart niet brandende toen Hij onderweg tot ons sprak en de Heilige Schrift openlegde?*” »» (Luk. 24:30-32)

De opvolgers van de apostelen hebben een theologisch correcte formulering trachten te vinden voor het grote mysterie van Gods incarnatie in de Hostie, wat geen gemakkelijke opgave was. Vandaar een grote verscheidenheid aan formulering onder de Kerkvaders, maar eigenlijk bedoelden ze allen hetzelfde, en wel dat na het Eucharistisch gebed de Heer wezenlijk (substantialiter) aanwezig is in zijn totale sacramentele realiteit in de uitingsvormen van brood en wijn, die daartoe hun eigen wezen (substantia) hebben moeten prijsgeven. Substantia is dan de hogere werkelijkheid die achter datgene wat wij realiteit plegen te noemen schuilgaat. Deze substantia is niet het gewone lichaam maar het verheerlijkte opstandingslichaam van Christus, waarmee Hij door muren kon lopen, maar toch ook ons gewone voedsel eten. Het is dus van een andere substantie dan wij hier op aarde gewend zijn! Pas in de twaalfde eeuw begon de Latijnse term ‘transsubstantiatio’ voor te komen in de theologische stukken. Het zij vermeld dat reeds in de Vulgaat (Latijnse bijbelvertaling), die rond het jaar 400 tot stand kwam, het dagelijkse brood in het “Onze Vader Gebed” als het “*panem nostrum supersubstantialem*” wordt vertaald in plaats van ‘panem nostrum quotidianum’. Transsubstantiatio werd officieel in gebruik genomen tijdens het Vierde Lateraans Concilie in 1215, waartoe het grondwerk was verricht tijdens het Zesde Concilie van Rome in 1079 in antwoord op het conflict met Berengarius. De vijanden der kerk doen voorkomen alsof tijdens concilies nieuwe leerstukken worden bedacht. Niets is minder waar. Een concilie bevestigt via een officieel college datgene wat reeds lang binnen de kerk leefde en geeft daar op grond van theologische argumenten zijn zegel van toestemming aan. Zo werkte dat ook in dit geval.

Hoe is St Hiëronymus (Eusebius) tot die hoogst ongebruikelijke Latijnse term voor ‘dagelijks’ gekomen in zijn vertaling van de Vulgaat, welke sprekend lijkt op het ‘transsubstantiatio’ van 700 jaar later? De Vulgaat was niet zomaar een vertaling, maar Hiëronymus werd daartoe aangespoord door Paus Damasus, die een Latijnse versie van de Bijbel wenste in ‘meer accuraat’ Latijn dat aansloot bij het ‘dagelijks taalgebruik’. De enige juiste conclusie is dat het oorspronkelijke woord óók hoogst ongebruikelijk is. Het Griekse ‘epiousios’ wordt uitsluitend voor het “Onze Vader Gebed” gebruikt (Mt. 6:11, Luk. 11:3) en komt nergens anders voor in de Griekse literatuur. In de definitieve Franse editie (1998) van de gezaghebbende Catechismus van de Katholieke Kerk (de CKK) staat onder nr. 2837 dat ‘epiousios’ op drie wijzen begrepen kan worden: in pedagogische zin, in kwalitatieve zin, en tenslotte in de letterlijke en dan als ‘boven-essentieel’ kan worden vertaald, wat (volgens de CKK) “*direct wijst op het Brood des Levens, het Lichaam van Christus, het medicijn der onsterfelijkheid, zonder welke wij het leven in onszelf moeten ontberen.*” Er is natuurlijk ook het manna van het Levend Woord, de allerheiligste Schrift. Maar voor óns, die hun toevlucht zoeken tot het Brood des Levens, is het zeker wáár dat zonder dat geschenk wij het leven in onszelf ontberen. En zoals het manna dagelijks in wafels uit de hemel neerdaalde, dat in essentie bovennatuurlijk was, zo is het ook met het Brood des Levens, ons dagelijks brood. In de CKK wordt Augustinus aangehaald, een exacte tijdgenoot van Hiëronymus, die letterlijk zegt: “*De Eucharistie is ons dagelijks brood.*” Wat het

manna betreft, waarmee het volk van Israël tijdens hun trektocht door de woestijn werd gevoed, staat geschreven: *“Het (...) smaakte als wafels (of hosties) met honing. (...) Neem een urn met manna en zet die voor de Heer (in het Tabernakel of de Tent der Samenkomst), om voor het nageslacht te bewaren.”* (Ex. 31:31-33) Interessant.

De techniek van transsubstantiatie, als ik het zo noemen mag, houdt nauw verband met Jezus' incarnatie als mens en dat laatste houdt weer verband met Jezus' incarnatie in het universum.⁸²⁾ Een gevolgtrekking hiervan is dat als een priester niet in de waarlijk, werkelijke en substantiële tegenwoordigheid van God gelooft onder de waarneembare gedaanten van brood en wijn, hij daarom ook zal gaan twijfelen aan Christus' goddelijke tegenwoordigheid in de gedaante van zijn menselijk lichaam, want als het grotere niet tot het kleinere kan leiden kan het kleinere ook niet tot het grotere leiden. Ondanks het gestelde staat God apart van zijn schepping. Jezus als eerstgeborene is één met de schepping, maar dat wil nog niet zeggen dat de schepping en God identiek zijn. Immers, God is méér dan de schepping. Het algemene blijkt tot het specifieke te kunnen leiden zonder af te doen aan Gods volheid en ondeelbaarheid. Het gebed tijdens het Sanctus luidt in navolging van Jesaja 6:3 en de Psalmen 19:1 en 72:19: *“Vol zijn Hemel en Aarde van Uw heerlijkheid.”* De kolossenzenbrief zegt het heel mooi:

«« Gods geliefde Zoon is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene van heel de schepping. Want in Hem is alles geschapen, in de hemel en op de aarde, het zichtbare en het onzichtbare, tronen en hoogheden, heerschappijen en machten. Alles is door Hem en voor Hem geschapen. Hij bestaat vóór alles en alles bestaat in Hem. »» (Kol. 1:15-17)

Dat wijst op Jezus' presentie altijd en overal. Het fenomeen van de transsubstantiatie is daarom niet geheel nieuw of uniek, maar als specifieke en buitensporige uiting van Gods Liefde kan het nooit voldoende bezongen worden. Terwijl de mens normaal in de oneindigheid Gods staat, komt door de Heilige Communie de oneindigheid Gods in ons! (totdat de Hostie verteerd is) Welk een prachtig gebeuren!

Er is ook een vorm van incarnatie in het lichaam van de Kerk, dus in alle gelovigen gezamenlijk, volgens het woord van Paulus: *“De beker van de zegening, die wij zegenen, geeft ons gemeenschap met het Bloed van Christus. En het brood dat wij breken, geeft ons gemeenschap met het Lichaam van Christus. Omdat het één brood is, vormen wij allen tezamen één lichaam, want allen hebben wij deel aan het ene brood.”* (1 Kor. 10:16-17) Dat past ook bij de volgende drie verzen uit de Kolossenzenbrief:

82) Gods scheppend werk en Gods incarnatie zijn manifestaties van God 'buiten' Zichzelf zonder daarbij zijn volheid aan te tasten 'in' Zichzelf. Deze goddelijke zelfbeperking wordt in het Chasidisme als 'tzimtzum' aangeduid of zelfbeperking, ook wel als 'concreet worden'. Deze mogelijkheid zorgt dat schepselen zelfbestaand en autonoom kunnen zijn. De niet Chasidische Jood ziet dat anders en meent te weten dat het voor de oneindige God onmogelijk is om in zelfopsluiting te bestaan, een benadering die een onoverbrugbare kloof creëert met het Christendom. Echter, indien God niet in opsluiting kan geraken is moeilijk in te zien hoe Hij iets onafhankelijk van Zichzelf zou kunnen scheppen, want in het begin toen er nog geen begin was bestond niets buiten God. Al scheppend, creëert Hij iets onafhankelijk van Zichzelf op een lager niveau (de Heilige Drievuldigheid en de Zoon uitgesloten), maar blijft toch altijd van alles bewust, wat betekent dat Hij op een of andere manier daarvan deel blijft uitmaken. Zelfs de kleinste bewegingen van zijn schepsels kent Hij en indien die beweging of gedachte niet volgens zijn Heilige Wil is, veroorzaakt dat een lijden in God en wenst Hij met zijn genade tussenbeide te komen om dat te corrigeren, indien het schepsel daarin toestemt. Het is immers zo dat alleen de perfectie Hem genoegdoening kan schenken omdat Hij de perfectie zelve is.

«« Hij is ook het hoofd van het lichaam dat de Kerk is. Hij is de oorsprong, de eerstgeborene uit de doden, om in alles de eerste te zijn, Hij alleen. Want in Hem heeft 'heel de volheid' (bijgevolg: oneindigheid) willen wonen om door Hem alles met zich te verzoenen en vrede te stichten door het Bloed, aan het Kruis vergoten, om alle wezens in de hemel en op de aarde door Hem te verzoenen. »» (Kol. 1:18-20)

De schepping van een willekeurig persoon uit het niets, d.w.z. vanuit het beeld dat God van die bepaalde persoon in gedachte heeft en naar welk beeld die geroepen is, valt met voornoemd scheppingsproces te vergelijken, aangezien ook hier deze mens naar Gods beeld is geschapen. Ondanks alle verwoede pogingen in ons maatschappelijk bestel om dat beeld te ruïneren, zijn en blijven wij, in Christus Jezus, Gods maaksel. (Ef. 2:10) Dus laat ons kijken wat het scheppings- en generatieproces, zoals die in het Oude Testament naar voren komen, aan inzichten oplevert.

42 – Wat hebben de eerste Christenen gezegd en gedaan?

Het geloof in Christus' Werkelijke Presentie in het geconsecreerde brood en wijn bleef gedurende het eerste millennium relatief ongestoord. Eens kijken wat de eerste Christenen geloofden, wel wetend dat we veel van hun kunnen leren over de nieuwtestamentische betekenissen. Zij immers staan het dichtst bij de bron van ons geloof.

Het is opgetekend dat Paus Sint Sixtus I (115-125) een brief heeft doen uitgaan waarin stond *“dat het voor de gelovigen verboden is om zelfs de heilige vaten aan te raken, of (de Hostie) in de hand te ontvangen”*,⁸³⁾ wat getuigt dat de gelovigen reeds vanaf het eerste begin in de Werkelijke Presentie geloofden. En wat voor de heilige vaten geldt, geldt a fortiori voor de Heilige Hostie. De Heilige Basilius de Grote (330-379), een van de vier grote oosterse kerkvaders, vond de handcommunie zo'n abnormale praktijk, dat hij niet aarzelde het een grote fout te noemen. (brief 93) In navolging daarvan heeft het Concilie van Saragossa (380) besloten om eenieder met excommunicatie te straffen die de handcommunie wilde voortzetten. Het Concilie van Constantinopel (692) sloot aan bij het besluit van het Concilie van Saragossa en verbood de gelovigen zichzelf de communie toe te dienen. Verder besloot het dat een excommunicatie van één week zou volgen voor allen die zulks zouden doen in de nabijheid van een bisschop, priester of oudste. In 1551 bevestigde het Concilie van Trente dat de gelovigen het sacrament uit de hand van de priester moeten ontvangen, wat volgens hetzelfde concilie, door het verheven voorbeeld van onze Heer zelf werd gesanctioneerd, die met eigen handen de consecratie voltrok en aan zijn leerlingen zijn hoogstheilig Lichaam gaf.⁸⁴⁾

Ignatius van Antiochië was een discipel van de Apostel Johannes en schreef rond het jaar 100 een brief aan de gemeente van Smyrna. Daarin zei hij, verwijzend naar hen die er afwijkende ideeën op nahielden, dat *“zij zich verre houden van de Eucharistie en het gebed, omdat ze niet belijden dat de Eucharistie het Vlees is van onze verlosser Jezus Christus, Vlees dat voor onze zonden geleden heeft en wat onze Vader in zijn goedheid heeft opgewekt.”* Deze tekst is buiten de Schrift een van de oudste getuigenissen over de Eucharistie, misschien wel de oudste. Het Evangelie laat weinig ruimte tot twijfel. Zegt de Apostel Paulus niet onomwonden: (1 Kor. 10:16, 11:27, 29)

83) In bijna gelijke bewoordingen is dit bevestigd tijdens het Concilie van Trente, sessie 13 hfst. 8. De oorspronkelijke heenwijzing naar de uitspraak van Sixtus I heb ik niet kunnen vinden.

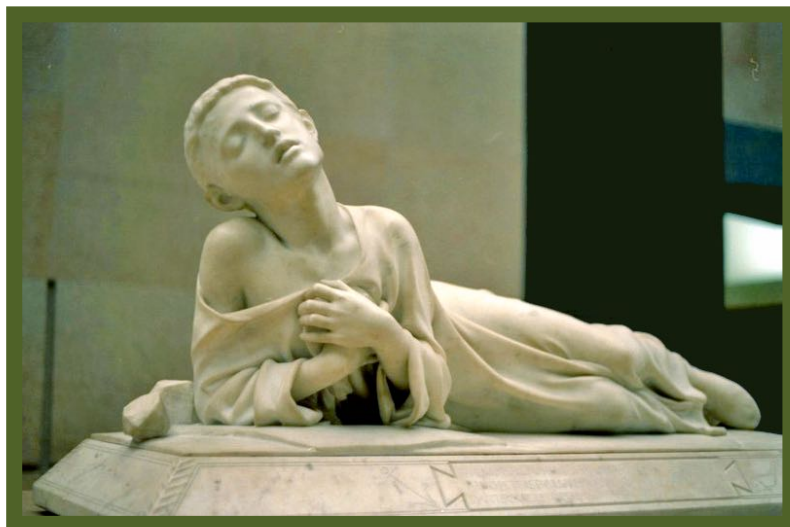
84) Ik zou hieraan willen toevoegen dat het toestaan van de handcommunie, zoals nu normaal is geworden, ook een vergissing is omdat het de Satanisten wel erg makkelijk maakt zich de Heilige Hostie toe te eigenen voor hun zwarte missen en dergelijke.

«« Geeft niet de beker der zegening die wij zegenen gemeenschap met het Bloed van Christus? Geeft niet het brood dat wij breken gemeenschap met het Lichaam van Christus? Wie dus op onwaardige wijze het brood eet of de beker van de Heer drinkt, bezondigt zich aan het Lichaam en Bloed van de Heer. Wie eet en drinkt zonder het Lichaam te onderkennen, eet en drinkt zijn eigen vonnis. »»

Een veertigtal jaren na Ignatius van Antiochië schreef Justinus Martelaar:

«« Niet als gewoon brood of gewone drank ontvangen we deze dingen; maar omdat door het Woord van God de menswording van onze verlosser Jezus Christus plaatsvond en Hij Vlees en Bloed was voor onze verlossing, zo ook hebben wij geleerd dat de maaltijd Eucharistie wordt dankzij het Eucharistisch gebed dat het gebed is dat Hij ons gegeven heeft, en deze transformatie ons eigen vlees en bloed voedt (...) [want dit] is het Vlees en Bloed van de vlees-geworden Jezus. »» (Apologie I, 66:1-20)

We moeten Tarcitius niet vergeten te noemen, een knaap van ongeveer twaalf jaar oud, de ‘martelaarsjongen van de Eucharistie’ geheten. Hij schreef niet over de Eucharistie, maar handelde vanuit zijn vaste overtuiging in de reële getranssubstantieerde aanwezigheid van onze Heer. Hij is de eerste opmerkelijke martelaar in de verdediging van het Eucharistisch Lichaam. Op zekere dag in het jaar 225 droeg hij het Eucharistisch Lichaam in de gedaante van brood op weg naar gevangenen in de grote stad Rome. Toen hij op de Appiaanse weg liep kwam hij vreemdelingen tegen die hem vroegen wat hij bij zich droeg, want zij verdachten hem ervan Christen te zijn. Hij zag het als iets verachterlijks om paarden voor de zwijnen te gooien en hield zijn mond. Daarom werd hij met stokken en stenen aangevallen totdat hij de geest gaf. Zijn vrienden namen zijn lichaam mee en hij werd eervol begraven op de begraafplaats van Callistus. In zijn gedicht vergelijkt Paus Damasus deze Tarcitius met de martelaar Stefanus uit het boek Handelingen, die na een indrukwekkende toespraak in de synagoge door de Joden werd meegenomen en gestenigd. In die toespraak beargumenteerde hij dat de tempeldienst nu door de nieuwe cultus was vervangen, de Eucharistie dus, alhoewel hij dat laatste niet precies aangeeft. De Paus prees Tarcitius dat hij liever een wrede dood koos dan “*het goddelijk Lichaam aan de woeste honden*” over te leveren. De heilige Tarcitius wordt als model voor misdienaars gezien en als voorbeeld van liefdevolle en heldhaftige toewijding aan onze Heer, die werkelijk, dat is substantialiter, in de Heilige Eucharistie tegenwoordig is.

***Beeld van de H. Tarcitius in het Quai d'Orsay Museum
De eerste martelaar voor de Eucharistie!***

We hebben ook de kerkhistoricus Eusebius, die van 263 tot 339 leefde. Hij noteerde nauwgezet wat hij waarnam zonder daarover uit te weiden. Hij wordt daarom nogal saai bevonden, maar dat verhoogt juist zijn betrouwbaarheid. Deze Eusebius schrijft:

«« Wij kinderen van het Nieuwe Verbond vierten elke zondag ons Paasfeest. Wij worden voortdurend gevoed met het Lichaam van de Verlosser en telkens met het Bloed van het Lam. Iedere zondag worden wij gesterkt met het geheiligd Lichaam van datzelfde verlossende Paaslam en worden onze zielen gewassen in zijn kostbaar Bloed. »»

Origenes zei in een preek over Exodus 13:3, ergens in het midden van de derde eeuw, daarbij getuigenis aflegend van het geloof in Christus' werkelijke presentie:

«« U bent gewend deel te nemen aan de heilige geheimnissen. U weet dus met welk een zorg u erop toeziet, als u het Lichaam van de Heer ontvangt, dat geen kruimeltje valt en niets van de geconsacreerde gave ten prooi valt aan bederf. U acht zichzelf schuldig, en alleszins terecht, indien enig deel hiervan door onachtzaamheid verloren gaat. »»

Cyrrillus van Jeruzalem heeft in een leerrede in het midden van de vierde eeuw gezegd:

«« Daarom, beschouw het brood en de wijn niet enkel voor wat ze zijn, want naar de verklaring van de Meester zelf zijn ze het Lichaam en Bloed van Christus. Alhoewel onze zintuigen anders suggereren, sta vast in het geloof. Oordeel niet op grond van smaak, maar twijfel niet in de geloofszekerheid dat u waardig bevonden bent [deel te nemen] aan het Lichaam en Bloed van Christus. »» (Catech. Onderrichtingen IV - 22:9)

Markant is wat Efraïm de Syriër, in 373 in Edessa gestorven, in zijn lofzang op het geloof weet te vertellen:

«« Geloof niet dat dit brood en deze wijn, die u voor ogen hebt, blijven wat ze waren. Neen, mijn broeder, geloof er niets van. Door de gebeden van de priester en door tussenkomst van de Heilige Geest wordt het brood Lichaam en de wijn Bloed. Daar God gewild heeft dat het hoogst eerbiedwaardige Woord als mens werd geboren, zou Hij dan niet kunnen bewerken dat het brood het eigen Lichaam, en de wijn het Bloed van Christus worden? »»

Deze opmerking van Efraïm de Syriër is heel boeiend. Moet u mij eens vertellen wat moeilijker te begrijpen is, dat God geïncarneerd is in een mens of in een Hostie. Persoonlijk heb ik evenveel moeite vanuit mijn redelijk denkend verstand om in het één of het ander te geloven. Ik verkies er dus voor om beide te geloven, en wel gebaseerd op wat Jezus zelf heeft gezegd en gedaan en zoals door betrouwbare getuigen opgetekend vanaf het eerste begin. Ten slotte citeer ik uit een preek uit de vijfde eeuw van Theodorus van Mopsuestia, die aangeeft dat de controverse niet nieuw is:

«« Toen Christus het brood gaf, zei Hij niet: "Dit is het symbool van mijn Lichaam", maar: "*Dit is mijn Lichaam*". Evenzo toen Hij de beker gaf, zei Hij niet: "Dit is het symbool van mijn Bloed", maar: "*Dit is mijn Bloed*", want Hij wilde dat we niet naar de [Eucharistische gaven] zouden opzien, na ze vanuit genade te hebben ontvangen dankzij de komst van de Heilige Geest, overeenkomstig hun natuurlijke aard, maar wilde dat wij ze ontvangen zoals ze zijn, dat wil zeggen als het Lichaam en Bloed van onze Heer. »» (Catech. Preken 5:1)

Het is pas tegen het eind van het eerste millennium dat twijfels werden geuit over de werkelijke presentie van Christus in de consacreerde gedaanten, wat te boek werd gesteld door een zekere monnik Ratramnus († ca 870). In de ontstane twist werd Ra-

tramus' leer tijdens de Synode van Vercelli in 1150 veroordeeld. Tezelfdertijd verdedigde de Griekse Kerk het lang bewaarde geloof in het dispuut met Sotericus. Dat gebeurde tijdens de Synode van Constantinopel in 1156 en 1157. De officiële leer werd geformuleerd op de concilies van Lateraan IV (1215) en Trente (1551), zich daarbij aansluitend bij een lange traditie.

Men zou ons van onvolledigheid kunnen betichten indien we de crisis rondom het geloof in de 'reële tegenwoordigheid' niet zouden vermelden die in gang werd gezet in de persoon van Berengarius van Tours (ca. 999-1088), een vooraanstaand iemand in zijn tijd wiens overdreven intellectualisme tot veel twijfels leidde over de leer van de Eucharistie. Daarover ontstond grote beroering, waarbij Berengarius dan weer wel en dan weer niet voor de druk zwichtte om zijn meningen te herzien.

Berengarius ontkende de mogelijkheid van een substantiële verandering van de elementen van brood en wijn en weigerde toe te geven dat Christus' Lichaam concreet op het altaar aanwezig is. Zijn argument was dat Christus niet vanuit de Hemel naar de Aarde gebracht kan worden vóór het Laatste Oordeel. Hij hield staande dat het Lichaam van Christus, dat alleen in de Hemel bestaat, voor de mensheid werkzaam is door zijn sacramentele tegenhanger of symbool en dat Christus daarom niet in werkelijkheid in de Eucharistie is, behalve, zoals hij zei, als ideaal. Paus Gregorius VII beval Berengarius om een geloofsverklaring te onderschrijven, die de hoeksteen is geworden van de Eucharistische vroomheid. Het was de eerste definitieve verklaring van de Kerk over wat altijd al werd geloofd, maar niet altijd zo duidelijk begrepen. Het is een geloofsverklaring in de Eucharistie als een onbetwistbare objectieve en onverdeelde werkelijkheid, die Berengarius in 1079 heeft ondertekend: ⁸⁵⁾

«« Ik, Berengarius, geloof met heel mijn hart en verklaar openlijk dat het brood en de wijn op het altaar geplaatst, door het geheim van het heilig gebed en de woorden van de Verlosser, substantieel worden veranderd in het ware en levengevende Vlees en Bloed van Jezus Christus onze Heer, en dat na de Consecratie het ware Lichaam van Christus daar aanwezig is, die geboren werd uit de Maagd en opgeofferd voor de redding van de wereld; gehangen heeft aan het Kruis en nu aan de rechterhand van de Vader zit; dat daar het werkelijke Bloed van Christus aanwezig is, dat uit zijn zijde vloeide. Die zijn aanwezig, niet alleen door middel van een teken en door de werkzaamheid van het sacrament, maar ook in de werkelijke realiteit en waarheid van hun aard en substantie; zoals hier in deze samenvatting uiteengezet en zoals ik het lees en begrijp. Aldus geloof ik en zal ik niet meer ten nadele van dit geloof onderwijzen. Zo helpe mij God voor dit heilig evangelie van God! »»

43 – Gods overstelpende Liefde blijft onbeantwoord

Vroeger had ik een soort wrok omdat Jezus ten Hemel was gestegen. Ik dacht, mooie God is dat die mij met de ellende laat zitten! Totdat ik besepte dat Hij ons niet als wezen heeft achtergelaten. In uitzinnige en extreme dwaasheid van Liefde heeft de God, die hemel en aarde heeft gemaakt, Zichzelf gecreëerd via de bederfelijke materie van een beetje brood en wijn, om op deze bijzondere wijze voor elkeen het Leven te

85) Eenmaal terug in Frankrijk na zijn belijdenis van 1079, publiceerde Berengarius van Tours zijn eigen verslag van de besprekingen in Rome waarmee zijn belijdenis praktisch werd ingetrokken. Dat leidde in 1080 tot weer een rechtzaak die door een synode te Bordeaux werd gevoerd, met opnieuw een ondertekende belijdenis. Hierna bewaarde hij het stilzwijgen en trok zich terug op het eiland van Sint Cosmo in de nabijheid van Tours, waar hij zijn dagen in ascetische eenzaamheid sleet. Daar stierf hij acht jaar later in vereniging met de Kerk, zoals de geschiedenis ons vertelt.

kunnen zijn. Want vijanden zijn er vele, gemene listen en valstrikken belagen zijn dienaars overal, de passies, de zwakheden... Heeft u zich nooit verbaasd dat Jozef en Maria op hun vlucht naar Egypte in grote armoede waren, terwijl ze toch goud, wierook en mirre van de drie koningen hadden gekregen? Waren ze soms beroofd? De mystieke literatuur is eensluidend: Jozef en Maria hebben die schatten gelijk weer uitgedeeld omdat voor hen aardse rijkdom niet telde. Ze waren immers de koning te rijk, rijker dan koning Hamad bin Isa Al Khalifa van Bahrein, de rijkste man op aarde toen dit werd neergeschreven. Ze hadden immers de koning der koningen en schepper van het heelal in hun bezit. Dus hadden ze er ook geen moeite mee om al die geschenken weer uit te delen. Welk een rijkdom om Jezus-Hostie te ontvangen, om zo zelf een levende Hostie te worden, een woning voor God die in onze ziel schreidt beladen met goud, wierook en mirre! Goud als beeld van het onvergankelijk leven, wierook van een welgevallige en opofferende levenswandel, en mirre van het geneesmiddel voor onze ziel. Met dezelfde vrijgevigheid die Jozef en Maria eigen was, trachten wij die gaven aan onze naasten uit te delen.

We dienen te beseffen dat onze tegenwoordige tijd, die in chronologische zin op Christus' kruisoffer volgt, geen einddoel is. Het heilsplan reikt verder en veel hoger. De Hostie, vrucht van het kruisoffer, is er om voor God een lichaam te bereiden, een volk in God. Op 26 april 1880 vertrouwt Marie-Julie Jahenny aan een van de broers Charbonnier het volgende toe: ⁸⁶⁾

«« Door zijn Kruis te huwen, heeft Jezus een geweldig schitterend verbond gesloten. Hij heeft het door zijn eigen lijden gesloten en het daarna getransfigureerd – wat een alles overtreffende verandering is – met de vreugden die hij van zijn Vader ontvangt in diens eeuwigdurend rijk. Deze vreugden zijn duizendvoud rijker en overvloediger dan het lijden waaruit ze ontsprongen zijn, om pas ten volle te worden onthuld in een nog komend glorierijk tijdperk. »»

Helaas is door de geschiedenis heen Gods overstelpende Liefde met overstelpende ondankbaarheid beantwoord en schandalige zonden. In plaats van goede gedachten aan te bieden als de Hostie wordt uitgedeeld, is men verstrooid en denkt aan heel iets anders. Als men bidt gebeurt dat oppervlakkig en met onvoldoende vertrouwen. Erger nog, sommigen naderen het altaar terwijl ze met zware zonden zijn beladen en het niet nodig hebben gevonden deze te gaan biechten. Bovendien, hoeveel Missen zijn niet in de loop der tijd op onwaardige wijze gevierd? Er zijn ook mensen die de Hostie ontvangen met het uitsluitend doel God te beledigen op een wijze waar ik me liever niet over uitlaat. Ondanks die tsunami van onverschilligheid en haat is Gods Liefde onstuitbaar. Laat zich door niets weerhouden. Dat is nu eenmaal het kenmerk van de Liefde. Het is dit aspect dat mij met stomheid slaat, dat al Gods wonderen in de schaduw stelt.

86) "Le Ciel en Colloque avec Marie-Julie Jahenny" (De Hemel in Samenspraak met Marie-Julie Jahenny) van Pierre Roberdel – Ed. Résiac, Montsûrs # 1982; cf. de openbaringen aan een zekere Lucie in "Le Grand Message de la Croix, 1981-1984" (De grote boodschap van het Kruis) - Téqui, Paris # 1991.

APPENDIX 6

HOE HET MISOFFER VAN ZIJN TROON IS GESTOTEN

De Nieuwe Mis oftewel de “Novus Ordo Missae”, kortweg de NOM, is de uitwerking van het conciliaire besluit van 4 december 1963 onder de naam “Sacrosanctum Concilium” (Constitutie over de Heilige Liturgie). Deze beoogde een actievere participatie van de gelovigen tijdens de viering, wat een lofwaardig streven was, want op dat moment was daar nauwelijks sprake van. De uitwerking van de constitutie was echter van een heel ander kaliber en stoorde zich totaal niet aan de daarin geformuleerde richtlijnen. Reeds in 1965 verscheen op grond van Sacrosanctum Concilium een waardevolle instructie voor de misviering, maar die hield niet lang stand. Er zijn een aantal stapsgewijze wijzigingen geweest sinds de invoering van de Tridentijnse Mis (Mis van het Concilie van Trente, een concilie dat met onderbrekingen van 1545 tot 1563 werd gehouden). De eerste wijziging gebeurde reeds 34 jaar na de invoering ervan. Het zij opgemerkt dat de Tridentijnse Mis niets nieuws bracht maar formaliseerde wat al bestond. Ook onder Paus Johannes XXIII kwam een wijziging en wel in 1962, dus nog voordat het Tweede Vaticaans Concilie een aanvang had genomen. Maar dat was altijd nog binnen de traditionele leer. Wat met de NOM plaatsvond was een rituswijziging, hetgeen een nog nooit vertoonde breuk vormde met de praktijk uit het verleden. Het was géén logisch gevolg van de conciliebesluiten en sloot niet aan bij een gevestigde praktijk of geloofshouding. Het werd vanuit een weerspannige sectie van het college van kardinalen gedecreteerd en was in feite een uitvloeisel van de zogeheten Nieuwe Liturgische Beweging met namen als de Belgische Dom Beauduin (1873–1960) en Kardinaal Mercier (1851-1926), ook van Belgische kom af.

“De Novus Ordo Missae (NOM) vertegenwoordigt, zowel in het geheel als in onderdelen, een opvallende koerswijziging van de Katholieke theologie van de Heilige Mis, zoals deze is geformuleerd in de 22e zitting van het Concilie van Trente. De canons van de definitief vastgestelde ritus hadden in die tijd als doel een onoverkomelijke barrière op te werpen tegen elke ketterij die de ongeschondenheid van het Mysterie zou kunnen aantasten.” Met deze woorden richtten kardinalen Alfredo Ottaviani en Antonio Bacci zich op 3 september 1969 – de feestdag van de Heilige Pius X – tot Paus Paulus VI toen ze de “Breve Esame Critico del Novus Ordo Missæ” (Kort kritisch onderzoek van de NOM) aan de Paus voorlegden, reeds enige weken nadat de NOM van kracht was geworden. De Breve Esame Critico werd in 2005 in opdracht van Paus Johannes-Paulus II verspreid ter gelegenheid van het Jaar van de Eucharistie, waarbij de Paus de gelegenheid te baat nam om een eind te maken aan de verbanning van de Tridentijnse Mis.

De Breve Esame Critico zegt dat de NOM geen ode aan God is, maar integendeel een opeenstapeling van oneerbiedigheden. Het vervolgt dat ze mensgericht is in plaats van godgericht. Daarom wordt ze uitgevoerd met de rug naar het tabernakel en met het gezicht naar het publiek toe, schrapt het het Gloria en het Offertorium en vermindert het Credo, gaat voorbij aan de voorspraak van de heiligen en de gedachtenis van de zielen in het Vagevuur en ook aan alles wat het persoonlijke offer van de priester tot uitdrukking brengt. Het schrapt de gebeden van Paus Leo XIII aan het eind en vervangt natuurlijk het Latijn door de volkstaal. Deze ritus is de luide weerklink van het Modernisme dat door Pius X in zijn encycliek uit 1907: “Pascendi Dominici Gregis” de *“opeenstapeling van alle ketterijen”* werd genoemd. Het tracht op schaamteloze wijze de betekenis van de Werkelijke Tegenwoordigheid af te zwakken alsook die van het gewijde priesterschap. Het denigreert het offer- en verzoenende karakter van de Heilige Mis. Met deze ritus poogt men de Heilige Eucharistie tot een gemeenschappelijk liefdesmaal te herleiden dat ver weg staat van een hernieuwing van het Kruisoffer. Dat laatste is een van de centrale dogma’s van onze Heilige Katholieke en Apostolische Kerk, en daar mag niet aan getornd mag worden.

Monsignor Klaus Gamber wordt als een der beste liturgisten van de twintigste eeuw beschouwd. Hij concludeert ten aanzien van deze liturgische omwenteling: *“Het is heel duidelijk dat de hervormers een totaal nieuwe liturgie nastreefden, een liturgie die zowel in geest als vorm van de traditionele afweek, en op geen enkele wijze een liturgie die paste bij wat de concilievaders voor ogen hadden, d.w.z. een liturgie die bij de herderlijke behoeftes van de gelovigen aansloot.”* Hij keurde *“de koude adem van realisme die nu onze eredienst doordringt”* ten zeerste af.⁸⁷⁾ Hoe deze wijzigingen hun beslag kregen wordt door Paus Benedictus XVI, toen nog de prefect van de Congregatie voor de Geloofsleer, in zijn voorwoord toegelicht van de Franse vertaling uit 1992 van Gambers boek over de hervorming (Duitse editie 1981). Tot aller verbazing werd dat voorwoord door de uitgever weerhouden. Het luidde aldus:⁸⁸⁾ *“Ook ik heb die beginperiode meegemaakt. Ik spreek uit eigen ervaring, want ook ik heb die periode beleefd met al zijn hoop en verwarring. En ik heb gezien hoe willekeurige deformaties van de liturgie diepe pijn hebben veroorzaakt bij individuen die volledig geworteld waren in het geloof van de Kerk.”* Deze opmerking sluit aan bij wat hij op de drempel

87) “The Reform of the Roman Liturgy: Its Problems and Background” (pp. 100, 13).

88) Una Voce America, 2013, nr 48.

van het millennium in de “Geest der Liturgie” opmerkt: *“Wie tegenwoordig het blijvend bestaan van de oude Latijnse liturgie bepleit of eraan deelneemt, wordt als een melaatse behandeld. Elke vorm van tolerantie eindigt hier. In de geschiedenis heeft zich nog nooit iets dergelijks voorgedaan. Door dit te doen verachten en herschrijven we het hele verleden van de Kerk.”*

Het is juist dit principe van het geheiligde verleden, kortweg de traditie genoemd, waaraan de zestiende eeuwse reformatoren aanstoot hebben genomen. De NOM wordt daarom ook wel een ‘reformatorische inbreuk’ genoemd. Het reformatorisch uitgangspunt over het wezen der traditie vormt de diepe breuklijn tussen het Protestantisme en Rome en het is deze breuk die de ketterse Paus Franciscus wil overbruggen. Dat alles in naam van het veelkoppige monster van de oecumene. Daar is blijkbaar geen concilie voor nodig. Bergoglio (alias Paus Franciscus) doet gewoon waar hij zin in heeft.

De Breve Esame Critico concludeert:

«« Bij de officiële presentatie van de Nieuwe Misorde in de perszaal van het Vaticaan was men zo stoutmoedig te beweren dat de redenen van het Concilie van Trente niet meer bestonden! Niet alleen bestaan deze echter nog steeds, maar wij aarzelen niet te zeggen dat zich vandaag oneindig belangrijker en zwaarwichtiger redenen laten gelden. Juist in het verzet tegen de valstrikken die eeuw na eeuw de zuiverheid van de ontvangen geloofsschat bedreigen, moest de Kerk het met een verdedigingswal omgeven, die opgebouwd was uit de dogmatische definities en afkondigingen van haar leergezag. Deze definities en afkondigingen hadden een onmiddellijk uitwerking op de eredienst waardoor die het volmaaktste monument van datzelfde geloof werd.

Diegenen die de Roomse ritus van de Katholieke eredienst weerom en tot iedere prijs tot zijn vroegste vorm willen terugschroeven en datgene wat in de begintijd de bevalligheid van een ongekunstelde schoonheid bezat opnieuw en artificieel willen samenstellen, vallen in het “ongezonde archeologisme” dat Pius XII op het juiste moment zo helderziend had veroordeeld. Zoals wij helaas moeten vaststellen wordt de eredienst hierdoor niet alleen van haar hele door de eeuwen heen verzamelde schoonheid beroofd, maar ook van al haar theologische bescherming. En dat uitgerekend op een zorgwekkend moment – misschien wel het hachelijkste dat de Kerk in haar geschiedenis heeft meegemaakt.

Tegenwoordig wordt door het hoogste kerkgezag officieel erkend dat er niet slechts buiten maar zelfs binnen de Katholieke Kerk scheuring en verdeeldheid heerst. De eenheid van de Kerk wordt niet alleen maar bedreigd, maar nu op tragische wijze op het spel gezet. Dwalingen tegen het geloof worden niet alleen bedekt verkondigd: feitelijk worden zij door de liturgische misbruiken en afdwalingen ons zelfs opgedrongen. Het prijsgeven van een liturgische traditie, die vier eeuwen lang het teken en onderpand was van de eenheid der eredienst, ten gunste van een andere liturgie die door zijn talrijke indirect geoorloofde vrijheden oorzaak van verdeeldheid vormt – en op zichzelf genomen van talrijke verborgen of openlijke vergripen en dwalingen tegen de zuiverheid van de Katholieke leer is doortrokken – vormt, om het eens zacht uit te drukken, een onmetelijke vergissing. »»»

De breuk met de traditionele Mis werd op twee manieren bewerkstelligd. Vooreerst in de begeleidende theologische motivatie waarbij de sacraliteit en het offerkarakter van de Werkelijke Tegenwoordigheid van onze Heer Jezus Christus (de transsubstantiatie) op vermetele wijze wordt weersproken, terwijl een welhaast obsessieve nadruk wordt gelegd op het ‘gemeenschappelijk maaltijd’ houden. Ten tweede is de liturgie zelf op essentiële punten aangetast. De Breve Esame Critico weet dat uitstekend onder woorden te brengen, waarbij ik hier slechts enkele aspecten aanhaal.

Ik citeer:

De reden waarom de offergedachte niet duidelijk tot uitdrukking wordt gebracht, ligt in niets anders dan in het onderdrukken van de centrale rol van de Werkelijke Tegenwoordigheid [van Christus]. Deze centrale rol kwam zo lichtend naar voren in de eucharistische liturgie van het Roomse missaal van de Heilige Paus Pius V (1566-1572). In de Algemene Inleiding wordt zij slechts eenmaal in een voetnoot genoemd, overigens het enige citaat van het Concilie van Trente! Deze vermelding verwijst evenwel naar de werkelijke tegenwoordigheid als [lichamelijk] voedsel. Maar nergens wordt verwezen naar de werkelijke en blijvende Tegenwoordigheid van Christus in de getranssubstantieerde gedaanten van Lichaam, Bloed, Ziel en Godheid. Zelfs het woord ‘transsubstantiatie’ wordt absoluut vermeden.

De afsmeking van de derde persoon van de Allerheiligste Drievuldigheid in het offertorium – het gebed “Kom Heiligmakende God” – werd ook afgeschaft. Juist het gebed dat de nederdaling van de H. Geest over de offergaven vroeg, zoals Hij eens in de schoot van de Maagd afdaalde om daar het wonder van goddelijke Tegenwoordigheid te volbrengen. De afschaffing past geheel in dit systeem van zwijgende loocheningen en voortschrijdende afzwakking van de Werkelijke Tegenwoordigheid.

Tenslotte kan men onmogelijk voorbij gaan aan de afschaffing of verandering van de handelingen die het geloof in de Werkelijke Tegenwoordigheid uitdrukten. De Nieuwe Misorde verwijderde:

- a) Kniebuigingen, waarvan het aantal herleid is tot drie voor de priestercelebrant en tot één voor de aanwezigen op het ogenblik van de consecratie, die laatste niet zonder uitzonderingen (Nu in 2023 knielt bijna niemand meer.)
- b) Reiniging van de vingers van de priester boven de kelk.
- c) Vrijwaring van elk profane aanraking van de priestervingers na de consecratie.
- d) Reiniging van het heilig vaatwerk, wat niet meer onmiddellijk en op het corporaal moet gebeuren.
- e) Bescherming van Christus’ Heilig Bloed in de kelk door de palla.
- f) Verguldsel in het binnenste van het heilig vaatwerk.
- g) Wijding van een verplaatsbaar altaar.
- h) Gewijde steen en relikwieën op of in een verplaatsbaar altaar of op een gewone tafel als de ‘viering’ niet in een gewijde plaats gebeurt (deze laatste bepaling leidt onvermijdelijk tot huiselijke eucharistiefeesten in private woningen).
- i) Drie altaardwalen – herleid tot één enkele.
- j) Geknielde dankzegging, nu vervangen door het bespottelijke gebruik van priester en gelovigen die zittend hun dankzegging doen – een logisch verlengstuk van de nieuwe communieontvangst.
- k) Alle voorschriften als een geconsacreerde Heilige Hostie op de grond viel, zijn nu herleid tot het bijna sarcastische “*ze wordt eerbiedig opgeraapt*”. (einde citaat)

De vraag is gewettigd of dit ook het wonder van de transsubstantiatie in de weg staat, wat door een aantal volgelingen van kardinaal Lefèbvre bevestigend wordt beantwoord in hun liefde voor Jezus en zijn Kerk. Volgens hen is er geen transsubstantiatie. Alhoewel de NOM een radicale breuk vertegenwoordigt met het verleden kan op grond van een aantal argumenten worden gesteld dat indien de Nieuwe Mis met de vereiste eerbied en intentie wordt uitgevoerd en bijgewoond, de almachtige God zich niet onbetuigd zal laten om het wonder te voltrekken bij de uitspreking van de consecratiewoorden, die óók in de NOM Bijbels gefundeerd zijn, zij het enigszins afwijkend van de Tridentijnse Mis. Het zijn dus geldige consecratiewoorden.⁸⁹⁾ **Op grond van het geven van die verschuldigde eerbied distantieert men zich van de afvallige en dubbelzinnige theologie waarmee de NOM destijds werd geïntroduceerd.** De NOM moge niet ongeldig zijn indien op deze wijze gevierd, maar de genadegaven zullen ongetwijfeld minder zijn dan bij de traditionele Mis, waarvan de laatste versie die van 1962 is, in wezen nog altijd een Tridentijnse Mis. Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat de NOM door een legitieme paus bekrachtigd werd, wat aansluit bij Jezus' Woord uit Matheüs 18:18: *“Wat door u op de Aarde gebonden is zal ook in de Hemel gebonden zijn.”*

Van niet te onderschatten belang in de discussie over de geldigheid van de NOM zijn de Eucharistische wonderen die zich op veel plaatsen in de wereld hebben voorgedaan bij vieringen volgens dat model. Om er enkele te noemen: in 1996 was er een zeer opmerkelijk Eucharistisch wonder in Buenos Aires waar Kardinaal Bergoglio bij betrokken was; in 1999 was er onder vele getuigen een Eucharistisch wonder in Lourdes; in december 2013 vond een Eucharistisch wonder plaats in het Poolse Legnica; in november 2015 was er een Eucharistisch wonder in Kearns in de Verenigde Staten; in februari 2016 was er een Eucharistisch wonder in Anpka in Nigeria.

Wat de geldigheid van de NOM betreft ten aanzien van het wonder der transsubstantiatie verwijs ik naar belangrijke profeten sinds de introductie ervan, zoals JNSR, die deze geldigheid direct of indirect onderschrijven. Om iedere twijfel uit te sluiten is hier een citaat uit het Boek der Waarheid gegeven op Witte Donderdag 5 april 2012:

«« Voordat Ik gekruisigd werd, was Ik aanwezig op een zeer belangrijk Paasfeest samen met mijn apostelen, de nacht vóór mijn dood op het Kruis. Dit Laatste Avondmaal voorziet in een andere speciale gave: de gave om de Heilige Eucharistie te vieren is een sacrament van liefde om jullie te voorzien van een unieke gave waardoor jullie Mij waarlijk kunnen ontvangen in de Heilige Communie. Mijn werkelijke Tegenwoordigheid – zoals present in de Heilige Eucharistie in de tegenwoordige wereld – verleent tijdens de viering van de Heilige Mis zeer bijzondere genaden aan diegenen die in staat van genade verkeren, die Mij beminnen, die Mij ontvangen. Mijn Tegenwoordigheid kan op een wijze gevoeld worden die jullie geloof zal versterken **indien jullie mijn reële aanwezigheid in de H. Eucharistie erkennen.** Indien jullie mijn Tegenwoordigheid in de Heilige Eucharistie verwerpen, verwerpen jullie een der meest betekenisvolle gaven die Ik achterliet toen Ik naar de aarde kwam ter verzoening van jullie zonden. »»

89) De juiste formulering van de consecratiewoorden is uitermate belangrijk zonder welke er geen transsubstantiatie is. De intentie is even belangrijk. Als dat niet zo was, zou het een magische formule worden, een soort Tibetaanse gebedsmolen.

Wat de intentie van de celebrant betreft is dit altijd uitermate belangrijk geweest. Als die ontbreekt is zou het Heilig Misoffer ongeldig kunnen zijn, in aanmerking nemend dat in die intentie ook het kerkvolk meedeelt, die, zoals scribent het verstaat, het gebrek aan ijver van de priester kan compenseren. Ik citeer nu Paus Innocentius III (De Sacro Altaris Mysterio, 3:6): *“Niet alleen de priesters bieden het offer aan, maar ook de gelovigen: want wat de priester persoonlijk doet uit hoofde van zijn functie, doen de gelovigen gezamenlijk **middels hun intentie**.”* Sint Robert Bellarmine (1542-621) zegt: *“Het offer wordt ten principale in Persona Christi voltrokken. De offerande die op de consecratie volgt is een soort getuigenis dat de hele Kerk **instemt met de offerande die Christus doet en dat samen met Hem aanbiedt**.”* (De Missa 1:27)

Ik citeer ook Paus Pius XII uit zijn encycliek Mediator Dei, 1947 (§ 87-88, 92-93):

«« De riten en gebeden van het Eucharistisch Offer geven overduidelijk aan dat de offerande van het Slachtoffer door de priesters wordt gedaan ‘in gezelschap van het volk’. Want niet alleen zegt de heilige priester na de offerande van brood en wijn terwijl hij zich naar het volk keert het belangrijke gebed: *“Bidt, broeders dat mijn en uw offer welgevallig zij aan God de Vader almachtig”*, maar ook de gebeden waarmee het goddelijk Slachtoffer aan God worden opgeofferd, worden gewoonlijk in de meervoudsvorm uitgedrukt: daarmee wordt eens te meer aangegeven dat ook het volk deelneemt aan dit verheven Offer in zoverre zij hetzelfde opofferen. (...) Het is ook niet verbazend dat de gelovigen tot deze waardigheid verheven zijn. Door de wateren van de doop zijn Christenen volgens de gewone rechtsorde leden van het Mystieke Lichaam van Christus de Hoge priester, en door het ‘karakter’ dat in hun zielen is ingeprent zijn ze aangesteld om God te aanbidden. **Zo participeren ze volgens hun conditie in Christus’ priesterschap.**

(...) Voor dit hoogst belangrijke onderwerp is het noodzakelijk, opdat een gevaarlijke fout vermeden wordt, dat wij hier de exacte betekenis van het woord ‘opofferen’ kennen. Het onbloedig offer bij de consecratiewoorden, als Christus op het altaar tegenwoordig wordt gesteld in de hoedanigheid van een slachtoffer, wordt door de priester en door hém alleen volbracht als de vertegenwoordiger ‘van Christus’, en niet als de vertegenwoordiger van de gelovigen. Dit geschiedt omdat het de priester is die het Goddelijk Slachtoffer op het altaar plaatst waarmee hij het opoffert aan God de Vader als een offerande voor de glorie van de gezegende Triniteit en voor het welzijn van de gehele Kerk [en voor hen die nog niet tot de Kerk behoren]. De gelovigen nu nemen deel aan de offerande, te verstaan in deze beperkte betekenis en volgens hun eigen wijze, op een tweevoudige manier: namelijk dat zij het Offer niet alleen aanbieden door de handen van de priester, **maar ook en tot op zekere hoogte in vereniging met hem**. Het is dankzij deze participatie dat de opoffering door het volk ook in de liturgische eredienst is opgenomen.

(...) De conclusie dat het volk het Offer samen met de priester opoffert is ‘niet’ op het feit gebaseerd dat ze in hun functie als leden van de Kerk in dezelfde mate als de priester een zichtbare liturgische eredient volbrengen; want dit is het unieke privilege van de dienaar die voor dit dienstwerk door God is aangesteld: het is eerder op het feit gebaseerd dat het volk hun harten in lofzang, smeking, uitboeting en dankzegging verenigen met de gebeden of intentie van de priester, zelfs van de Hoge priester zelf, zodat in de ene en zelfde

offergave van het Slachtoffer en volgens een zichtbare priesterlijke eredienst, die aan God de Vader kunnen worden aangeboden. »»»

De logische gevolgtrekking is dat de aanwezigen bij de Heilige Mis door hun intenties via de Hoge priester Jezus Christus het Heilig Misoffer kunnen inschrijven in het enig Misoffer van het Cenakel. En dus voltrekt zich in Persona Christi het wonder, zelfs indien de celebrant een totaal verkeerde intentie zou hebben of een totaal gebrek daaraan, zelfs niet het begin van een intentie. Het lijkt redelijk aan te nemen dat de intentie van de kerkganger(s) de tekortkoming van de priester goed kunnen maken opdat het wonder plaatvinde. Laten we wel wezen, de priesterlijke intentie zal bijna altijd onvolmaakt zijn en dat geldt a fortiori voor de kerkgangers. Maar dat is ook het geval bij een ander sacrament, de Biecht, waarbij de biechteling met een onvolmaakt berouw vergeven zal worden, indien de priester zijn absolutie geeft en de biechteling het voornemen heeft opgevat zijn leven te beteren en hij bij zijn Biecht geen zonden uit schaamtegevoel heeft verzwegen. Als de celebrant niet in Persona Christi celebreerde, zouden de meeste misoffers ongeldig zijn (geldt ook voor de Tridentijnse Mis), als gevolg van lichte of zware zonden van de celebrant en door een verre van volmaakte intentie van de celebrant en gelovigen.

Het is aldus dat wij de zojuist aangehaalde woorden in het Boek der Waarheid mogen opvatten: *“Mijn Tegenwoordigheid kan op een wijze gevoeld worden die jullie geloof zal versterken **indien jullie mijn waarachtige Tegenwoordigheid in de Heilige Eucharistie erkennen**. Indien jullie mijn Tegenwoordigheid in de Heilige Eucharistie verwerpen, verwerpen jullie een der meest betekenisvolle gaven die Ik achterliet toen Ik naar de aarde kwam ter verzoening van jullie zonden.”*

Ad majorem Dei gloriam !!

APPENDIX 7

Boodschap 422 uit het Boek der Waarheid

Nieuwe wijzen om mijn Allerheiligste Eucharistie uit te reiken die beledigend voor Mij zijn.

Maandag, 7 mei 2012, 18:19 uur

Mijn zeer geliefde dochter, tot mijn Kerken over de hele wereld zeg Ik dit:

Weet dat Ik altijd aan jullie zijde sta zolang jullie mijn Allerheiligste Woord verkondigen. Tot mijn Katholieke Kerk, hoewel je kwelling veroorzaakte als gevolg van boosaardige zondigheid, weet dat Ik je nooit zal verlaten, ook al heb je gezondigd.

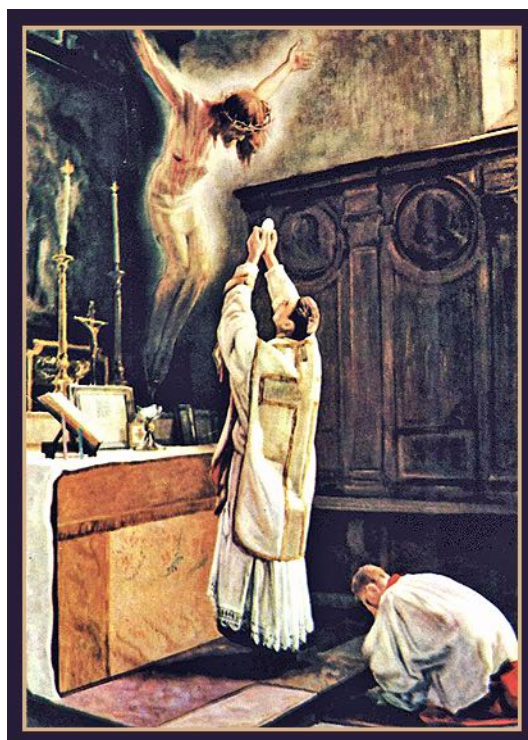
Maar weet dit:

Jouw geloof in Mij is niet zo sterk als het zou moeten zijn. Je bemint Mij niet meer zoals je eens deed. Al de weelde die je opgestapeld hebt, brengt een afstand tussen Mij, jouw Christus en Redder en Gods gewone kinderen. Je beklom zo'n imposante hoogten dat Ik je niet kon bereiken om je mijn hand aan te bieden en je te redden uit het bederf in je binnenste.

Mijn Petrus, op wiens rots je gebouwd werd, onderwees jou de waarheid. En wat heb je gedaan? Je bouwde dikke stenen muren rondom jezelf. Dat veroorzaakte een gebrek aan communicatie met diegenen die je moest voeden met mijn Lichaam en Bloed waardoor hun zielen konden worden gevoed.

De van jou vereiste eerbied bij de uitreiking van mijn Allerheiligste Eucharistie ging verloren toen je mijn Tegenwoordigheid ontkende.

Toen Vaticaan II nieuwe voorschriften afkondigde, waren die geïntroduceerd door die kwade krachten van de Vrijmetselarij binnen jullie eigen wandelgangen. Op listige wijze stelden zij nieuwe wijzen voor om mijn Allerheiligste Eucharistie uit te reiken die voor Mij beledigend zijn.

Jouw zogenaamde verdraagzame onderrichtingen verkondigden een reeks van leugens met inbegrip van de weigering om de macht van de Heilige Aartsengel Michaël te erkennen. Hij is de beschermer van de Kerk tegen Satan. Die (kwade) krachten onder jullie wisten dat. Dat is de reden waarom alle gebeden die vóór de Heilige Mis zijn hulp inriepen werden afgevoerd.

Vervolgens maakte jij je schuldig aan de grootste onwaarheid, namelijk dat de Hel niet moet worden gevreesd; dat dit slechts beeldspraak is. Die leugen, door veel van Gods kinderen aanvaard, had het verlies van miljarden zielen tot gevolg.

Hoe beledig je Mij! Aan alle nederige en gewijde dienaars onder jullie vraag Ik om terug te keren naar mijn leer.

Sta nooit toe dat de rijkdom onder jullie toeneemt, veronderstellend dat dit in mijn ogen aanvaardbaar is. Rijkdom, goud en macht, verzameld in mijn Naam, zullen je ondergang zijn. Je zult geen profijt halen uit mijn Heilig Woord.

Jij hebt geleden door de manier waarop je Mij beledigd hebt.

Denk nooit dat Ik de schuld geef aan de vele heilige Pausen die op Petrus' stoel hebben gezeten. Hun zending is altijd beschermd geweest. Veel pausen zijn gevangen geweest op de Heilige Stoel, omringd door vrijmetselaarsgroepen die God niet vertegenwoordigen.

Zij haten God en hebben vijftig jaar lang onwaarheden verspreid omtrent Gods Barmhartigheid. Hun drijfverijen hebben geleid tot de ineenstorting van de Katholieke Kerk. Dat was geen toeval. Dat was moedwillig en listig gepland met als doel het geloof van de Kerk te vernietigen; om het eerbetoon van gewone Katholieken aan de ene ware God te vernietigen.

Daarvoor zal je nu in de woestijn geworpen worden. Na Paus Benedictus zul je door Mij vanuit de Hemel worden geleid.

Ach, hoe heb je Mij doen wenen.

Ik roep al mijn gewijde dienaars die de waarheid kennen om op te staan en Mij, jullie Jezus, te volgen om de waarheid van Mijn leer te verspreiden in nederige dienstbaarheid. Jij moet de moed en de sterkte vinden om uit de as te verrijzen.

Bovenal, verwerp de leugens die de Valse Profeet jullie zeer binnenkort zal voorhouden. Hij zal de Katholieke Kerk versmelten met andere kerken, met inbegrip van heidense kerken, om zo één gruwel te worden, een ene wereldkerk zonder ziel.

Jouw Jezus

APPENDIX 8

Wat is de Juiste Intentie tijdens het Misoffer?

Uit: “De Heilige Mis, Getuigenis van Catalina Rivas”, uitgever A.B. van 't Hooft, Berkel-Enschot, met imprimatuur van Monseigneur José Barahona C. El Salvador - San Vicente, 2 maart 2004. Een imprimatuur op het eerste gedeelte van haar meer uitgebreide geschriften werd in 1998 verleend door Monseigneur René Fernandez Apaza, de aartsbisschop van Cochabamba in Bolivia.

Catalina Rivas, die deze boodschappen ontving, is een zogenaamde lekenmissionaris uit Bolivia van het Eucharistisch Hart van Jezus. Haar boodschappen zijn in de eerste helft van 1990 begonnen en zijn in 1998 in 8 delen uitgegeven.

UITTREKSELS VAN WOORDEN VAN DE MAAGD MARIA EN ONZE HEER JEZUS CHRISTUS

De Allerheiligste Maagd Maria zegt:

“Waarom moeten jullie op het laatste moment binnenkomen? Jullie zouden al voortijdig in de kerk moeten zijn om een gebed te zeggen en de Heer te vragen dat Hij zijn Heilige Geest mag uitzenden. Dat Hij in jullie de geest van vrede en verzoening uitstort en jullie ook uit de geest van deze wereld brengt met zijn dagelijkse zorgen, de persoonlijke problemen. Dat die de verstrooidheden verdrijft zodat jullie in staat zullen zijn dit heilige moment van de Eucharistie juist en waardig te beleven. Maar jullie komen pas als de viering al begonnen is en jullie nemen daaraan deel alsof het een of andere populaire gebeurtenis is zonder dat jullie op enige wijze geestelijk zich daarop voorbereiden. Waarom? Het is het grootste aller wonderen. Jullie zijn aanwezig om het moment van het grootste geschenk van de kant van de Allerhoogste mee te beleven. Maar jullie weten het niet hoog in te schatten.

Ik wil dat je aandachtig de lezingen en de hele preek van de priester aanhoort. Herinner je dat in de Bijbel staat: ‘Het woord van God keert niet terug alvorens het vrucht zal hebben voortgebracht.’ Als je aandachtig luistert zal iets van al hetgeen je hoort in je achterblijven. Je moet dan proberen gedurende de gehele dag over deze woorden die een spoor, een indruk in je binnenste hebben achtergelaten, na te den-

ken en je deze in herinnering te brengen. Vaak zijn het wellicht maar twee zinnen, een andere keer is het het hele evangelie of mogelijk ook slechts een enkel woord. In ieder geval zal wat in je blijft je de verdere dag proeven en je zult je over zijn smaak kunnen verheugen. En dan zal dit woord 'vlees worden' in jou zodat dit de manier en de wijze is om het leven te veranderen mits je eenvoudig toelaat dat het woord van God een bestaan omvormt. En zeg toch nu aan de Heer dat je hier bent omdat je datgene wenst te horen dat Hij op deze dag in jouw hart wil openbaren.

(Aan het begin van de offerande.) Bid zo: 'Heer ik offer U alles op wat ik ben, wat ik heb, wat ik kan, dat alles leg ik in uw handen. Bouw U op, o Heer, op het geringe en het armzalige dat ik ben. Door de verdiensten van uw Zoon verander mij o hoogste God. Ik bid U voor mijn familie, voor mijn weldoeners, voor ieder medelid van ons apostolaat, voor alle personen die ons bestrijden, voor al degenen die zich voor mijn armzalig gebed hebben aanbevolen. Leer mij hoe ik mijn hart op de grond van hun weg kan leggen opdat hun levensweg niet zo hard is en onder hun voeten de tederheid van de Liefde te bespeuren valt.' Zo baden de heiligen en zó wil ik dat ook jullie bidden.

(Niet lang daarna:) Het zijn de engelbewaarders van de personen die dit Heilig Misoffer opofferen voor vele intenties. Het zijn de engelbewaarders van diegenen die zich waarlijk bewust zijn van wat deze viering inhoudt. Het zijn de engelen van degenen die iets hebben wat ze de Heer aanbieden en opofferen... Offer op dit moment alles op, bied de Heer jullie zorgen, pijn, dromen en illusies, jullie bedroefdheden, vreugden en smeekbeden aan. Herinner jullie dat de Heilige Mis een oneindige waarde heeft en juist daarom moeten jullie royaal zijn in het aanbieden en het opofferen van jullie smeekbeden en intenties. Er zijn ook engelbewaarders van mensen die weliswaar hier zijn, maar die niets opofferen, die totaal geen interesse hebben om ieder liturgisch moment van het Heilig Misoffer mee te beleven en die geen offergaven hebben die voor het altaar van de Heer kunnen worden gebracht.

Dat zijn de engelbewaarders van hier aanwezigen en desondanks afwezig. Dat betekent: het zijn degenen die uit gewoonte hierheen gekomen zijn of die vanwege een oneigenlijk compromis of vanuit een sociale verplichting naar de Mis komen, die ook zelfs niet de wens hebben om het Heilig Misoffer bij te wonen. En die engelbewaarders gaan treurig naar voren daar ze niets hebben wat zij naar het altaar kunnen brengen behalve hun eigen gebeden.

Maak toch jullie engebewaarders niet zo bedroefd. Vraag véél, vraag eenvoudig om de bekering van de zondaren, om de vrede in de wereld, voor jullie familieleden, voor jullie burens, voor diegenen die zich voor jullie gebeden hebben aanbevolen. Vraag, verlang, smeek véél af, maar niet alleen voor jezelf, maar ook voor de anderen, in het bijzonder voor jullie vijanden.

Bedenk dat het de Heer het meest bevalt indien jullie jezelf als zoenoffer aanbieden opdat Jezus, als Hij in het Heilig Misoffer vanuit de Hemel op Aarde neerdaalt, jullie door zijn eigen verdiensten kan omvormen en veranderen. Hoe zal men zichzelf aanbieden en opofferen? Er is de nietigheid, de armzaligheid en zondigheid van jezelf, maar als je dat alles in vereniging met de Jezus' verdiensten aanbiedt en opoffert dan is dat de hemelse Vader welgevallig.

(Toen brak het moment aan van de consecratie, waarop Catalina voor haar geestesoog achter de dienstdoende aartsbisschop een aantal personen ontwaarde:) Dat zijn alle heiligen en zaligen van de Hemel. Onder hen bevinden zich ook de zielen van uw familieleden die zich nu reeds in de tegenwoordigheid van God mogen verheugen. Is het niet waar dat je verrast bent mij een weinig achter de aartsbisschop te zien? Dat is zoals het nu eenmaal hoort... Ondanks de grote liefde die mijn zoon mij toedraagt heeft Hij mij niet de waardigheid en de macht verleend die Hij aan de priester toekende: namelijk Hem dagelijks met zijn handen in deze wereld te brengen op de wijze dat priesterhanden dit dag in dag uit laten gebeuren en tot stand brengen. Daarom heb ik zo'n hoge achting en waardering voor een priester en voor het gezamenlijke totale wonder dat God via hem tot stand brengt – dat het mij eenvoudigweg dwingt op deze plaats te knielen.

(Toen zag zij enkele vaaggrijze figuren:) Dat zijn de arme zielen uit het Vagevuur die op jullie gebeden wachten om zich te verkwikken en hun pijn te verlichten. Deze arme zielen zullen dan ook voor jullie smeken, maar zij kunnen voor zichzelf niets meer doen; jullie zijn het die deze arme zielen kunnen helpen zodat zij uit het Vagevuur kunnen komen om die eeuwige aanschouwing van God te bereiken en zich in alle eeuwigheid in Hem te verheugen.

Je ziet dus ook dat ik hier de hele tijd aanwezig ben. De mensen maken bedevaarten en bezoeken mijn verschijningsplaatsen en dat is ook terecht en goed vanwege de vele genaden die daar op deze plaatsen verkrijgbaar zijn. Maar ik verzeker jullie dat op geen enkele van mijn verschijningsplaatsen en in geen enkel deel van de wereld ik zolang zelf aanwezig ben als bij de Heilige Mis aan de voet van het

altaar. Waar de Heilige Mis wordt gevierd zal je mij altijd kunnen aantreffen. Aan de voet van alle tabernakels vertoef en blijf ik samen met de engelen omdat ik eenvoudigweg ook altijd bij Hem en met Hem ben.”

Nu volgt een beschrijving van het visioen van Catalina op het ogenblik van het Sanctus: “Het wonderschone gezicht van de Moeder Gods, zoals ook andere stralende gezichten, zoals zij daar knielen met gevouwen handen en in afwachting van het grote Wonder dat zich wereldwijd steeds weer hernieuwt en herhaalt, is alsof men zelf al in de hemel is. En dan te weten dat er onder ons mensen zijn die op dit moment heel ongeïnteresseerd en verstrooid zijn en met elkaar kletsen... Dát zeg ik nu met grote pijn in mijn hart: Er zijn heel veel mannen, nog meer dan vrouwen, die eenvoudigweg blijven staan en met over elkaar geslagen armen en deze gebeurtenis bijwonen als zouden zij de Heer een staande eerbetuiging willen brengen, als ware het van ‘gelijke tot gelijke’.” De Heilige Maagd zegt: “Zeg de mensheid: Nooit is een mens meer mens dan als hij zijn knie buigt voor God!”

Catalina beschrijft haar visioen: “De celebrant sprak de transsubstantiatiewoorden uit over het brood. De aartsbisschop was van normale gestalte, maar opeens begon hij te groeien en vulde hij zich met stralend licht. Een bovennatuurlijk witgouden licht omhulde hem en straalde zeer sterk uit zijn gelaat zodat zijn gelaatstrekken onherkenbaar waren. Toen hij de Hostie omhoog hief zag ik zijn handen en deze droegen op de rugzijde de wondetekenen van waaruit een groot intens licht scheen. HET WÁS JEZUS ! Het wás Hij die met zijn Lichaam het lichaam van de celebrant omgaf. En ik zag hoe Hij teder, liefdevol de handen van de aartsbisschop omvatte en omhulde. Op dit unieke moment begon de Hostie te groeien en werd steeds groter. Daarin verscheen het wonderbare gelaat van Jezus – zó liet Hij zich aan het volk zien.”

Instinctief wilde ik mijn hoofd buigen, maar Onze Lieve Vrouwe sprak het volgende: “Buig je hoofd niet, maar verhef je blik, aanschouw Hem, kijk Hem direct aan en ontwijk zijn blik niet en herhaal het gebed dat door de engel van Fatima werd uitgesproken: ‘Heer, ik geloof in U, ik aanbid U, ik hoop op U en ik heb U lief. Ik bid U om vergeving voor diegenen die niet in U geloven, die U niet aanbidden, die niet op U hopen en die U niet beminnen. Vergeving en barmhartigheid...’ En zeg Hem nu hoe je Hem liefhebt. Breng de Koning der koningen jouw hulde.”

De beschrijving gaat verder: “Direct daarna sprak de aartsbisschop de transsubstantiatiewoorden uit over de wijn. Te-

gelijktijd met het uitspreken van zijn woorden begon het te bliksemen vanuit de hemel en rondom het altaar. Er waren plotsklaps geen muren en geen dak meer op de kerk. Alles was donker. Er straalde alleen maar een klein schitterend licht op het altaar.

Opeens, op zekere hoogte, zag ik Jezus, gekruisigd en met zijn hoofd op zijn borst naar beneden gezonken. De dwarsbalken van het kruis werden door grote sterke handen gedragen. En vanuit het binnenste van dit schitterende licht kwam een lichtje te voorschijn gelijkend op een kleine glanzende duif en het vloog door het hele kerkship om zich tenslotte op de linkerschouder van de aartsbisschop neer te laten, die nog steeds Jezus toonde en die het was, daar ik helder zijn lange haar, zijn stralende wondeteken en zijn grote lichaam onderscheiden en zien kon, maar zijn aanzicht zag ik niet. En daarboven de gekruisigde Jezus.

Zijn hoofd was op de rechterzijde van de schouder naar beneden gezonken en alles wat men van zijn gelaat en zijn armen kon zien was geschonden, verbrijzeld en vol wonden. Op zijn borst aan de rechterzijde gaapte een wond en bloed borrelde in stromen eruit. Links voor en aan de rechterkant vloeiende, zo vermoed ik, water eruit. Het was glinsterend en helder. Het scheen alsof het stromen van boven-natuurlijk licht waren die op de aanwezige gelovigen naar beneden stroomden en zich naar rechts en naar links bewogen. Het verbaasde mij, de hoeveelheid bloed die in de kelk werd uitgestort; het verontrustte mij dat de kelk zou overlopen en dat het bloed over het altaar zelf zou stromen en dat het een enorme bloedvlek zou achterlaten. Maar er liep geen enkele druppel uit.”

Op dat ogenblik zei de Heilige Maagd: “Dit is het Wonder van alle wonderen. Ik heb het je reeds vaak gezegd: voor de

Heer bestaat tijd noch ruimte. Op het moment van de transsubstantiatie wordt de gehele gemeenschap van gelovigen en meevierenden naar de voet van de Calvarieberg verplaatst, precies op het moment van de kruisiging van Jezus Christus.”

Toen we het Onze Vader begonnen te bidden sprak de Heer zelf voor de eerste keer tijdens dit Misoffer en zei tegen mij: “Let goed op. Ik wil dat je met de grootste innigheid en deelname die je tot stand kunt brengen bidt. En dat je juist op dit moment de persoon of die mensen die je in gedachten oproept, die jou in je leven het meeste pijn, leed en boosaardigheid hebben toegebracht, dat je ze op dit moment omarmt en aan je borst drukt en uit het diepst van je hart de volgende woorden zegt: ‘In Jezus’ naam vergeef ik je en wens je de vrede toe. In Jezus’ naam vraag ik je om vergeving en wens ik mijzelf de vrede toe.’ En als deze persoon de vrede verdient zal ze die ook ontvangen en behouden en het zal die persoon veel goed doen. Op deze manier zal diegene veel goeds ten deel vallen. Als echter deze persoon niet in staat is zich voor de vrede te openen, die in zijn hart toe te laten, zal deze vrede in jouw hart terugkeren. Maar Ik wens niet dat je de vrede ontvangt en aan andere personen geeft als je niet in staat bent van te voren te vergeven en deze vrede eerst in je hart te bezitten en te voelen.

Let toch op wat jullie doen (vervolgt de Heer): Jullie zeggen steeds weer in het Onze Vader ‘vergeef ons onze schuld zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren.’ Als jullie slechts in staat zijn om te vergeven maar niet te vergeten zoals velen steeds weer aantonen, dan stellen jullie ook aan de vergeving van God voorwaarden. Jullie zeggen dan vergeef mij slechts in de mate zoals ik in staat ben te vergeven, niet meer en niet minder.”

Catalina verzucht: “Ik kan mijn pijn en het berouw dat mij overkwam totaal niet onder woorden brengen toen ik eenmaal begreep hoezeer wij de Heer kwetsen en hoezeer wij onszelf schade toebrengen en verwonden met het beledigd zijn, met de jaloezie en de haatgevoelens en met andere hatelijke gedragsmanieren die meestal uit minderwaardigheidscomplexen en overgevoeligheden voortkomen. Ik heb toen vergeven, ik heb van ganser harte vergeven, en ik vroeg allen die mij ooit hadden verwond om vergeving, om zo de vrede van de Heer te mogen ontvangen, diep in mijn binnenste.”

Nu kwam het moment van de communie van alle celebrerende priesters. Daar bemerkte ik de aanwezigheid van alle priesters aan de zijde van de aartsbisschop. Toen hij de

Heilige Communie ontving, zei de Heilige Maagd: “Dit is het juiste moment om voor de celebranten, de priesters die hem begeleiden, te bidden en te smeken. Spreek mij aldus na: ‘Heer, zegen hen, heilig hen, sta hen bij, houd hen rein, houd van hen, bescherm hen. Behoud hen met en in uw liefde. Denk daarbij aan alle priesters over de hele wereld. Bid voor alle godgewijde zielen, ordeleden en religieuzen.’”

Tijdens de communie van de kerkgangers was er een vrouw van wie Catalina wist dat zij juist voordat de Heilige Mis begon had gebiecht. Toen nu de priester het Lichaam van de Heer op haar tong legde, flitste een lichtstraal door deze vrouw, eerst door de rug en daarna naar boven toe door de schouders en het hoofd en zo werd zij met zeer wit – diep gouden – licht doordrongen. Daarbij zei de Heer: “Zo is het als Ik het genoeg heb een ziel te omhelzen die met een geheel rein hart komt om Mij te ontvangen.”

Toen ik zover was om de Heilige Communie te ontvangen, sprak Jezus opnieuw tot mij: “Het laatste avondmaal was het hoogtepunt van de grootste vertrouwlijkheid met de mijnen. In dit uur der liefde stelde Ik het sacrament in dat in de ogen van de mensen de grootste liefdeswaan en dwaasheid is. Ik maakte Mij namelijk tot gevangene van de liefde. Ik stelde het sacrament van de Heilige Eucharistie in. Ik wilde bij en onder jullie blijven tot aan het einde der tijden, want mijn liefde kon niet verdragen dat Ik jullie, die Ik meer dan mijn eigen leven liefheb, als wezen achterliet.”

De Heer liet mij toen het gebed aanschouwen van een vrouw: “Heer denk eraan dat het alweer het einde van de maand is en ik geen geld heb om de huur te betalen, de lening voor onze auto, het schoolgeld voor de kinderen. U moet wat doen om mij te helpen. Alstublieft, zorg ervoor dat mijn man ophoudt met zoveel te drinken. Ik kan zijn voortdurende dronkenschap eenvoudigweg niet meer verdragen. En ik bid ook voor mijn zoon die een jaar zal verliezen als U hem niet met zijn examens helpt. En vergeet ook mijn buurvrouw niet, want die moet daar beslist weg; dat ze eens eindelijk werkelijk verhuist!”

Jezus zei met een treurige ondertoon in zijn stem: “Heb je het niet gezien en ook niet opgemerkt? Besef je wat er aan de hand is? Niet één keer heeft deze vrouw Mij gezegd dat ze van Mij houdt. Niet één keer heeft zij Mij bedankt dat Ik als geschenk voor de mensen ook voor haar mijn godheid vanuit de Hemel naar de armzalige mensheid hier beneden bracht ten einde de mensen tot Mij omhoog te kunnen heffen. Niet één enkele keer heeft zij gezegd: ‘Dank U Heer.’ Het was één lange litanie van smeekbeden. En zo gedraagt zich bijna iedereen die hierheen komt om Mij te ontvangen.

Ik ben uit liefde voor jullie gestorven en ben opgestaan, ook uit liefde. En sindsdien wacht Ik, ook uit liefde, op ieder van jullie, maar jullie merken het zelfs niet één keer hoezeer Ik naar jullie liefde verlang en ernaar dorst. Wees indachtig dat Ik de ‘bedelaar’ van de liefde ben in dit verheven zo wezenlijke en belangrijke uur voor de ziel.”

Toen de celebrant op het punt stond zijn zegen te geven sprak de Heilige Maagd opnieuw: “Opgepast, let op en kijk wat je doet... Je maakt een nietszeggend gebaar in plaats van een kruisteken. Bedenkt toch eens dat dit de laatste zegen kan zijn die je uit de handen van een gewijde priester mag ontvangen. Je weet niet of je al dan niet sterft bij het verlaten van de kerk. En je weet ook niet of je nog ooit de gelegenheid krijgt dat een andere priester je zijn zegen geeft. Deze gewijde handen geven je de zegen in naam van de Heilige Drie-eenheid en daarom is het meer dan rechtmatig dat je het kruisteken respectvol en aandachtig maakt, alsof het het laatste in je leven zou zijn.”

Jezus vroeg mij op het einde van de Heilige Mis nog enige minuten bij Hem te verblijven. Hij zei: “Ga toch niet haastig op het einde van de Heilige Mis direct de kerk uit. Blijf toch een moment – een paar minuten – in mijn gezelschap, geniet toch van mijn tegenwoordigheid en laat Mij daaraan vreugde beleven dat jullie bij Mij zijn. (...) Wel ben Ik altijd bij jullie, maar jullie zijn het die Mij verlaten en Mij alleen laten. De Mis is uit en jullie verlaten de kerk en het is meteen het einde van de Christelijke levenshouding en voornemens. Het is afgelopen uit met Jezus!”

Een andere keer sprak de Heer over mensen die bij het krijgen van de Heilige Communie en de ontmoeting met Hem dit eenvoudig tot een gewoonte en alledaagsheid maken, mensen die ieder gevoel van verbazing en verwondering over deze ontmoeting met Hem verloren hadden. En Hij legde uit dat deze ‘routine’ bepaalde mensen zó lauw en zó onverschillig maakt. (...) Zo vervult men zijn levensplicht zonder enige smaak voor het bovennatuurlijke.

Catalina becommentarieert: “Wij leken hebben een belangrijke rol binnen onze Kerk. Wij hebben niet het recht de zending te weigeren die de Heer iedere gedoopte geeft, namelijk de verkondiging en verbreiding van de Blijde Boodschap. Wij hebben niet het recht al deze kennis voor onszelf te houden en niet aan de wereld door te geven. Wij hebben niet het recht onze broeders van honger te laten sterven terwijl wij zoveel en voldoende brood in onze handen hebben!”

DEEL 7

Het Mystieke Huwelijk en de Vergoddelijking in het ‘Ware Leven in God’

Door *Zuster Anne Woods* uit Wales, Engeland - sept. 2005 ⁹⁰⁾

Gebaseerd op “Het Ware Leven in God” van Vassula Rydén

Vassula's geschriften “Het Ware Leven in God” (WLIG) spreken voortdurend van God die de wereld de genade van vergoddelijking wil schenken. Vergoddelijken wil zeggen dat mensen goden worden dankzij hun participatie met het Godhoofd.

Mensen weten niet wat ze met dit begrip aan moeten totdat ze beseffen dat het een andere term is voor het ontvangen van het eeuwig leven. Het is het eeuwig leven van en in God dat ons gegeven zal worden. Christus heeft het ons beloofd. Het Evangelie van Johannes en de Epistels hebben het er telkens over. De brieven van Petrus en die van Paulus aan de zeven kerken eveneens. Dit is waarom Jezus Christus kwam, opdat we in zijn goddelijk leven mogen delen, dat we één met de Vader mogen zijn zoals Christus en de Vader één zijn – en daarom is het een goddelijke vereniging.

Onze roeping is om zonen en dochters van God te zijn. We zijn geroepen om het Lichaam van Christus te zijn. Jezus Christus is het Hoofd van zijn Lichaam de Kerk. Het Lichaam moet volledig één zijn met zijn Goddelijk Hoofd. Hetgeen Jezus Christus van nature is als de Zoon van God, moeten wij zijn door de genade – ieder in de mate of capaciteit die God in gedachte voor ons had toen Hij ons schiep. Het Hoofd en Lichaam met het goddelijk eeuwig leven vergoddelijkt dat in Jezus Christus door zijn verzoenend leven en dood voor ons was teruggewonnen.

⁹⁰⁾ Tussen [haakjes] is niet Anne Woods, evenmin als noten 99, 100, 102, 103, 104, en 121.

We moeten heilig zijn zoals God heilig is, niet uit dwang maar in het willen vervullen van Gods gebod. (Lev. 19:2, Mt. 5:48) Niet uit plichtsbesef als bij een abstracte daad, maar uit echte liefde tot God.

Het hoofd is het hoogste en nobelste deel van de mens

Het volgende antwoord van Teresa Higginson (1844-1905) aan Pater Edward Powell van de Alexanderkerk te Liverpool dateert van 11 nov. 1880. De eerbiedwaardige Teresa Higginson is de welbekende apostel van de devotie tot het Heilig Hoofd van onze Heer als de zetel van zijn goddelijke Wijsheid (begrip):

«« Ter ere van het Heilig Hoofd als de zetel van goddelijke Wijsheid en tempel van de vermogens van de Heilige Ziel en intellectuele faculteiten en centrum van de zintuigen van het lichaam, schrijf ik u eerwaarde Pater in gehoorzaamheid aan uw wens. (...) De vraag die u mij stelde - meen ik - was waarom onze zeer geliefde Heer de wens koestert dat zijn Heilig Hoofd geëerd wordt als de 'tempel van de vermogens van de Heilige Ziel', terwijl de ziel zich vast en zeker in heel het lichaam bevindt en het hoofd niet beschouwd kan worden als het commandocentrum van alle zielsvermogens. Welnu, dit is wat ik ervan begrijp: Omdat de rede of het intellect dat deel is dat het dichtste bij God staat, is het op een speciale manier het beeld van God, ja, het licht zelf van God in de ziel en daarin zien we God zoals Hij is, en onszelf zoals wij zijn, waardoor we in staat zijn om goed en kwaad van elkaar te onderscheiden.

Aangezien het hoofd de zetel is van het denkvermogen en omdat zich daar de faculteiten van de geest bevinden, schijnt vanuit het Heilig Hoofd alle kennis, wijsheid en begrip voort met een gloed van schitterend licht, samen met een begeleidende kracht om de wil en affecties van het Heilig Hart te sturen en beheersen. Hierin ontdekken we het waarom van de gewenste devotie – de heersende vermogens van het Heilig Hart bevinden zich in het Heilig Hoofd. Ik ga niet verder in op de details want ik denk dat wat u wilt weten duidelijk is.

De ziel doordringt ieder deel van het lichaam, maar zoals de redelijk denkende vermogens de hoogste faculteiten van de ziel zijn, en het hoofd, waarvan men zegt dat die deze faculteiten op een bijzondere wijze bezit, of er de tempel van is, en men ook zegt dat het geheugen in de hersens bestaat, zo begeleiden en sturen de wil en de liefde - of de affecties - het menselijk hart. Het hoofd is het hoogste en edelste deel van de mens maar ik zeg niet dat de ziel verdeeld is. Nee, deze drie vermogens, alhoewel werkelijk van elkaar onderscheiden kunnen net zo min als de Personen van de aanbiddelijke Triniteit los van elkaar bestaan – ze vormen samen slechts één ziel die onsterfelijk is en volmaakt in zijn vermogens indien vervuld van de heiligende genade, wat de Heilige Ziel van Jezus is. Onze zeer geliefde Heer gaf mij te verstaan dat alhoewel Hij zeer beledigd wordt door de praktijk van de zonden onder invloed van wilszwakte en misleide affecties, dat de zonden van het intellect deze in grote mate en aantal overstijgen. »»

Alleen God is heilig. *“U alleen zijt de Heilige; U alleen de Heer; U alleen de Allerhoogste Jezus Christus”*, zingen we iedere zondag en feestdag. Heilig zijn zoals God heilig is, is heilig zijn met dezelfde heiligheid die God kent. Gods heiligheid daalt neer en God verenigt zich met eenieder van ons zodat de vermogens van de ziel – geheugen, begrip [of intelligentie] en de wil – in vol-

maakte vereniging met de Vader, de Zoon en de Heilige Geest zijn. Als deze vereniging eenmaal totaal is, op zijn hoogst, compleet, betekent dat vergoddelijking, niets meer en niets minder.

De volledige eenwording van de ziel met de Heilige Drievuldigheid wordt aangeduid als het 'Mystieke Huwelijk'. Het Mystieke Huwelijk betekent dat de Heilige, de Drie-Ene God, de ziel met zichzelf in perfecte samensmelting [en conformiteit] huwt terwijl Gods 'bruid' over haar volledige individualiteit en vrije wil blijft beschikken.

In zijn goddelijke Macht verbindt en verenigt de Vader zich met het geheugen wat natuurlijk het zielsvermogen weerspiegelt. In zijn goddelijke Wijsheid verbindt en verenigt de eeuwige Zoon zich met het verstand dat op het zielsvermogen weerspiegelt. In zijn goddelijke Goedheid verbindt en verenigt de Heilige Geest zich met de menselijke wil dat het zielsvermogen weerspiegelt. Met de presentie van de goddelijke Aanwezigheid in de zielsvermogens, denkt, handelt en spreekt de persoon uitsluitend zoals rechtstreeks gecommuniceerd door Gods Macht, Wijsheid en Goedheid. Aldus handelt de ziel niet meer buiten de invloed van het Goddelijke Licht. Wij noemen dit de eenvormigheid met Christus. Indien mensen een vergoddelijkt persoon ontmoeten zullen ze die ontmoeting beschrijven in termen van: "Het was alsof ik met Jezus zelf sprak."

De Vader kan zich alleen in het geheugen inenten als het door 'pure hoop' bewogen wordt.⁹¹⁾ De Eeuwige Zoon can zich alleen in het verstand inenten als het door 'puur geloof' bewogen wordt.⁹²⁾ De Heilige Geest kan zich alleen in de menselijke wil inenten als het door 'pure liefde' bewogen wordt.⁹³⁾

Simpel gezegd verwijderd de hoop [de menselijke faculteit van] het geheugen, verwijderd het geloof [de menselijke faculteit van] het verstand en verwijderd de liefde [de menselijke faculteit van] de wil. Deze [menselijke] zielsvermogens moeten verwijderd worden door de theologale deugden die immers de menselijke rede en de logica overstijgen. De typisch menselijke manier van kennis verkrijgen via de zintuigen en het beredenerend intellect moeten overstegen worden, d.w.z. getranscendeerd, voordat ze met de transcendente dus boven-zinnelijke God verenigd kunnen worden. Ieder middel moet aan zijn doel beantwoorden, moet een zekere overeenkomst en gelijkenis hebben met waar het

⁹¹⁾ cf. "De Beklimming van de Carmel" door de H. Johannes van het Kruis (3:1-15).

⁹²⁾ cf. ibid 3:8-32

⁹³⁾ cf. ibid 3:16-45

voor dient. Doperwten koken niet voordat ze dezelfde temperatuur als het hete water hebben. Brandhout brandt niet voordat het dezelfde temperatuur als het vuur heeft. Niets, geen enkel schepsel, kan het natuurlijk begripsvermogen als een evenredig [en toereikend] middel gebruiken om tot God te geraken. Alles dat het intellect vermag te begrijpen en de wil ervaren en de verbeelding verbeelden, staat immens ver van en is ongelijkwaardig aan wat God vermag. De leegte die door de theologale deugden van geloof, hoop en liefde worden gecreëerd, lijken **het meest op God** in de zin dat ze de menselijke potenties openleggen voor een deelname aan de transcendente God. Ze tillen een persoon boven zichzelf uit, veranderen hem en bereiden hem voor om de 'volheid' van het beeld van God en diens gelijkenis te ontvangen, waarin Adam oorspronkelijk was gecreëerd en wat de mens zich in de metanoia wederom zal toeëigenen (een transfiguratie van zijn wezen), die nog moet komen.

De Katechismus van de Katholieke Kerk, N° 1812, leert: *“De menselijke deugden zijn op de theologale deugden gebaseerd die de menselijke faculteiten wijzigen om iemand te kunnen laten deelnemen aan de goddelijke natuur: want de theologale deugden houden direct verband met God. Ze maken Christenen geschikt om in een relatie met de Heilige Triniteit te leven; ze hebben de Ene en Drieëne God als hun OORSPRONG, MOTIEF en DOEL.”* De drie theologale deugden worden samen met de vier kardinale deugden door de Heilige Doop bij ons ingebracht. De kardinale deugden zijn sterkte, voorzichtigheid, rechtvaardigheid en matigheid. Indien op heldhaftige wijze beoefend zijn de zeven deugden het uitgangspunt voor zaligverklaring en canonisatie. Alle zeven zijn in de vergoddelijkte ziel tot volle ontplooiing gekomen.

Sterkte helpt bij het beheersen van de driften van hoop, wanhoop, angst, durf of moed, en woede. Deze steken de kop op als zich moeilijkheden voordoen in ons streven naar het goede of bij pogingen kwaad te vermijden. Voorzichtigheid helpt bij het beheersen van de driften van liefde, haat, begeerte, afschuw, genot, droefheid of pijn. Dit gaat over de strijd tussen goed en kwaad in antwoord op driften die spontaan opkomen. Op zijn beurt perfectioneert rechtvaardigheid de wil tot het goede bij iemands sociale contacten. Deze drie kardinale deugden worden door de vierde overheerst: matigheid, welke uit de innerlijke drang ontspruit naar liefde.

Bij de doop worden de [zuivere] theologale en kardinale deugden door de Heilige Drieëenheid in onze ziel gegoten. Als liefde de leidraad is voor al ons doen en

laten, zullen deze deugden door de gaven van de Heilige Geest worden ondersteund. Onze eerste beweegreden dient dan liefde tot God te zijn en van daaruit de liefde tot onze naaste, gelijk God die liefheeft. Johannes 13:34 zegt: *“Bemint elkander zoals Ik jullie heb liefgehad.”* De zeven gaven zijn kennis, begrip, de vreze Gods, wijsheid, vroomheid, sterkte en raad.

Zonde, zelfs bij de minste wilsneiging die afdoet aan Gods glorie, of deze nu zichtbaar tot uiting komt of niet, verduistert de transparantie van de ziel. Iedere ‘donkere wolk’ moet worden uitgebannen, vervluchtigd, ter verbetering van die transparantie. Dit gebeurt door samenwerking van onze vrije wil met de deugden. De ‘leegtes’ die door deze geactiveerde deugden ontstaan komen met deze [verbeterde] ‘transparantie’ overeen waardoor Gods Licht zich aan ons kan binden ten bate van onze vergoddelijking. [Uiteindelijk] zal deze vergoddelijking binnen ieders bereik liggen [maar nu nog niet]. Om de sluizen van genade te openen is slechts een oprecht berouw nodig, opdat de reis van start kan gaan. In “Het Ware Leven in God” staat geschreven:

« Alle zielen waarmee Ik (God de Vader) wordt verenigd, worden tevens bruid, want in mijn intieme relatie die Ik met ze heb wordt Ik iedere dag van hun leven hun bruidegom, en zo zal het voor jou zijn indien jij voor Ons in vuur en vlam staat. Vrijwillig zul jij je in Mij werpen en de volheid van mijn Goddelijk Liefde mogen proeven. Vanaf jouw geboorte verlangde Ik ernaar jou te bezitten en terwijl Ik je zag opgroeien was Ik reeds heimelijk bezig onze verloving te vieren. Ik stond klaar om bij het eerste teken van berouw naar je toe te vliegen om met mijn koninklijke scepter te zwaaien en uit te roepen: “Vrijspraak!” En Ik zou jouw voorhoofd met mijn vurige doopskus brandmerken die het hele universum van een heerlijke geur voorziet. Dit zou een voorteken zijn van onze huwelijks-ceremonie. En Ik zou als geschenk van mijn Liefde jegens jou een kroon aanbieden van de geurigste bloemen waarvan ieder bloemblad een deugd vertegenwoordigt. Pas dan zou jij in staat zijn om te zeggen: “Ik zie...” en het waarachtig menen ook. »⁹⁴⁾

Jezus’ boodschappen aan Vassula Rydén beloven dat [in onze eindtijdgeneratie] elkeen een persoonlijke theofanie zal krijgen.⁹⁵⁾ Dit zal een nederdaling van de

⁹⁴⁾ “Odes of the Holy Trinity” (p. 49).

⁹⁵⁾ Een theofanie is een visioen van God, hetzij symbolisch of intellectueel, of in de geest. (De theofanie hier wordt ook “De Waarschuwing” genoemd, zoals die voor het eerst tijdens Garabandal verschijningen in de jaren na 1960 werd voorspeld.)

Gezegende Triniteit zijn die een waarschuwing geeft over onze geestelijke toestand en tezelfdertijd de genade van berouw geeft. De Vader, de Zoon en de Heilige Geest zullen door een genade van verlichting worden aanschouwd zodat iemands ziel zal aanschouwen wat ZIJ [de Drie-ene God] eens zagen toen deze tijdens die ene fractie van een seconde geschapen werd...

U zal aanschouwen:

Hem, die jullie het eerst in zijn Handen hield.

De Ogen die jullie het eerste zagen.

U zal aanschouwen:

De Handen die jullie vormde,

En jullie zegende...

U zal aanschouwen:

De meest tedere Vader, jullie Schepper.

Geheel gehuld in overweldigende Heerlijkheid.

De Eerste en de Laatste,

Hij die is, die was, en die komen gaat.

De Almachtige,

De Alfa en de Omega,

De Heerser.⁹⁶⁾

Dat betekent dat ons een blik op de Vader wordt vergund. We zullen dan met ons geestes oog het Licht van de Heilige Geest waarnemen die ons met de doordringende blik van Christus doordringt, die dan voor ons staat. Onze ziel zal al de gebeurtenissen van ons leven leren kennen, want onze ogen zullen door Christus' ogen doordrongen worden, die als twee Vuurvlammen zijn.⁹⁷⁾ Ons hart zal op al onze zonden terugkijken.⁹⁸⁾ We zullen tegenover God de hele waarheid omtrent onze geestesgesteldheid zien, precies zoals Hij ons ziet.⁹⁹⁾ Dit is normaal gesproken het visioen dat iemand op het moment van zijn overlijden krijgt als zijn ziel door de Goddelijke Waarheid wordt overspoeld en de persoon

⁹⁶⁾ Vassula Ryden: De Zuivering, 15-9-1991 – <http://www.tlig.org/nl/nlmsg/nlmsg655.html>

⁹⁷⁾ De vlammen van Christus zijn die van de Heilige Geest cf. Dan. 10:6 en Op. 1:14, 5:6.

⁹⁸⁾ Zie zelfde WLIG-boodschap van 15-9-1991 voor meer details over het Tweede Pinksteren.

⁹⁹⁾ MDM, 12 juli 2012: "Velen zullen een vuur in hun lichaam voelen branden alsof de hitte van de zon hen overweldigt. Binnenin zullen zij een brandende hitte voelen totdat het realiteitsbewustzijn hen in staat stelt om getuige te zijn van de aanblik van hun zielen. (...) Velen zullen bittere tranen van berouw en verdriet wenen en zullen de pijn van vernedering ondergaan omwille van hun zonden."

met de diepere geestelijke realiteit van het [bedreven] kwaad wordt geconfronteerd en bijgevolg het terechte oordeel ondergaat.

Met deze waarheidservaring wordt de volle genade van volledig en oprecht berouw aangeboden, [zoals ook met de Apostel Petrus cf. Lucas 22:61-62: “En de Heer zag Petrus aan (...) en hij ging uit en weende bitterlijk”]. Omdat al onze zonden dan [in hun ware omvang] worden geopenbaard – ook die welke we over het hoofd hebben gezien omdat we eraan gewend zijn geraakt en ze dus niet meer als zodanig herkennen – zal het daarom een akte van volmaakt berouw zijn. De Katholieke Kerk leert dat een akte van volmaakt berouw de voorwaarde schept om rechtstreeks naar de Hemel te gaan zoals ook de ‘goede moordenaar’ op Golgotha. Dit komt omdat de openbaring zelf heiligend is, zijnde de directe vrucht van samenwerking met de Geest der Waarheid, de Geest van Heiliging, de Heilige Geest. Vandaar dat het berouw dat uit deze theofanie voortvloeit, ook wel het Tweede Pinksteren genoemd [of verlichting van het geweten], de ziel aanspoort tot de sacramentele biecht,¹⁰⁰⁾ en tevens ontvankelijk maakt voor de volheid van heiligheid die, indien ten volle benut, leidt naar [een toestand die op Gods tijd] de vergoddelijking toelaat. Zonder reiniging van **al onze zonden** kan de vergoddelijking niet plaatsvinden, want als slechts enkele zonden verborgen blijven, blijft de onzuiverheid [van de ziel] bestaan en staat zij onze vergoddelijking in de weg.

De door Jezus tijdens de theofanie gegeven mogelijkheid tot heiliging is in zijn uitwerking de omkransing van deugd zoals [in het WLIG] beloofd. De verlichting moet worden ondersteund en ontwikkeld door een leven waarin het Evangelie volledig wordt beleefd in [een onophoudelijk verlangen] naar metanoia.¹⁰¹⁾ Het is door theosis, d.w.z. een totale bekering tot God waarbij men bewust het menszijn voor het Woord op aarde beleeft. De heiliging van de ziel als puur geschenk houdt geen stand als er zonde is, maar het inbrengen van de deugden die samengaan met de genade van diep berouw, maakt **terugtrekking mogelijk van de wens tot het begaan van doodzonde en zelfs opzettelijke dagelijkse zonden**. Dan zal zonde door een simpele keuze [geleidelijk] uit iemands leven verdwijnen!

Het belangrijkste middel ter bestendiging van de heiligmakende genade, die tot de vergoddelijking van de ziel leidt, is de Allerheiligste Eucharistie die zijn goddelijkheid integraal wil overdragen. Deze overdracht wordt gefaciliteerd middels

¹⁰⁰⁾ Zie boodschap van MDM van 9 juli 2012.

¹⁰¹⁾ Metanoia behelst een afwijzing van het oude leven en een totale geestelijke verandering.

de perfecte afstemming van onze wil met Gods Wil. Indien niet perfect [en zij is in deze bedeling nooit perfect], kan de dagelijkse Communie zijn inherente goddelijkheid niet volledig aan de ziel vrijgeven, maar slechts de verlichting en genaden die bijstaan om tot een [steeds grotere] wilsovereenstemming en vereniging met God te komen.

Zoals opgemerkt kan alleen het Goddelijk Licht van de Heilige Geest, die al onze zonden openbaart, deze heiligmakende genade schenken, met dien verstande dat wij tot een volledige acceptering komen van de genade van berouw. Er bestaat geen 'vacuum' in de menselijke ziel. Indien de wil zich volkomen op God richt wordt het ogenblikkelijk met God vervuld als reactie van de Heilige Geest die in de 'acceptering' van zijn genade zulk een ommekeer voltrekt. Het is op datzelfde moment dat Christus de ziel overstelpt. Als Christus zich de zielen in staat van volmaakt berouw toeëigent, verblijft Hij daarin zoals beloofd (Joh. 14:23) en voor zolang de persoon deze toeëigening door een deugdzaam leven in het Mystieke Huwelijk ondersteunt. Dit zal bij de Tweede Komst gebeuren dat het aardse Rijk van Christus [aankondigt]: Hij zal in zijn godheid in ieders ziel heersen en beheerst en stuurt zijn gedachten, woorden en daden in goedheid en deugd. Het Tweede Pinksteren en de Tweede Komst zijn dus [termen die in elkaars verlengde liggen]. De belofte van Christus' Millenniumrijk noemt in Openbaring 20:6 het getal 1000 dat de goddelijke eeuwigheid versymboliseert, [maar dit getal kan ook letterlijk worden genomen]. Het betekent dat Christus in zijn goddelijkheid zal regeren. Hij zal dit doen door in de zielen van de mensen te heersen.¹⁰²⁾

De theofanie, die in het WLIG-bericht van 15 september 1991 wordt voorspeld, duurt op zichzelf maar enkele momenten, want er is slechts een enkele flits van het Goddelijk Licht nodig om alles aan ons te openbaren [maar het daaropvolgende gesprek duurt langer]. De effecten duren uren, dagen of weken en leiden

¹⁰²⁾ Het duizendjarige rijk of het Millennium betekent niet alleen een geestelijk rijk dat in de zielen van de mensen heerst, maar ook een letterlijk rijk hier op aarde. Boodschap van MDM van 23 en 24 febr. 2012: "Mijn dochter, het is belangrijk dat zij die de leer van de Rooms Katholieke Kerk volgen het Millennium aanvaarden zoals al mijn kinderen werd beloofd. De Woorden die in mijn Heilig Boek staan, de Heilige Bijbel, liegen niet. Mijn belofte staat in de Handelingen van de Apostelen. Johannes de Evangelist hoorde ook over de glorievolle terugkeer van mijn geliefde Zoon om 1.000 jaar lang in het Nieuwe Tijdperk van Vrede te gaan heersen. (...) Jullie kinderen van deze generatie zullen het geschenk krijgen om in het Paradijs te wonen dat zelfs nog mooier is dan wat voor Adam en Eva was bereid. Er zal geen dood zijn, geen ziekte, geen zonde in het Nieuwe Paradijs. Dit Paradijs zal 1,000 jaar van vrede, liefde en harmonie brengen. Leeftijd zal onbestaand zijn omdat de mens met families van (een aantal) generaties in vrede zal leven." Zie ook de boodschap van MDM van 30 okt. 2013 aangaande het Mystieke Huwelijk.

in sommige gevallen tot maandenlange wroeging met zuiver berouw over de ontdekte zonden. Sommige mensen, die deze genade reeds hebben ontvangen, spreken over wroeging omdat tijdens hun verlichting ze Christus' pijn over hun eigen zonden hebben ervaren. Weer anderen spreken van een zacht stromen van de beweging der genade die vele weken aanhield; op die manier werden de zonden van hun leven geleidelijk aan het licht gebracht, en met minder pijn.

Het berouw dat door de Tweede-Pinksteren-ervaring wordt opgeroepen blijft in de ziel achter als een diep en blijvend gevoel van spijt. Het is dit wat de ziel met een vasthoudende en vastberaden wil aanvuurt om niet opnieuw te zondigen. Wanneer een zonde verlokt, oefent deze kwelling van spijt op de ziel een rustig, zacht magnetisme uit dat zich tegen het zondigen keert. We zijn gewaar dat, indien de Verlichting werd aanvaard, we door de genade tot zondeloosheid worden gebracht [althoewel de drang tot zondigen nog altijd in het vlees heerst]. De eerste maand of langer in onze strijd tegen de zonde is het moeilijkst omdat we de 'gewoonte' van zondigen van ons af moeten zetten, maar we hebben gelukkig deze innerlijke hulp; we weten dat het waar is dat met God alles mogelijk is – luipaarden kunnen hun vlekken wijzigen, leeuwen kunnen bij schapen liggen, de zuigeling kan zijn hand in het hol van de slang steken en niet worden gebeten. Dit alles wijst op realiteiten [die pas ten volle verwerkelijkt worden vanaf de datum van de vestiging van het Vrederijk – in ons dan getransfigurerde en onbederfelijke lichaam].

Hoe weten we dat een theofanie, een illuminatie van de Heilige Geest in een ontmoeting met Vader en de Zoon, een bekering kan teweegbrengen die iemand zo drastisch verandert dat hij in heel korte tijd tot heiligheid accelereert en [grote vooruitgang boekt naar] de vergoddelijking [toe]? Hoe kan een theofanie iemand zo snel een heiligheid in het leven geven die voor anderen een heel leven in beslag neemt [terwijl velen die slechts bij de poort van de dood bereiken]? Daar zijn twee antwoorden op. Het eerste is duidelijk: Vassula zelf laat weten dat de Heilige Geest ons vanuit ons geestelijk lichaam zal doen herrijzen, dat wormstekig van ontbinding in een woestijn van zonde ligt, en ons in die verrijzenis, de metanoia geheten, de Geestelijke Bruiloft van vergoddelijking toekent.¹⁰³ Het tweede antwoord is dat we van deze mogelijkheid afweten omdat dit type bekering ons bekend is vanuit opgetekende getuigenissen die in menigvuldige hagiografieën zijn weergegeven. De snelle opgang van zonde tot heiligheid blijkt vooral voor te komen bij heiligen die slechts heel kort hebben geleefd.

Deze levens zijn bedoeld om de mogelijkheid aan te tonen dat deze transfor-

matie door Gods almacht voor iedereen en op elke leeftijd kan worden verricht. Sommigen zijn de wanhoop nabij omdat ze al zo oud zijn geworden. Maar God kan het doen! Dan zullen ook zij getuigen zijn van de waarheid van de centrale boodschap van Het Ware Leven in God.

De Tweede-Pinksteren-genade is niet nieuw. De enige reden waarom het uniek is, is de universaliteit van zijn toekomst. Eveneens is [de weg naar] vergoddelijking niet nieuw. Sommige van de vroegste Christelijke schrijvers hebben daarover geschreven. De Orthodoxe Kerk heeft het gebruik van het woord bestendigd evenals de spiritualiteit van berouw en vergoddelijking, heiligheid en heilige wroeging. De Katholieke Kerk heeft voor de toestand van vergoddelijking de term 'Mystiek Huwelijk' voorbehouden; met die terminologie zijn we hier in het Westen beter bekend.

Sinds het begin van het Christendom heeft Christus in zijn godheid in ontelbare zielen op aarde geregeerd. De vroege Kerk paste de naam 'eeuwig leven' toe, zoals in de Evangeliën en Epistels gebruikt, voor de kernwaarheid van het ontvangen van Gods eigen eeuwig leven, hetwelk ons deelnemers maakt aan de goddelijke natuur. (2 Peter 1:4) De reden voor de uniciteit van die gebeurtenis, gekend als de Tweede-Pinksteren-theofanie, ligt niet in de manier waarop maar in zijn universaliteit, [want het zal alle mensen op aarde beroeren]. Wat slechts enkelen in het verleden ontvingen zal door [allen] worden ontvangen, [als voorbereiding op en voorproef van het Millenniumrijk waarin we tevens een nieuw lichaam zullen hebben, onontbeerlijk element van de vergoddelijking]. Alleen in de Gezegende Maagd Maria, toen zij tijdens Christus' doodstrijd aan de voet van het Kruis stond, was de gehele Kerk zondeloos, zonder vlek of rimpel, en uiterst zuiver in het geloof.¹⁰⁴⁾

Zondeloosheid is de directe vrucht van de volledige medewerking met het heiligende werk van de Heilige Geest. Vergoddelijking in het Mystieke Huwelijk betekent dat de Vader, Zoon en de Heilige Geest de drie vermogens van de ziel

¹⁰³⁾ Vergoddelijking kan nooit volledig zijn in de betekenis van 'herboren zijn' zolang wij in dit aarden vat opgesloten zitten. Pas nadat we een getransfigureerd herrezen lichaam hebben dat door muren heen kan lopen zoals Christus dat deed en toch eten kan, zullen we de conditie hebben bereikt dat zondigen onmogelijk is geworden. Mozes zag God iedere dag van aangezicht tot AANGEZICHT en moest zijn eigen gezicht bedekken om de schittering daarvan te verbergen. Maar zelfs Mozes kon zondigen; door zijn ongeloof mocht hij als straf het Beloofde Land niet binnengaan. (Num. 20:12)

¹⁰⁴⁾ De Allerheiligste Moeder had een lichaam dat van de erfzonde onbevlekt was en daarom kon zij in een positie zijn om nooit te zondigen. Centraal thema: haar lichaam is anders dan bij ons tot stand gekomen.

bezitten, zoals we reeds hebben gezien. Indien de menselijke wil God toestaat het volledig te overheersen, wil de persoon uitsluitend wat God wil en zonde zal dientengevolge zijn uitgebannen. Het 'Nieuwe Eden' waarover Jezus tot Vassula spreekt bevindt zich binnen de [herschappen] Tuin van Eden: een zondeloosheid zoals die in de oorspronkelijke dageraad van de schepping bestond. Het verblijft in de zielen van de mensen. Het bestaat **binnenin** de persoon die het Tweede Pinksteren ontvangt, zich bekeert en in eenvormigheid met Christus leeft. Samengevat zal de persoon door genade een andere Jezus worden en zijn zoals Jezus van nature was. [Dit zal zeker plaatsvinden zodra de Aarde en de Hemel als één zijn samengesmolten. Iedereen zal dan in harmonie, vreugde en liefde leven omdat men is vrijgemaakt van de oude binding met het vlees. Romeinen 8:7 zegt: "**Het streven van het vlees staat vijandig tegenover God; het onderwerpt zich niet aan Gods Wet, en zelfs kàn het dit niet.**"] Sprekende van de oudtestamentische wet schrijft St Paulus aan de Galaten (3:25-26): "*Maar nu staan we niet langer onder de tuchtmeester, want u allen bent **zonen van God** door het geloof in Christus Jezus.*"

In deze context wijst geloof niet erop dat we geloven dat er een God is, maar dat we al ons vertrouwen in God stellen. Velen geloven in God maar weinigen plaatsen al hun vertrouwen in Hem. Hem vertrouwen betekent dat we echt alles geloven dat Hij beloofd heeft voor ons te doen, gemeenschappelijk en individueel. We zullen aldus in volledige overgave en onvoorwaardelijke dankbaarheid in Gods Wil leven. We geloven echt dat wat voor goeds of kwaad ons overkomt dat dat door onze liefhebbende Vader voor ons en andermans geestelijk welzijn is beschikt. Dit is wat geloof in God inhoudt. Ezechiëls theofanie (1:4), waarin hij een gloeiend brons in het midden van een wolk zag, verzinnebeeldt Christus' lichaam dat in de oven van het lijden gloeit. (Op. 1:15) [In deze, onze tijd], in het proces van vergoddelijking, doorleven wij het Kruis: pijn is daar de essentie van en zo worden we gloeiend brons temidden van de wolk van goddelijkheid.

Als voorbereiding op het Mystieke Huwelijk bepleit Vassula pure theodosia: 'Ons, wij'. Bewust verrichten wij alles samen met Jezus door Hem uit te nodigen om iedere menselijke dagelijkse daad in ons te doen, mét ons en dóór ons. Dit bewerkstelligt een niet aflatend gebed en verwijdering van zonde [voor zolang die overgave aanhoudt]. In Jezus' voortdurend gezochte aanwezigheid streven we vurig in onze omgeving van huis, werk of ontspanning naar alles wat geen zonde is. Dit brengt natuurlijk allerlei soort lijden met zich mee.

Vergoddelijking in het Mystieke Huwelijk is onmogelijk zonder de totale kennis van en diep berouw over alles wat in ons zonde is, zelfs als we een ogenschijnlijk goed leven leiden. De erkenning van verborgen zondigheid – op de diepere niveaus van de binding van onze wil met ongekende zonden – is alleen mogelijk dankzij de instorting van het Goddelijk Licht. Zelfs nu [in het gewone leven] is de openbaring van onze zonde dikwijls door de ongemerkte aanwezigheid van de Heilige Geest die in ons schijnt: we kunnen alleen zien wat zuivering behoeft indien er licht op schijnt. Zulk een genade van de Heilige Geest voor onze [steeds hernieuwende] bekering is **tijdens dit leven** onontbeerlijk zoals de heiligenlevens aantonen. Omdat de beloofde theofanie **alle** zonden openbaart, kan de pijn voor sommigen te erg zijn. We moeten ons hierop met geheiligde levens voorbereiden door de beoefening van theosis, van het ‘ons, wij’.

St Clara van Assisi legde zichzelf een leven van strenge boete op en gaf in het “Testament” aan: *“De Allerhoogste verlichtte mijn hart om boete te doen.”* Op haar sterfbed kon zij tot de zusters alleen nog maar spreken over de sublieme waarheden aangaande de Heilige Drieëenheid in haar ziel.

Na te zijn verlicht ondernam St Franciscus van Assisi een leven van armoede in de navolging van het Evangelie, maar ook hij had behoefte aan de Heilige Geest om de diepere waarheden over zichzelf bloot te leggen. *“Wie bent U en wat ben ik?”*, bad hij. Toen Broeder Leo vroeg wat hij daarmee bedoelde, antwoordde Franciscus: *“Twee lichten werden aan mijn ziel getoond: het ene ging over mijn zelfkennis. (...) Ik aanschouwde de bittere diepten van mijn eigen slechtheid en ellende.”* ¹⁰⁵⁾

Zuster Faustina noteert in haar dagboek: ¹⁰⁶⁾ *“Vandaag schoot de blik van de Heer als een bliksem door mij heen. Onmiddellijk werd ik de kleinste vlekken op mijn ziel gewaar, en in de kennis van de diepte van mijn ellende viel ik op mijn knieën en smeekte de Heer om vergiffenis, en ik dompelde mij met groot vertrouwen onder in zijn Oneindige Genade.”*

St Catharina van Genua *“ervoer zulk een plotselinge en overweldigende liefde voor God en onderging zulk een doordringende ervaring van berouw om haar zonden, dat zij er bijna onder bezweek. Ze zei in haar hart: ‘Voor mij geen wereld meer! Geen zonde meer!’ In afzondering bleef zij enkele dagen thuis terwijl zij*

¹⁰⁵⁾ Fioretti, derde Cons. Stigmata

¹⁰⁶⁾ N° 852

door het volledig bewust zijn in beslag werd genomen van haar eigen armzaligheid en van Gods Genade.”¹⁰⁷⁾

Geertruida de Grote schreef:

« Na de instorting van uw liefalligste licht zag ik veel dingen in mijn hart die Uw reinheid beledigden, en ik zag zelfs dat alles in mij in zo'n wanorde en verwarring verkeerde dat **U daar niet in kon verblijven**. (...) Toen ik het soort leven dat ik vroeger leidde overwoog, en dat ik sindsdien heb geleid, wist ik in waarheid dat dit een puur effect van uw genade was dat U mij heeft geschonken zonder enige verdienste mijnerzijds. Vanaf toen schonk U mij een betere kennis van Uzelf en wel zodanig dat de zoetheid van uw liefde mij ertoe bracht mijn fouten te corrigeren, hetgeen veel sterker was dan angst voor de straf waarmee U mij met uw terechte woede bedreigde. »»

Na deze genade nam Geertruida de Grote de Triniteit in haarzelf waar.¹⁰⁸⁾ Van Birgitta van Zweden lezen we: *“Toen haar man stierf onderging zij haar diepe bekering, geroepen zijnde als bruid van Christus.”¹⁰⁹⁾*

Al deze heiligen, die de Tweede-Pinksteren-ervaring kregen, waren trouw aan een afwijzing van zonde en aan de [heldhaftige] praktisering van deugd. Derhalve geraakten die heel snel tot [een sterk gelijkende vorm] van vergoddelijking. De [eerste] genade mag dan zijn toegekend maar ontwikkelt zich slechts met [een niet aflatende] oefening in geloof, hoop en liefde. Het Tweede Pinksteren zwaait niet met een ‘magische staf’ waarmee de ziel onmiddellijk een heilige wordt, maar verleent die heel intense [conditie] van berouw waarmee de steile vlucht aanvangt en deze mogelijk maakt [op weg naar een steeds grotere perfectie] in het Mystieke Huwelijk.¹¹⁰⁾

Wij beschikken over een rijke historische schat die kerkvaders en leraren van de Kerk ons in geschriften over de vergoddelijking en het Mystieke Huwelijk hebben nagelaten, van wie hier sommige de revue passeren. We beginnen met

¹⁰⁷⁾ “Classics of Western Spirituality” - Catherina van Genoa.

¹⁰⁸⁾ “The Revelations” by St Gertrude (2:2-3).

¹⁰⁹⁾ “Classics of Western Spirituality” - Birgitta of Sweden (p. 2).

¹¹⁰⁾ De schrijfster merkt op dat degenen die iedere week op water en brood vasten die snelle vooruitgang in het geestelijk leven boeken, maar waarom dat zo is zegt zij niet te weten. [Misschien dat door extreem vasten de menselijke geest zich aan de tirannie van het vlees leert onttrekken. In ieder geval is het zo dat alleen in een lichaam dat door ziekte en pijn is verminderd zoals bij Luisa Piccarreta, Marthe Robin, Lidwina van Schiedam en Anna Katherina Emmerick een blijvende zondeloosheid naderbij komt.]

een vraag. Als iemand vergoddelijkt, is dat dan een bewuste ervaring? Ja. Dat is het verschil tussen het goddelijk leven dat ons bij de Doop wordt gegeven en die ons bij het Mystieke Huwelijk wordt gegeven. Père Augustin Poulain S J schrijft in zijn omvangrijke werk “De Genaden van het Innerlijk Gebed”: ¹¹¹⁾

« De Doop en de heiligmakende genade geven deze participatie reeds in de goddelijke natuur, maar het is op **onbewust niveau**. Niet zo in het Mystieke Huwelijk. We zijn ons dan **bewust** van de communicatie van het goddelijk leven. God is niet langer meer voorwerp van de boven-natuurlijke werkingen van geest en wil, zoals dat bij het voorgaande niveau gold. Hij toont zich als **de gezamenlijke oorzaak van deze werkingen**, die de **hulp** is die wij gebruiken om dit effect te produceren. Op een bepaalde manier komen onze daden op ons over als goddelijk. Ons potentieel zijn de takken waarin we de circulatie van het goddelijk sap voelen. We denken dat we God in ons voelen waarbij we voor onszelf leven maar ook voor Hem. We leven in Hem, met Hem, en **door** Hem.

Geen schepsel kan zich aan ons op deze manier manifesteren. In de Hemel zal het mechanisme van de genade zich in al zijn helderheid tonen; we zullen dus het ‘huwelijk’ van de twee werkingen ongesluierd waarnemen, het goddelijke en het menselijke, overwegend het eerste, dat wil zeggen onze ‘vergoddelijking’. De vierde en hoogste graad van gebed is de anticipatie, de voorproef **min of meer** van deze proefondervindelijke kennis. In de lagere graden heeft de transformatie een aanvang genomen, maar dan kennen we het alleen vanuit het geloof. »»

St. Alphonsus-Maria van Liguori zegt het als volgt: *“In het geestelijk huwelijk wordt de ziel in God gewijzigd, wordt **één** met Hem net als met een glas water dat **één** wordt met de zee nadat het daarin is uitgestort.”* ¹¹²⁾

Theresia van Avila schreef in “Het Innerlijke Kasteel”: ¹¹³⁾ *“Overigens zal dit gezelschap waar het in deelt het **veel meer kracht** geven dan ooit tevoren. Indien David zegt, ‘Met de Heilige zult u heilig zijn’, wil dat ongetwijfeld zeggen: door **eenwording** met de Almachtige, door de vereniging met de Geest, waardoor de ziel kracht krijgt – en dat weten we van de heiligen – om te lijden en te sterven...”*

Père Augustin Poulain S J maakt een belangrijke opmerking: ¹¹⁴⁾

¹¹¹⁾ “The Graces of Interior Prayer” (Des Grâces d’oraison) van Père Poulain SJ (19:13 - p. 288).

¹¹²⁾ Poulain ibid (19:14)

¹¹³⁾ Poulain ibid, “Zevende Huis” (2:13)

« Ongeacht de opinie die we koesteren is tenminste waar dat het **lijkt** dat de ziel niet langer kan zondigen, zo sterk is het gevoel dat het in Gods leven deelt. Dat neemt niet weg dat het tegelijk heel duidelijk bij zichzelf ziet dat het tot allerlei zonde in staat is. **Het ziet de afgrond waarin het kan vallen** alsook de machtige Hand die haar ondersteunt. »»

Poulain citeert Johannes van het Kruis in “De Bestijging van de Carmel” : ¹¹⁵⁾

« Door zich terug te trekkken (...) zal de ziel onmiddellijk verlicht en in God **getransformeerd** worden; want Hij deelt zijn eigen bovennatuurlijke **Wezen** mee en wel op zo’n wijze dat de ziel **God zelf lijkt te zijn** en Gods dingen lijkt te bezitten. Een dergelijke vereniging wordt gevormd wanneer God de ziel die hoogste genade schenkt waardoor Gods dingen en de ziel **één** worden dankzij de tranformatie waardoor ze elkaar wederzijds bezitten. De ziel lijkt eerder **God dan zichzelf te zijn**, en is inderdaad door participatie God, alhoewel het in werkelijkheid zijn eigen natuurlijke substantie, zoals voorheen, onafhankelijk van God in stand houdt, alhoewel in Hem getransformeerd, zoals het glas zijn eigen substantie in stand houdt dat verschilt van de zonnestralen die er doorheen schijnen waardoor het licht wordt. »»

Wederom schrijft Johannes van het Kruis, nu in “Het Geestelijk Hooglied” :

« Dit - het geestelijk huwelijk - is een onvergelijkbaar hogere graad dan dat van **echtgenoten** omdat het een volledige **transformatie** in de Geliefde is; ook omdat elkeen het volledig bezit van zichzelf aan de ander **overgeeft** in de volmaakte eenheid van liefde waarmee de ziel **goddelijk** wordt, en door participatie, God zelve, **inzoverre zulks in dit leven mogelijk is**. Ik geloof dat geen enkele ziel deze conditie ooit kan bereiken **zonder daartoe door de genade in te worden bevestigd**, want beider geloof wordt bevestigd. Dat van God wordt in de ziel bevestigd. »» ¹¹⁶⁾

Poulain citeert ook Johannes van het Kruis betreffende het God ademen van de ziel dankzij de inspiratie van God zelf vanuit het binnenste van de Triniteit. Het is een te lang citaat om over te nemen, maar de effecten kunnen hier wel worden geciteerd: ¹¹⁷⁾

¹¹⁴⁾ Poulain ibid (p. 291)

¹¹⁵⁾ Poulain ibid (2:5)

¹¹⁶⁾ “Het Geestelijk Hooglied” (Stanza XXII: regel 1)

« Als wij erkennen dat God het zo'n grote gunst heeft bewezen door het met de Allerheiligste Triniteit te verenigen, waarbij het **dankzij participatie aan God gelijk wordt**, is het dan niet verbijsterend dat het **de faculteiten van zijn intellect** moet gebruiken om zijn **daden van kennis en liefde** te volbrengen, of, om het nauwkeuriger te stellen, dat het samen met de Heilige Triniteit **alles volbrengt** precies zoals de Heilige Triniteit zelf? »»

De Eerbiedwaardige Anne Madeleine de Remuzat noteerde het volgende. Dat was zeven jaar voordat zij stierf en zij was toen slechts 26 jaar oud: ¹¹⁸⁾

« Ik vond mijzelf plotseling in de aanwezigheid van de Drie aanbiddelijke Personen van de Triniteit. (...) Ik begreep dat onze Heer mij een oneindig betere kennis van zijn Vader en zichzelf wilde geven, dat alles wat ik tot dan toe wist overschreed. (...) Hoe bewonderenswaardig waren de geheimen die ik in en door zijn aanbiddelijke boezem mocht weten! (...) Mijn God, U heeft besloten **mijn ziel te vergoddelijken** door het bij wijze van spreken **in Uzelf te veranderen**, nadat U eerst zijn individuele vorm had vernietigd. »»

In "Leven van Moeder Veronica van het Heilig Hart van Jezus", oprichtster van de "Slachtoffer-Zusters van het Heilig Hart", schrijft de Canadese Père Eugène Prévost: *"De volmaakste vorm van haar vereniging was een soort van co-penetratie van haar hele zelf met de Godheid, zodat zij God zelf in haar voelde denken, spreken en handelen om de oorzaak van al haar bewegingen te worden."* ¹¹⁹⁾

We kunnen duidelijk zien dat **theosis ons op het Mystieke Huwelijk voorbereidt**. Theosis betekent dat we Jezus bewust vragen om iedere handeling in en door ons te verrichten, en zeggen dus nooit: "Ik ga winkelen", "Ik ga je naar huis rijden", "Ik ga nu eten koken", zonder in onszelf te zeggen: "Jezus wij zullen gaan... zullen rijden... zullen koken..." De werking daarvan is reeds eerder in dit artikel naar voren gekomen.

In onze eigen tijd heeft de Zalige Zuster Dina Bélanger, die in 1929 op haar 33e stierf, ondervonden wat zij de goddelijke vervanging van haar wezen door Jezus noemde. Zij legt uit dat het was alsof alleen Jezus te allen tijde in haar dacht,

¹¹⁷⁾ "Het Geestelijk Hooglied" (Stanza XXXIX: regel 1)

¹¹⁸⁾ Poulain ibid (p. 296)

¹¹⁹⁾ Poulain ibid (p. 298); Deze titel bestaat niet onder de 100 titels van Prévots congregatie.

handelde en sprak. Zij was zich bovendien bewust dat een deel van haarzelf in de Hemel was waar het in alle goederen en genaden deelde van de Allerheiligste Drieëenheid ten behoeve van hun uitdeling dankzij het gebed. Haar hele leven geeft in detail de betekenis weer van het Mystieke Huwelijk en vergoddelijking dat samenging met een steeds inniger vereniging in de Drieëenheid, die voortdurend nieuwe wonderen bewerkte die uitermate geestelijk waren. Zoals met al diegenen die op de weg van vergoddelijking zijn, hongerde zij ernaar om haar liefde en trouw in en met God in stand te houden en te vermeerderen. Zij deed dit door de Heilige Eucharistie. Zij schrijft in haar autobiografie: ¹²⁰⁾

« Mijn lichaam blijft op deze akelige verre aarde leven die ik niet langer bewoon; het blijft door de actie en wil van Jezus functioneren. Mijn ziel, verstild en verteerd, is in beslag genomen door de Eeuwige, in de Hemel. (...) Door onze Heer, die zich in de plaats stelt nadat mijn wezen in Hem is vernietigd, heb ik de rijkdommen van de Oneindige te mijner beschikking. Niet alleen voor mij persoonlijk, maar uit naam van alle verantwoordelijke schepsels moet ik liefde voor Liefde geven en de oneindige Liefde aanbieden in ruil voor de eeuwige Liefde van de goddelijke Drieëenheid. (...) De Heilige Communie is voor een ziel die door Jezus is opgenomen de uitstorting van het Oneindige in het eindige.¹²¹⁾ Het is de voldoening van de souvereine Volmaaktheid in hoogste Schoonheid, het is de gave van de Eeuwige aan het Ongeschapene; het is de omhelzing van God de Vader en zijn Woord, voortkomend vanuit de Geest der Liefde, een opwelling van Liefde die onder de drie aanbiddelijke Personen plaatsvindt, een uitbarsting van tederheid vanuit het Hart van de ondeelbare Eenheid. (...) Indien we de kloof kenden tussen begrip in het licht van de eeuwigheid en begrip in het tijdelijke duister! Indien zielen wisten welke Schat voor hen ter beschikking staat in de goddelijke Eucharistie, zouden de tabernakels beschermd moeten worden door onneembare hekken; want onder de invloed van een heilige alles verterende honger, zouden ze erop uit trekken om het Manna van de serafijnen te bemachtigen; de kerken zouden dag en nacht door aanbidders bestormd worden vanuit een liefde voor de illustere Gevangene. »

De autobiografie van Dina Bélanger bevat verslagen van het Goddelijk Licht dat de diepten van haar zondigheid openbaarde met zeer gedetailleerde beschrij-

¹²⁰⁾ “Autobiography of Dina Bélanger” (pp. 230-231).

¹²¹⁾ Volgens de originele Franse tekst moet het zijn: “het Oneindige in het eindige” en niet “het Oneindige in het Oneindige”, zoals de auteur Zuster Anne Woods had vastgelegd.

vingen van de Goddelijke Substitutie door Jezus en van haar innerlijke visioenen van het verblijf in de Allerheiligste Drieëenheid. Zij kan als een der voorlopers worden beschouwd die de leer over het Mystieke Huwelijk en vergoddelijking illustreert dat aan deze hele thans levende generatie wordt aangeboden, zelfs als het de directe interventie van God vereist, en dat zal het ook, in een persoonlijke theofanie aan ieder en elk individu afzonderlijk. De mogelijkheid van de liturgie in de eigen taal en een grotere toegankelijkheid van het Woord van God in het Westen na Vaticaan II was bedoeld om mensen te helpen inzien dat iedereen in de Kerk tot persoonlijke heiligheid is geroepen. We werden op *“dit Tijdperk van Nieuwe en Goddelijke Heiligheid”* voorbereid, zoals Paus Johannes Paulus de Grote het noemde. ¹²²⁾

Wanneer God profeten instrueert om zijn hartsverlangens mee te delen, zendt Hij ook voorlopers of voorbeelden van zijn boodschap: niets komt zomaar uit het niets of was nooit eerder geweten. Vassula Ryden onderwijst geen nieuwe boodschap aangaande berouw/vergoddelijking en het Mystieke Huwelijk. De triomferende Kerk is als een bruid en huwelijkspartner, zonder zonde, vergoddelijkt: deze bewering kan worden bevestigd met een verwijzing naar eeuwenoude onderwijzingen van de kerkvaders, leraren en heiligen van de Kerk. Deze onderwijzingen blijken vanuit de Heilige Schrift zelf open te bloeien en te worden ondersteund. Zoals we kunnen zien is het daar al die tijd geweest, maar ondanks tweeduizend jaar Christendom is **de visie nooit eerder door de Kerk zelf naar voren gebracht dat alle gedoopten tegelijk aan de volheid van heiligheid mogen deelnemen**. Op het punt dat de geloofsafval van naturalisme en rationalisme zo’n sterke greep op de Kerk lijkt te hebben en in die Kerk zelf een pseudo-kerk van geestelijke lijken in een geestelijke woestijn is ontstaan, opent God de deur naar de graftombe van onze wereld. De Heilige Geest gaat de Kerk laten opstaan door berouw en heiligheid. Dit zal op een moment gebeuren dat alles verloren lijkt want dat is Gods manier, zoals de Heilige Schrift aantoont, opdat duidelijk blijke dat dit Gods werk is.

*Kom Heilige Geest, kom door middel van de machtige voorspraak
van het Onbevleete Hart van Maria, uw welbeminde Bruid.*

De Geest en de Bruid zeggen: ‘Kom’!

AMEN Kom Heer Jezus!

¹²²⁾ “L’Osservatore Romano” (9:7:97).

BIBLIOGRAFIE

- “Autobiography of Dina Bélanger” - publ. Les Religieuses de Jésus-Maria, 2049 Chemin Saint-Louis, Sillery, Quebec, Canada. GIT 1P2. ISBN 2-980 4106-3-2
 - “Purgation and Purgatory - the Spiritual Dialogue” van Catherine of Genoa, (The Classics of Western Spirituality) – SPCK, Holy Trinity Church, Marylebone Road, London, NW1 4DU. ISBN 0281 03709 4
 - “The Life of Saint Birgitta of Sweden, Patroness of Europe” (Niet in de handel verkrijgbaar en uitsluitend tot privégebruik beperkt, vanuit schenking ontvangen.)
 - “Birgitta of Sweden - Life and selected revelations”, (The Classics of Western Spirituality) ISBN 0 - 8091 - 3139-0
 - “Divine Mercy in my Soul - The diary of Sister Faustina Kowalska” - Divine Mercy Publications, P.O. Box 2005, Dublin 13, Ireland. ISBN 1 87227 00 8
 - “The Life and Revelations of St Gertrude (Virgin and Abbess of the Order of St. Benedict)”. Ondertiteld: “A Powerful Work from the Middle Ages on Union with Christ” - Christian Classics, Inc., P.O. Box 30, Westminster, Maryland 21157, USA, ISBN 0-87061-079-1.
 - “The Graces of Interior Prayer (Des Grâces d’Oraison): A Treatise on Mystical Theology” van Pater Augustin Poulain SJ, vertaald vanuit de 6e editie – Kegan Paul, Trench, Trubner & Co. Ltd, Dryden House, Gerrard Street West (in 1910 uitgegeven).
-

Wie is Vassula Rydén?

Vassula Ryden heeft de Griekse nationaliteit, is in Egypte geboren en behoort tot de Grieks-Orthodoxe kerk. Het werk van haar echtgenoot bracht met zich mee dat zij het grootste deel van haar bestaan in derde wereld landen verbleef. Zij was niet praktiserend gelovig. Zij was bezig met alledaagse dingen, werkte als schilderes en speelde tennis op het niveau van nationale competities.

In 1985, woonachtig in Bangladesh, kreeg Vassula haar eerste visioen. Dat was van haar engelbewaarder Daniël. Later, na een zuivering en geestelijke groei, werd zij door God geroepen om Hem te dienen door het overbrengen van zijn goddelijke woorden aan alle mensen. Vassula ontving deze inspiraties in de vorm van locuties en door innerlijke visioenen. God heeft haar gevraagd deze profetische boodschappen “Het Ware Leven in God” te noemen. Het Ware Leven in God is een oproep aan allen voor meer berouw, verzoening, vrede, liefde en is vooral een oproep tot eenheid van de Kerk in eerbiedig respect voor de Heilige Misviering.

Sinds 1988 is Vassula uitgenodigd voor spreekbeurten in meer dan 85 landen. Anno 2017 had zij reeds meer dan 1500 voordrachten gehouden. Vassula ontvangt geen honoraria en heeft geen persoonlijk materieel voordeel bij wat zij doet. De Heer vertelde haar: *“Ik heb jou om niet gegeven, geef jij het dus ook om niet.”*

APPENDIX 9

Is Crematie wel Christelijk?

Een veelgestelde vraag betreffende begrafenisrituelen die vandaag wordt gesteld is of het voor Christenen gewettigd is om gecremeerd in plaats van begraven te worden, in het bijzonder wanneer die eerste praktijk goedkoper is. Maar we zullen de vraag eerst omkeren: “Is crematie, letterlijk lijkverbranding, niet een groot gebrek aan eerbetoon tegenover God voor wat betreft de verheven functie van het lichaam dat eens als tempel voor de Heilige Geest diende?” Heeft Blaise Pascal niet geschreven: *“Wij moeten het lichamelijk overschot niet als een weerzinwekkend kadaver zien, zoals de bedrieglijke schijn ons dit voorschotelt, maar als een onaantastbare en eeuwige tempel van de H. Geest.”* (brief aan zijn zuster Gilberte na het overlijden van hun vader). De hypostatische eenheid van lichaam en ziel – in Christus verzoend en verheerlijkt geworden – is bedoeld om in beide aspecten tot hemelse glorie te komen; de mens moet daarmee de gehele schepping tot God terugbrengen. Het lichaam is een ‘plaats’ en zoals alle plaatsen verwijst dit naar gebeurtenissen uit het verleden. Het is geen zaak van verering ‘van’ maar een verwijzing ‘door’ het lichaam. Wij moeten het stoffelijk overschot daarom de kans geven om door het natuurlijke ontbindingsproces tot as te keren. Tevens stelt dit God in staat om goedgunstig te beschikken dat een lichaam in pracht wordt bewaard als getuigenis van het heilige leven dat het eens schraagde. In een Nederlands informatieblad stond de volgende beschrijving in een vergelijking tussen het bacteriologische ontbindingsproces en de crematiepraktijk:

«« Het is afstotend, in zekere zin wreed en afschuwelijk, om enkele uren na de dood vernielend de hand te slaan aan het stoffelijk overschot van degenen die ons dierbaar was. De gedachte aan de stuiptrekkingen van het lijk in de vuuroven, het sissend verbranden van spieren en ingewanden, het openbarsten van het hoofd en andere lichaamsdelen (...) gaat veel meer tegen het gevoel in dan de verbeelding van het natuurlijke verloop der dingen. »»

Voorheen werd crematie door de Rooms-Katholieke kerk verboden tenzij daartoe een publieke noodzaak bestond. In geen enkele periode in de kerkgeschiedenis werd de praktijk van crematie ooit aangenomen of werd er de voorkeur aan gegeven in de Katholieke Kerk. Van in het begin reeds was het begraven van de doden een onschendbare praktijk in de Kerk, en ze streed voortdurend tegen crematie, een heidens gebruik dat vaak vergezeld gaat met rituelen die incompatibel zijn met het Katholiek geloof. Onder Bonifatius VIII was eenieder die crematie in de praktijk bracht geëxcommuniceerd en men weigerde de overblijfselen van het lichaam een kerkelijke begrafenis te geven. Met de advent van de Franse Revolutie in 1789 werd een poging ondernomen op 11 november 1796 om crematie te introduceren, zonder succes. Het was enkel als resultaat van de druk en invloed door de Vrijmetselarij dat in de laatste 25 jaar van de 19^e eeuw het idee van crematie in de mode kwam en bepaalde overheden het officiële erkenning gaven.

Op 19 mei 1886 vaardigde de Heilige Stoel een decreet uit: de Kerk verbood het lidmaatschap van crematieverenigingen die grotendeels van Maçonnieke origine en geest waren, en het werd verboden om crematie aan te vragen van het eigen lichaam of van dat van iemand anders. Op 15 december 1886 bevestigde Paus Leo XIII dat Katholieken die hun lichamen voor crematie aanboden beroofd waren van een gepaste Kerkelijke begrafenis. Enkel in geval van een epidemie waarbij de publieke gezondheid in het gedrang kwam, werd crematie toegelaten. De nieuwe Canonieke Wet uit 1983 (1176.3) heeft hier een sterke versoepeling in aangebracht, en stelt dat crematie niet verboden is, mits niet in tegenspraak met de Christelijke leer. De opzettelijke vertering door vuur, noodzaak daargelaten, herinnert God aan de afschuwelijke initiatieriten. (Mal. 3:6) Er moeten dus goede gronden zijn om voor deze praktijk te kiezen. Helaas is de redactie van regel 1176.3 voor veel gelovigen aanleiding geweest om daar lichtzinnig mee om te springen, terwijl de aanhef over het hoofd wordt gezien: *“De instandhouding van de vrome praktijk van het begraven van de lichamen der overledenen wordt door de Kerk sterk aanbevolen.”* Het ware wenselijk indien deze regel anders was geformuleerd, meer in de trant van: “toch is verbranding / gedeeltelijke crematie bij uitzondering toegestaan, mits niet in tegenspraak met de Christelijke leer en mits daartoe een aanwijsbare noodzaak bestaat, waarbij instandhouding van het beendergestel dient te worden nagestreefd waarop een begrafenis volgt.”

Schroom om tot verbranding of crematie over te gaan past bij een Schriftuurlijke benadering. Zo staat in het Boek Leviticus dat iemand die bloedschande had begaan ter dood moest worden gebracht en verbrand, waarop vanzelfsprekend géén begrafenis volgde. (Lev. 20:14) In 1 Koningen 13:2 is cremeren een straf. In het oudtestamentische Israël is wel eens sprake van verbranding zoals bij Achan en zijn familie (Jos. 7:25), maar dan bleven de botten gespaard, terwijl bij crematie ook de botten tot as vergaan of wat ervan rest in een mixer vergruizeld. In Numeri 24:8 wordt de vergruizing van mensenbotten als iets heel ergs beschouwd, net als in Micha 3:1-4. Vergruizing en door crematie tot as brengen komen op hetzelfde neer. Maar zelfs verbranding werd vermeden. Sauls verbranding vormt een uitzondering en zal te maken hebben gehad met de verminkingen die zijn lichaam had ondergaan. Hij werd weliswaar verbrand, maar zijn botten werden ceremonieel begraven. (1 Sam. 31:11-13)

Gelovigen laten zich begraven in de hoop der verrijzenis, de opstanding der doden. De nabestaanden worden in die hoop gesterkt door de plechtige ceremonie van een teraardebestelling. Zie ook het uiterst belangrijke hoofdstuk van 1 Korintiërs 15.

Volgens het profetisch getuigenis van de Amerikaan Ken Peters (Youtube: “I saw the tribulation”) zal direct na de opstanding der doden de Antichrist op het toneel verschijnen. Het zal met groot geweld een letterlijk opstaan uit het graf zijn die gaten in de grond slaat. Natuurlijk, eerst ná het regime van de Antichrist zal de opname der levenden zijn. Het is logisch dat de gecremeerden niet participeren aan die opstanding. Natuurlijk, God kan ook de as laten herrijzen. Maar God laat niet met zich sullen. Indien iemand door bijvoorbeeld een bosbrand om het leven komt is dat onbedoeld, maar als iemand tegenover God de vermetelheid heeft zich te laten cremeren, dan zal God daar toch niet welwillend over beschikken tijdens de opstanding uit de doden?! De volgende verzen hebben hier betrekking op:

«« Wij die leven en achterblijven tot aan de komst van de Heer, zullen de ontslapenen zeer zeker niet vóór gaan. Want op een teken, op het geroep van de aartsengel en de bazuinstoot van God, zal de Heer zelf uit de hemel neerdalen. Allereerst zullen zij verrijzen die in Christus stierven. Pas dan zullen wij, die

leven en achterblijven, tezamen met hen worden weggevoerd op de wolken de Heer in de lucht tegemoet. »» (1 Thes. 4:15-17) ¶

De opname, die verband houdt met Gods oordeel via cataclysmische natuurrampen, is een Bijbels thema: Noach en de zijnen werden opgenomen op het water, Lot en de zijnen op de berg, en de twee nog komende opnamen zullen op de wolken zijn. Enoch en Elia werden opgenomen en wachten sindsdien op een onbekende plaats om tegen het eind terug te komen om de Antichrist een lesje te leren. Hij zal ze ten slotte een menselijke dood laat sterven, en staat er in Openbaring 11:11-12:

«« Maar na drie en een halve dag voer in hen een levensgeest uit God, en ze gingen rechtop staan. Grote schrik viel neer op allen die hen zagen. En ze hoorden een machtige stem uit de hemel, die tot hen riep: “*Stijgt op hierheen!*” Toen stegen ze in een wolk ten hemel op. »»

Het vuur roept ook minder verheffende gedachten op. Staat niet geschreven dat de onrechtvaardigen in de vuuroven zullen worden geworpen alwaar geweest is en tandengeknars? (Mt. 13:41-42) Verbranden getuigt van minder respect voor het stoffelijk overschot dan het te begraven, anders hadden de nazi's de Joodse lijken nooit in de vuurovens geworpen. De nazi's zullen met de straf gestraft worden die Moab werd toegezegd wegens zijn vermetelheid om de beenderen van de koning van Edom tot as te reduceren. (Amos 2:1-3) En is het niet door het as van mensenbeenderen dat de vrome Koning Josia de heidense altaren verontreinigde en onbruikbaar maakte? (2 Kon. 23:16, 20) Hoe bestaat het dat men in de Christelijke praktijk ertoe is gekomen om crematie als een neutrale of zelfs Gode welgevallige daad te zien?

Nog een korte anekdote. Een aantal jaar geleden pleegde een oud koppel uit Friesland zelfmoord. Ze wilden in geen enkel geval behoeftig worden en daarom wilden ze sterven. De vrouw zei: “*Het wordt tijd voor de oven.*” Woorden met een wrange bijmaak. Ze gaven eerst nog een feestje, dan mengden ze wat pillen in een yoghurtje en aten dat op in het bijzijn van hun familieleden. Ze zwaaiden nog een keer en even later waren ze dood. Daarop werden ze in de oven gestopt om te worden gecremeerd...

(Het Laatste Nieuws 4 febr. 2014: “Fries bejaard stel stapt dansend uit het leven”.)

Hubert Luns & Michaël Dekee

¶ De opname, die verband houdt met Gods oordeel via cataclysmische gebeurtenissen, is een Bijbels thema: Het volk van Israël werd opgenomen uit de diepten van de Rode Zee tot op de overkant. Noach en de zijnen op het water, Lot en de zijnen op de berg, en de twee komende opnamen zullen op de wolken zijn. Zelfs Elia's verblijf bij de weduwe van Sarepta zouden we een opname kunnen noemen. (1 Kon. 17-18 t/m vers 18) Enoch en Elia werden op het eind van hun aardse leven opgenomen en wachten sindsdien op een onbekende plaats om terug te komen als ze de Antichrist een lesje gaan leren. Ten slotte zullen ook zij een menselijke dood sterven, maar niet voorgoed, want zegt Openbaring 11:11-12: “Maar na drie en een halve dag voer in hen Gods levensgeest, en gingen ze rechtop staan. Grote schrik viel op allen die hen zagen. En ze hoorden een machtige stem uit de hemel die tot ze riep: ‘*Stijgt op hierheen!*’ Toen stegen ze in een wolk ten hemel op.”

APPENDIX 10

Wat nu ten aanzien van Reïncarnatie?

Het belangrijkste idee achter de reïncarnatietheorie is dat de mens via de herhaling van leven steeds hogerop kan klimmen op zijn tocht naar volmaaktheid. Hebreë 9:27 zegt evenwel: *“Het is voor mensen beschikt eenmaal te sterven en daarna het oordeel.”* De term ‘mensen’ zou de mogelijkheid vrijlaten dat voor een aantal, die van de voorschepping, die dus geen ‘mensen’ zijn in de verheven betekenis van het woord, dat dit voor hen niet hun eerste entree is in het bovenaardse. Dat ontkent echter een van de hoofdzaken van het geloof, verwoord in Handelingen 4:10, 12: *“De redding is bij geen ander dan Jezus Christus de Nazoreeër.”* Omdat er geen andere weg naar verlossing is, moet daaruit worden geconcludeerd dat de mens niet enkel van nature altijd ten kwade is geneigd (Gal. 5:19-21), maar ook moreel. (Een moreel oordeel houdt verband met het geweten alsmede de intentie van de daad.) Daarom staat geschreven: *“Toon berouw over uw verfoeilijk gedrag en smee de Heer of Hij uw slechte gedachten wil vergeven.”* (Hand. 8:22) Het is slechts in dit bestaan, door de heiligmakende genade die God aan niemand onthoudt, dat iemand tot een moreel ‘goed’ oordeel kan komen, indien hij zich door deze genade laat bewegen. Augustinus zei dat *“mensen absoluut niets goeds doen zonder genade, of het nu door gedachte, wil, liefde of daad is”*. (Corrept. et Grat. 2) Zie ook Thomas van Aquino: “Verhandeling over de Genade” (Prima Secundae Quest. 109-114), die tussen de natuurlijke genade onderscheidt die de mens krijgt en de genade die aan de natuur wordt toegevoegd, wat ‘het licht der glorie’ heet. Dit laatste is nodig om dingen van een hogere orde te doen die zowel prijzenswaardig als instrinsiek goed zijn. Zo komt het dat de toestand van een ziel in de Hel onherroepelijk is, aangezien zij van Gods heiligmakende genade is verstoken.

De Schrift identificeert verschillende ingrediënten op het pad naar redding: redding uit barmhartigheid en genade (Tit. 3:5-7); het gerechtvaardigd en gered zijn door het geloof in Jezus Christus en door de doop (Marc. 16:16, Rom. 5:1, 1 Pet. 3:21); de gave van de Heilige Geest (Hand. 11:15), verlossing door Christus’ bloed (1 Pet. 1:18-19); rechtvaardiging door werken (Jac. 2:24). De kern in ons argument is dat de menselijke conditie totaal verdorven is naar het gezegde van Jakobus 4:14: *“Wat is het leven van een mens? Een walm die even verschijnt en dan weer verdwijnt.”* Zie ook Psalm 14:1-4, 53:4, Lukas 18:19 en Romeinen 3:10.

Zaak is dat ieder mens een keuze moet maken of hij Christus wil toebehoren of Satan. De initiatiefnemer van deze keuze is niet God. De wereld is een plaats van verleidingen, vanuit onszelf en vanuit de omgevingsfactoren, maar de uiteindelijke keus is aan ons. Men bereikt de Hel via zelfverdoemenis, een eeuwig van God wegvlugten. Ten slotte zal, als de schepping eenmaal gereinigd is in het herstel van alle dingen, niemand meer verkeerd kiezen want dan zal elk schepsel in God herboren zijn. De vraag die kan worden gesteld is in hoeverre dit de afschaffing inhoudt van de vrije wil, een vraag die niet zomaar beantwoord kan worden.

“Het herstel allr dingen” (apokatastasis panton ofwel restitutionis omnium quae locutus est), waarvan sprake is in Handelingen 3:21, deed Origenes hoop putten voor een eindigheid aan de eeuwige verdoemenis, naar menselijke begrippen oneindig ver weg

maar toch eindig, een opvatting die door Augustinus en later de Tweede Synode van Constantinopel van 543 veroordeeld is geworden (een lokaal gebeuren). Het werd nadien bevestigd tijdens het Vijfde Algemeen Concilie in 553, dat in feite het laatste stadium was van een hevig conflict dat door Keizer Justinianus tien jaar eerder in gang was gezet. Dat de oorspronkelijke tekst van het concilie verloren is geraakt, mag geen reden zijn om de traditie in twijfel te trekken.

Opmerkelijk is dat de Bijbel weinig over reïncarnatie zegt. Jesaja 26:19 (Septuagint) zegt duidelijk: *“Zij zullen in de graven herrijzen”* en Prediker 12:7: *“Het stof zal terugkeren tot de aarde van waaruit het kwam, en de geest zal terugkeren tot God die de gever is.”* Dit pleit tegen reïncarnatie. Hoe zouden de Sadduceeën uit Jezus' tijd deze verzen hebben uitgelegd? Zij behoorden tot een sekte die niet in de verrijzenis van de ziel geloofden. Jezus had in zijn dispuut met hen deze verzen kunnen aanhalen. In plaats daarvan was zijn bijzondere antwoord (Luk. 20:37): *“Zelfs Mozes geeft in het verhaal van de brandende braambos aan dat de doden opstaan, toen hij de Here, de God van Abraham, de God van Izaäk, de God van Jacob aanriep. Want hij is geen God van de doden maar van de levenden, want allen leven voor Hem.”*

Voorts zij opgemerkt dat een ‘déjà vu’ van een vorig leven geen bewijs is voor reïncarnatie, omdat dit in de aard ligt van transpersoonlijke herinneringen, die overigens ook onder de levenden bestaan. Transpersoonlijk betekent dat ik toegang heb tot het geheugen of de reële ervaring van een ander. De Australische Aboriginals schijnen daar goed in te zijn. De meest plausibele verklaring voor dit fenomeen is dat er helemaal geen geheugen in het spel is, maar dat het voortkomt uit demonische inspiratie.

Bijbelse uitdrukkingen zoals in Maleachi 4:5: *“Ik ga u de profeet Elia sturen”*, met wie Johannes de Doper wordt geïdentificeerd (cf. Mt. 11:14), wijzen niet op de reïncarnatieleer. De identificatie betekent hier dat Johannes de Doper in het beeld en de kracht van Elia handelde. Elia zal best terugkeren, doch niet in gereïncarneerde vorm, maar in zijn eigen lichaam (hij is nooit gestorven), samen met Henoeh (ook die is nooit gestorven). Zij worden voorgeschoteld als de twee getuigen in het Boek Openbaring. Pas na volbrachte taak zullen ook zij sterven. (Op. 11:3-8)

Opnieuw haal ik de Nishmat Hayyim (Over de aard van de ziel) aan van Manasseh ben Israel, waaruit blijkt dat de reïncarnatieleer een hardnekkige dwaling is, vooral dáár waar men niets van Jezus' verlossingswerk wil weten. Het geheim van Jezus' heilswerk was niet vooraf bekend en verklaart dat reïncarnatie destijds een belangrijke rol speelde in de rabbijnse discussie over het hiernamaals:

«« Het geloof in of de leer van de transmigratie [zielsverhuizing] is een belangrijk en onfeilbaar leerstuk dat unaniem is aanvaard door onze hele Joodse gemeenschap, zodat er niemand gevonden kan worden die dit zou durven ontkennen (...) Inderdaad is er een groot aantal wijze mannen in Israel die deze leer sterk aanhangen en het tot leerstuk hebben gemaakt. Het is dus een elementair onderdeel van onze godsdienst. Wij voelen ons daarom verplicht deze leer met enthousiasme te gehoorzamen en te aanvaarden (...) want de waarheid daarvan wordt door de Zohar, en alle boeken van de kabbalisten, als onbetwistbaar aangeduid. »»

APPENDIX 11

Ziekenhuis dumpst Dode Baby bij Afval

The Dutch daily newspaper “De Telegraaf” of 16th July 1997 carried the following report (reproduced here in its entirety) under the headline “Hospital dumps dead baby in rubbish”. The article was written by the reporter René Steenhorst. Within a week of this article being published a shock wave of reactions in the national press persuaded the Health Inspection Service to set up an official enquiry into the way Dutch hospitals and pathology laboratories deal with the remains of foetuses and babies that come into the world dead.

This discussion is illustrative of the lack of respect for life in our society, but also with regard to the government-sanctioned attitude toward nascent human life, an attitude which witnesses to a very sad mentality. The blasphemous abortion legislation is an extension of it. The developments in the months following this incident have proven that the lax way of behaving is not an isolated case. Which should not come as a surprise. The one fits with the other.

«« Artsen van het Zeeuwse Oosterschelde Ziekenhuis te Goes blijken in juli 1993 de stoffelijke resten van een doodgeboren baby bij het ziekenhuisafval te hebben gedumpt. In plaats van een crematie, zoals de ouders was beloofd, blijkt het kindje bij de Afvalverwerking Rijnmond te zijn vernietigd.

Annelies en Ruud Stornebrink uit Bergen op Zoom, de ouders van baby Ilona, kwamen kortgeleden tot deze afschuwelijke ontdekking. Dit nadat de moeder alsnog navraag bij het ziekenhuis had gedaan waar de as van haar kindje exact was verstrooid of begraven.

“Met een na de geboorte heb ik Ilona mogen vasthouden om afscheid te nemen”, vertelt de verdrietige Annelies Stornebrink (34), groepsleidster in de zwakzinnigenzorg. “Het was al een compleet kindje: met tien vingertjes, tien teentjes, oogjes, een neusje en een mondje. Ik heb zelfs een foto van haar en zie haar wel degelijk als mijn kind. Ze was te mooi om zomaar als vuil te worden weggegooid. We zijn hier allebei kapot van.”

Formeel valt het ziekenhuis niets te verwijten. Dat erkent ook de Bredase medisch advocaat mr. P.A.M.M. Dingemans, die door de ouders in de arm is genomen. Want in de Wet op de Lijkbezorging staat aangegeven dat een overleden foetus of baby moet worden begraven of gecremeerd als de zwangerschap 24 weken of langer heeft geduurd, of [indien de duur van de zwangerschap onbekend is] het kind tenminste 500 gram weegt.

Ilona Stornebrink stierf echter na 19 weken en wordt derhalve door de wet beschouwd als een medisch opgewekte ‘abortus’. Het tellen van 19 weken komt overeen met 120 dagen na conceptie, waar wij ons vooral mee bezighouden.

Desondanks noemt mr. Dingemans de handelswijze van het ziekenhuis wansmakelijk. *“Ik zal het ziekenhuis hier beslist op aanspreken. Dit had natuurlijk nooit mogen gebeuren. Zeker niet na de toezegging dat het kindje zou worden gecremeerd.”*

De behoefte te weten waar de as van Ilona uiteindelijk was verstrooid, ontstond toen het echtpaar Stornebrink hun twee andere dochters – Elouise van negen jaar en Jamie van twee – zagen opgroeien. Moeder Annelies: *“Steeds was*

er die vergelijking met: zó had Ilona ook kunnen zijn. Ons verdriet werd steeds groter, evenals de behoefte aan een plekje waar iets van haar restte. Daarom heb ik uiteindelijk het ziekenhuis benaderd. Ik ben nog nooit zo geschokt geweest. Er werd gedaan alsof ik had moeten weten wat er doorgaans met doodgeboren foetussen gebeurt..."

Advocaat Dingemans: *"Ik beschouw deze onverkwikkelijke affaire, waarvoor ik de aandacht van de politiek zal vragen, als een typisch geval van bedrijfsblindheid: het 'materiaal' is bij sectie bekeken en wordt vervolgens gedumpt. Deze mechanische houding ten opzichte van menselijke weefsels vind ik een ziekenhuis onwaardig."*

De klachtenfunctionaris van het Oosterschelde Ziekenhuis, mevrouw A. Liem-Buirma, zegt het verdriet van het ouderpaar goed te kunnen begrijpen. *"Dat ons handelen binnen de wet zou vallen zie ik niet als een pleister op de wonde. Integendeel, dit had gewoon niet mogen gebeuren. (...) Wij zullen contact opnemen met de ouders, maar ook met het pathologisch laboratorium voor geheel Zeeland, waar mogelijk iets is misgegaan. De afgelopen jaren hebben wij juist een beleid ontwikkeld om dit soort verdrietige gebeurtenissen tegen te gaan. Met de begrafenisondernemers is afgesproken dat zelfs een rouwplechtigheid voor een vruchtje van enkele weken mogelijk moet zijn."* »»

APPENDIX 12

Bij parthenogenesis zou het Y-chromosoom ontbreken

In het XY-geslachtsbepalingssysteem hebben vrouwen twee soortgelijke chromosomen (XX), homogametisch genaamd. Mannen hebben twee verschillende soorten chromosomen (XY), heterogametisch genaamd, waarvan de Y uit het sperma stamt. Niet door een man bevrucht, zou aan Christus' bloed het Y-chromosoom moeten ontbreken, maar dan had hij nooit een man kunnen zijn! Bij parthenogenese (maagdelijke conceptie) kan men 23 chromosomen verwachten. Om bewijs te zoeken voor Christus' maagdelijke ontvangenis zou men een telling kunnen doen, wat uit zou moeten komen op 22 + 1 chromosomenparen. Dan zou de +1 op wonderbaarlijke wijze een Y zijn, vergezeld van een X. Interessant is een uniek geval van gedeeltelijke parthenogenese beschreven in de New Scientist (uitgave 1998, okt. 1995), getiteld: "The boy whose blood has no father", waarvan men dacht dat het waarschijnlijk te wijten was aan de spontane mytose (celdeling) van een onbevruchte ovocyt. Het zou ook veroorzaakt kunnen zijn door een mislukte penetratie van het plasmamembraan door het sperma, waarbij de ovocyt vervolgens op de gebruikelijke manier gedeeltelijk werd bevrucht. Het is de penetratie die mitosis in gang zet, maar het artikel laat dit geval buiten beschouwing.

Het aantal chromosomen van Christus' bloed kan onderzocht worden, want er bestaan bloedmonsters van Christus dankzij bijvoorbeeld het Eucharistisch wonder van Lanciano in Italië, daterend uit de 8^e eeuw. (Om de chromosomen in Christus' bloed te kunnen onderzoeken, moet dit eerst tot leven komen want in dood bloed zitten geen chromosomen.) Diverse kerkelijke onderzoeken of 'erkenningen' zijn sinds 1574 op dit monster uitgevoerd. In 1970-1971, en tot op zekere hoogte opnieuw in 1981 toen door Odoardo Linoli, professor anatomie en pathologische histologie, scheikunde en klinische microscopie, onderzoek werd gedaan. Mogelijk is er nog bloed beschikbaar van het onderzoek dat in 1981 is afgesloten en dat voor een telling gebruikt zou kunnen worden – nadat het eerst tot lichaamstemperatuur is opgewarmd, gevolgd door gebed.

Wat het miraculeuze Y-chromosoom betreft is een interessant onderzoek verricht op de bloedtranen van 'huilende' iconen. Al tientallen jaren doet zich het merkwaardig fenomeen voor dat op veel plaatsen ter wereld standbeelden van Maria, maar ook prenten van Jezus, spontaan bloedtranen beginnen te huilen. Een afbeelding van de Madonna met het kindje Jezus begon op 3 mei 2003 bloedtranen te huilen in de slaapkamer van Pater Pietro Maria Chiriatti in Alberobello, Zuid Italië. Op 27 mei 2004 begon ook een andere afbeelding van hem, voorstellende het gelaat van de lijkwade van Turijn, bloedtranen te huilen. In beide gevallen werd het opgevangen bloed naar het genetisch laboratorium van de universiteit van Bologna gestuurd, dat grote reputatie geniet op het gebied van DNA-onderzoek. De resultaten voor beide bloedmonsters waren identiek: het betrof menselijk bloed van het type AB, maar opvallend was dat de genetische kenmerken van het Y-chromosoom nog nooit eerder waren ontdekt en niet overeenkwamen met de gegevens van 22.000 proefmonsters uit 187 verschillende bevolkingsgroepen, die in de databank van de universiteit zaten. Het rapport concludeerde dat dit bloed zo zeldzaam is dat het bijna uniek is, omdat er statistisch gezien één kans op twee miljard is dat deze typologie voorkomt. Indien de kans zo klein is, betekent dit dat het Y-chromosoom van het individu aan wie dit bloed toebehoort, op een bijzondere manier aan het DNA is toegevoegd. Het sluit tevens uit dat hier sprake van fraude zou kunnen zijn.